

*Dragoste de viață - Jack London*

***Jack London***

***DRAGOSTE DE VIAȚĂ***

*-nuvele și povestiri-*



## **DRAGOSTE DE VIAȚĂ**

*„Din toate-atât le-a mai rămas  
Acelor ce-au mai viețuit;  
Cu altceva nu s-au ales,  
Căci aurul s-a prăpădit”*

Pe mal veneau șotânc-șotânc, coborând la vale, doi oameni. Cel care mergea în față se poticnea din când în când în bolovanii colțuroși, presărați pe toată albia râului. Amândoi erau istoviți, abia se mai țineau pe picioare. Pe fețe aveau întipărită resemnarea, resemnarea pe care ți-o dă suferința grea și îndelungată.

Baloturi grele de pături, prinse cu niște curele petrecute pe după frunte, le atârnavă în spate. Și amândoi țineau în mâini câte o pușcă. Mergeau încovoiați, cu capetele întinse înainte, cu privirile în pământ.

- Ce bine ar fi dacă am avea măcar două din cartușele pe care le-am lăsat în ascunzătoare, rosti cel care mergea în urmă.

Glasul îi era sec, lipsit de expresie. Și vorbea morocănos; primul, șonticăind prin torentul lăptos care spumega printre stânci, nici nu cataghisi măcar să răspundă.

Celălalt venea în urma lui, la un pas distanță. Nu-și scosese răghetele; și apa era rece ca gheața, atât de rece încât le amortiseră gleznele, labele picioarelor.....

Pe alocuri valurile creșteau, spărgându-li-se în genunchi; și tot mergeau așa, clătinându-se și pipăind atent cu piciorul fundul apei, înainte de a face un pas.

Călcând pe o piatră lustruită de apă, cel din urmă alunecă și era cât pe ce să cadă, dar încordându-se din răspuțeri, își regăsi echilibrul, nu fără a scoate în același timp un urlet de durere. Părea amețit, gata să leșine. Se aplecă înainte, nesigur pe picioare, întinzând mâna slobodă de parcă ar fi căutat un sprijin în aer. După ce-și regăsi echilibrul, făcu un pas dar iar se poticni și iar fu cât pe ce să cadă. Înciudat, rămase locului nemișcat, uitându-se la celălalt, care în tot acest timp nu întorsese niciodată capul.

Rămase așa vreme de un minut, ca și când s-ar fi sfătuit cu sine însuși. Apoi strigă:

- Ei, Bill, mi-am scrântit glezna!

Clătinându-se, Bill mergea mai departe prin apa lăptoasă, fără să arunce măcar o privire în jur. Cel care rămase în urmă îl vedea cum se depărtează și cu toate că avea fața împietrită, ochii îi căpătaseră expresia unui cerb rănit.

Tot poticnindu-se, Bill urcă celălalt mal și-și urmă drumul, drept înainte, fără să privească înapoi. Omul care rămăsese în torent nu-l slăbea din ochi. Buzele îi tremurau puțin, făcând să freamăte mărcinișul de țepi negri care le acopereau. De câteva ori scoase limba ca să le mai umezească.

- Bill! Strigă el.

Era chemarea deznădăjduită a unui om puternic aflat la strâmtorare, dar Bill nu întoarse capul. Celălalt îl privea cum se depărtează șchiopătând și clătinându-se, dar urcând totuși povârnișul domol, spre coama lină a colinei joase care mărginea orizontul. Îl urmări până ce trecu peste culme și dispăru. Apoi se întoarse și-și roti ochii încet peste crâmpeiul de lume care-i mai rămăsese acum, după plecarea lui Bill.

Aproape de orizont, soarele se ițea tulbure, înghițit de valuri masive și dense de aburi și de neguri. Mutând întreaga greutate pe piciorul teafăr, omul își scoase ceasul. Era ora patru, și gândindu-se că era spre sfârșitul lui iulie sau în jurul lui 1 august (nu știa data precisă, ci doar cu o aproximație de o săptămână sau două) socoti că soarele se află la nord-vest. Întorcându-și privirea spre sud, se gândi că undeva, dincolo de aceste dealuri întunecate, trebuie să se întindă marele Lac al Ursului; și că tot pe acolo, de-a curmezișul pustietăților canadiene, trebuie să treacă și cercul polar. Torontul în care stătea acum era, fără îndoială, un afluent al râului Coppermine, care curgea spre miazănoapte și se vărsa prin golful Încoronării în oceanul Arctic. Nu fusese niciodată acolo, dar îl văzuse odată pe o hartă a Societății Golfului Hudson.

Își mai aruncă o dată ochii în jur. Nu era deloc o priveliște încurajatoare. Oriîncotro te-ai fi uitat, nu vedeai decât linia joasă a orizontului. Dealurile erau pitice. Nici urmă de copaci, de tufe sau

măcar de ierburi, pretutindeni o pustietate copleșitoare, cumplită, care-i umplea sufletul de groază.

„Bill!” murmură el. Apoi încă o dată: „Bill!”

Și stând așa, în mijlocul torentului acela lăptos, spatele i se încovoie, strivit parcă de calmul înfricoșător al nesfârșitelor întinderi. Începu să tremure, ca scuturat de friguri, până ce pușca îi scăpă din mână și căzu în apă. Plescăitul îl trezi brusc. Începu să se lupte cu spaima și își veni în fire, căutând înfrigurat prin apă până își regăsi pușca. Apoi, ridicând mai sus balotul și așezându-l pe umărul stâng, pentru ca piciorul rănit să fie eliberat de povară, o porni spre mal, încet și cu luare-aminte, schimonosindu-se de durere la fiecare pas.

Nu se opri nicio clipă. Cu o deznădejde vecină cu nebunia, fără să-i pese de durere, o apucă în sus pe povârniș, spre culmea colinei după care dispăruse tovarășul lui. Era și mai grotesc și mai caraghios decât celălalt, cu mersul lui șchiop, poticnit. Odată ajuns în vârful colinei, în fața ochilor i se desfășură o vale pustie, lipsită de orice urmă de viață. Spaima îl năpădi iarăși. O birui însă, își ridică și mai sus balotul pe umărul stâng și coborî povârnișul.

Fundul văii mustea de apă ca un burete; o pânză deasă de mușchi ținea apa la suprafață. La fiecare pas apa țâșnea de sub picioarele lui și de câte ori ridica bocancul auzea plescăitul surd al mușchiului jilav, care rezista sub călcătura grea. Luându-se după urmele pașilor celuilalt, se târî așa din mușchi în mușchi sau de-a lungul și de-a curmezișul lespezilor stâncoase care se ridicau ca niște insulițe în marea de mușchi.

Deși singur, nu se simțea pierdut. Știa că puțin mai departe se află un loc unde molifți și brazi pitici, piperniciți, străjuiesc malul micului lac „Ticinicili” ( în graiul băștibașilor asta înseamnă „ținutul bețigașelor”). Și în lacul acela se vărsa un pârâiaș limpede, nu ca torentul acesta. Pe malul acelui pârâiaș creștea iarbă - își aducea aminte de asta - dar copaci nu erau; va merge așa pe mal, până la confluența lui cu un alt pârâu, al cărui nume deasemenea, nu-l cunoștea. Apoi va porni și mai departe, peste răspântia aceasta de ape, până la un al treilea pârâu, care curge spre apus, și va merge de-a lungul lui până la vărsarea în râul Dease, și acolo va găsi o

ascunzătoare sub o luntre răsturnată și acoperită de mulți bolovani. În ascunzătoarea aceea va găsi muniții pentru pușca lui goală, cârlig de undiță, sfoară și o plasă mică, toate cele trebuitoare pentru a ucide sau a prinde în capcană vânatul. Va mai găsi de asemeni și puțină făină, slănină, ceva fasole....

Bill îl va aștepta acolo și vor porni amândoi cu barca pe râul Dease în jos, spre sud, până la marele Lac al Ursului: Apoi vor merge pe lacul acesta, mereu spre sud, până ce vor ajunge la Mackenzie. Și în vreme ce iarna va goni în zadar pe urmele lor, în vreme ce gheața va fereca bulboanele, iar zilele vor deveni reci și mohorâte, ei vor înainta așa spre sud, mereu spre sud, spre vreun adăpost călduros al Societății Golfului Hudson, unde, pădurea crește înaltă și darnică și unde vor găsi mâncare din belșug.

Gândurile acestea îl frământau pe cel care rămăsese în urmă, în vreme ce se căznea să înainteze. Și se căznea nu numai cu trupul, ci și cu mintea, încercând să creadă că Bill nu-l părăsise și că îl va aștepta la ascunzătoare. Trebuia să creadă asta, alminteri ce rost ar fi avut să se chinuiască mai departe? S-ar fi lungit la pământ și ar fi așteptat să moară. Și în timp ce globul cețos al soarelui se scufunda încet către nord-vest, el străbătea în gândul lui, de nenumărate ori și pas cu pas, drumul spre sud, pe care avea să-l facă împreună cu Bill, pentru a fugi din calea iernii apropiate. Nu se mai sătura gândindu-se la proviziile din ascunzătoare și la mâncarea care-l aștepta la postul Societății Golfului Hudson. De două zile nu pusese nimic în gură, iar pe săturate nici el nu-și mai aducea aminte de când nu mâncase. Din când în când se aplecă să culeagă boabele străvezii de mușchi, le băga în gură, le mesteca și le înghițea. O boabă de mușchi e un fel de grăuncior de sămânță, plin cu apă. În gură, boaba se topea, lăsându-i un gust amar, sălcii. Omul știa că boabele astea nu sunt deloc hrănitoare, dar le mozolea răbdător, cu o speranță dementă, care sfida experiența.

Pe la orele nouă se poticni de o poartă cu degetul mare de la picior și, din slăbiciune și oboseală, căzu fără vlagă. Zăcu așa pe-o rână câtva timp, fără să se miște. Apoi desfăcu curelele balotului și, cu mișcări stângace, izbuti să se ridice. Nu era încă întuneric; în

lumina șovăitoare a amurgului, începu să bâjbâie printre stânci, căutând bucăți de mușchi uscat. După ce culese o grămăjoară, aprinse un foc, un foc mocnit, fumegos, pe care puse la fiert o cană cu apă.

Desfăcu balotul și prima lui grijă fu să-și numere chibriturile. Erau șizeci și șapte. Le numără de trei ori, ca să fie sigur. Le împărți în câteva grămăjoare, învelindu-le în hârtie gudronată; puse una dintre ele în punga lui de tutun, goală, alta în căptușeala căciulii boțite și o a treia grămăjoară sub cămașă, la piept. Numai decît după aceea, cuprins de panică, le dezveli pe toate și le numără din nou. Erau tot șizeci și șapte.

Își uscă la foc încălțăminte umedă. Mocasinii se udaseră cu totul și erau ferfeniți. Obielele, făcute dintr-o pătură, erau rupte, iar picioarele îi erau jupuite și sângerau. Își pipăi glezna umflată aproape de genunchiul care zvâcnea. Rupse o fâșie lungă dintr-o pătură și-și legă strâns glezna cu ea. Mai rupse apoi alte fâșii, cu care își înfășură picioarele, ca să țină loc deopotrivă de mocasini și de obiele. După aceea bău din cana cu apă fierbinte, își întoarse ceasul și se ghemui sub pătură.

Dormi așa câțva timp, fără să simtă nimic. Noaptea veni repede și tot atît de repede se și spulberă. Soarele răsări la nord-est sau mai bine zis într-acolo se arată o geană tulbure de lumină, pentru că soarele era ascuns de nori cenușii.

La ora șase se deșteptă. Privi în sus, la cerul cenușiu, și-și dădu seama că-i e foame. Ridicându-se în coate, auzi uimit o răsuflare zgomotoasă, și văzu un ren care-l privea cu o curiozitate ațâțată. Animalul se afla la o distanță mai mică de cizeci de pași și, în clipa aceea, în mintea omului răsări imaginea și aroma unei ciozvrte de ren sfârîind pe foc. Apucă mașinal pușca goală și apăsă pe trăgaci. Dar renul fugi mugind și copitele i se mai auziră câțva timp tropăind pe albia presărată cu bolovani.

Omul trase o înjurătură și aruncă cît colo pușca goală. Când încercă să se ridice în picioare, scoase un geamăt de durere. Trebuia să se miște cu multă grijă. Încheieturile îi erau ca niște balamale ruginite. Abia se mișcau, trosnind, și ca să-și îndoaie, să-și întindă o mână trebuia să facă un uriaș efort de voință. Când în

cele din urmă se ridică în picioare, îi trebui încă un minut ca să-și îndrepte spinarea și să stea drept, cum i se cuvenea unui om să stea.

Cu mare greutate, se târî până-n vârful unei movilițe, de unde cercetă cu băgare de seamă împrejurimile. Nu se vedeau nici copaci, nici tufișuri numai o mare sură de mușchi, rareori întreruptă de stânci sure, băltoace sure, pârâiașe sure, și peste toate, bolta, tot sură, a cerului. Nu se vedea nicio rază de soare. Habar n-avea unde se află nordul și nu-și dădea seama din ce parte venise cu o noapte în urmă. Dar nu era pierdut, știa asta. În curând va ajunge în „ținutul bețișoșelor”. Simțea că ținutul acesta trebuie să fie undeva, nu departe spre stânga, poate că după prima colină.

Se întoarse ca să-și pregătească balotul pentru drum. Se asigură de existența celor trei grămăjoare de chibrituri, fără să le mai numere. Dar văzându-și geanta netedă, din piele de elan, șovăi. Nu era prea mare. Cu palmele o acoperea toată. Știa cât cântărește: cinsprezece livre, cât tot restul balotului. Era nehotărât. În cele din urmă, o puse deoparte și continuă să-și lege balotul. Se opri și aruncă o privire spre geantă. O apucă în grabă, uitându-se cu frică în jur, ca și cum i-ar fi fost teamă să nu i-o răpească pustietatea. Ridicându-se în sfârșit în picioare, puse geanta în balot și o porni iarși la drum.

O apucă spre stânga, oprindu-se din când în când să mănânce boabe de mușchi. Glezna îi înțepenise acum, șchiopăta și mai mult, dar durerea pe care o simțea nu însemna nimic pe lângă suferința ce i-o provoca foamea. Junghiurile foamei erau cumplite. Îl chinuiau fără încetare, făcându-l să nu se mai poată gândi la drumul pe care trebuia să-l urmeze ca să ajungă în „ținutul bețișoșelor”. Boabele de mușchi pe care le înghițea nu-i alinau chinul; și pe deasupra îi pișcau limba și cerul gurii, dându-i o neplăcută senzație de usturime.

Ajunse într-o vâlcea unde dădu de niște păsări, numite ptarmigani. Păsările se ridicau dintre stânci și dintre tufele de mușchi, fâlfâind din aripi și cârâind. Începu să arunce după ele cu pietre, dar nu nimeri niciuna. Atunci, lepădându-și balotul, se ghemui la pământ, ca pisicile când pândesc vrăbii. Pietrele

colțuroase îi sfâșiau pantalonii, sângerându-i genunchii, dar chinurile pe care i le pricinuia foamea erau atât de mari, încât nici nu mai simțea rănilor. Se târî pe mușchiul jilav, fără să-i pese că hainele i se udau, cu trupul înghețat ca un sloi. Era atât de hămesit, încât nu-și mai dădea seama de nimic. Și ptarmiganii se ridicau mereu în fața lui, cârâind și bătându-și parcă joc de el. De necaz, începu să înjure și să le îngâne cârâitul.

Și deodată dădu peste o pasăre care dormea, pesemne. Nu o văzuse până ce nu-i fâlfâise în față, țâșnind din cuibul ei pitit între stânci. Dădu să o înhațe cu un gest tot atât de brusc ca și zborul ptarmiganului, dar rămase în mână cu trei pene din coada lui. Privind-o cum zboară, simți că o urăște, ca și cum pasărea i-ar fi făcut cel mai mare rău. Apoi se întoarse și-și puse iar pe umeri balotul.

Străbătu așa văi și văioage. Vânatul era din ce în ce mai numeros. O ceată de reni, vreo douăzeci la număr, trecu pe lângă el chinuitor de aproape, în bataia puștii. Îl cuprinse o dorință nebună să alerge după ei, convins că-i poate ajunge din fugă. O vulpe neagră venea spre el, ținând în bot un ptarmigan. Omul scoase un urlet, un urlet înfricoșător, dar vulpea se îndepărtă speriată, fără să dea drumul prăzii.

Târziu după-amiaza ajunse la un pârâiaș cu apă calcaroasă, care trecea printre malurile smălțate de iarbă țepoasă. Smulgând din rădăcină smocurile de iarbă, dădu peste ceva de aducea cu o ceapă tânără. Era fragedă și dinții i se înfipseră în ea cu un pârâit care fâgăduia o hrană aleasă. Dar fibrele cepii, alcătuite din fire ațoase îmbibate de apă, erau tari, ca și boabele de mușchi, și lipsite de substanță nutritivă. Lăsând jos balotul, începu să se târască pe brânci prin iarbă, păscând ca o bovină.

Era istovit și din ce în ce mai des îi venea să se oprească și să se odihnească, să se culce, să doarmă; dar ceva îl împingea înainte fără încetare, nu atât dorința de-a ajunge în „ținutul bețigașelor”, cât foamea. Cercetă cu atenție ochiurile de apă, în speranța că va găsi broaște, și scormonea țărâna cu unghiile, doar-doar va găsi viermi, deși știa că nici broaștele și nici viermii nu pot viețui într-o regiune atât de nordică.



Se uită la fiece ochi de apă, până ce, în cele din urmă, către amurg, descoperi într-unul un pește singuratic, nu mai mare decât un chitic. Își cufundă repede brațul până la umăr, dar peștișorul îi scăpă printre degete. Atunci își băgă în apă amândouă mâinile și începu să răscolească mâlul turbure de pe fund. Era atât de ațâțat, încât căzu în apă, udându-se până la brâu. Dar apa era acum prea turbure ca să mai poată vedea peștișorul, așa încât trebui să aștepte până ce apa se limpezi.

Și iar reîncepu urmărirea, dar apa se tulbură din nou. Nu mai avea răbdare să aștepte. Dezlegă găleata de cositor și începu să scoată apa cu atâta furie, că se stropi tot, iar apa, aruncată prea aproape, se scurse înapoi în groapă. Atunci începu să lucreze cu mai multă grijă, străduindu-se să fie calm, cu toate că inima îi zvâcnea puternic și mâinile îi tremurau. După o jumătate de oră, groapa era aproape secată. Nu mai rămăsese în ea nici cât o cană de apă, dar peștișorul dispăruse. Și deodată găsi o crăpătură ascunsă printre pietre: pe-acolo scăpase, răzbind într-o băltoacă alăturată, mai mare decât prima și pe care n-ar fi putut s-o golească nici până a doua zi. Să fi știut de crăpătură, ar fi putut să o astupe cu un bolovan și-atunci peștele ar fi fost al lui.

Zgribulit și în culmea deznădejdiei, se lăsă pe pământul jilav, scâncind, apoi începu să plângă tare, ca să-l audă pustietatea necruțătoare care-l înconjura, și vreme îndelungată trupul îi fu zgâlțâit de suspine adânci. Când își veni puțin în fire, aprinse focul, și bău apă fiartă, ca să se mai încălzească. După aceea se culcă, la fel ca și noaptea trecută, pe o lespede de piatră. Ultima lui grijă fu să se încredințeze că chibriturile sunt uscate și să-și întoarcă ceasul. Păturile erau umede și lipicioase, iar glezna îi zvâcnea dureros. Dar el nu știa decât că-i e foame și, în somnul lui agitat, visă ospete și banchete, la care se serveau cele mai felurite bucate.

Se trezi înghețat și bolnav. Soarele nu se zărea. Cenușiul cerului și al pământului se accentuase, devenise mai întunecat, mai adânc, iar un vânt tăios începu să viscolescă, acoperind cu zăpadă culmile dealurilor. În timp ce făcea focul și puneă din nou apă la fiert, o negură groasă se lăsă în preajmă. Cădea lapoviță cu

fulgi mari și jilavi, care se topeau de cum atingeau pământul, dar cădeau așa de des, că până la urmă acoperiră pământul, stinseră focul și-i stricară până și provizia de mușchi uscat.

Asta era un avertisment. Trebuia numaidecât să-și lege balotul, să-l ia în spinare și să pornească înainte, oriunde. Nu-i mai păsa de „ținutul bețigașelor”, nici de Bill și nici de ascunzătoarea de sub luntrea răsturnată de pe malul râului Dease. Verbul „a mânca” pusese stăpânire pe toată ființa lui. Era înnebunit de foame. Nu-i păsa pe ce drum merge, atâta timp cât drumul acesta îl ducea prin albiile acoperite de vegetație. Călcând prin zăpada moale, căuta boabe apoase de mușchi și smulgea iarba din rădăcină. Dar iarba era searbădă și nu-i potolea foamea. Într-un loc găsi niște buruieni cu gust acrișor, dar nu-și putu astâmpăra foamea cu ele, pentru că era o buruienă târâtoare, ascunsă bine în zăpada groasă de câteva degete.

În noaptea aceea nu avu parte nici de foc, nici de apă caldă. Se ghemui tremurând sub pătură, să-și doarmă somnul zbuciumat de om chinuit de foame. Între timp, ninsoarea se transformase într-o ploaie rece. Simțind picăturile ploii, se deșteptă de nenumărate ori. Veni și ziua, o zi cenușie, fără soare. Ploaia încetase. Și parcă nici foame nu-i mai era. Sensibilitatea i se tocise, nu-l mai urmărea gândul că tebuie să mănânce. Simțea numai o durere surdă în stomac, dar nu-l mai chinuia atât de mult ca înainte. Acum parcă și mintea i se mai limpezise; din nou începu să se gândească înfrigurat la „ținutul bețigașelor” și la ascunzătoarea de lângă râul Dease.

Rupând fâșii din rămșițele unei pături, își bandajă picioarele sângerânde, glezna umflată, și se pregăti pentru o zi de drum. Când trebui să-și încarce balotul, zăbovi îndelung asupra genții din piele de elan, dar până la urmă o luă cu el.

Ploaia topise zăpada și numai creștetul dealurilor mai era alb. Soarele se ivise în sfârșit iarăși, așa că acum putea să se orienteze. Da, se rătăcise de-a binelea. În peregrinările lui din zilele trecute o apucase prea mult spre stânga. Acum o luă la dreapta, ca să corecteze eventuala abatere de la drumul cel bun.

Cu toate că chinurile foamei nu mai erau atât de ascuțite, se simțea stors de puteri. Din ce în ce mai des se oprea să se odihnească și să culeagă boabe de mușchi și fire de iarbă. Limba i se umflase, i se uscaser și parcă ar fi fost acoperită cu firicele fine de păr; în gură simțea un gust amar și, pe lângă toate, începuse să-l mai supere și inima. Mergea ce mergea și deodată, inima îl înțepa, nemiloasă; apoi începea să-i zvâcnească tare, într-o dureroasă năvală de bătaii, care-l făceau să se înăbușe, amețindu-l, ca într-un fel de leșin.

Pe la amiază găsi doi peștișori într-o băltoacă ceva mai mare. Era cu neputință s-o sece, dar de data asta, fiind mai calm, izbuti să-i prindă în găleată. Nu erau mai lungi decât degetul cel mic, dar nici lui nu-i mai era chiar atât de foame. Durerea surdă pe care o simțea în stomac se mai potolise, ca și cum stomacul ar fi amortit. Mâncă peștii cruzi, mestecându-i încet, cu grijă, acum când mâncatul devenise un act pur rațional. Nu mai avea de loc poftă de mâncare, dar știa că trebuie să mănânce ca să trăiască.

Seara prinse încă trei peștișori; mâncă doi dintre ei, iar pe al treilea îl puse deoparte, pentru a doua zi dimineață. Ici colo, soarele zbicise petice mici de mușchi, astfel încât putu să facă focul și să bea o cană de apă. În ziua aceea nu străbătu mai mult de zece mile; a doua zi, mergând atât cât îi îngăduia inima, nu făcu mai mult de cinci mile. Stomacul nu-l mai chinuia deloc. Amorțise cu totul.

Acum se afla într-un ținut ciudat; renii se înmulțiseră ca și lupii. Uneori urletele lor răsunau deasupra pustietății, și o dată văzu trei lupi fugind chiar prin fața lui.

Încă o noapte. A doua zi dimineață își simți mintea mai limpede; desfăcu curelușa care lega geanta din piele de elan. Din gura deschisă a genți se scurse un șuvoi galben de pulbere și bulgări de aur. Împărți în două aurul, înfășură jumătate într-o bucată de pătură și o ascunde sub o piatră, iar cealaltă jumătate o puse la loc în sac. Rupse fâșii din singura pătură ce-i mai rămăsese și-și înfășură picioarele. Pușca și-o mai păstra, gândindu-se că în ascunzătoarea aceea de lângă râul Dease se aflau cartușe.

Era o zi cu ceață. Foamea se trezise din nou în el. Era slăbit din cale-afară și chinuit de o amețeață care uneori îl făcea să nu mai vadă nimic. Nu rareori i se întâmpla să se poticnească și să cadă. O dată căzu drept peste un cuib de ptarmigani. Erau acolo patru puișori proaspăt ieșiți din găoace, să tot fi avut o zi, mici fărâme de viață palpitantă, nu mai mari decât un dumaticat. Îi mănca cu lăcomie, azvârlindu-i de vii în gură și ronțându-i ca pe niște coji de ouă. Pasărea-mamă se rotea în jurul lui, făcând un tărăboi nemaipomenit. Folosind pușca drept ciomag, încercă s-o lovească, dar pasărea se feri. Aruncă după ea cu pietre, izbuti să-i rupă o aripă și începu să alerge după ea, dar pasărea fugi mai departe, târându-și aripa zdrobită.

Puișorii nu făcuseră decât să-i ațâțe pofta. Alerga șchiopătând, abia târându-și piciorul cu glezna rănită, azvârlea cu pietre și scotea din când în când țipete răgușite. Alteori alerga în tăcere, ridicându-se cu răbdare și ciudă când cădea sau frecându-și ochii cu palma, când, amețit, era gata-gata să se prăbușească. Tot urmărind pasărea așa, ajunse într-o vale mlăștinoasă, unde dădu de urme de pași pe mușchiul jilav. Nu erau ale lui, era limpede. Trebuie să fi fost pașii lui Bill. Dar nu se putea opri pentru că ptarmiganul-mamă alerga mai departe. Întâi s-o prindă, și-apoi o să se-ntoarcă și-o să cerceteze.

Pasărea abia mai putea să se miște, dar și el era istovit. Ptarmiganul zăcea pe-o rână, gâfâind. Omul zăcea și el pe-o rână, gâfâind, la vreo zece pași mai încolo, nefiind în stare să se târască până la ea. Când omul își reveni, își reveni și pasărea, zburând tocmai când mâna lui lacomă se întindea s-o apuce. Urmărirea reîncepu, dar curând se lăsă noaptea și pasărea scăpă. Rupt de oboseală și apăsător de greutatea balotului, omul se prăbuși cu fața la pământ, julindu-și în cădere obrazul. Vreme îndelungată rămase așa, nemișcat, apoi se răsuci pe-o rână, își întoarse ceasul și zăcu acolo până dimineața.

Încă o zi cu ceață. Jumătate din ultima lui pătură se dusesse, transformată în bandaje pentru picior. Nu izbuti să dea de urmele lui Bill. Dar n-avea nicio importanță. Foamea îl mâna tiranic înainte; se întreba totuși dacă Bill se rătăcise. Către amiază, povara

balotului deveni de nesuportat. Din nou împărți aurul, de data asta risipind pur și simplu pe pământ jumătate din el. În cursul după-amiezii aruncă restul, așa că nu-i rămăsese decât o jumătate de pătură, găleata de cositor și pușca.

O nălucire începu să-l tulbure. I se părea că mai are un cartuș în magazia puștii și că nu-l observase. Pe de altă parte, știa prea bine că pușca era goală. Dar nălucirea stăruia. Luptă împotriva ei ore întregi, apoi, deschizând pușca, văzu că e goală. Dezamăgirea îi fu amară, de parcă s-ar fi așteptat să găsească într-adevăr cartușul.

După o jumătate de oră de mers, nălucirea îi reveni. Iarăși începu să lupte împotriva ei, dar zadarnic. Până la urmă, ca să scape de ea, deschise din nou pușca. Uneori gândurile o luau razna și atunci mergea înainte, ca un automat, în vreme ce închipuri și vedenii ciudate îi rodeau creierul ca niște viermi. Dar aceste evadări din realitate erau de scurtă durată, pentru că junghiurile foamei îl chemau întruna și dureros înapoi la realitate. Odată, o vedenie cumplită, care-l făcu aproape să leșine, îl smulse brusc din toropeala ce-l cuprinsese.

Zăpăcit, se clătină pe picioare, bălăbănindu-se ca un om beat, ca să nu cadă. În fața lui stătea un cal. Un cal! Nu-și putea crede ochilor. Privirile îi erau acoperite de o pâclă deasă, sfâșiată ici-colo de puncte scânteietoare de lumină. Își frecă ochii cu furie ca să-și limpezească vederea, și zări nu un cal, ci un urs, o namilă de urs brun. Fiara îl privea curioasă, mormăind gata de luptă.

Fără să se gândească, omul duse pe jumătate pușca la umăr, dar numaidecât o coborî și-și scoase pumnalul de vânătoare din teaca ghintuită pe care o purta la șold. În fața lui era carne, era viață. Își plimbă degetul de-a lungul tăișului. Era ascuțit. Bine ascuțit era și vârful. Se va arunca asupra ursului și-l va omorî. Dar inima începu să-i bată cu putere, în semn de avertisment, mai-mai să-i sară din piept; cercuri de fier parcă îi strângeau capul, iar pe creier i se lăsă o ceață grea. Un alt val de spaimă îi tăie curajul, curajul lui deznădăjduit. Ce-o să se întâmple dacă fiara o să-l atace, în halul de slăbiciune în care se afla? Își îndreptă spinarea, într-o încordare supremă, înfruntând ursul cu mâna încleștată pe

pumnal. Întărâtat, ursul înaintă greoi câțiva pași, se ridică în picioare și slobozi un mormăit, așa, mai mult ca să-și încerce adversarul: dacă omul va da să fugă, se va lua după el, dar omul nu fugi. Era însuflețit de curajul pe care ți-l dă spaima.

Mormăi și el, fioros, înfricoșător, dând glas spaimei care e rudă bună cu viața și zace încolăcită la rădăcinile cele mai adânci ale vieții.

Ursul se dădu înapoi, mormăind amenințător, uluit și el de făptura aceea nemaivăzută, care cuteza să-i stea împotriva. Dar omul nu făcu nicio mișcare. Rămase neclintit ca o statuie, până ce primejdia trecu și, atunci, se prăbuși tremurând pe mușchiul jilav.

Redobândindu-și stăpânirea de sine, porni mai departe, copleșit de un simțământ nou. Nu-l mai stăpânea teama că va muri încetul cu încetul de foame, ci spaima fără margini că va muri violent înainte ca foamea să fi stins în el ultima fărâmbă a dorinței de a supraviețui. Lupii începuseră să-l îngrijoreze. Urletele lor prelungi umpleau pustietatea, urzind în aer o rețea amenințătoare, care era atât de palpabilă, încât, la un moment dat, ridică brațele în aer, încercând să rupă, să scape de ea, ca și cum peste trupul lui s-ar fi prăbușit, smulsă de vânt pânza unui cort uriaș.

Când și când, lupii, în grupuri de câte doi și trei, treceau prin fața lui, dar se depărtau de îndată. Nu erau prea numeroși, și-apoi ei vânau renii, care nu se împotrivesc, în vreme ce această făptură ciudată, care umbla în două picioare, ar fi putut să zgârie și să muște.

Târziu după-amiază dădu peste niște oase împrăstiate, rămășițele unui ospăț lupesc. Aceste rămășițe fuseseră, cu o oră înainte, un ren tânăr care boncăluia și se zbenguia plin de viață. Privi oasele: erau fără pic de carne pe ele și păreau lustruite, încă trandafirii de substanța vitală care nu murise în ele cu totul. S-ar putea oare ca și el să ajungă așa, încă înainte de a se sfârși ziua? Oare asta e viața? Ceva zadarnic și trecător? Numai viața te face să suferi. În moarte nu-i nici o suferință. Moartea e sfârșitul, odihna. Atunci de ce se împotrivesc morții?

Dar nu filosofă mult. Se trânti pe covorul de mușchi, cu un os în gură, sorbind rămășițele de viață care stăruiau în părțile

trandafirii ale osului. Gustul dulce de carne, firav și părelnic ca o amintire, îl scotea din minți. Strângând osul între fălci, începu să-l ronțăie încet și metodic. Uneori se spărgea osul, alteori dinții lui. Apoi strivi ciolanele între două pietre, le pisă până ajunseră ca o pastă și le înghiți. În zorul lui își lovise și degetele, dar găsisese răgaz să se minuneze că degetele nu-l dor prea tare când le atinge cu piatra.

Urmară zile înfricoșătoare, cu ninsoare și ploi. Nu mai știa nici când făcea popas, nici când pornea mai departe. Umbla și noaptea și ziua. Se odihnea oriunde cădea, apoi se târa mai departe, ori de câte ori viața care se stingea în el apuca să mai pâlpeie ca o flacăra vie. Omul nu se mai zbătea. Dar viața din el, care nu voia să moară, îl mâna înainte. Nu simțea nicio durere. Nervii i se tociseră, amortiseră parcă, iar mintea îi era bântuită de vedenii fantastice și de visuri încântătoare.

Nu se mai sătura sugând și mestecând oasele pisate ale puiului de ren, ale cărui firimituri le culesese și le luase cu el. Nu mai căuta să taie drumul, ci mergea mașinal de-a lungul unui râu care curgea printr-o vale largă și puțin adâncă. Nu vedea decât năluci. Sufletul și trupul umblau sau se târau unul alături de celălalt, dar cu toate astea, despărțite, atât de firavă era legătura ce le unea.

Odată de trezi cu mintea limpede, culcat pe spate, pe o lespede de piatră. Soarele strălucea puternic. De departe auzea boncăluitul puilor de ren. Își amintea vag de ploaie, vânt și ninsoare, dar nu știa dacă fusese bătut de furtună vreme de două zile sau două săptămâni.

Câtă vreme zăcu nemișcat, lăsându-se dezmiardat de razele soarelui strălucitor, care-i umplea de căldură trupul chinuit. „Minunată zi”, gândi el. Poate că va izbuti să-și dea seama unde se află. Cu o sforțare dureroasă, se răsuci pe o coastă. La picioarele lui curgea un râu lat și leneș. Nu-l mai văzuse niciodată și, nedumerit, îi urmări alene curgerea domoală, meandrele largi pe care le făcea printre dealurile mohorâte și pleșuve, mai mohorâte, mai pleșuve și mai scunde decât dealurile printre care trecuse până atunci. Urmări, liniștit, nepăsător, cursul ciudatului șuvoi

până spre linia orizontului, și-l văzu cum se varsă într-o mare strălucitoare. Rămase totuși netulburat. „E ceva neobișnuit”, gândi el, o vedenie sau un miraj? Mai degrabă o vedenie, o plăsmuire a minții lui răvășite. Părerea aceasta îi fu întărită când zări un vapor ancorat în mijlocul mării strălucitoare. Închise ochii o clipă, apoi îi deschise. Ciudat! Vedenia stăruia! Și totuși nu era nimic ciudat. Știa că în inima acestei pustietăți nu puteau exista nici mări, nici vapoare, după cum era pe deplin convins că în pușca lui goală nu se afla niciun cartuș.

Deodată auzi în spatele lui un furnăit, ceva ca o răsufare sau ca o tuse pe jumătate înăbușită. Foarte încet, slăbit din cale-afară și înțepenit cum era, se răsuci pe partea cealaltă. Nu văzu nimic în preajma lui, dar așteptă răbdător. Din nou auzi răsufarea și tusea. Încordându-și privirea, zări la o mică distanță, între două stânci colțuroase, capul sur al unui lup. Urechile lui ascuțite nu erau ciulite ca la lupii pe care-i văzuse până atunci; ochii îi erau tulburi și injectați, iar capul părea că-i atârână moale, cu o expresie de deznădejde. Fiara clipea des în lumina soarelui. Părea bolnavă. În timp ce o privea, ea horcăi și tuși încă o dată.

„Asta nu mai poate fi o simplă părere”, gândi el și se răsuci pe partea cealaltă ca să poată vedea realitatea lumii, pe care vedenia i-o ascunsese adineauri. Dar marea strălucea și acum în depărtare, iar vaporul se vedea clar. Era oare aievea? Stătu vreme îndelungată cu ochii închiși, pradă gândurilor. Încet-încet se dumiri. Mersese spre nord, îndepărtându-se de râul Dease și înaintând în valea Copermine. Râul acesta larg și leneș era Copermine. Marea cea strălucitoare era oceanul Arctic. Vasul acela era o balenieră rătăcită la est de gurile fluviului Mackenzie și ancorase acum în golful Încoronării. Își aminti de harta Societății Golfului Hudson, pe care-o văzuse demult, și totul i se limpezi în minte.

Se ridică și-și îndreptă atenția asupra treburilor imediate. Înelitoarele făcute din pături erau cu totul roase, iar picioarele îi ajunseseră acum două bucăți informe de carne. Ultima lui pătură se dusese. Pușca și cuțitul le lăsase undeva în drum. Își pierduse undeva și căciula cu grămăjoara de chibrituri în căptușeală, dar chibriturile ce le ținea la sân erau întregi și uscate, învelite în hârtie



gudronată, ca și cele din punga lui de tutun. Se uită la ceas. Arătă ora 11 și continua să funcționeze. Fără îndoială că-l întorsese în tot timpul acesta.

Era calm și lucid. Deși sleit de puteri, nu încerca nicio durere. Nu-i era foame. Nici măcar gândul mâncării nu-l mai atrăgea și tot ce făcea, făcea din rațiune. Sfâșie cracii pantalonilor până la genunchi și-și înfășură picioarele. Nu știa cum de reușise să-și păstreze găleata de cositor. Se gândi să-și încâlzească puțină apă înainte de a începe călătoria spre vas, pe care o prevedea îngrozitoare.

Mișcărilor îi erau încete. Tremura tot. Când vru să pornească să culeagă mușchi uscat, văzu că nu se poate ridica pe picioare. Încercă de câteva ori, apoi se mulțumi să se târască pe brânci. La un moment dat se târî până aproape de lupul bolnav. Fiara se trase înapoi, lingându-și botul cu o limbă care părea că nu are destulă tărie ca să se îndoie. Omul băgă se seamă că limba nu avea roșeața obișnuită a sănătății. Era de un galben închis și părea acoperită de o mucoasă aspră și pe jumătate uscată.

După ce bău o cană de apă fierbinte, omul constată că poate să se țină pe picioare și chiar să umble, atât cât e de presupus că poate umbla un muribund. Trebuia să se oprească la fiecare pas. Pașii îi erau nesiguri, șovăielnici, la fel cu cei ai lupului care se ținea după el în noaptea aceea, când întunericul pogorî peste întinsul mării strălucitoare, își dădu seama că nu se apropiase de ea nici cu patru mile.

Toată noaptea auzi tusea lupului bolnav și din când în când mugetele renilor. În jurul lui era viață, viață puternică, vie și sănătoasă; își dădu seama că lupul bolnav se târa după el în speranța că el va muri cel dintâi. A doua zi dimineață, deschizând ochii, îl văzu iar cum îl privește cu ochii lacomi, hămesiți. Stătea ghemuit cu coada între picioare, ca un biet câine de pripas, tremurând în vântul rece al dimineții și strâmbându-se jalnic ori de câte ori omul îi vorbea cu un glas care nu mai era decât un horcăit.

Soarele răsări strălucitor și toată dimineața omul merse, poticnindu-se, spre vaporul de pe marea scânteietoare. Vremea era

minunată. Era scurta „vară indiană” a latitudinilor înalte. De obicei dura o săptămână. Într-o zi sau două putea să nu mai fie.

După-amiaza omul descoperi niște urme. Erau ale altui om, care nu umblase, ci se tâtâse de-a bușilea. „Astea trebuie să fie urmele lui Bill” se gândi el, dar gândul acesta nu-i trezi niciun fel de interes. Nu mai avea niciun pic de curiozitate. Nu mai gândea, nu mai simțea nimic. Nici măcar durerea nu o mai simțea. Stomacul și nervii îi amortiseră, și totuși viața care îi mai pâlpaia în trup îl mâna mereu mai departe. Era din cale-afară de ostenit, dar viața refuza să se stingă de el. Și numai pentru simplul fapt că viața refuza să se stingă în el continua să mănânce cu încăpățănare boabe de mușchi și peștișori, să bea apă caldă, și să urmărească atent mișcările lupului bolnav.

Merse pe urmele omului care se târâse, în curând ajunse la capătul lor: câteva oase proaspăt roase zăceau pe mușchiul jilav, plin de urme de lupi. Văzu o geantă din piele de elan, la fel cu a lui, sfâșiată de colți ascuțiți. O ridică, deși era mult prea grea pentru degetele sale slabe. Bill o purtase până la sfârșit. Ha! Ha! Până la urmă, tot el a ieșit mai bine. Va supraviețui și va duce geanta pe vaporul de pe marea strălucitoare. Veselia lui era stridentă și înfricoșătoare, ca un croncănit de corb, iar lupul bolnav îl acompania, urlând lugubru. Omul începu deodată să râdă. Cum îl răbda inima să râdă, dacă aceste oase, atât de trandafirii și curate, erau ale unui tovarăș al său, ale lui Bill?

Se întoarse. Ei bine, Bill îl părăsise, dar el n-o să-i ia aurul și nici n-o să-i sugă oasele. Târându-se mai departe, se gândi că Bill ar fi fost ar fi fost în stare de așa ceva, dacă ar fi fost în locul lui.

Ajunse la o copcă de apă. Când se aplecă deasupra, să vadă dacă nu găsește în ea vreun peștișor, își întoarse deodată capul, ca lovit de ceva. Își zări chipul oglindit în apă. Era atât de groaznic, încât sensibilitatea lui se trezi îndeajuns ca să se simtă zguduit. În băltoacă se aflau trei peștișori, dar băltoaca era prea mare pentru a putea fi golită și după câteva încercări nereușite de a-i prinde în găleata de cositor, se lăsă păgubaș. Tot din pricina asta nici nu se încumetase să pornească pe râu, călare pe unul din numeroșii bușteni care se vedeau pe limbile de nisip.

În ziua aceea micșoră cu încă trei mile distanța dintre el și vapor; a doua zi, numai cu două mile, pentru că acum se târa, așa cum se târâse și Bill. La sfârșitul celei de a cincea zi, mai avea până la vapor încă șapte mile, dar el nu era în stare să meargă nici măcar o milă pe zi. „Vara indiană” dăinuia, iar el continua să se târască, pierzându-și din când în când cunoștința; lupul bolnav tușea și gâfâia mereu la călcâiele lui. Genunchii i se făcuseră o carne vie, ca și picioarele, și, cu toate că îi învelise cu partea din spate a cămășii, lăsa în urma lui, pe mușchi și pe pietre, o dâră roșie. Odată, privind peste umăr, văzu cum lupul lîngea cu lăcomie dâra de sânge și-și întrezări limpede sfârșitul care-l aștepta, dacă nu va reuși să-l doboare pe lup. Începu atunci cea mai cumplită tragedie a existenței jucată vreodată pe pământ: un om bolnav care merge de-a bușilea, un lup bolnav care șchioapătă, două ființe care-și târăsc prin pustietate scheletele muribunde și care-și vânează una alteia viața.

Să fi fost măcar un lup sănătos! Dar gândul că va hrăni stomacul acelei mortăciuni respingătoare îl îngreșoșa. Se cutremură. Mitea începuse iar s-o ia razna și să fie bântuită de vedenii, iar intervalele lucide se răreau și deveneau tot mai scurte.

Odată, trezindu-se din leșin, auzi un horcăit chiar lângă urechea lui. Lupul se trase cu greu înapoi, clătinându-se pe picioare de slăbiciune. Era o priveliște caraghioasă, dar cătuși de puțin amuzantă. Și nici teamă nu-i mai era.

Nu mai simțea nimic. În schimb mintea îi rămase trează. Începu să chibzuiască. Până la vapor nu avea mai mult decât patru mile. Îl putea vedea destul de limpede când își freca ochii, alungând din ei negura; zărea pânza albă a unei corăbii care spinteca apa mării strălucitoare. Dar nu va putea să străbată târâș aceste patru mile. Știa asta și totuși era foarte calm. Știa că nu se poate târî nicio jumătate de milă. Și cu toate astea voia să trăiască. Ar fi fost absurd să moară după tot ce îndurase. Soarta cerea prea mult de la el. Muribundul refuza să moară. Era curată nebunie, poate, dar chiar în ghearele morții, sfida moartea și refuza să moară.

Închise ochii și căuta să-și adune puterile, cu o deosebită băgare de seamă. Se sili din răputeri să înfrângă toropeala, care îl năpădea ca un val. Toropeala asta mortală semăna cu fluxul mării, și creștea mereu, înecându-i treptat-treptat cunoștința. Uneori nu-și mai dădea seama de nimic. Înota prin apele tulburi ale uitării, cu mișcări nesigure; și din nou, printr-o stranie alchimie a sufletului, desoperea alt dram de voință și iarăși începea să meargă cu puteri sporite.

În timp de zăcea așa pe spate, nemișcat, deodată auzi cum se apropie încet, dar tot mai mult, răsuflarea horcăită a lupului bolnav. O auzi din ce în ce mai aproape, o vreme care i se păru fără sfârșit, dar rămase nemișcat. Acum era lângă urechea lui. Limba aspră și uscată îi răzui o dată obrazul. Întinse mâinile, sau cel puțin voi să le întindă. Degetele îi erau încovoiate ca niște gheare, încercă să apuce cu ele, dar i se închiseră în gol, neputincioase. Luțea și precizia necesită forță, iar omul nu o avea.

Răbdarea lupului avea ceva înfricoșător. Dar răbdarea omului nu era mai puțin înfricoșătoare. Jumătate de zi zăcu nemișcat, luptându-se cu toropeala și pândind animalul care voia să-l doboare și pe care la rândul său de-abia aștepta să-l mănânce. Uneori simțea o sfârșeală în trup și atunci începea să viseze. Dar mereu, treaz sau visând, aștepta răsuflarea horcăită și senzația aspră a limbii de lup.

La un moment dat nu mai auzi răsuflarea și se trezi lin dintr-un vis, simțind limba pe mâna lui. Așteptă. Colții apăsau moale; apăsarea spori; lupul își încorda cele din urmă puteri, străduindu-se să-și înfigă dinții în prada pe care o aștepta de atâta vreme. Dar omul așteptase de-ajunj la rândul-i. Mâna lui rănită se încleștă pe falca fiarei. Încet, în timp ce lupul se zbătea neputincios și mâna omului îi apăsa fără vlagă gâtul, cealaltă mână se furișă cu aceeași încetineală și strânse. Cinci minute mai târziu, omul se afla deasupra lupului. Dar mâinile n-aveau destulă putere ca să sugrume lupul. Disperat, omul își apăsa fața de gâtulejul fiarei, cu gura umplută toată de păr. După o jumătate de ceas, omul simți în gâtulej un picur cald. Era neplăcut, ca și cum o bucată de plumb

topit i-ar fi fost turnată cu sila în stomac. Câteva clipe mai târziu, omul se răsturnă pe spate și adormi.

Pe bordul balenierei „Bedford” se aflau câțiva membrii ai unei expediții științifice. De pe punte, ei zăriră o arătare stranie, care se mișca în josul plajei, spre țărm. Neputând să-și dea seama ce poate fi, și cum erau oameni de știință, se urcară în șalupa de lângă balenieră și se îndreptară spre mal, să vadă despre ce e vorba. Își dădură seama că era o ființă vie, dar ființa aceea cu greu putea fi socotită om. Era oarbă, inconștientă și se târa pe pământ ca un vierme monstruos. În cea mai mare parte, eforturile sale erau inutile, dar stăruia cu o încăpățănare nebunească în voința de a se mișca și se târa mereu, înaintând poate cu douzeci de picioare pe oră.

Peste trei săptămâni, omul ședea tolănit pe un pat de pe bordul balenierei „Bedford” și, cu lacrimi șiroind pe obrajii lui scofâlciți, povestea cine este și câte pătimise. De asemenea, bolborosea vorbe fără șir despre mama lui, despre însorita Californie de Sud și despre o casă pierdută printre flori și ramuri de portocali.

Nu trecură multe zile și omul se așeză la masă cu oamenii de știință și cu ofițerii vasului. Se uita cu ochii holbați la belșugul acela de mâncare, la bucatele care dispăreau în gurile comesenilor. La fiecă duminică, ochii i se înnegurau de o adâncă părere de rău. Alminteri era întreg la minte, dar la ceasul mesei îi ura pe oamenii aceștia. Era obsedat de teama că hrana nu va ajunge și mereu se interesa de rezervele de alimente, la bucătar, la matelotul de pe punte, la căpitan. Aceștia îl asigurară de nenumărate ori că existau suficiente stocuri. Dar el nu-i credea și, din când în când, mai dădea câte o raită pe la magazie ca să vadă cu ochii lui alimentele.

Curând băgară de seamă că omul începuse să se îngrașe. Pe zi ce trecea, prindea din ce în ce mai multe puteri. Oamenii de știință scuturau din cap și făceau tot felul de presupuneri. Îi limitară porțiile, dar degeaba, talia i se îngroșa și cămașa abia îi mai cuprindea trupul.

Marinarii zâmbeau. Ei știau pricina. O aflară în curând și oamenii de știință, când îl puseră sub supraveghere. Putură astfel

*Dragoste de viață - Jack London*

să vadă cum, după gustarea de dimineață, omul ieșea afară și, cu palma întinsă ca un cerșetor, acosta câte un marinar. Marinarul zâmbea și îi strecura câte o bucățică de biscuit marinăresc. El o înhăța cu lăcomie, se uita la ea cum se uită avarul la aur și o punea în sân sub cămașă. Și așa proceda cu mai toți marinarii.

Discreți, oamenii de știință îl lăsară în pace, dar pe ascuns îi cercetară patul. Era plin de biscuiți; până și salteaua; nu exista ungher sau crăpătură în care să nu fi îndesat biscuiți. Cu toate acestea, omul era în toate mințile. Pasămite lua măsuri de prevedere pentru o eventuală foamete, asta era tot. Oamenii de știință spuneau că avea să se vindece; și chiar așa se și întâmplă, cu mult înainte ca vasul „Bedford” să-și fi aruncat cu un huruit greu ancora în golful San Francisco.

## RĂZVRĂTITUL

*„M-am sculat, mă duc la jug.  
Doamne, fă-mă să nu fug!  
De-aș muri până diseară,  
Munca-mi harnică să pară.  
Amin !”*

- Dacă nu te scoli, Jonny, nu-ți mai dau nimic de mâncare!

Amenințarea nu avu niciun efect. Băiatul dormea înainte, cu încăpățânare, luptând pentru dreptul de a rămâne cufundat mai departe în uitare, ca un visător care luptă pentru visul lui. Strânse pumnii lipsiți de vlagă și începu să-i plimbe prin aer, cu mișcări încete, spasmodice. Loviturile erau destinate mamei lui, dar maicăsa obișnuită, se vede, cu năravul lui, se ferea cu dibăcie de pumnii lui, nu fără a înceta să-l zgâlțâie cu putere.

- L-l-lasă-mă-n pace!

Strigătul acesta înăbușit, pornit din străfundurile somnului, se transformă repede într-un bocet și după ce, o clipă, urcă la intensitatea unui urlet războinic, se stinse brusc, într-un scâncet slab. Era un strigăt animalic, plin de protest și de nespusă durere, strigătul unui suflet ros de suferință.

Dar mama nu se lăsă impresionată, Femeia asta cu ochii triști și cu fața obosită se obișnuise să se lupte așa cu băiatul ei în fiecare zi. Apucă de pătură și încercă s-o tragă, dar băiatul, încetând să mai izbească cu pumnii, se agăță cu disperare de pătură. Făcându-se ghem în fundul patului, continuă să doarmă mai departe așa, acoperit. Atunci mama încercă să tragă tot așternutul jos pe podea. Băiatul se împotrivi. Mama își încordă puterile și, în cele din urmă, băiatul și așternutul trebuiră să cedeze, primul agățându-se instinctiv de celălalt ca să-și ferească trupul de frigul tăios ce domnea în cameră.

În clipa când ajunse la marginea patului, părea că o să cadă cu capul în jos. Dar conștiința tresări în el. Încercă să se ridice, abia menținându-și echilibrul. Apoi căzu în picioare pe podea. În aceeași clipă, mama îl apucă iar de umeri și începu să-l zgâlțâie. Băiatul începu și el să dea în dreapta și-n stânga cu pumnii, de astă dată cu mai multă putere și mai multă precizie. Și, deodată, deschise ochii. Atunci mama îi dădu, în sfârșit, drumul: băiatul se trezise.

- Bine! Mormăi el.

Mama luă lampa și plecă în grabă, lăsându-l în întuneric.

- O să-ți oprească din leafă! îl avertiză ea înainte de a ieși.

Băiatului nu-i păsa că rămăsese în întuneric. După ce se îmbrăcă, se duse în bucătărie. Mersul îi era tare greoi pentru un copil atât de subțire și firav. Abia își târa picioarele, ceea ce părea foarte ciudat, judecând după picioarele lui care erau numai piele și oase. Încă buimăcit de somn, trase lângă masă un scaun cu fundul spart.

- Jonny! Îl strigă deodată mama.

Băiatul se sculă brusc de pe scaun și, fără să spună un cuvânt, se îndreptă spre chiuveta murdară și slinoasă. Din gaura de scurgere venea o duhoare puternică. Dar el părea că nu simte nimic. Mirosul acesta era pentru el ceva foarte firesc; și la fel de firesc i se părea ca săpunul să fie murdar de lăturile din bucătărie și să nu facă deloc clăbuci. De altfel nici nu prea încerca să scoată clăbuci din săpun. Câteva plescăituri cu apă rece de la robinet și gata spălatul. Pe dinți nu se spăla niciodată. La drept vorbind, perie de dinți în viața lui nu văzuse și habar n-avea că pe lumea asta există oameni atât de proști, încât să-și spele dinții.

- Ai putea să te speli măcar o dată pe zi, fără să mai aștepți să ți se spună, îl dojeni mama, în timp ce turna cafea în două cești, ținând căpăcelul spart al ceainicului să nu cadă.

Încăpățânat, Jonny preferă să tacă. Acesta era veșnicul lor motiv de ceartă și singurul lucru față de care maică-sa se arăta neînduplecată: spălatul. Johnny trebuia să se spele pe față măcar o dată pe zi. Băiatul se șterse cu un șervet soios, jilav, murdar și rupt care-i lăsa scame pe față.



- Tare-aș vrea să nu mai locuim atât de departe de fabrică! spuse mama, când Johnny se așeză la masă. Eu totdeauna caut să fie cât mai bine... doar ști și tu asta. Un dolar mai puțin chirie e lucru mare. Și-apoi, aici avem prea mult loc, nu-i așa?

Băiatul părea că nici nu-i aude vorbele. Le auzise de atâtea ori până acum! Cercul gândurilor ei era strâmt; mereu se văita că locuiesc prea departe de fabrică.

- Un dolar înseamnă mâncare mai multă, filozofă el. Mai bine să merg ceva mai mult pe jos, dar să am mâncare mai multă.

Înfulecă grăbit, mestecând pâinea numai pe jumătate și înghițind bucățile aproape nemestecate, laolaltă cu cafeaua, un lichid tulbure și fierbinte, căruia ei îi ziceau cafea. Dar Johnny era convins că e cafea și încă o cafea excelentă. Aceasta era una din puținele iluzii care-i mai rămăseseră. În viața lui nu băuse cafea adevărată.

În afară de pâine, pe masă se mai afla și o bucățică de friptură de porc, rece. Mama îi mai umplu odată ceașca. Terminându-și felia de pâine, copilul începu să tragă cu coada ochiului spre maică-sa să vadă dacă i se mai dă alta. Mama îi surprinse privirea.

- Ei, nu mai fi așa lacom, Johnny! Îl dojeni ea. Ți-ai primit porția. Surioarele și frații tăi sunt mai mici ca tine.

Johnny nu răspunse. El nu era prea vobăreț din fire. Privirea lui, hămesită, încetă parcă și ea să mai ceară de mâncare. Nu voia să se plângă, și avea o răbdare care te înspăimânta. După ce își bău cafeaua, își șterse gura cu dosul palmei, apoi dădu să se scoale.

- Stai puțin! Îl opri grăbită mama. Cred că aș putea să-ți mai tai o feliuță de pâine, una subțire.

Și, punând mâna pe cuțit, făcu o adevărată scamatorie: prefăcându-se că taie o feliuță, lăsă neatinsă pâinea, pe care o puse înapoi în coșuleț, și-i dădu în același timp băiatului una din cele două felii pe care le oprise pentru ea. Credea că-l păcălise, dar băiatul văzuse totul. Asta nu-l împiedică totuși să ia pâinea, fără rușine. Se gândea că maică-sa, fiind mai tot timpul bolnavă, nu mai avea poftă de mâncare.

Văzându-l cum mestecă pâinea goală, mama se întinse peste masă și-i turnă în ceașcă restul de cafea care mai rămăsese în ceașca ei.

- Nu prea mă simt bine cu stomacul, astăzi, explică ea.

Un șuierat îndepărtat de sireună, prelung și ascuțit, îi făcu pe amândoi să sară în picioare. Mama privi ceasul deșteptător de pe poliță. Minutarele arătau cinci și jumătate. La ora asta, ceilalți muncitori din fabrică de-abia se trezeau. Mama își aruncă pe umeri un șal, iar pe cap își puse o pălărie veche, murdară și fără nici o formă.

- O să trebuiască să alergăm, îi spuse ea, lăsând fitilul în jos și suflând în sticla lămpii.

Ieșiră și coborâră scările pe dibuite. Era o vreme senină, geroasă. La primul contact cu aerul de afară, Johnny începu să dârdâie. Stelele încă nu începuseră să pălească, iar orașul zăcea cufundat în întuneric. Amândoi abia mergeau, ca și cum mușchii picioarelor ar fi refuzat să le desprindă tălpile de pământ.

După cinsprezece minute de mers în tăcere, mama o apucă la dreapta.

- Vezi să nu întârzi! îl îndemnă ea încă o dată din bezna care o înghițea.

Johnny nu răspunse și își văzu înainte de drum. În cartierul fabricilor, pretutindeni se deschideau porți și în curând Johnny dispăru și el în gloata care se târa grăbită înainte, prin bezna. Când intră pe poarta fabricii, sirena șuieră din nou. Privi spre răsărit. De după linia zdrențuită a acoperișurilor caselor se ridica o lumină palidă. Atâta putu să vadă din lumina zilei; întorcându-i spatele, se alătură echipei sale de lucru....

Își ocupă locul la unul din lungile șiruri de mașini. În fața lui, deasupra unei lăzi pline cu moșoare mici de ață, se învârteau repede niște moșoare mari. Pe acestea trebuia el să răsucescă firele de pe moșoarele mici. Munca nu era complicată. Cerea însă repeziciune. Moșoarele mici se goleau atât de repede și moșoarele mari care se goleau erau atât de numeroase, încât n-avea timp să stea o clipă locului.

Johnny lucra ca o mașină. Cum se golea vreunul din mosoarele mici, imediat oprea mosorul cel mare, folosindu-se de mâna stângă ca de o frână, și prinzând în același timp, din zbor, și capătul firului, între degetul mare și cel arătător. Totodată, cu mâna dreaptă prindea capătul firului de la alt mosoraș. Aceste gesturi diferite, făcute în același timp cu ambele mâini, le executa cu o mare repeziciune. Apoi, cu o mișcare fulgerătoare, făcea un nod și dădea drumul mosorului. Nu era mare lucru să faci nodurile astea speciale de filatură. Johnny se lăudase odată că le-ar putea face și în somn. La drept vorbind, le și făcea în unele nopți în care visa tot înnodând și înnodând de veacuri și veacuri....

Unii ucenici mai trăgeau chiulul, pierzând vremea și uzând degeaba mașinile, fără să schimbe imediat mosoarele golite. Și tocmai pentru a împiedica asemenea lucruri exista un supraveghetor. Acesta îl prinse într-o zi pe vecinul lui Johnny chiulind și-l trase de urechi.

- Uită-te la Johnny...De ce nu faci și tu ca el? Îl întrebase supraveghetorul, roșu de mânie.

Mosoarele lui Johnny se învârteau mereu, dar lauda asta indirectă îl lăsase rece. Fusesse o vreme când îl impresiona...Ehei, dar de-atunci trecuse mult, mult de tot...Acum fața lui apatică rămase lipsită de orice expresie când auzea că e dat ca exemplu. El era muncitorul perfect. Știa asta. I se spusese de atâtea ori, încât devenise ceva banal, care nu-l mai impresiona. Dintr-un muncitor perfect, ajunsese o mașină perfectă. Când lucrul mergea prost nu el era de vină, cum nu de vină putea fi mașina, ci calitatea proastă a materialului prelucrat. Era cu neputință să facă vreo greșală, la fel cum o matriță bună de cuie nu poate să ștanțeze cuie proaste.

Și nu era de mirare. Toată viața, clipă de clipă se învârtise pe lângă mașini! S-ar fi puttu spune că se contopea cu ele; în orice caz, mașinile îl educaseră. Cu doisprezece ani în urmă, în sala războaielor de țesut ale aceleiași țesătorii se petrecuse un mic și neînsemnat eveniment. Mama lui Johnny leșinase. Oamenii din jur o culcaseră pe pardoseală în mijlocul vuietului mașinilor. Vreo două femei mai în vârstă fuseseră chemate de la războaiele lor.

Contramaistrul era de față. Și după câteva minute, în sala războaielor se afla un suflet mai mult peste numărul celor care intraseră pe ușă. Era Johnny născut cu zgomotul infernal al războaielor în urechi și trăgând în piept, o dată cu prima respirație, aerul cald și umed, îmbâcsit de scame și bumbac. Și chiar din acea primă zi a vieții lui tuși ca să-și curețe plămânii de scame, după cum, pentru același motiv, avea să tușească mai târziu.

Băiatul care lucra alături de Johnny scâncea și se smiorcăia. Chipul lui era încrâncenat de ură; îl ura nespun pe supraveghetor, care continua să-l amenințe de departe cu privirea. Mosoarele se învârteau însă cu toată viteza. Copilul înjura de mama focului mosoarele care zbârnâiau în fața lui; dar sunetul glasului lui nu se auzea nici la trei pași, oprit fiind, ca de un perete, de vacarmul din sala atelierului.

Johnny nu era atent la nimic. El primea totdeauna lucrurile așa cum sunt. De altfel, prin repetarea evenimentului, impresia se tocește, iar întâmplarea deosebită din ziua aceea o văzuse de nenumărate ori. Lui i se părea că a-l contrazice pe supraveghetor e tot atât de zadarnic ca și cum ai încerca să înfrunți voința mașinilor. Mașinile fuseseră construite ca să funcționeze într-un anumit fel și să săvârșească anumite mișcări. Același lucru se putea spune și despre supraveghetor.

Către ora unsprezece, în atelier începu o forfotă neobișnuită. Într-o clipă, prin nu știu ce căi tainice, zvonul se răspândește pretutindeni. Băiețelul cu un picior lipsă care lucra alături de Johnny țopăi repede către un vagonet gol și se ghemui în el, ca să încapă cu cârjă cu tot. În atelier tocmai atunci intră directorul filaturii, însoțit de un tânăr bine îmbrăcat și cu cămașa scrobită, un „domn” după închipuirea lui Johnny, ba mai mult un „inspector”.

Trecând pe lângă băieți, „inspectorul” se uita atent la ei. Câteodată se oprea și puneă întrebări. Atunci era nevoit să strige din fundul plămânilor ca să poată fi auzit și fața i se schimonosea caraghios din pricina efortării. Cum se uita atent în jur, nu putu să nu observe locul gol de la mașina de lângă Johnny, dar nu spuse nimic. Privirea căzu și asupra lui Johnny și se opri brusc.

Îl apucă de braț, îl trase la un pas de mașină, apoi, cu o exclamație plină de surpriză, îi dădu drumul.

- Cam slăbuț! chicoti directorul, alarmat.

- Numai piele și oase, răspuse celălalt. Uită-te la picioarele lui. Copilul ăsta e rahitic; boala e la început, dar tot rahitism se cheamă. O să-l doboare epilepsia, dacă nu i-o va lua înainte tuberculoza.

Johnny asculta fără să priceapă. De altfel, nici nu-i păsa de bolile ce aveau să vină. O nenorocire apropiată și mult mai serioasă îl păștea acum, domnul inspector.

- Ei, băiete, acum spune-mi adevărul! Spuse sau mai bine-zis zbieră inspectorul, aplecându-se până la urechea băiatului: câți ani ai?

- Paisprezece! Minți Johnny, strigându-și minciuna din adâncul plămânilor. Pusese atâta forță în acest răspuns, încât începu să tușească sec și convulsiv, scuiându-și scamele care-i intraseră în plămâni în tot cursul dimineții.

- Arată cel puțin de șaisprezece, spuse directorul.

- Sau de șaiszeci, răspuse înțepat inspectorul.

- Totdeauna a arătat așa.

- De când? întrebă brusc inspectorul.

- De ani de zile. Și nu îmbătrânește deloc.

- Dar nici nu întinerește...aș putea spune. Presupun că-n anii ăștia a lucrat aici, nu-i așa?

- Din când în când...Dar asta a fost înainte de a intra în vigoare legea nouă, se grăbi directorul să adauge.

- O mașină care merge în gol? Întrebă inspectorul, arătând spre mașina liberă de lângă Johnny, în care mosoarele, numai pe jumătate pline, se învârteau nebunește.

- Se pare că da.

Directorul făcu semn supraveghetorului să se apropie, îi strigă ceva în ureche și arătă cu degetul spre mașină.

- Merge-n gol, îi raportă el apoi inspectorului.

Trecură înainte și Johnny începu să lucreze mai departe, mulțumit că scăpase de nenorocire. Dar băiețelul șchiop fu mai puțin norocos. Inspectorul, cu ochiul lui ager, îl descoperi

numaidecât și-l trase afară din vagonet. Buzele băiețușului tremurau, iar fața îi era atât de îngrozită, de parcă cine știe ce nenorocire s-ar fi abătut asupra lui. Supraveghetorul se uită la el mirat, ca și cum atunci l-ar fi văzut pentru prima oară. Când despre director, fața lui exprima totodată uimire și neplăcere.

- Îl cunosc, spuse inspectorul. Are doisprezece ani. L-am dat afară din trei ateliere anul acesta. Acum o să fie pentru a patra oară.

Apoi, întorcându-se spre copil:

- Mi-ai făgăduit pe cuvânt de onoare că ai să te duci la școală.

Șchiopul izbucni în hohote de plâns:

- Vă rog, domnule inspector, în casa noastră au murit doi copii și suntem săraci, săraci de tot.

- Dar de ce tușești așa? Întrebă inspectorul, ca și cum l-ar fi acuzat de o crimă.

Și, ca și când ar fi căutat să se dezvinovățească, șchiopul răspunse:

- Nu-i nimic domnule inspector. Am răcit săptămâna trecută, atâta tot!

În cele din urmă, băiețușul șchiop plecă din atelier cu inspectorul. În urma lor venea directorul, neliniștit și protestând mereu. Apoi lucrurile își reluară cursul lor monoton. Dimineața lungă și după-amiaza și mai lungă trecură, iar șuieratul sirenei vesti ora plecării. Când Johnny ieși pe poarta fabricii, era noapte de-a binelea. În timpul cât copilul stătuse închis în atelier, soarele se urcase pe scara de aur a cerului, inundase lumea cu căldura lui plăcută, coborâse din nou și dispăruse spre apus, dincolo de orizontul zdrențuit al acoperișurilor.

Cina era singura masă la care se întâlnea întreaga familie, singura masă la care Johnny își vedea frățiorii și surioarele. Cina aceasta lua aspectul unei adevărate ciocniri, pentru că Johnny era un băiat mare, pe când ceilalți copii nu erau decât niște prichindei. Nu se împăca deloc cu „tinerețea” lor exagerată, de-a dreptul uimitoare, pe care nu o putea înțelege. Copilăria lui rămăsese mult prea departe în urmă. Întocmai ca pe un bătrân morocănos, zbeguiala copiilor îl plictisea, o socotea curată prostie.

Se încrunta, privind țintă în fundul farfuriei, fără să scoată o vorbă, și nu găsea alinare decât în gândul că o să trebuiască și ei, în curând, să se ducă la muncă. Asta o să le mai taie pofta să fie așa cum sunt; atunci vor fi potoliți și cumpătați la gesturi și la vorbă, așa cum era și el. Pentru că Johnny, ca orice om, făcuse din el unitatea de măsură cu care voia să măsoare întregul univers.

În timpul mesei, mama le explică în diferite feluri și repetându-se la nesfârșit că ea încercă să facă cum e mai bine; de aceea, cum isprăviră cina, Johnny își impinse scaunul înapoi și se sculă, cu un suspin de ușurare. Șovăi o clipă, neștiind încotro să meargă: spre pat sau spre ușa de la intrare; în cele din urmă se hotărî să iasă puțin afară. Nu merse prea departe. Se așeză pe prispă, cu picioarele strânse sub el, cu umerii lui înguști ieșiți în afară, cu coatele pe genunchi și cu bărbia sprijinită în palme.

Ședea așa, nemișcat, fără să se gândească la nimic. Se odihnea și atâta tot. Minteia îi amortise. Surioarele și frățiorii ieșiseră și ei afară și se zbenguiau gălăgioși în preajma lui, împreună cu alți copii, la lumina felinarului electric din colțul străzii. Ei știau că Johnny e ursuz și arțăgos, dar, neastâmpărați cum erau, începură să-l sâcâie, jucând tontoroii în fața lui și cântându-i obraznic tot felul de cântece prostești și jignitoare. La început, Johnny mârâi înjurături, pe care le învățase de la maiștri. Dar, văzând că înjurăturile sunt zadarnice, și amintindu-și că trebuie să fie demn, se cufundă din nou într-o tăcere îndărătnică.

Șeful bandei era chiar fratele său, Will, al doilea după el ca vârstă și care de-abia împlinise zece ani. Johnny nu avea pentru el sentimente prea delicate. Viața îi fusese de timpuriu otrăvită de obligația continuă de a-i ceda totul lui Will și de a se jertfi de dragul lui. Era convins că Will îi este mult îndatorat și că nu-i arăta nici un pic de recunoștință. În copilăria sa întunecată, pe vremea când lua și el parte la asemenea jocuri, de câte ori nu trebuise să renunțe la joacă, ca să-i poarte de grijă lui Will. Pe vremea aceea Will era un tânc, iar mama era ocupată, ca și acum, mai tot timpul la fabrică. Pe umerii mici ai lui Johnny căzuse sarcina de a-i fi lui Will și mamă și tată.

Se vedea cât de colo că Will trăsesse foloase din toate renunțările și jertfele fratelui mai mare. Bine legat și puternic, era tot atât de înalt ca Johnny, ba chiar cântărea mai mult decât el. Uitându-te la amândoi, ai fi zis că sângele unuia trecuse în vinele celuilalt. Același lucru se putea spune și despre pofta lui de viață. Johnny era obosit, istovit, inert, în timp ce fratele lui mai mic părea plin de viață și de o exuberanță fără margini.

Cântecul batjocoritor răsuna din ce în ce mai tare. Topăind prin fața lui Johnny, Will se aplecă deodată și scoase limba. Înfuriat, Johnny își azvârli brațul stâng înainte și-și apucă fratele de gât, lovindu-l în același timp în nas cu pumnul-i osos. Pumnul era într-adevăr numai piele și os, dar urlatul de durere scos de victimă arăta că lovitura fusese puternică. Ceilalți copii începură să țipe de frică, iar Jenny, sora lui Johnny, se repezi în casă.

Johnny îl trânti pe Will la pământ și începu să-l lovească sălbatic peste picioare; apoi, apucându-l de ceafă, îl băgă cu nasul în noroi. Nu-i dădu drumul decât după ce-i frecă de mai multe ori fața în noroi. Tocmai atunci sosi și mama, ca un vârtej anemic de îngrijorare și mânie maternă.

- De ce nu mă lasă-n pace? răspunse Johnny la muștrările ei. Nu vede că sunt obosit?

- Sunt tot atât de mare ca și tine! urla Will, ținându-se de fusta mamei, cu obrajii acoperiți de lacrimi, noroi și sânge. Sunt tot atât de mare ca și tine și-o să cresc și mai mare. Să vezi tu ce bătaie o să-ți trag atunci...

- Dacă zici că ești așa mare, de ce nu muncești? Mormăi Johnny. Ia să te văd și pe tine muncind! Da, mama ar trebui să te trimită de pe acum la fabrică.

- Dar e prea mic! protestă mama, e doar un țânc.

- Eu eram și mai mic decât el când m-ai trimis la muncă.

Și Johnny vru să adauge că se simte nedreptățit, dar gura i se încleștă brusc, cu un scrâșnet. Se răsuci, posomorât, pe călcâie, intră în casă și se duse să se culce. Ușa camerei în care dormea rămăsese deschisă, ca să pătrundă și acolo căldura din bucătărie. În timp ce se dezbrăca pe întuneric, o auzea pe maică-sa vorbind



cu o vecină, care tocmai intrase. Mama plângea și-și întărea vorbele cu suspine amare.

- Nu pricep ce-o fi cu Johnny al meu, spunea ea. Înainte nu era așa. Era ca un înger...Dar e băiat bun și acum, se grăbi ea să adauge. Muncește fără preget și a început să lucreze de mititel. Dar n-am nicio vină. Eu fac așa ca totul să iasă cum e mai bine, ți-o jur!

Suspine prelungi răsunară din nou. Johnny își spuse în gând, în timp ce ochii i se închideau: „Te cred și eu că muncesc fără preget!”

A doua zi dimineața, mama îl smulse ca de obicei din ghearele somnului. Urmă apoi masa sărăcăcioasă, drumul prin întuneric, palida lumină a zilei, întrezărită printre dantelăriile acoperișurilor, apoi intrarea pe poarta fabricii. Începea o nouă zi de lucru, asemenea tuturor zilelor de lucru de până atunci.

Totuși se întâmplau și în viața lui anumite evenimente: când își schimba slujba sau când se îmbolnăvea. La vârsta de șase ani fusese tată și mamă pentru Will și pentru ceilalți frațiori. La șapte ani intrase în fabrică, ca să înfășoare ață pe mosoare. La opt ani găsisse de lucru într-o altă țesătorie. Noua lui slujbă era uimitor de ușoară: n-avea altceva de făcut decât să mâne valul de pânză care curgea prin fața lui. Valul acesta ieșea din fălcile unei mașini, trecea peste un cilindru încălzit și își continua drumul. Slujba era ușoară, dar trebuia să stea toată vremea în același loc, într-un colț în care nu ajungea lumina zilei, sub pâlpâirea unui bec slab de gaz aerian. El însuși făcea parte din mecanismul mașinii.

Cu toate că trebuia să stea tot timpul într-o căldură umedă, se simțea foarte fericit cu slujba asta, căci era încă tânăr și plin de visuri și de iluzii. Urmărind atent valul neîntrerupt al pânzei, își făurea visuri minunate. Dar munca nu-i puneă deloc mintea la încercare, așa încât, cu timpul, visă din ce în ce mai puțin, mintea i se înnegură și încet-încet amoriți. Totuși, câștigă doi dolari pe săptămână, și doi dolari reprezentau diferența între foamea acută și subnutriția cronică. Dar la nouă ani își pierdu slujba. Din pricina pojarului. După ce se vindecă, găsi de lucru într-o fabrică de sticlărie. Era mai bine plătit, iar munca îi cerea oarece îndemănare.

Lucra în acord, așa încât cu cât era mai vrednic, cu atât câștiga mai mult. Din dorința aceasta de a câștiga mai mult, deveni cu timpul un lucrător de frunte.

Operațiunea pe care trebuia s-o facă nu era deloc grea; trebuia doar să pună dopuri de sticlă la niște sticluțe. Avea la brâu un scul de sfoară și ținea sticluța între genunchi, ca să poată lucra cu amândouă mâinile. Șezând astfel, aplecat peste genunchi, umerii lui înguști se îndoiau, iar pieptul îi stătea cocârjat timp de zece ore pe zi. În felul acesta își distrugea plămâni, dar era bucuros că poate da gata trei sute de duzini de sticle pe zi.

Directorul fabricii era foarte mulțumit de el și aducea chiar vizitatori să se uite la băiatul acesta prin mâinile căruia treceau trei sute de duzini de sticle în fiecare zi. Asta însemna că Johnny atinsese perfecțiunea unei mașini. Orice gest inutil fusese eliminat. Fiecare mișcare a brațelor lui slabe și a mușchilor de pe degetele-i subțiri era rapidă și sigură. Ca urmare a încordării continue cu care lucra, începu să devină nervos. Noaptea, în somn, mușchii i se contractau, iar în timpul zilei nu putea nici să se odihnească, nici să lucreze mai încet. Rămânea încordat și mușchii continuau să i se contracteze. În același timp se făcea din ce în ce mai palid la față și tușea tot mai rău. Apoi o pneumonie îi încinse plămâni slăbiți și-și pierdu și slujba de la fabrica de sticlărie.

Se întoarse la țesătoria de iută, unde își începuse meseria, înfășurând ață pe mosoare. Aici îl așteptă un post mai bun, datorită faimei lui de muncitor vrednic. Trecu la apretat și apoi la atelierul războaielor. De aici înainte nu mai avea la ce să se aștepte, decât să-și sporească randamentul.

În atelierul acesta, mașinile mergeau acum mai repede ca pe vremea când lucrase pentru prima dată, dar mintea lui lucra mai încet ca atunci. Înainte, în anii lui tineri, fusese plin de visuri, acum nu mai visa deloc. Odată simțise că e îndrăgostit; asta pe vremea când începuse să împingă valul de pânză peste cilindrul fierbinte, iar fata iubită era fiica directorului, mult mai în vârstă decât el, dar totuși destul de tânără. O văzuse de departe, de cinci-șase ori. Dar asta n-avea nicio importanță. Pe suprafața pânzei care trecea neconținut prin fața ochilor lui își zugrăvea un viitor măreț: făcea

minuni în meseria lui, inventa mașini miraculoase, devenea patronul țesătoriei și termina prin a lua în brațe femeia iubită, sărutând-o sobru pe frunte.

Dar toate acestea se petrecură demult, cu mult înainte de a deveni prea bătrân și prea obosit să mai poată iubi. De altfel, ea se măritase și plecase, iar mintea lui amorfise cu totul. Fusese totuși ceva minunat, de care își aducea adesea aminte, așa cum alții își aduc aminte de vremurile când credeau în plăsmuirile basmelor. El nu crezuse niciodată nici în zâne și nici în Moș Crăciun, dar crezuse din toată inima în viitorul luminos pe care închipuirea i-l țesuse pe trâmba de pânză aburindă.

Maturitatea lui începuse din fragedă copilărie. La șapte ani, când primi cel dintâi salariu, era adolescent. Simțise cum se înfiripă în el un oarecare sentiment de independență, iar raporturile dintre el și maică-sa se schimbară. Faptul că-și câștiga pâinea și că făcea ceva pe lumea asta îl puneau întrucâtva pe picior de egalitate cu ea. Matur, în adevăratul sens al cuvântului, devenise la unsprezece ani, când lucrase vreme de șase luni în schimbul de noapte. Niciun copil nu mai rămâne copil când trece la munca de noapte.

Mai fuseseră și alte întâmplări importante în viața lui. Una dintre ele se petrecuse în ziua când maică-sa îi cumpărase prune de California; alte două, când făcuse cozonac. Acestea fuseseră evenimente mari. Își amintea cu plăcere de ele. Cam în aceeași vreme, mama îi vorbise despre o mâncare delicioasă, pe care avea s-o gătească odată și-odată, și anume despre o „insulă plutitoare”, care, după cum spunea ea, „e ceva mult mai bun decât cozonacul”. Ani întregi așteptase ziua când avea să se așeze la masă în fața acestei minunății pe care, cu timpul, o trecu în rândul idealurilor cu neputință de atins.

Într-o zi găsisse pe stradă o bănuță de argint. Și acesta fusese un mare eveniment în viața lui, însă un eveniment tragic. Știuse ce trebuie să facă, chiar în clipa când văzuse moneda strălucind și înainte chiar de a o ridica. Acasă, ca de obicei, nu aveau destulă mâncare și ar fi fost de datoria lui să ducă banii acasă, așa cum făcea în fiecare sâmbătă cu salariul. Desigur că ar fi trebuit să

procedeze la fel și în cazul acesta; dar el niciodată nu cheltuisese bani singur, și tare ar fi vrut să mănânce niște dulciuri. Îi plăceau nespuse de mult bomboanele, și nu gustase din ele decât la zile mari.

Nu încercă să-și fure singur căciula. Conștiința îi spunea că face un păcat; totuși păcătui, cu bună știință, și făcu o adevărată orgie, cumpărând de cinsprezece cenți bomboane. Puse deoparte zece cenți pentru viitoarea orgie, dar, nefiind obișnuit să umble cu banii, îi pierdu. Și cum această întâmplare se petrecu tocmai când remușcărilor îi ardeau sufletul, i se păru o adevărată pedeapsă cerească. Avu chiar senzația înfricoșătoare că-l urmărește un Dumnezeu cumplit și răzbunător, care-l văzuse și îl și pedepsise, fără măcar să-l lase să-și ducă păcatul la capăt.

Își aducea aminte de întâmplarea aceasta ca de cea mai urâtă faptă din viața lui; conștiința îi tresărea și îl muștra ori de câte ori întâmplarea îi revenea în minte: era viermele care-i rodea conștiința. Firea lui și felul în care trăise îl făcea să regrete fapta săvârșită. Modul cum cheltuisese banii nu-l mulțumea deloc. Ar fi putut cheltui banii cu mai mult folos și, având în vedere că acum știa cât de repede se mânie Dumnezeu, i-ar fi putut trage chiulul, cheltuind toți banii deodată. De-abia după acum, după cele întâmplate, găsea mii de moduri de a folosi banii.

Mai avea el o amintire, întunecată și tulbure, dar întipărită pentru totdeauna în sufletul lui, amintirea bătailor, a loviturilor de picioare pe care le primea de la taică-său pe vremuri. Era mai degrabă un coșmar decât amintirea unui fapt real, ceva asemănător cu groaza simțită de un om care visează că se prăbușește într-o prăpastie, amintire ancestrală, păstrată în visuri din primele zile ale omenirii.

Și amintirea aceasta nu-l năpădea niciodată ziua, când era pe deplin treaz, ci numai noaptea, când stătea întins în pat, în clipa în care se cufunda treptat în somn. Atunci, tresărea deodată, trezindu-se îngrozit și, în primele momente de spaimă bolnăvicioasă, i se părea că zace întins la picioarele patului. Statura tatălui și, alături, cea a mamei se deslușeau ca prin ceață. Niciodată nu vedea clar trăsăturile tatălui.

Singura amintire păstrată despre el, era că avea niște picioare cumplite, necruțătoare.

Mintea lui, copleșită de asemenea amintiri pierdute în trecut, nu păstra nicio amintire mai proaspătă. Toate zilele erau la fel. Cele petrecute ieri sau acum un an semănau perfect cu cea de azi sau cu cele care se petrecuseră acum o mie de ani. Niciodată nu se întâmpla nimic. Nici un eveniment nu marca trecerea timpului. Timpul nu mergea înainte; stătea de-a pururi pe loc. Numai mașinile se mișcau; dar cu toate că se mișcau din ce în ce mai repede, mișcarea lor nu ducea nicăieri.

Când împlini paisprezece ani începu să lucreze la secția de apretat. Pentru el fusese un eveniment mare. Se întâmpla, în sfârșit, un lucru pe care și-l putea aminti după o noapte de somn și chiar după ziua când primea leafa pentru o săptămână. Era începutul unei ere noi în viața lui. Era un fel de olimpiadă a mașinilor, o dată de la care poți începe să socotești zilele. „Când am început să lucrez la apretat...” sau „după ce am început să lucrez la apretat...” sau „înainte de a fi început..”, iată cuvintele pe care le spunea adesea.

Șaisprezece ani împlinise în ziua când intrase în atelierul războaielor de țesut și luase în primire unul dintre ele. Aici găsisese iarăși un oarecare stimulent, pentru că lucrau la bucată. Și se pricepea la asta, pentru că fabricile prin care trecuse îl modelaseră, prefăcându-l într-o mașină perfectă. După trei luni, ajunsese să conducă două războaie deodată, apoi trei chiar patru.

Către sfârșitul celui de al doilea an de lucru în atelierul războaielor, el producea mai mulți metri de pânză decât oricare alt țesător și de două ori mai mult decât cei mai îndemnatnici tovarăși ai lui. Acasă, lucrurile începeau să meargă mai bine pe măsură ce câștigul său se mărea. Asta nu însemna nici pe departe că ceea ce câștiga întrecea strictul necesar. Copiii creșteau și deci mâncau mai mult. Fuseseră dați la școală și cărțile costau scump. Ba uneori, oricât de repede muncea el, costul vieții creștea și mai repede. Până și chiria se mărea din ce în ce, deși locuința se dărăpănase.

Crescuse mai înalt, dar, înălțându-se părea și mai slab. Pe de altă parte, devenea din ce în ce mai nervos și, ca urmare, din ce în ce mai ursuz și mai arțăgos. Copiii, după ce înghițiseră câteva hapuri amare, se fereau de el. Maică-sa îl respecta pentru că aducea bani în casă, dar respectul ei era amestecat, mai mult sau mai puțin, cu un fel de teamă.

Pentru el, viața trecea fără nicio bucurie. Zilele se scurgeau una după alta, fără să vadă măcar lumina soarelui. Noaptea treceau, înghițite de somnul inconștient, întrerupt de convulsii dureroase. Restul timpului muncea, și atunci acționa ca o mașină. Alminteri, sufletul îi era cu totul gol. Nu nutrea niciun ideal și nu avea decât o singură iluzie: aceea să bea cafea adevărată. Era un simplu animal de povară, lipsit de orice viață sufletească. Totuși, în tainițele minții lui se cerneau și se îngrămădeau, fără ca el să-și dea seama, toate orele de muncă, toate mișcările brațelor, toate încordările mușchilor, pregătind înlăuntrul lui o schimbare care avea să-l uimească și pe el și mica lume în care se învârtea.

Primăvara era pe sfârșite, când, într-o seară, se înapoie de la fabrică mai obosit ca oricând. Când se așeză la masă, ceilalți parcă așteptau ceva deosebit, lucru pe care nici nu-l băgă în seamă. Mânca tăcut și morocănos, înghițind mașinal bucatele aflate în fața lui. Copiii tușeau cu subântelesuri, făceau „hm!” și „aha!” și plescăiau din limbă. Dar Johnny rămânea surd la toate manifestările acestea.

- Tu știi ce mănânci? Îl întrebă în cele din urmă mama, nemaiputând să rabde.

Johnny se uită atent la farfuria din fața lui, apoi tot atât de absent, își întoarse privirea spre maică-sa.

- Este o „insulă plutitoare”! Rosti mama pe un ton triumfător.

- Da? Făcu Johnny.

- E o „insulă plutitoare”! Repetară în cor copiii.

- Da? Făcu el din nou. Și după alte două-tei înghițituri adăugă:

- Mi se pare că nu mi-e foame deloc în seara asta.

Și, lăsând lingura din mână, împinse scaunul și se ridică de la masă cu mișcări obosite.

- Eu mă duc să mă culc....

Picioarele îi erau mai grele ca de obicei și de-abia și le târa ieșind din bucătărie. Dezbrăcatul i se păru o muncă titanică, ceva cu totul și cu totul inutil: se târî, plângând încetișor, sub pătură, cu un picior nedescălțat. I se părea că în cap i se suie și-i crește ceva, îngreunându-i creierii. Degetele-i slabe îi păreau groase cât încheietura mâinii, iar în buricele degetelor simțea o furnicătură îndepărtată și imprecisă, ca și senzația din creier. Șalele îl dureau groaznic. Îl dureau toate mădularele, tot trupul. Iar în cap începuse să urle, să trosnească, să scârțâie, să urle milioane de războaie de țesut.

Întreg spațiul se umplu de suveici, care zburau în toate părțile. Treceau încoace și încolo, amestecându-se cu stelele. El singur manevra o mie de războaie, care funcționau cu o viteză din ce în ce mai mare, pe când creierul lui se desfășura repede, până ajunsese un fir ce alimenta toate cele o mie de suveici zburătoare.

A doua zi nu se duse la lucru. Era prea ocupat cu urzeala colosală celor o mie de războaie care i se învăteau neconținut în creier. Maică-sa plecă la fabrică după ce chemă doctorul. Acesta spuse că e vorba de un caz foarte grav de gripă. Jenny făcu pe infirmiera, îndeplinind tot ce spusese doctorul.

Ea, într-adevăr, un caz foarte grav. O săptămână întreagă se scurse până când Johnny putu să se dea jos din pat și să meargă câțiva pași, clătinându-se pe dușumea. Încă o săptămână, spuse doctorul, și o să se poată duce la lucru. Contramaistrul atelierului războaielor de țesut veni să-l vadă în după-amiaza duminicii următoare, prima lui zi de convalescență. Cu acest prilej o asigură pe mamă că fiul ei era cel mai bun țesător din atelier și că va fi primit înapoi, când se va face bine. Se va putea prezenta la lucru de luni în opt zile.

- De ce nu-i mulțumești, Johnny? îi spuse mama neliniștită. A fost tare bolnav și nu și-a venit cu totul în fire, îi explică ea vizitatorului în chip de scuză.

Johnny ședea pe marginea patului, adus de spate, privind țintă în podea. Rămase așa multă vreme după plecarea contramaistrului. Afară era cald; după-amiază se duse și se așeză

pe treptele scării. Din când în când își mișca buzele. Părea pierdut în calcule nesfârșite.

A doua zi de dimineață, cum simți că se face cald, ieși și se așeză din nou pe trepte. De data aceasta luase un creion și hârtie, ca să-și continue socotelile. Le făcea chinuitor de greu, dar cu o încăpățănare uluitoare.

- Ce vine după milioane? îl întrebă el la amiază pe Will, când veni de la școală. Și cum se fac socotelile cu milioane?

În după-amiaza aceea își isprăvi socotelile. Cu toate astea, în fiecare zi se așeza pe trepte, dar fără creion și hârtie. Părea cu totul absorbit de singurul pom din vecinătate, care creștea chiar în fața casei, de cealaltă parte a străzii. Se uita țintă la pom, ceasuri întregi, și părea deosebit de atent când vântul îi clătina crengile și frunzele începeau să-i freamăte. Toată săptămâna Johnny rămase cufundat într-o adâncă convorbire cu sine însuși. Duminică, așezat ca de obicei pe treptele scării, izbucni de câteva ori în hohote de râs, spre marea neliniște a maică-si, care, de ani întregi, nu-l mai auzise râzând.

A doua zi dimineață, înainte de revărsatul zorilor, mama veni la patul lui să-l trezească. Cum dormise pe săturate toată săptămâna, Johnny se trezi repede, fără să se zbată și fără să se agațe de așternut când maică-sa trase pătura de pe el. Fără să facă o mișcare spuse cu o voce calmă:

- Degeaba, mamă.

- Ai să întârzii, spuse ea, crezând că Johnny e încă buimăcit de somn.

- Sunt treaz, mamă, dar îți spun că-i degeaba. Nu vreau să mă scol.

- Dar ai să-ți pierzi locul la fabrică! strigă ea.

- Nu mă scol! repetă Johnny, cu o voce ciudat de calmă.

În dimineața aceea nici mama nu se duse la fabrică. Boala aceasta era cu totul deosebită decât cele pe care le cunoștea ea. Înțelegea ca un om să aibă friguri, să aiureze, dar, în cazul de față, era nebunie curată. Îl acoperi din nou cu pătura și o trimise pe Jenny după doctor.



Când veni doctorul, Johnny dormea liniștit. Se trezi tot atât de liniștit și întinse mâna ca să i se ia pulsul.

- N-are nimic, spuse doctorul. Este însă foarte slăbit, asta-i tot. N-are pic de carne pe el.

- Totdeauna a fost așa slab, spuse mama.

- Ei, acum du-te, mamă, și lasă-mă să-mi termin somnul. Johnny vorbi calm și la fel de calm se răsuci pe o rână și adormi.

La ora zece se trezi, se îmbrăcă, apoi intră în bucătărie unde-o găsi pe maică-sa care-l privea îngrozită.

- Plec, mamă, spuse el. Vreau să-mi iau rămas bun.

Ridicându-și brațele spre cer, mama se prăbuși pe un scaun și începu să plângă în hohote, ducându-și șorțul la ochi. El aștepta răbdător.

- Ar fi trebuit să-mi dau seama! bolborosi ea. Și încotro vrei să pleci? îl întrebă mai târziu, lăsând șorțul în jos și privindu-l pe băiat aproape fără curiozitate, cu ochii împietriți.

- Nu știu. În lumea mare.

Și rostind aceste cuvinte, văzu în gând, într-o lumină strălucitoare, pomul de peste drum. Imaginea asta părea lipită de pleoape și gata să prindă viață oricând ar fi dorit el.

- Și slujba?...Cu slujba ce faci? îl întrebă mama cu glas tremurător.

- N-am să mai lucrez niciodată.

- Doamne, Johnny! se tângui ea. Nu mai vorbi așa.

Vorbele acestea i se păreau un păcat de neiertat. Era scandalizată întocmai ca o mamă care-și aude copilul spunând că nu crede în Dumnezeu.

- Dar ce-ți veni? întrebă ea, încercând zadarnic să pară severă.

- Cifre, răspuse el, nimic altceva decât cifre. Am făcut multe socoteli săptămâna asta și am ajuns la rezultate de-a dreptul uluitoare.

- Nu prea văd ce amestec pot avea cifrele cu treaba asta, răspuse mama.

Johnny surâse blajin, iar mama simți un fior, dându-și seama că băiatul nu mai e posomorât și arțagos ca de obicei.

1. Am să-ți arăt, spuse el. Sunt foarte obosit. Din ce pricină? Din pricina mișcărilor. De când m-am născut, am făcut numai mișcări, fără încetare. Sunt obosit, foarte obosit de atâtea mișcări. Acum totul s-a sfârșit, n-o să mai fac nicio mișcare. Îți amintești mamă, de vremea când lucram la fabrica de sticlărie? Puneam dopuri la trei sute de duzini de sticle pe zi. Să punem zece mișcări diferite pentru fiecare bucată; asta face treizeci și șase de mișcări pe zi, adică treisute șaiszeci de mii de mișcări în zece zile și într-o lună un milion optzeci de mișcări. Să lăsăm cele optzeci de mii, adăugă el pe tonul unui om generos, care face o pomană, rămân așadar un milion de mișcări, pe lună, adică douăsprezece milioane pe an. La războaie făceam cel puțin de două ori mai multe mișcări să zicem douăzeci și cinci de milioane. Ei bine, acum mi se pare că am făcut asemenea mișcări vreme de un milion de ani.

Iată că săptămâna asta nu m-am mișcat deloc. Ore întregi au trecut fără să fac nicio mișcare. Nici nu știi ce bine e să stai și să nu faci nimic ceasuri întregi. Niciodată, până acum, n-am știut ce-i fericirea: n-am avut timp niciodată. Toată viața am fost în neîncetată mișcare. În felul ăsta nu poți fi fericit; de aceea n-o să mă mai mișc. De acum înainte o să stau locului, o să mă odihnesc, o să mă odihnesc și iar o să mă odihnesc.

- Dar ce-o să se întâmple cu Will și cu ceilalți copii? întrebă mama, deznădăjduită.

- Asta e, Will și copii! repetă Johnny, fără pic de amărăciune în glas. Cunoștea de multă vreme ambițiile mamei sale cu privire la Will, dar gândul ăsta nu-l mai sâcâia acum. Nu-l mai interesa nimic, nici măcar asta. Știu, mamă, ce planuri îți făceai cu privire la Will: să-l lași la școală ca să ajungă contabil. Dar, degeaba, plec. Trebuie să se ducă și el la lucru.

- După ce te-am crescut așa cum te-am crescut! spuse mama, izbucnind din nou în plâns, și dădu să-și ducă iarăși șorțul la ochi, dar se răzgândi.

- Nu m-ai crescut niciodată mamă, răspunse el cu o bunăvoință tristă. M-am crescut singur, mamă, ba l-am crescut și pe Will. El e mai voinic decât mine, mai gras și mai înalt. Când am fost copil, și de copil am început să muncesc, eu n-am mâncat

niciodată pe săturate. Eu totdeauna am muncit ca să aibă el ce mânca. Acum, totul s-a isprăvit. Will să se ducă și el la lucru, așa cum am făcut și eu, de nu ducă-se naibii! Puțin îmi pasă! Sunt obosit! Plec! Nu vrei să-mi spui drum bun?

Mama nu răspunse. Cu fața ascunsă în șorț, plângea. Johnny se opri o clipă în prag.

- Eu totdeauna am făcut așa, ca totul să iasă cum e mai bine! spuse mama, hohotind de plâns.

Johnny ieși din casă și o apucă în susul străzii. O umbră de mulțumire i se așternu pe față când văzu pomul singuratic. „N-am să mai fac nimic!” murmură el ca pentru sine, cu jumătate de glas. Și-și înălță lacom ochii spre soare, dar razele strălucitoare ale soarelui îl orbiră. Pornea la drum lung, astfel încât n-avea de ce să se grăbească. Când trecu prin fața țesătoriei, bâzâitul îndepărtat din sala războaielor îi ajunse până la urechi și îl făcu să surâdă blând și liniștit. Nu simțea nicio ură. Nici măcar împotriva acestor mașini zgomotoase. Nu simțea nimic, nicio amărăciune. Doar o nemărginită poftă de odihnă îi stăpânea sufletul.

Casele și fabricile se răreau tot mai mult, iar numărul locurilor virane creștea pe măsură ce se apropia de câmpie. În sfârșit, orașul rămase în urmă. Încet, cu pași rari, o apucă pe o potecă plină de verdeață, de-a lungul căii ferate. Nu mergea ca un om, și nici măcar nu arăta a om: era o frântură de viață, informă, pipernicită, contorsionată, care se târa ca o maimuță bolnavă, cu brațele bălăbănind, cu umerii aplecați, cu pieptul supt, o făptură grotească și înfricoșătoare.

Trecând pe lângă o gară mică, se culcă în iarbă, la umbra unui copac. Rămase acolo toată după-amiaza. Din când în când moțăia, dar nu putea să adoarmă, mușchii i se contractau și în timpul somnului. Când se trezea, rămânea mai departe lungit, privind nemișcat păsărelele sau cerul care se zărea printre ramurile copacului. O dată sau de două ori izbucni în hohote de râs, fără nicio noimă și fără legătură cu ceea ce putea vedea sau auzi.

Când umbrele serii se lăsară în jur, un tren de marfă intră cu zgomot în gară. În vreme ce locomotiva manevra niște vagoane pe o linie moartă, Johnny se furișă de-a lungul trenului, împinse ușa

*Dragoste de viață - Jack London*

laterală a unui vagon gol, se cățăără în el, stângaci, cu mare greutate, apoi trase ușa după el. Locomotiva şuieră o dată scurt. Lungit pe spate, Johnny surâse în întuneric.

## CHINEZUL

*„Mărgeanul crește, palmierul se-nalță,  
dar omul pierе.”*  
(Proverb tahitian)

Ah Cio nu știa franțuzește. Stătea, obosit din cale-afară și plictisit, în sala ticsită a tribunalului, ascultând potopul de cuvinte franțuzești pe care le rosteau pe rând slujitorii legii. Pentru el, totul era doar vorbărie goală și se minuna de prostia franțujilor, cărora le trebuia atâta vreme că să descopere cine l-a omorât pe Chung Ga, ca până la urmă să nu afle nimic. Cei cinci sute de culi de pe plantație știau că ucigașul este Ah San, dar nici vorbă ca Ah San să fie arestat. E drept că între culi exista o înțelegere tacită, să nu se pârască unul pe altul, dar de data asta totul era limpede ca lumina zilei, astfel că franțujii ar fi trebuit să-și dea seama că ucigașul nu putea fi altul decât Ah San. Mari nătărăi mai sunt și franțujii ăștia!

(**CŪLI** - Muncitor asiatic sau african necalificat, care lucrează cu ziua pentru o remunerație mică.)

El, Ah Cio, nu săvârșise nicio faptă de care să-i fie teamă. N-avea niciun amestec în chestiunea omorului. E drept că fusese de față și că Schemmer, supraveghetorul plantației, dăduse buzna în baracă imediat după omor, surprinzându-l acolo, împreună cu alți patru-cinci chinezi. Dar asta ce putea să însemne?...Chung Ga nu primise decât două lovituri de cuțit și era la mintea cocoșului că două răni de cuțit nu puteau fi făcute de cinci sau șase oameni. Putea fi vorba cel mult de doi oameni, presupunând că fiecare ar fi lovit o singură dată.

Așa judecase Ah Cio în timp ce, împreună cu ceilalți patru tovarăși ai lui fuseseră arestați, mințise în fața tribunalului, dând depoziții false și încurcate în legătură cu cele petrecute. Declaraseră cu toții că auziseră larma și, întocmai ca

supraveghetorul Shemmer, porniseră în goană spre locul crimei. Numai că ajunseseră acolo înaintea lui Shemmer, atâta tot. Shemmer declarase însă că, trecând din întâmplare prin apropiere, auzise zgomote și așteptase aproape cinci minute înainte de a intra; apoi, când a intrat, i-a găsit acolo pe acuzați; iar aceștia nu putuseră intra în baracă cu mult înainte, având în vedere că el așteptase afară, lângă singura ușă a barăcii. Ei și? Ah Cio și ceilalți patru deținuți declaraseră că Schemmer se înșală.

Până la urmă o să li se dea drumul. Erau siguri că așa o să se întâmple. Nu era cu puțință să tai capul a cinci oameni pentru două înjunghieturi. Unde mai pui că nici unul dintre diavolii străini nu văzuse cum se petrecuse omorul. Dar franțujii ăștia sunt atât de proști! În China, după cum prea bine știa Ah Cio, judecătorul ar fi poruncit să fie cu toții supuși la cazne și astfel adevărul ar fi ieșit îndată la iveală. E foarte ușor să afli adevărul prin tortură. Dar franțujii ăștia nu torturează pe nimeni, mari nătărăi mai sunt. De aceea n-au să afle niciodată cine l-a omorât pe Chung Ga.

Dar Ah Cio nu înțelegea chiar totul. Societatea engleză căreia îi aparținea plantația adusese cu mari cheltuieli pe cei cinci sute de culi în Tahiti. Acționarii cereau stăruitor dividende, iar societatea nu le plătise încă nimic. Și societatea nu voia ca muncitorii angajați cu atâta cheltuială să capete obiceiul de a se ucide între ei. În afară de aceasta, franțujii țineau morțiș să impună chinezilor „virtuțile și binefacerile” legiurilor franceze. În asemenea cazuri, cel mai bun lucru este să dai din când în când câte un exemplu. Și apoi, la ce ar mai folosi insula Noua Caledonie, dacă nu ca să trimiți acolo oameni pentru a-și sfârși zilele în mizerie și suferință, ispășindu-și astfel vina de a nu fi decât niște biete ființe omenești?

Ah Cio nu înțelegea toate acestea. Stătea în sala tribunalului, așteptând sentința încâlcită prin care el și tovarășii lui aveau să fie lăsați liberi să se înapoieze pe plantație și să muncească acolo până la expirarea contractului. Această sentință urma să fie dată în curând. Procesul se apropia de sfârșit. Ah Cio își dădea seama de aceasta. Nu mai era audiat nici un martor și nu se mai auzea babilonia aceea de graiuri. Diavolii franțuji obosiseră și ei și aveau să dea în curând sentința.

Tot așteptând așa, își aduse aminte cum trăise el până în clipa când semnase contractul și se îmbarcase pe vapor, plecând spre Tahiti. O dusesse greu de tot în satul acela de pe coastă și de aceea se socotise un om norocos când se angajase să lucreze cinci ani în insulele din Mările Sudului, cu o jumătate de dolar mexican pe zi. În satul lui erau atâția oameni care se speteau un an întreg, muncind pentru zece dolari mexicani, și atâtea femei care împloteau năvoade, pentru ca să câștige cinci dolari mexicani pe an! Iar în casele negustorilor, servitoarele munceau pentru patru dolari mexicani pe an! Pe când el urma să primească o jumătate de dolar pe zi; pentru o singură zi urma să primească această sumă neînchipuit de mare!

Și ce dacă munca e grea? După ce vor fi trecut cei cinci ani, se va întoarce acasă, așa scria în contract, și nu va mai trebui să muncească niciodată. Va fi un om bogat, așezat la casa lui, cu nevastă și copii care-l vor respecta. Da, da, iar în spatele casei va avea o grădiniță, loc de visare și odihnă, o grădiniță cu un iaz mititel, piln de pești aurii, cu copaci în ramurile cărora vor atârna clopoței, iar de jur împrejur va fi un zid înalt, ca nimic să nu-i tulbure gândurile și odihna.

Muncise trei din cei cinci ani. În țara lui putea fi socotit de pe acum un om bogat, dacă stătea și socotea cât agonisise. Doi ani mai despărțea plantația de bumbac din Tahiti de grădina în care îl așteptau visarea și odihna dorită. Și iată că tocmai acum pierdea atâția bani din pricina nenorocitei împrejurări de a fi fost de față la uciderea lui Chunga Ga. Zăcuse trei săptămâni în închisoare și pentru fiecare zi din aceste trei săptămâni pierdea câte cincizeci de cenți. Dar în curând va fi dată sentința și va putea să se înapoieze la lucru.

Ah Cio avea douăzeci și doi de ani. Din fire era voios și veșnic mulțumit, așa că-i era ușor să zâmbească. Trupul îi era firav, așa cum sunt trupurile asiaticilor, dar avea o față rotundă ca luna, o față luminată de o îngăduință și o blândețe neobișnuite la compatrioții săi. Înfățișarea îi era pe potriva firii sale. Nu pricinuisse niciodată nici cea mai mică tulburare, nu fusese amestecat niciodată în vreo gâlceavă. Jocurile de noroc nu-i plăceau. Sufletul

lui nu era destul de aspru, așa cum trebuie să fie sufletul unui jucător. Se mulțumea cu lucruri mici și bucurii simple. Puțină liniște în răcoarea amurgului, după munca istovitoare în zăduful plantației, îi prilejuiau o nesfârșită desfătare. Putea sta ore întregi cu ochii țintă la o floare singuratică, cugetând asupra tainelor și minunățiilor firii. Un bătlan albastru așezat pe o mică semilună de plajă nisipoasă, săgeata argintie a unui pește zburător sau purpura unui amurg deasupra lagunei îl putea face să uite cu desăvârșire lungul șir de zile istovitoare și harapnicul greu al lui Shemmer.

Shemmer, Karl Shemmer, era o brută, în adevăratul înțeles al cuvântului. Dar își merita pe deplin salariul: storcea până și ultima picătură de vlagă din cei cinci sute de robi; căci robi erau oamenii aceștia până la încheierea termenului prevăzut în contract. Shemmer nu precupețea nimic când era vorba să stoarcă vlaga din aceste cinci sute de trupuri nădușite și s-o prefacă în baloturi de bumbac pufos, bun pentru export. Brutalitatea lui tiranică, neînduplecată, primitivă, îi dădea putința de a săvârși această metamorfoză. Se mai ajuta și cu o curea groasă de piele lată de trei degete și lungă de un metru, de care nu se despărțea niciodată și care cădea adesea, cu pocnetul unui foc de pistol, pe spinarea goală a robilor încovoiați. Pocniturile acestea se auzeau deseori când Shemmer trecea călare printre brazdele lanurilor de bumbac.

Odată, la începutul primului an al contractului de muncă, Shemmer omorâse un culi doar cu o lovitură de pumn. De fapt nu-i zdrobise craniul chiar așa, ca pe o coajă de ou, dar lovitura fusese destul de puternică pentru a zdruncina tot ce se afla înăuntrul țestei, așa încât, după ce zăcuse o săptămână, sărmanul om murise. Dar chinezii nu s-au plâns diavolilor francezi care stăpâneau în Tahiti. Treaba asta nu-i privea decât pe ei, cu Shemmer aveau ei ce aveau. Trebuiau să se ferească de mânia lui, așa cum se fereau de scorpionii cei veninoși, care se ascundeau în iarbă sau se stecurau în barăcile lor, în noapțile ploioase. Acești „chinezoi”, cum îi poreclise nepăsătoarea și oacheșă populație a insulei, aveau grijă să nu-l supere prea tare pe Shemmer. Adică trudeau până cădeau jos. Lovitura aceea de pumn adusese mii de dolari societății, așa încât Shemmer nu pățise nimic.



Francezii, mai puțin pricepuți în materie de colonizare și ușuratici în jocul lor de-a exploatarea resurselor insulei, erau cât se poate de încântați de prosperitatea societății engleze. Ce le păsa lor de Shemmer și de pumnul lui ucigător? Ce le păsa de chinezul ucis? Pentru ei, el nu era decât un „chinezoi”. Și, în plus, murise din pricina „insolației”, așa cum adeverea certificatul semnat de doctor. E drept că în întreaga istorie a insulei Tahiti nimeni nu murise de insolație. Dar acest lucru, tocmai acest lucru, făcuse ca moartea chinezului să fie socotită un eveniment unic. Cam așa spunea și doctorul în raportul său, pe un ton cât se poate de candid. Dividendele trebuiau neapărat plătite, altminteri un nou faliment avea să se adauge nesfârșitei serii a falimentelor din istoria insulei Tahiti.

Acești diavoli albi erau de neînțeles. Așteptând în sala tribunalului pronunțarea sentinței, Ah Cio, le cerceta atent fețele. Dar nu putea să citească nimic pe chipurile lor de nepătruns. Văzuse până acum destui diavoli albi. Și toți erau la fel, atât ofițerii și marinarii de pe vaporul cu care venise, cât și funcționarii francezi și oamenii albi de pe plantație, inclusiv Shemmer. Gândurile lor umblau pe căi tainice, pe care nu le puteai urmări. Se înfuriau din senin, iar furia lor era întotdeauna primejdioasă. În astfel de ocazii erau aidoma fiarelor sălbatice. Le sărea țandăra din te miri ce, și uneori erau în stare să scoată din răbdări până și pe un „chinezoi”. Nu erau potoliți, așa cum erau chinezii; erau lacomi, înfulecau cât șapte și beau de stingeau. Un chinez nu știa niciodată dacă ceea ce face el va fi pe placul lor sau va stârni o furtună. Un chinez nu știa niciodată cum să se poarte, căci dacă într-o zi albi îl lăudau pentru cutare lucru, a doua zi, pentru același lucru, puteau să-l ocărească. Dincolo de ochii diavolilor albi era totdeauna o perdea care-l împiedica pe chinez să pătrundă cu privirea în mințile lor. Și apoi, mai presus de toate acestea, era nemaipomenita dibăcie a diavolilor albi, priceperea lor de a lucra, de a pune totul pe roate, de a obține ce vor, de a supune voinței lor orice ființă, până și forțele naturii. Da, oamenii albi erau ciudați și uimitori, diavoli, nu alta. Numai când te uitai la Shemmer...

Stând așa în sala tribunalului, Ah Cio se mira de ce era nevoie de atâta timp ca să se pronunțe sentința. Niciunul dintre împricinați nu se atinsese de Chung Ga. Ah San îl omorâse. Îl apucase întâi de coadă, îl smucise cu o mână, iar cu cealaltă, pe la spate, îl înjunghiasse. De două ori vârâse cuțitul în el. Aici, în sala tribunalului, Ah Cio văzu din nou, cum se petrecuse omorul: cearta, cuvintele aruncate dintr-o parte și dintr-alta, înjurăturile și blestemele la adresa strămoșilor venerați, apoi blestemele la adresa generației viitoare, săritura lui Ah San, coada lui Chung Ga prinsă în mână, cuțitul înfipt de două ori în carne, deschiderea bruscă a ușii, năvala lui Shemmer în baracă, îmbulzeala spre ușă, fuga lui Ah San, plescăitul curelei lui Shemmer, care îi îngrămădisse pe toți ceilalți într-un colț, și apoi pocnetul revolverului, semnalul dat de Schemmer pentru a cere ajutor. Ah Cio se înfioră retrăind în gând toate acestea. O lovitură de curea îi crăpase obrazul, jupuindu-i o bucată de piele. Schemmer arătase julitura asta în timpul depozițiilor, când îl identificase pe Ah Ciou. Acum însă urmele dispăruseră. Strașnică lovitură mai fusese! Cu un deget să fi fost mai spre mijloc, și i-ar fi scos ochiul. Apoi Ah Cio uită totul, furat de imaginea grădinii sale, în care avea să se odihnească și să viseze când alții îl vor trimite acasă.

Chipul îi rămase senin când judecătorul citi sentința. La fel de senine erau și chipurile celor patru tovarăși ai săi. Senine rămaseră chipurile lor și în clipa în care tălmăciul le spuse că tribunalul îi găsisse vinovați de asasinarea lui Chung Ga pe toți cinci, că lui Ah Ciou i se va tăia capul, că Ah Cio a fost condamnat la douăzeci de ani de muncă silnică în Noua Caledonie, Wong Li la doisprezece ani, iar Ah Tong și Ah Kim la câte zece ani. Nici unul dintre ei nu scoase o vorbă. Până și Ah Ciou rămase nemișcat ca o mumie, cu toate că de capul lui era vorba și nu de al altuia.

Judecătorul mai rosti câteva cuvinte, iar tălmăciul îi lămuri că, întrucât fața lui Ah Ciou fusese julită cel mai mult de loviturile curelei lui Schmmer și ca atare putuse să fie ușor de identificat, și având în vedere că, în tot cazul, cineva trebuia să plătească cu viața, judecătorii îl aleseseră pe el. De asemenea, faptul că și fața lui Ah Cio fusese destul de învinețită, dovedea fără putință de

tăgadă prezența lui la locul crimei și, deci, neîndoielnica lui participare, așa că pedeapsa de douăzeci de ani de muncă silnică era pe deplin meritată. La fel, în proporție cu vina respectivă, fură justificate toate pedepsele, până la cei zece ani ai lui Ah Tong. Judecătorul termină, spunându-le chinezilor că această judecată trebuie să le fie tuturor de învățătură, ca să-și dea seama că legea va fi aplicată cu strășnicie în Tahiti, chiar de s-ar scufunda pământul.

Cei cinci chinezi fură duși apoi la închisoare. Nu erau nici uimiți și nici îndurerați. Sentințele fuseseră neașteptate, ca de altfel tot ce făceau diavolii aceștia albi. Un chinez nu se putea aștepta din partea lor decât la lucruri neobișnuite. Pedeapsa asta grea pentru o crimă pe care nu o săvârșiseră nu era un lucru mai ciudat decât nenumăratele lucruri ciudate pe care le făceau diavolii albi.

În săptămânile care urmară, Ah Cio se pomeni uitându-se de multe ori lung și cu o blândă curiozitate la Ah Ciou, căruia, foarte curând, ghilotina construită pe plantație avea să-i reteze capul. Ah Ciou n-o să mai apuce anii bătrâneții și nici de grădini pline de liniște nu va mai avea parte. Ah Cio se gândea mult la viață și la moarte. În ceea ce-l privea pe el, nu era neliniștit: douăzeci de ani erau pur și simplu douăzeci de ani. De grădina lui îl despărteau numai atât: douăzeci e ani. Era tânăr și avea în măduva oaselor toată liniștea și resemnarea Asiei. Are să aștepte douăzeci de ani, și în timpul acesta i se va potoli dogoarea sângelui, ceea ce-l va face să se simtă și mai bine în grădina desfătărilor calme. Se gândea ce nume să-i dea. Da, „Grădina dimineții liniștite” îi va spune. Toată ziua se simți fericit la gândul acesta, ba chiar compuse și o maximă morală despre virtutea răbdării, maximă care aduse o mare ușurare tovarășilor săi, mai ales lui Wong Li și Ah Tong. Numai Ah Ciou rămase nepăsător. Capul urma să-i fie despărțit de trup peste atât de puțină vreme, încât nu avea nevoie de răbdare ca să aștepte evenimentul. Fuma cu plăcere, mânca cu poftă, și nu se sinchisea de trecerea înceată a timpului.

Cruchot era jandarm. Slujise timp de douăzeci de ani în colonii, din Nigeria și Senegal, până în Mările Sudului, dar anii

aceștia nu-i prea luminaseră mintea. Rămase tot așa de nerod și de greoi la minte ca și în zilele de demult, când trăia la țară, în sudul Franței. Știa numai atât: să asculte de șefi, de la cel mai mare până la cel mai mic. Pentru el, între Dumnezeu și sergent singura deosebire consta în doza de respect pe care trebuia s-o acorde fiecăruia după rang. La drept vorbind, în mintea lui sergentul era mai impunător decât Dumnezeu, afară doar de duminici, când reprezentanții lui Dumnezeu o luau înaintea sergentului. De obicei, Dumnezeu era foarte departe, pe când sergentul era îndeobște foarte aproape.

Cruchot fusese cel care îi adusese directorului închisorii ordinul trimis de procuror, ordin prin care Ah Ciou trebuia să-i fie predat lui. Dar întâmplarea făcuse ca, în urmă cu o noapte, procurorul să dea un banchet în cinstea căpitanului și ofițerilor de pe un vas de război francez. Mâna îi tremura când se apucă să scrie ordinul, iar ochii îl usturau atât de tare încât nici nu mai putu să citească ceea ce scrisese. De altfel nu era vorba decât de viața unui chinezoi. Astfel încât nu băgă de seamă că nu scrisese ultima literă a numelui lui Ah Ciou. Pe ordin stătea scris „Ah Cio” și, când Cruchot prezentă ordinul, temnicerul i-l predă pe Ah Cio. Cruchot îl luă în primire pe deținut, îl așeză alături de le pe capră și dădu bice catârilor înhămați la căruță.

Ah Cio se bucură văzând din nou lumina soarelui. Stând alături de jandarm, se simțea fericit, fericit ca niciodată; jandarmul mâna catârii spre sud către Atimaono. De bună seamă că Schemmer trimisese după el ca să-l aducă înapoi. Schemmer îl chema din nou la muncă. Foarte bine, o să muncească din răspuțeri. Schemmer nu va mai avea niciodată prilej de nemulțumire.

Era o zi dogorătoare. Nu adia niciun vânticel. Catârii erau lac de sudoare. Cruchot și Ah Cio de asemenea. Dar lui Ah Cio nici nu-i păsa de zăduf. El trudise trei ani pe plantație, sub soarele acesta. Părea atât de fericit, încât până și mintea greoaie a lui Cruchot fu cuprinsă de uimire.

- Ciudat om mai ești, îi spuse el în cele din urmă. Ah Cio dădu din cap și surâse și mai fericit. Spre deosebire de judecător,

Cruchot îi vorbea în limba kanaka, pe care o înțelegeau toți chinezii și toți diavolii albi.

- Râzi prea mult, mormăi Cruchot. Într-o zi ca asta inima ar trebui să-ți fie plină de lacrimi.

- Mă bucur că am ieșit din închisoare.

- Pentru atâta tot? Întrebă jandarmul, dând din umeri.

- Nu-i destul? Răspunse Ah Cio.

- Va să zică te bucuri că ți se taie capul? Ah Cio se uită la el nedumerit și spuse:

- Păi eu mă duc înapoi la Antimaono, ca să muncesc din nou pe plantația lui Schemmer. Nu mă duci la Antimaono?

Cruchot își răsuci îngândurat mustățile lungi.

- De! Spuse în cele din urmă, dând bice catârilor. Care va să zică nu știi?

- Ce să știi? Ah Cio se simți cuprins de o neliniște nelămurită.

- Ce, Schemmer n-o să mă mai lase să muncesc pentru el?

- Nu, de mâine încolo, nu! Cruchot râse cu poftă, socotind că făcuse o glumă grozavă. Apoi spuse:

- Vezi tu, de mâine n-ai să mai poți munci. Crezi că un om fără cap poate munci? Ce zici?

Și, chicotind, îi dete chinezului un ghiont cu cotul în coaste. Ah Cio rămase tăcut și abia după ce catârii mai străbătură în trap încă un kilometru, deschide iarăși gura:

- Schemmer vrea să-mi taie capul?

Cruchot rânji și dădu din cap în semn că da.

- E o greșeală, răspunse Ah Cio grav. Nu sunt eu chinezul căruia trebuie să i se taie capul. Eu sunt Ah Cio. Onoratul judecător a hotărât ca eu să stau douăzeci de ani în Noua Caledonie.

Jandarmul izbucni în râs. Ei, comedie! Chinezoiul ăsta vrea să tragă chiulul ghilotinei. După ce catârii străbătură în trap un crâng de cocotieri și încă o jumătate de milă pe țărmul mării scânteietoare, Ah Cio vorbi din nou:

- Îți spun că nu sunt eu Ah Ciou. Onoratul judecător nu a poruncit să mi se taie capul.

- Să nu-ți fie frică, spuse atunci Cruchot, cu intenția filantropică de a-l face pe deținut să se simtă mai bine; nu-i deloc

grav să mori așa cum ai să mori tu. Și, pocnind din degete, adăugă: totul e gata într-o clipă, uite-așa. Nu-i ca la spânzurătoare, unde te zbați și te strâmbi cinci minute și mai bine: e ca și cum ai tăia o găină, faci o dată hârșt! și gata. Nu doare. Nici măcar n-ai timp să te gândești că te doare. Nu gândești deloc. Păi cum să te mai gândești dacă ți-a zburat capul. Așa e foarte bine. Uite, așa aș vrea să mor și eu, iute, iute de tot. Mare noroc ai că o să mori în felul ăsta. Ai fi putut să te mai îmbolnăvești de lepră și să vezi cum îți cade carnea bucățică cu bucățică: azi un deget, mâine altul, poimâine laba piciorului. Am cunoscut un individ care a fost opărit cu apă clocotită. Două zile s-a chinuit până și-a dat sufletul. De la un kilometru îl auzai cum urlă. Pe când tu...? De-ai ști ce ușor ai să mori! Cuțitul o să facă o dată hârșt! și gata, s-a terminat. Poate că cuțitul o să te și gâdile nițel, mai știi? Nimeni dintre cei care au murit în felul ăsta nu s-a mai întors ca să spună ce-a simțit.

Și, socotind vorbele astea drept o glumă nemaipomenită, jandarmul izbucni în râs, un râs convulsiv, care ținu vreme de aproape un minut.

O bună parte din veselia lui era prefăcută, dar considera ca o datorie de omenie să-l înveselească puțin pe chinez.

- Dar îți spun că eu sunt Ah Cio, stăruie celălalt. Nu vreau să mi se taie capul.

Cruchot se încruntă. „Ei chinezul acesta prea se întrece cu gluma”.

- Eu nu sunt Ah Ciou, încep din nou Ah Cio.

- Ajunge! Îl întrerupse jandarmul, umflându-și obrazii și străduindu-se să pară fioros.

- Îți spun că eu nu sunt... reluă Ah Cio.

- Gura! Răcni Cruchot.

După aceasta merseră multă vreme în tăcere. De la Papeete până la Antimaono sunt vreo douăzeci de mile, și căruța străbătuse mai mult de jumătate din această distanță, când chinezul cutează din nou să vorbească.

- Te-am văzut în sala tribunalului, când onoratul judecător căuta să afle vina noastră, încep eu. Nu-ți amintești că Ah Ciou, al

cărui cap trebuie să fie tăiat, e un om înalt?...Poftim, uită-te la mine.

Și, ridicându-se repede în picioare, Cruchot văzu că în fața lui stătea un om scund. În același timp prin mintea jandarmului trecu ca o săgeată amintirea primei impresii despre Ah Ciou, și anume că omul acela era înalt. Pentru el, toți chinezii erau la fel, aveau aceeași față. Dar între unul înalt și unul scund putea să facă deosebire, așa încât își dădu seama că cel care ședea acum lângă el e altcineva. Trase deodată de hățuri cu atâta putere, încât oiștea aproape că smulse hamurile de pe gâturile catârilor, și căruța se opri.

- Vezi că e o greșeală? spuse Ah Cio zâmbind. Cruchot căzu pe gânduri. Începuse să-i pară rău că oprise căruța. La urma urmei, el n-avea de unde să știe de greșeala procurorului-șef și nu putea câtuși de puțin s-o îndrepte. Știa doar că i se dăduse în primire acest chinez că să fie dus la Antimaono și că avea datoria să-l ducă acolo. Ei, și ce dacă nu era omul căruia trebuia și or să-i taie ăstuia capul? Când stai să te gândești, nu e vorba decât de un chinez. Ce poate însemna un chinez? În plus s-ar putea să nu fie o greșeală. De unde să știe el ce se petrece în capul superiorilor lui. Ei știu mai bine decât el ce să facă. Cine e el ca să gândească în locul lor? Odată, demult, încercase să gândească în locul lor, dar sergentul se răstise la el: „Ce, Cruchot, ai înnebunit? Bagă-ți mințile-n cap! Tu nu trebuie să te gândești: datoria ta este să ascuți și să-i lași pe superiorii tăi să gândească pentru tine”.

Aducându-și aminte de scena aceea se cutremură. Așadar, dacă s-ar înapoia acum la Papeete, execuția de la Antimaono ar întârzia; și dacă înapoindu-se ar greși, ar căpăta o săpuneală zdravănă de la sergentul care-l așteaptă acum pe comandant. Ba mai mult, s-ar putea întâmpla ca și cei de la Papeete să-l muștruluiască.

Dădu bice catârilor și căruța porni din nou. Se uită la ceas. Întârziase o jumătate de oră și știa că sergentul era iute din fire. Stăpânit de gândul acesta, se ridică în picioare și începu să mâie catării la trap.

Cu cât Ah Cio stăruia să-i explice greșeala, cu atât mai încăpățânat se făcea și Cruchot. Gândul că nu are în căruță pe omul care trebuia îl înfuria și mai mult. Dar gândul că totuși nu era greșeala lui îi întărea convingerea că răul pe care îl făcea era pe deplin îndreptățit. Și decât să înfrunte mânia sergentului, mai bine să vadă prăpădindu-se zece chinezoi nevinovați.

Cât despre Ah Cio, după ce jandarmul îl lovi cu codirișca biciului în cap și-i porunci cu glas tunător să-și țină gura, văzu că nu mai are nimic altceva de făcut decât să tacă. Călătoria continuă în tăcere. Ah Cio se gândea la ciudatele purtări ale diavolilor albi. N-avea cum să le înțeleagă. Ceea ce făceau acum cu el era la fel cu ceea ce făceau de obicei. Mai întâi au găsit vinovați cinci oameni fără vină, ca mai pe urmă să taie capul unuia pe care chiar ei, în bezna neștiinței lor, îl socotiseră că nu merită mai mult de douăzeci de ani muncă silnică. Și nu putea face nimic. Nu putea decât să stea cu brațele încrucișate și să accepte hotărârea acestor stăpâni ai vieții. La un moment dat îl cuprinse groaza și simți cum sudoarea de pe trup i se face rece ca gheața. Dar reuși să-și recapete stăpânirea de sine. Se strădui să se resemneze în fața soartei, aducându-și aminte și repetându-și unele versete din Yin Cin Uen (*Carea drumului liniștit*); dar, în loc de aceasta, văzu din nou în închipuire grădina lui de odihnă și vise.

Faptul acesta îl necăji la început, dar în cele din urmă se lăsă prins în mrejele visului. Iată-l acum stând tolănit în grădina lui și ascultând clinchetul clopoțelilor din arbori. Și, mare minune! Stând așa în vis, văzu că poate să-și aducă aminte și să repete pasaje din *Cartea drumului liniștit*.

Vremea trecu astfel plăcut. Când ajunseră la Antimaono, Cruchot mână catării către eșafod, în umbra căruia aștepta, plin de nerăbdare, sergentul.

Ah Cio fu repede împins pe scara eșafodului. Lângă eșafod, într-o parte, fuseseră adunați toți culii de pe plantații. Schemmer hotărâse ca evenimentul acesta să servească drept lecție pentru toți, astfel încât îi adusesse pe toți robii de pe câmpuri.

Când aceștia dădură cu ochii de Ah Cio, începură să șușotească între ei. Văzuseră cu toții greșeala, dar nu îndrăzneau



să scoată un cuvânt. Cu siguranță că năstrușnicii ăștia de diavoli albi își schimbaseră planul. În loc să ia viața unui om nevinovat, luau viața unui alt om, la fel de nevinovat. Ah Ciou sau Ah Cio, ce importanță avea? Era tot una. Niciodată nu-i vor putea înțelege pe câinii ăștia albi, după cum nici ei nu vor putea fi înțeleși niciodată. Lui Ah Cio i se va tăia capul, dar ei, după ce vor trece și ultimii doi ani de robie, se vor întoarce înapoi în China.

Ghilotina fusese construită chiar de Schemmer. Era un om îndemânatic, și, deși nu văzuse niciodată o ghilotină, o construisese după explicațiile date de funcționarii coloniali francezi. Tot el le propusese ca execuția să aibă loc la Antimaono, nu la Papeete. Schemmer argumentase că locul crimei era cel mai potrivit pentru executarea pedepsei, apoi, în afară de asta, execuția putea să aibă o influență favorabilă asupra celor cinci sute de chinezi de pe plantație. De asemenea, Schemmer se oferise să facă pe călăul, rol în virtutea căruia se afla acum pe eșafod, experimentând mașina pe care o construisese cu mâna lui.

Un trunchi de bananier, de grosimea unui gât de om, se afla sub ghilotină. Ah Cio rămase cu ochii pironiți pe trunchiul acela. Învârtind o mic manivelă, neamțul ridică lanțul ghilotinei până în vârful macaralei ușoare pe care o construisese. O smucitură a frânghiei dădu drumul cuțitului care căzu fulgerător, spintecând lemnul în două.

- Ei cum funcționează? Întebă sergentul, urcându-se pe postamentul eșafodului.

- Splendid! Răspunse Schemmer, în culmea fericirii. Stai să-ți mai arăt o dată.

Și începu din nou să învârtească manivela macaralei, care ridică lama, apoi smuci frânghia și lăsă lama să cadă peste trunchiul de bananier. De data aceasta, însă, cuțitul nu pătrunse decât cam două treimi din grosime.

Sergentul se posomorî.

- Așa nu merge.

Schemmer își șterse sudoarea de pe frunte, spunând:

- E nevoie de o greutate mai mare pe cuțit. Îndreptându-se spre colțul eșafodului, porunci fierarului să aducă o bucată de fier

de douăzeci și cinci de funzi. Când se aplecă să lege fierul cu muchia lată a cuțitului, Ah Ciou se uită spre sergent și se gândi că acum e momentul să vorbească.

- Onoratul judecător a spus că lui Ah Ciou să i se taie capul, începu el.

Sergentul dădu din cap nerăbdător. Se gândea că, în după-amiaza aceasta, are de străbătut cincisprezece mile pe coasta insulei, cu vântul în față; se mai gândea că la capătul acestui drum îl așteaptă Berta, frumoasa mulatră, fata lui Lafiere, negustorul de perle.

Chinezul continuă:

- Eu nu sunt Ah Ciou. Eu sunt Ah Cio. Onoratul temnicer a făcut o greșeală. Ah Ciou este un om înalt, și, după cum vedeți, eu sunt scund.

Sergentul îi aruncă o privire fugară și-și dădu seama de eroare.

- Schemmer! strigă el, poruncitor. Ia vino-ncoace. Neamțul mormăi ceva, tot meșterind la ghilotină, și când, în sfârșit, se declară mulțumit de felul cum legase de cuțit bucata de fier, se ridică și-l întrebă pe sergent:

- Ei, e gata chinezul tău?

- Uită-te la el. Țsta-i chinezul?

Schemmer se întoarse și rămase cu gura căscată. Înjură câteva clipe, apoi se uită cu părere de rău la mașina construită cu propriile lui mâini și pe care abia aștepta s-o vadă funcționând.

- Uite ce e, spuse el, în cele din urmă; nu putem să amânăm treaba asta. Am pierdut prea mulți bani cu chinezii ăștia, care stau aici de trei ceasuri de pomană. Nu-mi pot permite să mai pierd încă trei ceasuri ca să-l executăm pe adevăratul condamnat. Să lăsăm lucrurile să meargă ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. În definitiv nu-i decât un chinezoi.

Sergentul se gândi din nou la lunga călătorie care-l aștepta și la fata neguțătorului de perle, cântărind bine lucrurile în minte.

- Toată vina o să cadă pe Cruchot, dacă greșeala se va descoperi vreodată, vorbi mai departe neamțul. E puțin probail însă ca greșeala să fie descoperită. În orice caz, Ah Ciou o să tacă mâlc.

- Vina n-o să cadă asupra lui Cruchot, în orice caz, i-o întoarse sergentul. De vină e temnicerul.

- Atunci, hai să terminăm. Pe noi nu poate să ne acuze nimeni. Cine poate deosebi un chinez de un altul? N-avem decât să spunem că am executat ordinul cu chinezul care ni s-a trimis. Și apoi, crede-mă, nu pot să-i mai iau încă o dată de la muncă pe toți culii ăștia.

Vorbeau franțuzește și Ah Cio deși nu pricepea o boabă, își dădea seama că oamenii aceștia îi hotărau soarta. Știa de asemenea că hotărârea depinde de sergent, așa că rămase cu privirile ațintite spre el.

- Bun, spuse sergentul, dă-i drumul! În definitiv nu-i decât un chinezoi.

- Am s-o mai încerc o dată, ca să fiu mai sigur. Schemmer împinse trunchiul de bananier înainte, sub cuțit, apoi ridică lama pieziș până în vârful macaralei.

Ah Cio încercă să-și amintească o maximă din *Cartea drumului liniștit*. Îi trecu prin minte: „trăiește în bună înțelegere”, dar maxima aceasta nu se potrivea cu situația. Mai avea puțin de trăit. Nu, nu se potrivea. „Iartă răutatea altora”, dar n-avea de iertat nicio răutate. Schemmer și ceilalți nu făceau asta din răutate. Pentru ei era un lucru pe care trebuiau să-l facă, așa cum doborau copacii din junglă, cum săpau șanțuri pentru apă sau plantau bumbac.

Schemmer smuci de frânghie și Ah Cio uită de *Cartea drumului liniștit*. Cuțitul căzu cu un zgomot surd, făcând o tăietură subțire de-a curmezișul lemnului.

- Splendid! Exclamă sergentul oprindu-se ca să-și aprindă o țigară. Splendid, amice.

Schemmer păru foarte mulțumit de laudă.

- Vino-ncoace, Ah Cio, spuse el în limba tahitiană.

- Dar eu nu sunt Ah Ciou...începu Ah Cio.

- Gura! Îl repezi Schemmer, dacă mai scoți o vorbă, îți crăp capul.

Supraveghetorul îl amenință cu pumnul. Ah Cio rămase tăcut. La ce bun să protesteze? Diavolii ăștia albi aveau întotdeauna

ultimul cuvânt. Se lăsă legat de o scândură verticală, care era de mărimea trupului său. Schemmer strânse tare legăturile, atât de tare încât îi pătrunseră adânc în carne. Dar nu se văicări. Știa că n-o să sufere mult. Simți cum scândura este ridicată și întoarsă la orizontală. Închise ochii, și, în clipa aceea, întrevăzu pentru ultima oară grădina sa de visare și odihnă. I se părea că se află în grădină. Adia un vânt răcoros și clopoțeii din copaci scoteau un clinchet vesel. Păsările ciripeau somnoroase, iar peste zidul înalt răzbea un zgomot surd care venea dinspre sat.

Apoi i se păru că scândura se oprise, iar din felul cum simțea presiunea mușchilor și bătăile arterelor, își dădu seama că e întins pe spate. Deschise ochii. Văzu cuțitul atârnat deasupra lui, scânteind în soare. Văzu și greutatea pe care o legase Schemmer și observă că unul din noduri se desfăcuse. Apoi auzi glasul sergentului dând o comandă ascuțită. Ah Cio închise repede ochii. Nu voia să vadă cum coboară cuțitul. Îl simți însă, timp de o clipă fugară, dar fără de sfârșit, și în clipa aceea își aduse aminte de Cruchot și de ceea ce îi spusese acesta. Cruchot se înșelase. Cuțitul nu gădilă. Atâta mai simți înainte de a înceta să mai simtă.

## **MEXICANUL**

### **I**

Nimeni nu-i știa povestea. Nici măcar tovarășii lui din Juntă. Pentru ei, el era „prichindelul misterios” sau „marele patriot” și, în felul lui, muncea tot atât de mult ca și ceilalți, pentru cauza revoluției mexicane. Dar nu se grăbeau să recunoască lucrul acesta, pentru că nimănui din Juntă nu-i era drag.

În ziua când pășise pentru prima oară pragul sediului lor, colcăind ca un furnicar, toți fuseseră convinși că e un spion, că e una din uneltele plătite de serviciul de spionaj al lui Diaz. Prea mulți tovarăși lâncezeau în închisorile din Statele Unite!

La prima vedere, băiatul nu le făcuse o impresie bună. Nu avea mai mult de optsprezece ani și era prea pipernicit pentru vârsta lui. Le spusese că se numește Felipo Rivera și că ar vrea să lucreze pentru revoluție. Atâta tot; nici un cuvânt de prisos, nici o altă explicație. Apoi rămase în așteptare, fără un zâmbet pe buze, fără pic de căldură în priviri.

Vlăjganul de Paolino Vera simți că-l trece un fior. Se întâmpla un lucru de neînțeles pentru el. Ochii negri ai băiatului aveau ceva de șarpe, ardeau ca un foc rece și deslușeau în ei o adâncă și nemărginită amărăciune. Privirea lor trecu ca un fulger de la chipurile conspiratorilor spre micuța doamnă Sethby, care bătea de zor la mașina de scris și se opri o clipă asupra ei. Când femeia își ridică privirea, simți și ea un fior nelămurit, care o făcu să încremenească cu mâinile pe clapele mașinii de scris; ca să poată continua scrisoarea trebui să facă un adevărat efort și să recitească cu multă atenție câteva rânduri dinainte.

Paolino Vera se uită nelămurit la Arrellano și la Ramos care la rândul lor se uitară țintă la el, apoi schimbară între ei o privire. Băiatul ăsta era Necunoscutul și prevestea toate pericolele Necunoscutului. Nu semăna câtuși de puțin cu obișnuiții

revoluționari cinstiți, a căror ură adâncă împoriva lui Diaz și a tiraniei lui nu era altceva decât ura unor patrioți cinstiți și obișnuiți. Aici era vorba de cu totul altceva; dar nu-și dădeau seama de ce anume. Vera, ca unul care reacționa întotdeauna mai repede decât toți, îi spuse cu răceală:

- Foarte bine. Zici că vrei să lucrezi pentru revoluție. Atunci scoate-ți mantaua și agaț-o aici. Uite, dușumeaua e murdară. Mai întâi ai să freci dușumelele aici și în celelalte încăperi. Pe urmă la rând ferestrele.

- Asta pentru revoluție? întrebă băiatul.

- Da, pentru revoluție, răspuse Vera. Rivera se uită bănuitor la el, apoi își scoase mantaua.

- Bine spuse el.

Și nimic mai mult. Zi după zi veni la munca ce i se încredințase; isprăvea cu ștersul prafului, cu frecatul podelei și făcea toată curățenia mai înainte ca cel mai zelos dintre ei să fi venit la birou.

- Pot să dorm aici? întrebă el odată.

Aha! Asta era! Începe să se vadă mâna lui Diaz! A dormi la sediul Juntei însemna a putea pune mâna pe secretele ei, pe listele de oameni, pe adresele tovarășilor. I se răspuse „nu” și Rivera nu mai pomeni niciodată de acest lucru. Nimeni nu știa unde doarme băiatul, când și ce mănâncă. Odată, Arrellano îi oferă doi dolari. Când Vera încercă să-l convingă să primească banii, băiatul răspuse:

- Lucrez pentru revoluție.

Odată, când chiria sediului nu fusese plătită de două luni și proprietarul îi amenința cu evacuarea, Felipo Rivera, băiatul de serviciu, îmbrăcat în straie ponosite, puse pe biroul doamnei May Sethby șaiszeci de dolari în monezi de aur. De-atunci se mai iviră și alte privilegii asemănătoare. Trei sute de scrisori, bătute la mașina de scris veșnic aglomerată, zăceau netrimise la poștă, așteptând să fie timbrate. Ceasul lui Vera fusese sacrificat, ceasul lui de aur, cu lucrătură veche, pe care-l avea de la taică-său. Inelul de aur de pe degetul doamnei May Sethby fusese sacrificat și el. Situația era disperată. Ramos și Arrellano își răsuceau

deznădăjduiți mustățile lungi. Scrisorile trebuiau să plece, iar oficiul poștal nu le acorda credit. Aflând cum stau lucrurile, Rivera își luă pălăria și plecă. Când se înapoie, puse pe biroul doamnei May Sethby o mie de timbre de câte doi cenți.

- Mă întreb dacă nu cumva ăsta e aurul blestemat al lui Diaz! spuse Vera tovarășilor săi.

Aceștia ridicară sprâncenele a nedumerire; nu știau ce să creadă. Iar Felipo Rivera, băiatul devenit măturător în numele revoluției, continua, ori de câte ori se ivea prilejul, să depună monezi de aur și de argint pe masa doamnei May Sethby, în folosul Juntei.

Și totuși, oamenii nu-l puteau iubi. Nu-l cunoșteau. Felul lui de a fi nu era al lor. Deși nu era decât un băiețandru, nu se puteau hotărî să-l descoasă.

- Poate că-i un suflet mare și singuratic. Nu știu ce să zic, nu știu zău, spunea Arrellano, descumpănit.

- Parcă n-ar fi om, răspunse Ramos.

- Nu râde, nu zâmbește, spunea May Sethby. Parcă ar fi mort, și totuși e teribil de viu.

- Omul ăsta a trecut prin iad, își dădea cu părerea Vera. Numai un om care a văzut iadul poate arăta ca el. Și e doar un băiețaș.

Și totuși nu-l puteau iubi. Nu vorbea cu nimeni, nu întreba nimic, nu-și spunea niciodată părerea. Stătea și asculta, cu chipul împietrit; numai în ochi i se aprindea o flacără rece, când discuțiile lor despre revoluție răsunau pline de însuflețire și căldură.

- Nu-i spion, îi spuse Vera lui May Sethby. E un patriot, un patriot mai mare decât noi toți. Îmi dau seama de asta. O simt. Dar nu-l cunosc deloc.

- Are o fire ursuză, spuse May Sethby.

- Știu, răspunse Vera înfiorându-se. M-a privit și pe mine cu ochii ăia ai lui, care nu iubesc, ci amenință, fioroși ca ai tigrului sălbatic. Nu mi-e teamă de Diaz și de toți bandiții lui; dar de băiatul ăsta mi-e teamă. Crede-mă, nu mint: mi-e teamă.

Vera îi convinse pe tovarășii lui să-i dea o primă dovadă de încredere lui Rivera.

Legătura dintre Los Angeles și California de sud fusese întreruptă. Trei tovarăși fuseseră prinși, puși să-și sape singuri groapa și împușcați. Alți doi fuseseră arestați la Los Angeles de autoritățile Statelor Unite. Juan Alvarado, comandantul armatei federale, le zădărnicea toate planurile. Nu mai puteau intra acum în legătură nici cu revoluționarii vechi și nici cu cei noi din California de sud.

Tânărul Rivera fu trimis în Sud cu instrucțiuni. La întoarcerea lui, legătura fusese restabilită; cât despre Juan Alvarado, murise. Fusese găsit în pat cu un pumnal înfipt în piept. Asta depășea instrucțiunile date lui Rivera. El însă nu spuse nimic. Ei nu-l întrebară, dar se uitară cu înțeles unii la alții.

- V-am spus eu, începu Vera. Diaz trebuie să se teamă de acest tânăr mai mult decât de orice.

Într-o zi Rivera apărură cu buza zdrelită, într-altă zi cu obrazul învinețit, iar altădată cu o ureche umflată. Cei din Juntă nu-și puteau da seama ce înseamnă asta. După câtăva vreme, băiatul începu să zețuiască la tipografie pentru mica gazetă revoluționară, pe care o publicau săptămânal. Erau zile când băiatul nu putea să culeagă literele, din pricină că încheieturile îi erau umflate, că degetele îi erau rănite sau câte un braț îi atârna moale de-a lungul trupului, în timp ce pe față avea întipărită o expresie de nespusă durere.

- Dar de unde o fi făcând rost de bani? întrebă Vera într-o zi. Am aflat chiar acum că el a plătit factura pentru hârtia albă de tipar, o sută patruzeci de dolari.

- Toate astea trebuie să aibă o legătură cu absențele lui, spuse May Sethby, niciodată nu spune unde pleacă.

- Ar trebui să punem pe cineva să-l spioneze, propuse Ramos.

- N-aș vrea să fiu eu spionul acela, spuse Vera. Mă tem că nu m-ați mai vedea decât la înmormântare.

- În fața lui mă simt ca un copil, mărturisi Ramos.

- E revoluția în carne și oase, adăugă Vera. E spiritul revoluției, strigătul puternic al răzbunării.

- Îmi vine să plâng când mă gândesc la el, spuse May Sethby. N-are pe nimeni. Urăște pe toată lumea. Pe noi ne tolerează pentru



că lucrăm pentru revoluție. E singur...singurel. Glasul i se curmă într-un suspin.

Unde și cum își petrecea timpul Rivera era într-adevăr un mister. Uneori nu-l vedea nimeni câte o săptămână întreagă. Odată lipsi o lună. La întoarcere fără să scoată o vorbă, băiatul puse o grămadă de monezi de aur pe masa lui May Sethby. Rămase apoi zile și săptămâni întregi alături de cei din Juntă. Și iarăși, la intervale neregulate, dispărea de dimineața până seara. Atunci se culca târziu de tot. Arrellano îl găsi de câteva ori la miezul nopții, culegând litere, cu mâinile umflate sau cu buzele sângerânde.

## II

Se apropia momentul hotărâtor. De Juntă depindea dacă avea să fie sau nu revoluție, iar Junta se afla la grea cumpănă. Nevoia de bani era mai mare decât oricând, și banii se obțineau tot mai greu. Patriotii dăduseră ultima lor centimă și acum nu mai aveau ce da.

Muncitorii sezonieri și peonii (muncitori mexicani care, pentru a-și achita datoriile lucrează în condiții de robie) fugiți din Mexic dădeau jumătate din salariile lor de mizerie. Dar nu ajungea atât. Momentul era prielnic. În joc era însăși soarta revoluției. Încă un ultim efort eroic și balanța va înclina în favoarea ei. Și atunci tot aparatul lui Diaz se va prăbuși ca un castel din cărți de joc. Oamenii de la graniță erau gata de răscoală. Dar aveau nevoie de puști. „Puști și muniții, muniții și puști” ! Acesta era strigătul lor necurmat. Nu trebuia decât să împingi peste graniță această masă pestriță de revoluționari pentru ca revoluția să înceapă. Vama și porturile nordice vor fi cucerite. Diaz nu le va putea ține piept, căci va trebui să reziste în Sud. Vâlvătaia se va întinde. Poporul se va răscula. Statele se vor prăbuși unul după altul. Și, în cele din urmă, armatele victorioase ale revoluției vor lua cu asalt din toate părțile însuși orașul Mexic, ultima fortăreață a lui Diaz.

Dar de unde să ia banii? Membrii Juntei dispuneau de oameni capabili să folosească armele. Cunoșteau și pe cei care le puteau vinde și transporta. Dar fusese cheltuit până și ultimul dolar. De la patrioții care mureau de foame se luase și ultimul ban, tot ceea ce mai puteau ei să dea, iar soarta revoluției mai era încă în

cumpănă. Puști și muniții! Batalioane de zdrențăroși trebuiau înarmate. Dar cum?

- Când te gândești că libertatea Mexicului depinde de câteva mii de dolari, spuse Paolino Vera. Pe chipurile tuturor se citea deznădejdea. Jose Amarillo, ultima lor speranță, omul care le făgăduise bani, fusese împușcat. Tocmai aflaseră vestea. Rivera, care freca dușumeaua stând în genunchi, ridică privirea.

- Cinci mii ar ajunge? întrebă el.

Se uitară unii la alții. Vera făcu semn din cap că da. Nu mai putea vorbi, dar speranța reînviase, deși slabă de tot.

- Comandă armele! spuse Rivera, iar apoi urmă cel mai lung șir de cuvinte pe care-l auziseră până atunci din gura lui. Nu-i timp de pierdut. Până-n trei săptămâni o să vă aduc cei cinci mii de dolari. Pentru cei ce luptă e mai greu. Cât despre mine, e tot ce pot face mai bun.

Vera nu îndrăznea să spere. Făgăduiala lui Rivera i se părea de necrezut. Prea multe nădejdi scumpe fuseseră spulberate de când lucra pentru revoluție! Avea încredere în vorbele acestui băiețan devenit măturător în numele revoluției, și totuși nu îndrăznea să creadă.

- Ești nebun? îi spuse.

- În trei săptămâni ai banii, răspunse Rivera. Comandă armele! Se ridică, își dădu jos mânecile suflecate ale cămășii și-și îmbrăcă haina.

- Comandă armele! repetă băiatul. Eu mă duc.

### III

După nenumărate ciorovăieli și convorbiri telefonice, în biroul lui Kelly se ținu o ședință de noapte. Kelly nu avea noroc. Îl adusese pe Dany Ward tocmai de la New York, aranjase un meci de box între el și Billy Carthey, iar Carthey își fracturase brațul. Întâmplarea trebuia ascunsă cu grijă, ca să nu ajungă cumva la urechile reporterilor sportivi.

Nu găsisse pe nimeni ca să-l înlocuiască pe Carthey. Kelly telegrafiasse tuturor boxerilor de categorie ușoară din orașele

din răsăritul Statelor Unite, dar toți aveau alte contracte. Și iată că acum speranțele reînviaseră.

- Mare curaj ai! îi spuse Kelly lui Rivera, după ce-i aruncă o privire, în ziua când îl întâlni pentru prima oară.

Ochii lui Rivera erau plini de ură, dar trăsăturile feței îi rămăseră neclintite.

- Îl pot învinge pe Ward! Atâta spuse.

- De unde știi? L-ai văzut vreodată boxând? Rivera clătină din cap.

- Te poate doborî cu o singură mână, chiar legat la ochi, continuă Kelly.

Rivera dădu din umeri.

- Nu mai ai nimic de spus? urmă impresarul.

- Am să-l înving.

- Cu cine ai mai boxat? întrebă Michael Kelly. Michael era fratele impresarului și făcea afaceri la biroul de pariuri din Yellowstone, unde câștiga bani buni la fiecare meci de box.

Rivera se uită la el, dar nu-i răspunse nimic. Secretarul impresarului, un băiat vesel, râse zgomotos.

- Bine, spuse Kelly. Zici că-l cunoști pe Roberts? Trebuie să sosească; l-am chemat. la loc și așteaptă, deși, după impresia pe care o faci, n-ai nicio șansă. Nu vreau să păcălesc publicul. Nu uita că fotoliile de rangul întâi se vând cu cincisprezece dolari locul.

Când sosi Roberts, toți își dădură seama că era cam amețit. Era un om înalt și sfrijit, măsurat la vorbă și cu un mers tacticos. Kelly intră de-a dreptul în subiect.

- Uite ce e, Roberts, mi-ai spus că l-ai descoperit pe prichindelul ăsta de mexican. Știi că Billy Carthey și-a rupt mâna. Și băiețașul ăsta gălbejit are îndrăzneala să boxeze el în locul lui Carthey. Ce părere ai?

- E-n ordine Kelly! răspunse Roberts, trăgănat. Omul ăsta poate face un meci bun.

- Hm! Te pomenești că mâine-poimâine o să-mi spui c-o să-l bată și pe Ward. Roberts rămase pe gânduri.

- Nu, n-am spus una ca asta. Ward e un as, dar n-o să-i fie așa ușor să-l învingă pe Rivera. Îl cunosc pe Rivera. Boxează cu ambele mâini. Poate să-și doboare adversarul din orice poziție.

- Fleacuri! Mă interesează dacă boxează spectaculos. Poate oferi publicului un spectacol bun pentru banii dați?

- Asta cu siguranță. Voi nu-l cunoașteți pe băiatul ăsta, dar eu îl cunosc. Eu l-am descoperit. E un adevărat diavol. Nu spun c-o să-l bată pe Ward, dar o să dea un spectacol de o să vă convingeți cu toții că e o tânără speranță a boxului.

- O.K.! răspunse Kelly, adresându-se apoi secretarului: Cheamă-l la telefon pe Ward și spune-i să poftească aici. S-a dus la Yellowstone ca să nu-l mai vadă lumea și să-și facă reclamă.

Kelly se întoarse apoi către Roberts:

- Ia un păhărel!

Roberts începu să povestească:

- Nu am spus până acum cum l-am descoperit pe mexicanul ăsta mititel. Sunt vreo doi ani de-atunci. Am dat peste el când îl antrenam pe Prayne pentru meciul cu Delaney. Prayne e o bestie. Lovește fără cruțare, așa că cu greu găseam vreun puști care să accepte să-i fie partener. Îl observasem pe mexicanul ăsta dând târcoale, lihnit de foame, prin fața sălii. Eram într-o situație grea, așa că l-am chemat, i-am pus mânușile în mâini și l-am împins pe ring. Băiatul era rezistent, dar tare slăbit și nu cunoștea nici măcar prima literă din alfabetul boxului. Prayne i-a rupt coastele. S-a ținut bine două reprize, apoi a leșinat: era mort de foame, atâta tot. l-am dat o jumătate de dolar și o masă bună. A mâncat ca un lup. Nu băgase nimic în gură de nu știu câte zile. S-a zis cu el, mă gândeam. A doua zi, însă, băiatul și-a făcut din nou apariția, plin de umflături și de vânătăi, dar gata să lupte pentru a câștiga din nou o jumătate de dolar și o masă bună. Făcea progrese din zi în zi. Era un boxer înnăscut și excepțional de rezistent. Omul ăsta n-are inimă. E un sloi de gheață. Și, de când îl cunosc, nu l-am auzit spunând zece vorbe în șir.

- L-am văzut, spuse secretarul. A lucrat mult pentru dumneata?

*Dragoste de viață - Jack London*

- Omulețul ăsta a fost partenerul de antrenament al tuturor marilor boxeri de categorie ușoară, răspunse Roberts. Și a învățat de la toți. Pe câțiva dintre ei ar fi putut să-i bată, dar nu-l interesa așa ceva. Niciodată nu i-a plăcut boxul. Așa e el.

- În ultimele luni l-am văzut pe la câteva cluburi sportive, spuse Kelly. Nu știu cum se face că, deodată, boxul a început să-l intereseze. Lovea bine și-i lovea pe toți boxerii de greutatea lui din localitate. Părea că vrea să câștige parale și a câștigat ceva, deși asta nu se vede după felul cum se-mbracă. E un om ciudat. Nimeni nu știe cu ce se ocupă. Nimeni nu știe cum își petrece timpul. Chiar când vine pe aici dispăre imediat ce-și isprăvește treaba. Câteodată nu se arată săptămâni de-a rândul. Și nu ascultă de niciun sfat. Trebuie să bagi bine de seamă, când o fi să stai de vorbă cu el.

Cu o explozie de veselie, împărțind saluturi în dreapta și-n stânga, strecurând ici o glumă, colo un cuvânt și zâmbind sau râzând cu hohote, Danny Ward își făcu apariția în toiul acestei conversații, însoțit de manager și de antrenor. Și totuși, Ward se prefăcea. Era un cabotin; el socotea că principalul pentru a reuși în viață e să fii voios. În realitate însă era un boxer calculat și un om de afaceri.

Rivera se purta cu totul altfel. În vinele lui curgea sânge indian, amestecat cu sânge spaniol. Stătea retras într-un colț, tăcut și nemișcat; numai ochii lui negri îi jucau neastâmpărați în cap, iscodind totul.

- Va să zică ăsta-i flăcăul! spuse Danny, cântărindu-l cu o privire. Salutare amice!

În ochii lui Rivera se aprinse un licăr, dar nu răspunse. Nu putea să sufere niciun gringo, dar ura lui împotriva acestuia era neobișnuit de aprigă chiar și pentru el.

Gringo - poreclă disprețuitoare dată străinilor și în special americanilor din Statele Unite de către locuitorii din America de Sud.

- Sper că n-o să mă puneți să boxez cu un surdo-mut, spuse Ward impresarului. Când hohotele de râs conteniră, urmă: de la care grădiniță de copii l-ați adus?

*Dragoste de viață - Jack London*

- E un băiețuș destul de bun, Danny, îl apără Roberts. Să știi că n-o să-i vii de hac chiar atât de ușor cum îți închipui tu.

- Și s-au vândut mai bine de jumătate din bilete, spuse Kelly. Trebuie să-l accepți Danny. Am făcut tot ce-am putut.

Danny se uită din nou la Rivera și oftă:

- O să trebuiască să-l menajez cam mult. Roberts zâmbi.

- Trebuie să fii atent, interveni managerul lui Danny.

- Bineînțeles că o să fiu atent. Ce zici de cincisprezece reprize, Kelly?

- Asta ar fi foarte bine, i se răspunse. Cu condiția să dai impresia că lupți cu adevărat.

- Să trecem acum la afaceri. Danny se opri și făcu o socoteală: ne revine, bineînțeles, șaiszeci și cinci la sută din încasări, ca și cum aș boxa cu Carthey. Dar împărțea la dintre noi, boxerii, va fi alta. Optzeci la sută mi-ar conveni. În regulă? Îl întrebă el pe manager. Managerul făcu semn din cap că da.

- Ei, tu! Îți convine? îl întrebă Kelly pe Rivera. Acesta clătină din cap.

- Uite cum e, îi explică Kelly. Partea voastră va fi de șaiszeci și cinci la sută din toate încasările. Tu ești un necunoscut. Tu și cu Danny împărțiți această sumă: douăzeci la sută pentru tine, iar optzeci la sută pentru Danny. E bine, nu-i așa Roberts?

- E foarte bine, Rivera, încuviință Roberts. Știi, încă nu ți-ai făcut un nume...

- Cam cât o să reprezinte șaiszeci și cinci la sută din încasări? întrebă Rivera.

- Hm! Poate cinci mii; s-ar putea să se urce la opt mii, lămuri Danny. Cam așa ceva. Partea ta o să se ridice la vreo mie sau o mie șase sute. Pentru banii ăștia merită să mănânci bătaie de la un tip celebru ca mine.

Atunci Rivera rosti cu hotărâre o frază care le tăie la toți respirația:

- Câștigătorul trebuie să primească toți banii. Urmă o tăcere de mormânt. Danny clătină din cap.

- Practic meseria asta de prea multă vreme, explică el. Asta nu-i o afacere pentru un boxer cu renumele meu. Clătină iar din

cap. Pierd sau câștig, partea mea rămâne optzeci la sută. Ce zici mexicanule?

Rivera scutură din cap.

Danny izbucni:

- Ascultă, javră împutită, îmi vine să-ți crăp capul de pe acum!

Roberts se sculă încet de pe scaun și se așează între ei.

- Câștigătorul ia tot! repetă Rivera, morocănos.

- De ce insiști? întrebă Danny.

- Pentru că pot să te bat! îi răspunse băiatul.

Danny se ridică pe jumătate, ca să-și scoată pardesiul.

Dar, după cum știa prea bine managerul său, gestul acesta era doar un joc de scenă. Pardesiul rămase pe el și Danny se așează din nou. Toți erau de partea lui. Rivera rămăsese singur.

- Ascultă nătărăule! i se adresă Kelly lui Rivera. Tu ești un mucos. Știm că ai învins câțiva boxeri locali de mână a treia. Dar Danny e un boxer de mare clasă. Viitorul lui meci îl va susține pentru campionat. Iar tu ești un necunoscut. Nimeni nu a auzit de tine dincolo de Los Angeles.

- Au să audă după acest meci! răspunse Rivera dând din umeri.

- Nu cumva crezi că o să mă bați? întrebă Danny.

Rivera dădu din cap afirmativ.

- Ascultă, vino-ți în fire, se rugă Kelly. Gândește-te ce reclamă îți faci boxând cu Danny.

- Vreau banii! răspunse Rivera.

- Nu mă poți învinge nici de-ai lupta o mie de ani cu mine! spuse Danny.

- Atunci de ce nu primești? întrebă Rivera. Dacă ți-e atât de ușor să câștigi banii, de ce nu primești propunerea mea?

- O primesc! strigă deodată Danny. Am să te bat până am să teucid pe ring, băiete! Scrie contractul, Kelly. Câștigătorul ia toți banii!

#### **IV**

Apariția pe ring a lui Rivera nu fu băgată în seamă aproape de nimeni. Îl salutară doar câteva aplauze anemice. Publicul nu avea

încredere în el. În afară de acestea, publicul era dezamăgit. Așteptase o luptă crâncenă între Danny Ward și Billy Carthey și, când colo, trebuia să se mulțumească cu prăpăditul ăsta de mexican. Își arătară dezaprobarea față de schimbarea făcută în program, pariind la două șanse sau chiar trei contra una pentru Danny. Și inima publicului se află acolo unde se află și banii puși rătăciți.

Tânărul mexican stătea în colțul lui și aștepta. Minutele treceau anevoie. Danny îl făcea să aștepte. Era un truc vechi, dar avea întotdeauna efect asupra boxerilor tineri și fără experiență. Îi cuprindea teama stând degeaba, față în față cu propria lor frică și cu un public care fumează. De data aceasta însă, trucul dădu greș. Roberts avusese dreptate. Rivera avea nervi tari. Atmosfera de înfrângere sigură pe care o respira din colțul unde stătea nu avea niciun efect asupra lui.

- Ei acum trebuie să bagi bine de seamă, îl avertiză Spider Hagerty. Spider era secundul său principal. Ține-te bine cât poți de mult. Astea sunt instrucțiunile lui Kelly. Dacă nu rezisti destul, ziarele vor scrie din nou că a fost un meci de păcăleală.

Nu era nimic încurajator în toate aceste cuvinte. Dar Rivera nici nu le luă în seamă. El disprețuia boxul, jocul acesta blestemat pe care-l practicau blestemații de gringo. Boxase prima dată numai din pricină că murea de foame. Faptul că era creat anume pentru box nu avea nicio importanță. Ura boxul. Nu luptase niciodată pentru bani înainte de a veni la Juntă; și apoi descoperise deodată că e un mijloc ușor de a câștiga bani.

Nu-și cântărise cătuși de puțin șansele. Știa că trebuie să câștige acest meci. Nu se putea ca lupta să aibă alt sfârșit. Pentru că în spatele lui se aflau forțe mai puternice decât și-ar fi putut închipui cineva din sala aceea ticsită. Danny Ward lupta pentru banii și pentru viața ușoară pe care i-o aduceau banii. Dar el, Rivera, lupta pentru un scop care îi înfierbânta mintea. Viziuni înfricoșătoare și clare, clare de tot, îi treceau prin față, așa cum stătea cu ochii larg deschiși, în colțul ringului, așteptându-și adversarul.



Vedea hidrocentralele albe de pe Rio Blanco. Îi vedea pe cei șase mii de muncitori hămesiți și pe copiii de șapte-opt ani care se ofileau muncind în schimburi lungi, pentru zece cenți pe zi. Îi vedea pe oamenii care munceau în boiangerii. Își amintise că taică-său numise boiangeriile „vizuinele morții”, că un an de muncă acolo însemna o moarte sigură. Vedea curtica în care copilărise, și o vedea pe maică-sa pregătind mâncarea și spălând, dar găsind totuși timp ca să-l dezmierde. Îl vedea pe taică-său, un om vânjos, cu mustăți mari și cu pieptul lat. Inima îi era atât de largă, încât încăpea în ea dragoste pentru toți oamenii.

Pe atunci nu se numea Felipo Rivera, ci Fernandez, după numele pe care-l purtaseră tatăl și mama sa. Ei îi dădură numele de Juan. Mai târziu și-l schimbă singur, deoarece constatase că numele de Fernandez era urât de perfecții de poliție și de alții.

Marele, inimosul Joaquin Fernandez! În viziunile lui Rivera, el ocupa un loc important. În copilărie, Rivera nu înțelesese nimic, dar acum, privind înapoi, înțelegea totul. Îl vedea pe taică-său culegând litere la mica tipografie sau scriind la masă nesfârșite rânduri, repede și nervos. Și mai vedea în gând serile ciudate, cu muncitorii care veneau în taină, pe întuneric, să se întâlnească cu tatăl lui și vorbeau ore în șir, în vreme ce el stătea într-un colț, de cele mai multe ori fără să adoarmă!

Ca de la o mare depărtare, îl auzi pe Spider Hagerty spunându-i:

- Să nu rămâi lat pe podea de la început. Așa sunt instrucțiunile. Lasă-te bătut, că altfel iese scandal!

Trecuseră zece minute și el stătea liniștit în colțul lui. Niciun semn din partea lui Danny, care, după cum se vedea, folosea trucul până la maximum.

Dar alte imagini treceau acum prin fața ochilor lui Rivera. Greva, foametea, hoinăreala pe dealuri în căutarea de mure, rădăcini și buruieni, care îi îmbolnăveau pe toți de stomac. Și apoi coșmarul: miile de muncitori murind de foame, generalul Rosario Martinez și soldații lui Porfirio Diaz; și puștile care scuipeau moarte fără încetare. Vedea mormane de cadavre; se târa printre ele, căutându-și părinții. Îi găsise. Își aducea aminte mai ales de

maică-sa; putuse să-i vadă doar fața, căci trupul îi era îngropat sub zeci de cadavre. Și iarăși au bubuit armele soldaților lui Diaz și iarăși s-a prăbușit la pământ, târându-se mai departe.

Auzi o larmă asurzitoare, ca vuietul mării, și îl văzu pe Danny, însoțit de antrenori și secunzi, înaintând spre ring.

Publicul îl saluta cu frenezie, pe popularul erou, de a cărui victorie era sigur. Toți erau de partea lui. Până și secunzii lui Rivera începuseră să aclame când Danny intră pe ring. Chipul îi era numai zâmbet, și când Danny zâmbea, apoi zâmbea cu fiecare trăsătură a feței, până și cu crețurile de la coada ochilor. Cunoștea pe toată lumea. Glumea, râdea, și-și saluta prietenii cu glas tare. Gălăgioasa manifestare de simpatie pentru Danny dură cinci minute în șir. Pe Rivera nu-l băgă nimeni în seamă. Nici nu exista pentru public.

Spider Hagerty se aplecă la urechea lui și-i șopti:

- Nu uita instrucțiunile! îl avertiză el. Trebuie să te ții bine până la sfârșit. Să nu te prăbușești pe podea. Am primit ordin să te batem în vestiar dacă o să te arunci cumva la pământ. Trebuie să lupți!

Mulțimea începu să aplaude. Danny străbătu ringul, îndreptându-se spre adversar. Se aplecă, cuprinse cu amândouă mâinile dreapta lui Rivera și i-o scutură cu căldură. Fața zâmbitoare a lui Danny aproape că atinge fața lui Rivera. Publicul aprobă prin urlete această manifestare de spirit sportiv a lui Danny. El își saluta adversarul cu dragoste frățească. Buzele lui Danny se mișcă, și publicul, interpretând cuvintele pe care nu le auzea drept un salut plin de căldură, urlă din nou.

Numai Rivera auzi cuvintele șoptite de Danny:

- Șoarece mexican ce ești, șuierase el printre buzele-i zâmbitoare, am să teucid în bătaie.

Rivera nu făcu nicio mișcare. Nu se ridică în picioare. Privirea lui era plină de ură.

- Scoală-te câine! urlă cineva de după corzile ringului.

Publicul începu să fluiere, socotind refuzul lui Rivera de a se scula în picioare un semn de lipsă de spirit sportiv, dar mexicanul rămase mai departe nemișcat. Când Danny se întoarse în colțul lui de pe ring, un alt ropot de aplauze izbucni în sală.

Apoi campionul își dezbracă tricoul. În public se auziră tot felul de exclamații admirative. Corpul lui Danny era perfect, plin de viață, sănătate și vigoare. Pielea îi era albă, ca de femeie, și tot așa de netedă. Își dovedise forța în zeci de meciuri, iar fotografiile lui se găseau în toate revistele sportive.

Un murmur se tălăzui prin mulțime când Spider Hagerty îi trase lui Rivera tricoul peste cap. Corpul lui părea mai slab decât era în realitate, din pricina culorii brune a pielii. Era musculos, dar muchii nu-i ieșeau la iveală, ca la adversarul său. Publicul însă nici nu băgase de seamă ce piept larg avea. Deasemenea publicul nu cunoștea finețea sistemului său nervos, care-i unea toate mădularele într-o splendidă mașină de luptă. Publicul nu vedea decât un flăcău de vreo optsprezece ani, cu pielea brună și cu un trup de băiețandru. La Danny era cu totul altceva. Danny era un bărbat de douăzeci și patru de ani, iar trupul lui era un trup de bărbat. Contrastul deveni și mai izbitor când veniră amândoi într-un colț al ringului, pentru a primi ultimele instrucțiuni din partea arbitrului.

Rivera văzu cum Roberts luă loc chiar în spatele băncii ziaristilor. Era mai beat ca oricând și vorbea și mai împleticit ca de obicei.

- Fii liniștit Rivera, îi șopti Roberts. De ucis nu te poate ucide. O să tabere asupra ta de la început, dar să nu te sperii. Apără-te și intră în clinci (luptă corp la corp). N-o să te poată lovi prea tare. Închipuiește-ți că ai fi partener la un antrenament.

Rivera nu dădu niciun semn că i-ar fi auzit cuvintele.

- Diavol morocănos! mormăi Roberts către omul de alături. Totdeauna-i așa.

Dar Rivera uitase de ura lui obișnuită. Ochii îi erau orbiți de priveliștea a nenumărate puști. Fiecare chip din public, atât cât putea să vadă pâna la locurile de un dolar de la galerie, se transformase într-o pușcă. Și mai vedea întinsa graniță a Mexicului, iar de-a lungul ei, mulțimea de zdrențăroși care nu aveau să aștepte decât aceste puști.

Rivera stătea în colțul lui. În partea cealaltă a ringului se afla Danny. O lovitură de gong, și lupta începu. Publicul începu să urle

frenetic. Danny atacă nu cu o lovitură, nu cu două, nu cu zece. Ci cu un potop de lovituri. Rivera nu se mai vedea deloc. Dispăruse sub potopul acela de lovituri date din toate unghiurile și din toate pozițiile de un maestru al boxului. Era aruncat în corzi, despărțit de arbitru și iar aruncat în corzi.

Nu era o luptă, ci un adevărat masacru. Danny arăta tot ce putea. Era o demonstrație admirabilă. Încordat și entuziasmat, publicul nici nu băgă de seamă că mexicanul se mai ținea încă pe picioare, uitase cu totul de el. De-abia îl vedea, din când în când. Așa trecu un minut, două minute. Apoi, într-un moment când adversarii erau separați, publicul îl văzu în sfârșit pe mexican: buza îi era sfâșiată, nasul îi sângera, dar nu observă că pieptul lui nu respira din greu și că în ochi îi ardea aceeași flacără rece. Câți pretendenți la titlul de campioni nu dezlănțuiseră asupra lui asemenea atacuri ucigașe, în sălile de antrenament.

Și deodată se petrecu un lucru uluitor. Vârtejul de lovituri încetă brusc. Rivera rămase singur în picioare. Danny, formidabilul Danny, zăcea lungit pe spate. Lovitura bruscă a lui Rivera se abătu asupra lui ca un trăsnet. Arbitrul îl împinse pe Rivera înapoi cu o mână și se aplecă asupra gladiatorului prăbușit, numărând secunde. Publicul se uita tăcut la Danny și, în această liniște, se auzi glasul lui Roberts:

- V-am spus eu că boxează cu amândouă mâinile!

La a cincea secundă, Danny se întoarse cu fața în sus, iar la a șaptea se ridică într-un genunchi, gata să se scoale în picioare după ce va fi numărată secunda a noua și înainte de a fi pronunțată a zecea. Dacă ar mai fi atins cu genunchiul podeaua la „zece”, ar fi fost considerat „la podea” și deci „Knock-out”. În clipa când genunchiul se desprindea de dușumea era considerat din nou în luptă și, atunci, Rivera avea iar dreptul să-l atace. Rivera nu voia să riște. În clipa când genunchiul adversarului va părăsi podeaua, îl va lovi din nou. Se rotea în jurul adversarului, dar arbitrul se tot băga între ei; Rivera își dădea seama că secunde erau numărate cu mare încetineală. Toți acești gringo, până și arbitrul, erau împotriva lui.

La „nouă”, arbitrul îl împinse înapoi pe Rivera. Gestul era neregulamentar, dar îi dădu posibilitatea lui Danny să se ridice în picioare. Pe buze îi apăru din nou zâmbetul, zâmbetul lui de campion. Intră cu dibăcie într-un clinchi și, încet-încet, își recăpătă puterile. Ultimul minut al reprizei trecea repede. Dacă va putea rezista până la sfârșit, va avea un minut întreg să-și vină în fire, în colțul său. Și rezistă până la sfârșit, în ciuda situației deznădăjduite în care se afla.

- Zâmbetul nu-i piere de pe față! urlă cineva, iar publicul izbucni în hohote de râs, răsuflând ușurat.

- Lovitura mexicanului a fost cumplită! spuse Danny antrenorului, în colțul său, în timp ce secunzii îl fricționau cu putere.

În repriza a doua și a treia, Danny se întrebuiță puțin, ca să-și revină din lovitura năucitoare, primită în prima repriză. În a patra, era din nou cel de mai înainte. Condiția fizică bună îi dăduse puțința să-și recapete puterile. Dar nu mai încercă tactica ucigașă, deoarece mexicanul se dovedise a fi un luptător bun. În schimb, se folosi de toată forța lui de boxer. Era un maestru în trucuri, dibăcie și experiență și, deși nu reuși să plaseze nicio lovitură hotărâtoare, începu să-l toace și să-l uzeze mecanic pe adversar. La o lovitură a lui Rivera, el răspundea cu trei, fără ca vreuna din loviturile acestea să fie decisivă. Dar luate toate împreună, erau nimicitoare.

Tot apărându-se, Rivera aplică o dată o directă năucitoare cu stânga. Și, din când în când, își plasa loviturile la gura și nasul lui Danny. Dar Danny știa să-și schimbe stilul de luptă după cum dorea. Și, mai ales, se ferea de directa dată cu stânga de adversarul său. La un moment dat, înnebuni publicul printr-un upercut care-l aruncă pe mexican în aer, trântindu-l la podea.

Upercut - Lovitură la box, aplicată adversarului de jos în sus, în general sub bărbie.

Rivera rămase într-un genunchi, căutând să-și vină cât mai repede în fire, pentru că știa cât de grăbit număra arbitrul secundele.

În repriza a șaptea, Danny își plasă încă o dată lovitura diabolică; de data aceasta nu reuși decât să-și clatine puțin adversarul, dar în clipa următoare, când Rivera era fără apărare, îl trimise cu o altă lovitură peste corzi. Trupul lui Rivera se prăbuși peste banca reporterilor, care îl împinseră înapoi cu colțul platformei ringului. Rivera rămase acolo într-un genunchi, în vreme ce arbitrul se grăbea să numere secundele.

Publicul urla ca scos din minți:

- Ucide-l, Danny, ucide-l! striga cineva.

Danny nu mai știa ce să facă, dar iată că, într-a opta secundă și nemaiășteptând-o pe a noua, Rivera trecu pe neașteptate prin corzi și intră în clinci. Atunci interveni arbitrul, căutând să-l despartă, ca să poată fi lovit, și creându-i lui Danny toate avantajele pe care le poate crea un arbitru necinstit.

Dar Rivera rezistă; negura de pe creier i se risipi. „Blestemații de gringo, toți sunt niște tâlhari!” Viziunile îi stăruiau înaintea ochilor, ca vâlvătăile unui incendiu. Vedeă acum marea revoluție roșie întinzându-se peste întregul Mexic. Puștile erau aici, în fața lui. Fiecare din aceste chipuri odioase era o pușcă. Lupta pentru puști. El însuși însemna puști. El era revoluția. Lupta pentru întregul Mexic.

Publicul devenise nervos. Nu încăpea nicio îndoială că Danny îl va bate pe Rivera, dar de ce era Rivera atât de încăpățânat?

Rivera refuza să se dea bătut. În repriza a opta, adversarul său încercă zadarnic să-și plaseze upercutul. În cea de a noua, Rivera uimi din nou publicul. În cursul unui clinci, dădu o lovitură cu dreapta. Danny se prăbuși la podea. Mulțimea era îngrozită. Faimosul upercut de dreapta a lui Danny fusese acum folosit împotriva lui de către adversar. Rivera nu putu să se apropie de Danny, când acesta se sculă în picioare la „nouă”. Arbitrul îi bloca fățiș calea, lucru pe care nu-l făcuse niciodată când Rivera era la podea.

În repriza a zecea, Rivera repetă de două ori upercutul. Danny începuse să fie cuprins de disperare; trecu din nou la tactica ucigătoare. Dar, în mijlocul acestui vârtej de lovituri Rivera îl trimise la podea de trei ori la rând. De data aceasta, Danny nu-și

mai reveni atât de rapid și, în repriza a unsprezecea, se pomeni într-o situație destul de critică. Totuși, până în repriza a patrusprezecea, își arată toată îndemânarea. În plus, începu să boxeze cu o grosolănie de care e capabil numai un boxer de mare clasă. Adesea, în timp ce se găsea în clinci, bolborosea cu buzele zdrelite, dar zâmbitoare, tot felul de înjurături în urechea lui Rivera. Toată lumea, de la arbitru și până la public, era de partea lui Danny, bănuind cam ce are de gând: o lovitură fulgerătoare, care-l va trimite definitiv la podea pe adversar. Era capabil de așa ceva, căci se știa că brațele-i rămâneau totdeauna puternice, câtă vreme se putea ține pe picioare.

În pauzele dintre reprize, secunzii lui Rivera nu se ocupau de el nici pe jumătate cât ar fi trebuit. Se prefăceau că agită prosoapele, dar împingeau prea puțin aer în plămânii lui, care repirau anevoie. Spider Hagerty îi dădu un sfat, dar Rivera știa că era un sfat pe care nu trebuia să-l urmeze. Toți erau împotriva lui. Era înconjurat de trădători. În repriza a patrusprezecea îl trimise din nou pe Danny la podea și rămase în picioare, cu mâinile întinse de-a lungul trupului, în timp ce arbitrul număra. Rivera auzi șușoteli suspecte în colțul celălalt. Îl văzu pe Michael Kelly cum se duce la Roberts, se apleacă și-i șoptește ceva. Rivera, care avea auzul fin, prinse ceva din șușotelile lor. Voia însă să audă mai mult și, când adversarul se sculă în picioare, îl atrase luptând în colțul acela.

- Trebuie! îl auzi spunând pe Michael, iar Roberts dădu din cap. Danny trebuie să câștige. Am pariat pe el o avere. Dacă celălalt rezistă și în a cincisprezecea repriză, sunt ruinat. Băiatul o să asculte de tine.

Rivera se trezi brusc. Oamenii ăștia încercau să-l înșele. Încă o dată îl aruncă pe Danny la podea și rămase în picioare, cu mâinile atârându-i lângă trup. Roberts se ridică și-i spuse:

- Du-te-n colțul tău!

Vorbea autoritar, cum îi vorbise adesea în sălile de antrenament. Dar Rivera se uită cu ură la el și așteptă ca Danny să se ridice. În timpul pauzei de un minut, Kelly, managerul, veni lângă Rivera.

- Aruncă-te la podea! îi spuse. Trebuie să te întinzi la podea Rivera. Ascultă-mă și o să fac om din tine. Te las să-l bați pe Danny în meciul următor.

Rivera părea că înțelesese ce i se spusese, dar nu făcu niciun semn: nici că primește, nici că refuză.

- De ce nu vorbești? întrebă Kelly înfuriat.

- De pierdut, tot pierzi, spuse și Spider. Arbitrul o să dea o decizie împotriva ta. Ascultă de Kelly și trânteste-te la podea.

- Trânteste-te băiete, se rugă Kelly, și am să te ajut să ajungi campion.

Rivera nu răspunse.

- Te fac campion băiete, pe onoarea mea!

Când bătu gongul, Rivera simți că trebuie să se întâmple ceva. Publicul nu presimțea nimic. Ceea ce urma să se întâmple se va întâmpla aici, pe ring, și în strânsă legătură cu el. Danny își recăpătase siguranța de la început. Această siguranță îl neliniștea pe Rivera. Se aștepta la un vicleșug. Danny se năpusti asupra lui, dar Rivera evită lupta. Sări într-o parte, punându-se în gardă. Era clar că celălalt voia să intre în clinci. Lupta corp la corp era necesară pentru trucul pe care avea de gând să-l folosească. Rivera se dădu înapoi, ocolind ringul printr-un joc de picioare, era conștient că singura lui cale de câștig era lupta distantă, nu corp la corp. Dacă le-ar fi dat cel mai mic prilej, oamenii aceștia i-ar fi smuls, în chip necinstit, victoria.

Danny renunță la orice precauțiune. Două reprize întregi alergă după Rivera, care se ferea să se angajeze într-o luptă strânsă. Rivera primea lovitură după lovitură; primea lovituri cu zecile, dar se ferea să intre în clinci. Publicul se ridicase în picioare. Nu mai înțelegea nimic, înnebunea de-a binelea. Nu mai vedea decât că, după atâtea emoții, tot favoritul va ieși învingător.

- De ce nu boxezi? urlau toți.

- Ești un laș! Ești un laș! Ucide-l Danny! Ucide-l! L-ai dat gata! Ucide-l!

Rivera era singurul om din toată sala care-și păstrase calmul. Prin temperament, el era cel mai pătimaș dintre toți. Dar trecuse prin atâtea în viață, încât dezlănțuirea asta pătimașă a publicului



nu avea asupra creierului său decât efectul răcoros al unui vânticel de vară.

În repriza a șaptesprezecea, Rivera se clătină în urma unei lovituri puternice. Brațele-i căzură de-a lungul trupului, neputincioase. Danny socoti că în sfârșit sosise momentul. Băiatul era acum la cheremul lui. Dar Rivera, prinzându-l cu garda deschisă, îi aplică fulgerător o lovitură puternică în gură. Danny se prăbuși. Când se sculă, Rivera îl trimise din nou la podea, cu o lovitură la gât și la bărbie. Repetă de trei ori lovitură. Niciun arbitru n-ar fi putut spune că loviturile acestea sunt neregulamentare.

- Ah, Bill! Bill! se rugă Kelly de arbitru.

- Nu pot! răspuse acesta. Omul ăsta nu-mi dă niciun prilej.

Istovit, Danny încercă totuși să se ridice. Kelly și ceilalți din jurul ringului începură să strige după poliție, ca să oprească meciul.

Rivera văzu deodată un comisar rotofei, care se tot învârtea pe lângă corzile ringului, încercând să pătrundă înăuntru. Erau prea multe posibilități de escrocherie în acest joc al blestemaților de gringo. Danny stătea neputincios în fața lui. Arbitrul și comisarul tocmai se apropiau de Rivera, când acesta dădu ultima lovitură. Nu mai fu nevoie să se oprească meciul, căci Danny nu se mai ridică de pe jos.

- Numără! strigă Rivera cu glas răgușit către arbitru.

Și când arbitrul termină numărătoarea, secunzii lui Danny îl culeseră de pe jos și-l cărară în colțul lui.

- Cine-a câștigat? întrebă Rivera.

Arbitrul îi apucă, în silă, mâna înmănușată și i-o ridică în sus.

Publicul amuțise. Rivera se îndreptă în tăcere și singur spre colțul său, unde secunzii săi nici măcar nu-i așezaseră scaunul. Rupt de oboseală, se rezemă cu spinarea de corzi și se uită plin de ură la oamenii din sală. Genunchii îi tremurau, pieptul îi sălta spasmodic de oboseală. Văzând fețele acelea odioase, care parcă rânjeau la el, își aminti că toate înseamnă puști. Puștile erau ale lui. Puștile erau ale lui. Revoluția putea să înceapă.

*Dragoste de viață  
Jack London*

## **ULTIMUL MECI**

### **I**

Stan Stubener începu să-și cerceteze grăbit poșta. Așa cum e firesc pentru un manager de box profesionist, corespondența lui obișnuită era pe cât de ciudată, pe atât de felurită. Orice nerod care avea o legătură oarecare cu sportul, orice reformator mai mult sau mai puțin fantezist al legilor ringului, nu șovăia să pună mâna pe toc și să-i împărtășească gândurile.

Stubener cunoștea dinainte cuprinsul poștei pe care o primea: de la amenințările cele mai înfricoșătoare că va fi omorât dacă cel care-i scria nu va fi ascultat, până la altele, mai mărunte, că la cel dintâi prilej i se va trânti în plină față un pumn zdravăn; de la oferta celor mai modeste pariuri pentru cutare sau cutare întâlnire, până la prinsori pe sume de două sute cincizeci de mii de dolari, propuse de oameni care n-aveau o lețcaie.

I se trimiteau și diferite fetișuri în plicuri închise: labe de iepure, de pildă, sau „potcoave purtătoare de noroc”. Mai mult decât atât, primise chiar o curea de ascuțit brice, făcută din pielea unui negru linșat.

Sam Stubener știa dinainte că nimic din ceea ce-i aducea poștașul nu l-ar mai putea uimi.

Totuși, dintre scrisorile pe care le desfăcuse în dimineața aceea, una îi atrăsese luarea-aminte în chip deosebit. De aceea, după ce o parcursese în întregime, se apucă s-o recitească. Apoi o

puse în buzunar și o scoase iar după cinci minute, ca s-o citească pentru a treia oară.

Scrisoarea aceasta purta ștampila poștei dintr-un sat necunoscut, aflat în comitatul Siskiyou. Era concepută astfel:

*Scumpul meu Sam,*

*Firește, nu mă cunoști decât din auzite, fiindcă ești mai tânăr decât mine și e multă vreme de când am părăsit ringul.*

*Cu toate acestea, să nu crezi că, retrăgându-mă, m-am sălbăticit cu desăvârșire și că nu mă mai gândesc la ce se întâmplă în lumea aceasta.*

*Te-am urmărit din ziua în care, începându-ți cariera, ai fost făcut knock-out de Kal Aufman și până când ai devenit manager; un manager excelent, tot ce poate fi mai bun în meseria asta, o spune toată lumea.*

*Ei bine, vreau să-ți fac o propunere. Află că am aici pe cel mai extraordinar, dar și cel mai necunoscut boxer din câți au existat vreodată. Îți vorbesc foarte serios și-ți spun adevărul curat.*

*Ce-ai zice despre un flăcău care la douăzeci și doi de ani cântărește două sute de livre și care lovește de două ori mai repede și mai puternic de cât loveam eu însumi, pe vremea când eram în cea mai bună formă?*

*Fenomenul acesta este chiar băiatul meu, Pat Glendon, Pat-junior. Sub acest nume va boxa. Am și orându-it totul de pe acum. Așadar, cel mai bun lucru este să pornești îndată la drum și să vii cât poți de iute.*

*Eu însumi l-am învățat și l-am antrenat. L-am băgat în cap toată știința pe care am dobândit-o în cursul carierei mele.*

*Voi adăuga, deși pare de necrezut, dar e cât se poate de adevărat, că a pus și de la el ceva peste ceea ce știe de la mine. Într-un cuvânt, este un boxer model. În curând va deveni o minune.*

*Lovește oarecum mașinal, fără să aibă nevoie să chibzuiască. Cel mai slab dintre „bobârnamele” lui este pentru adversar un narcotic mai puternic decât swingul, dat cu toată forța de un boxer obișnuit.*

*Dragoste de viață - Jack London*

*S-ar putea spune, fără nicio exagerare, că flăcăul acesta este cea mai mare speranță a lumii boxului. Prin urmare, îți repet, vino de-ți aruncă ochii pe aici.*

*Pe vremea când erai managerul lui Jeffries, se pare că îți plăcea vânătoria. Îți voi da prilej să vânez și să pescuiești cât vrei, mai mult chiar decât ți-ai putea dori. Băiatul meu te va întovărăși. Eu n-aș mai fi în stare.*

*De alminteri, aceasta e și pricina pentru care-ți scriu. Aș fi vrut să-i fiu eu manager. Dar, din nenorocire, mi-e cu neputință.*

*Mi-am cam trăit traiul și, din clipă în clipă, îmi voi face bagajul pentru călătoria spre lumea cealaltă.*

*Propunerea mea vă va asigura bogăția și ție și lui. Nu întârzia, dragul meu Sam. Grăbește-te! Țin mult să întocmesc eu însumi contractul.*

*Cu toată dragostea  
PAT GLENDON*

Sam Stubener rămase pe gânduri.

La început, amintindu-și că cei din lumea boxului sunt niște poznași fără leac, crezuse că este vorba de o glumă. Cu nasul în scrisoarea pe care o avea în față, încercă să recunoască scrisul elegant al lui Corbett sau mâna puternică a lui Fitzsimmons. Dar nu...

Dacă scrisoarea era într-adevăr de la Pat Glendon și dacă era sinceră, se cuvenea s-o ia în seamă.

Pat Glendon părăsise ringul de mulți ani. Îi putea fi bunic. Stubener îl văzuse o singură dată boxând, împotriva lui Jack Dempsey. Pe vremea aceea începuse să fie numit „bătrânul Pat”. Își inaugurase cariera pe timpul când boxul era îndrumat de vechile regulamente englezești și o sfârșise sub noile reguli, întocmite de marchizul de Queensbury. Așa încât nu se putea găsi vreunul printre cei care cunoșteau cât de cât boxul, care să nu fi auzit de Pat Glendon.

Cei care-l văzuseră atunci când se afla în plină putere erau acum destul de puțini, iar pentru mulți alții era un om al trecutului.

Cu toate acestea, numele îi era păstrat cu respect în istoria ringului și un anuar sportiv care ar fi uitat să-l pomenească ar fi fost socotit incomplet.

La prima vedere, gloria care-l învăluia era paradoxală. Într-adevăr, Pat Glendon se bucurase de cele mai mari onoruri, dar nu izbutise niciodată să cucerească titlul de campion.

Îl urmărise mereu nenorocul și de aceea fusese poreclit „moș ghinion”.

De patru ori fusese foarte aproape de cucerirea campionatului la categoria grea.

Prima dată, meciul se desfășurase în golful San Francisco, pe un ponton amenajat în acest scop. Chiar în prima repriză se împiedicase de o ieșitură a podelei și căzuse atât de rău, încât își rupsese antebrațul.

A doua oară își rupsese un picior în cursul unei întâlniri pe o insuliță de pe Tamisa.

A treia oară, lupta se desfășurase în Texas. Chiar în clipa în care era să-și doboare adversarul, poliția năvăli în sală și întocmi tuturor celor de față acte de contravenție. Fusese o lovitură de teatru cu neputință de uitat.

În sfârșit, a patra întâlnire avusese loc, într-o atmosferă solemnă, în Pavilionul mașinilor din San Francisco. Dacă de data aceasta Pat Glendon nu a mai suferit niciun accident, el a fost în schimb nedreptățit în mod josnic de un arbitru necinstit, vândut unor asociații de pariori.

După ce Pat își doborâse adversarul printr-o lovitură de dreapta la față și cu o stângă la plex, arbitrul îl declară foarte rece „descalificat pentru box neregulamentară”. Toți cei de față, toți oamenii de meserie, și-au putut da bine seama că ambele lovituri fuseseră foarte corecte. Și nimeni nu s-a îndoit vreodată de lucrul acesta.

Totuși Pat, care declarase, ca toți boxerii, că nu se va împotrivi hotărârii arbitrului, se resemnă și puse pe seama obișnuitului său „ghinion” acest nou nenoroc.

Acesta fusese Pat Glendon.

Dar era într-adevăr el cel care scrisese rândurile primite de Sam Stubener? Ca să-și dea seama de adevăr, Sam porni spre San Francisco, cu misterioasa scrisoare în buzunar.

„Ce mai e cu Pat Glendon? Unde a dispărut? Ce se mai știe despre el?” Acestea fură întrebările puse de Stubener, pe rând, tuturor sportivilor pe care se dusese să-i vadă. Dar nici unul n-a putut să-i spună mare lucru. Unii îl asigurară că Pat Glendon murise. Alții se mulțumiră să dea din umeri. Editorul unui ziar de sport își cercetă dosarele și, după această operație, putu să-i răspundă că, chiar dacă Pat murise, nimeni nu primise vreo comunicare oficială.

În sfârșit, de la Tom Donovan află ceva mai mult.

- Nu, Pat n-a murit, îi răspunse acesta. Era un om călit și a dat dovadă întotdeauna de o cumpătare exemplară. Nici banii nu-i lipseau, așa întrucât își putea îndeplini orice dorință, a știut să pună bani la ciorap din câștigurile sale și s-a priceput să-i plaseze în afaceri care i-au sporit averea.

Cu toate că n-a băut niciodată decât apă, a fost la un moment dat proprietarul a trei cârciumi, care aveau o clientelă destul de numeroasă și pe care le închiria scoțând câștiguri mari. Când le-a vândut, a făcut iarăși o afacere bună.

Îmi aduc aminte că pe vremea aceea m-am întâlnit cu el pentru ultima dată. Sunt vreo douăzeci de ani de atunci. Îi murise de curând soția. L-am întrebat, fiindcă tocmai voia să ia un tren:

- Unde te duci bătrâne?

- În pădure... îmi răspunse. M-am săturat de lume. Adio Tim! De atunci nu l-am mai văzut. Dar sunt convins că trăiește.

- Spui că-i murise soția. Copii avea?

- Da, numai unul, fiindcă se căsătorise târziu. Era încă mic și-l ținea în brațe în ziua aceea.

- Era fată sau băiat?

- N-aș putea să-ți spun. Purta fustiță și fiindcă nu mă interesa de ce sex este, nu l-am întrebat.

Sam Stubener nu mai șovăi și în aceeași noapte luă expresul spre regiunile sălbatice din nordul Californiei.

În zorii zilei următoare, Stubener coborî la Deer Lick și fu nevoit să aștepte o oră întreagă până să se deschidă porțile singurului han din comună. Dar hangiul nu știa nimic despre Pat Glendon, nu auzise niciodată vorbindu-se de el, și dacă locuia cineva prin părțile acelea, trebuia să aibă locuința foarte departe.

Câțiva vagabonzi pe care-i întrebă răspunseră deasemenea că nu-l cunosc pe Pat Glendon.

De-abia după ce se deschisera agenția și poșta, Stubener reuși să întrevadă ceva mai limpede urma celui pe care-l căuta.

Da, da, Pat locuia pe acolo. Trebuia să ia poștalionul spre Alpine, un cătun de pădurari ce se găsea la o depărtare de șaiszeci de kilometri. De la Alpine urma să plece călare, ca să poată străbate Valea Antilopei și lanțul de munți din preajma ei, până la Pârâul Ursului. Prin părțile acelea trăia Pat Glendon. Oamenii din Alpine aveau să-i spună unde anume.

Da, da mai era acolo un tânăr care se numea tot Pat, ca și tatăl său. Administratorul agenției îl văzuse. Erau vreo doi ani de când fusese la Deer Lick. Bătrânul Pat nu se mai arătase de vreo cinci ani. Scria să i se trimită alimentele de care avea nevoie și le plătea totdeauna prin cecuri. Era un moșneag cu părul alb ca zăpada și avea purtări ciudate.

Iată ce aflase Sam Stubener la agenție.

Poate că oamenii din Alpine vor putea să-i dea toate lămuririle de care avea nevoie...

Stubener era satisfăcut. Cei pe care-i căuta existau într-adevăr.

Managerul își petrecu toată noaptea în coliba pădurarilor din Alpine, iar în zori încălecă pe un cal de munte și se îndreptă spre Valea Antilopei, de unde, după ce avea să atingă înalta culme stâncoasă, urma să ajungă la Pârâul Ursului.

Toată ziua străbătu călare ținutul cel mai sălbatic și mai anevoios din câte văzuse până atunci și, pe înserat, ocoli Valea lui Pinto pe o potecă atât de răpoasă și de îngustă, încât de mai multe ori se gândi că e mai nimerit să coboare de pe cal și să-și continue drumul pe jos.

Era ora unsprezece noaptea când se opri în fața unei colibe de lemn, întâmpinat de doi câini uriași, care lătrau furioși. Pat Glendon deschise ușa colibei și, plin de bucurie, îl pofti pe Stubener să intre.

- Eram sigur că vei veni, scumpul meu Sam, spuse Pat, târându-și un picior. Apoi aprinse focul pe care puse să fiarbă cafea și să frigă o costiță de urs. În noaptea asta băiatul meu nu-i acasă. A plecat la apusul soarelui ca să împrășteze proviziile și să împuște vreo căprioară. Nu-ți voi spune nimic despre el. Se înapoiază mâine dimineață și ai să poți să-ți dai singur seama de ce este în stare. E mai bine așa. Uită-te, totuși, la mânușile lui!...

În ce mă privește, mi-am sfârșit cariera. Împlinesc optzeci și unu de ani în Ianuarie. Nu e prea rău pentru un fost boxer. N-am depășit măsura în nicio privință, nici nu mi-am făcut de cap. Cheresteaua era bună și am făcut-o să dureze cât de mult am putut. Uită-te la mine și spune dacă nu-i așa!

Mi-am crescut băiatul în aceleași principii. Ce crezi despre un flăcău de douăzeci și doi de ani care n-a băut niciodată măcar o picătură de alcool și nici n-a fumat vreo țigară sau vreo lulea? Uimitor nu? E un adevărat uriaș, rămas un copil al naturii. Când ai să-l vezi la vânătoare ai să-mi dai dreptate. El o să care pe umeri echipamentul și, la înapoiere, va purta și vânatul, oricât ar fi de greu!

Iarna, ca și vara, doarme sub cerul liber ori de câte ori vrea. Ceea ce mă necăjește e că nu știu cum se va deprinde, la oraș, să nu-și petreacă niciodată noaptea afară. Și iarăși nu știu cum va îndura, pe ring, fumul de tutun. E îngrozitor fumul acesta care îngreunează aerul și-ți înăbușă respirația când ești în plină luptă.

Deocamdată ți-am spus destule, dragul meu Sam. Pari obosit și fără îndoială de-abia aștepti să te culci. Ai să vezi mâine băiatul și după aceea o să-mi spui părerea ta.

Dar, ca toți moșnegii, bătrânul Pat era tare vorbăreț. După o clipă începu iar:

- Știi, e în stare să prindă un cerb în plină fugă. Pentru plămâni, viața de vânător este un antrenor minunat. Mărturisesc, la asta se mărginește toată educația lui, cu toate că a citit câteva



cărți și îl atrag foarte mult poeziile, dar asta fără îndoială din cauza sângelui irlandez.

Uneori, când îl văd în amurg căzând pe gânduri, îmi închipui că mai crede în zâne, în strigoi și în alte înșelătorii de soiul ăstora. O câmpie înverzită, o dumbrăvioară de pini, îndărătul cărora se ivește luna, un răsărit sau un apus de soare, pe care le urmărește neclintit de pe culmea Muntelui Pleșuv, toate acestea îi prilejuiesc o neasemuită desfătare. În unele nopți recită, la lumina stelelor, versuri din „Lucifer” sau „Noaptea”, pe care le-a învățat dintr-un volum împrumutat de la învățătoarea cu părul roșu. Îi place și desenul și e întotdeauna gata să schițeze pe o bucată de hârtie ceea ce vede.

Dar, Dumnezeu mi-e martor, acestea nu sunt decât toane nevinovate de care se va dezvăra îndată ce va cunoaște ringul. Cu mușchii pe care-i are, nu se va gândi mult timp la mofturile astea!

Dar, cum îți spusei, îi va fi greu să se deprindă cu viața de oraș. Singurul oraș pe care l-a văzut vreodată este Deer Lick. Un prăpădit de orășel pierdut la capătul lumii și, după părerea lui, cu populație prea numeroasă. Tot atât de numeroasă ca buruienile care cresc pe străzi...

Sunt vreo doi ani de atunci...A fost singura dată când a văzut o locomotivă și un tren. Mă întreb uneori dacă am făcut bine că l-am crescut în felul acesta. Totuși, datorită acestui sistem, a căpătat un suflu și o putere de taur sălbatic. Nici unul dintre flăcăii de la oraș n-ar fi în stare să se bată cu el. Chiar Jeffries, în cea mai bună formă, nu mă tem s-o spun, de abia l-ar necăji puțin. Ștregarul meu, însă, dacă ar vrea, l-ar zdrobi. Are niște mușchi neînchipuit de puternici.

Și încă un lucru bun: se teme grozav de femei. Vor mai trece mulți ani până se va hotărî să se apropie de ele. Deocamdată nu înțelege făpturile astea.

Singura pe care a cunoscut-o ceva mai de aproape este învățătoarea din Deer Lick. Acea care i-a băgat în cap gustul pentru poezii. Înnebunise după ștregarul acesta al meu și își dăduse și el seama. Era o tânăra cu părul ca para focului, care se

ținea într-una după el și nu se rușina de nimeni. Ca să se facă înțeleasă, i-a trimis niște scrisori deznădăjduite. Pat nici nu le-a citit măcar.

- Arde-le! îmi spunea. Și le ardeam.

A venit aici în două rânduri, pe un cal de munte. Mi-era tare milă de sărmana fată. Se vedea cât de colo că se prăpădește după băiat. Știi cum a înțeles ștregarul să răspundă unei iubiri atât de mari? Speriat ca un iepure, și-a luat arma, muniții și pături, a șters-o de acasă și s-a dus să trăiască în pădure. Nu l-am mai văzut o lună întreagă. S-a întors pe furiș într-o seară, ca un om urmărit, și-a petrecut noaptea la noi, după ce s-a încredințat că nu e nimeni pe aici și, în zori, a plecat iar. Timp de trei luni a mai venit din când în când, ca apoi să plece ca și prima dată. Până în ziua când l-am încredințat că, deznădăjduită, fata aceea care-l iubea nebunește a părăsit școala din Deer Lick ca să nu se mai înapoieze niciodată. De-abia atunci s-a liniștit și s-a întors de-a binelea acasă.

Femeile au distrus mulți boxeri, cu el însă, n-o să se întâmple așa ceva. Băiatul ăsta roșește până în vârful urechilor dacă întâlnește pe drum vreo fetișcană care-l privește cât de puțin. Și toate îl mănâncă din ochi.

Singura lui pasiune e boxul. Ah, Doamne, și cum își mai dă drumul la pumni! E plin de avânt! Dar să nu crezi că se înfierbântă și că își pierde capul. Niciodată, nici chiar în vremurile bune, n-am fost pe ring atât de calm ca el. Acum îmi dau seama că mă înflăcăram prea mult și sunt convins că asta era pricina tuturor ghinioanelor mele. Dar băiatul meu este în același timp și rece și aprins. E un fel de resort care se destinde în gheață.

Stubener ațipise. Bătrânul îl apucă de braț ca să-l trezească, apoi îi spuse încet:

- Vezi, scumpe Sam, am făcut din băiatul meu un om în toată puterea cuvântului. Un bărbat vânjos, cu pumni zdraveni, cu picioare solide și cu ochi ageri. Nu numai că l-am învățat felul meu de-a lupta, dar m-am deprins de dragul lui, și cu regulile moderne ale boxului.

Poziția? Îi cunoaște bine mecanismul și nu se va depărta de adversarul lui nici cu un deget mai mult decât este nevoie. Iar de va trebui să se ferească, va sări ca un cangur.

Lupta corp la corp?... ești curios nu-i așa?...ei bine, fii pe pace! E și mai bun decât în boxul la distanță. Iar în boxul la distanță sunt mai mult ca sigur că ar putea întrece pe Jackson și pe Corbet.

Toate le știe mă-nțelegi? Și la ceea ce l-am învățat eu, a adăugat și de la el câte ceva. Are geniul ringului!

În timp ce eu îl inițiam în subtilitățile boxului, el și-a pregătit loviturile puternice cu „voinicii” din munți. „Voinicii” ăștia sunt bivoli adevărați care mugesc și urși uriași. Da, ei au fost antrenorii lui. Se joacă cu ei cum ne-am juca noi cu niște cățeluși. Stubener se trezi încă o dată, auzindu-l pe moșneag, care mormăia:

- Cel mai ciudat lucru este că, atunci când se bate, nu are aerul că ia lupta-n serios. Atât de ușor își doboară adversarul, încât într-o ispravă ca asta nu vede decât un mijloc de a se înveseli. Dar, răbdare! Când va fi pe ring...

În zori, când ziua era încă cenușie și friguroasă, Stubener fu zgâlțâit de sub pătură de bătrânul Pat, care se deșteptase înaintea lui, și-i striga la ureche:

- Hai, scoală-te! Grăbește-te! Vine, uite-l colo, pe cărare! Ai să admiri un fenomen pe care nu-l poți vedea decât o dată la o mie de ani.

Frecându-și ochii încă grei de somn, Sam Stubener se îndreptă spre ușa deschisă și văzu oprindu-se în fața colibeii un tânăr uriaș, ținea o armă, iar pe umeri ducea o căprioară de parcă ar fi fost o nimica toată.

Noul venit era îmbrăcat grosolan, cu pantaloni de pânză albă și cu o cămașă de lână descheiată la gât. Nu purta haină, iar în picioare avea niște mocasini.

Deși cântărea două sute de livre, la care se adăuga greutatea poverii de pe umeri, mersul lui era totuși sprinten și felin.

De cum îl văzu, managerul fu adânc impresionat de înfățișarea lui.

Tânărul era într-adevăr grozav. Dar se vedea în el și altceva. Era o făptură neobișnuită, o ființă de pe meleaguri pustii, un personaj străin de secolul XX, ieșit, din cap până-n picioare, din cine știe ce veche poveste cu zâne.

Stubener băgă îndată de seamă și faptul că tânărul Pat nu era deloc vorbăreț.

După ce bătrânul îi prezentă unul altuia, tânărul întinse managerului mâna, fără a-i spune niciun cuvânt. Apoi începu să pregătească, tot atât de tăcut, mâncarea.

La întrebările pe care i le punea tatăl său, uriașul răspundea aproape numai cu jumătăți de cuvinte.

- Unde-ai doborât căprioara? întrebă bătrânul Pat.

- La Furca Sudului. Fără altă lămurire.

- He-hei! rosti mândru moșneagul, uitându-se la Stubener. La Furca Sudului...Îl auzi? Adică la vreo șaptesprezece kilometri de aici, în plin munte. Și a adus animalul pe umeri. E o cărare groaznică.

Prânzul fu alcătuit din cafea neagră cu pâine uscată și necoaptă și felii mari de carne de urs, fripte pe jăratic.

Tânărul Pat mănca o cantitate uriașă de felii de carne. Prânzul nu cuprindea niciun fel de zarzavat. Și tatăl și fiul erau adevărați carnivori.

În timp ce mâncau, bătrânul vorbea pentru tustrei. Cu toate acestea, abia la sfârșitul prânzului aduse vorba despre ceea ce-l frământa cel mai mult.

- Pat, fiul meu, îl întrebă, știi cine-i oaspetele nostru?

Tânărul făcu un semn afirmativ din cap și clipi din ochi că a înțeles.

- Bine! Te va lua cu el la San Fancisco.

- Tată aș prefera să rămân aici!

Auzind acest răspuns, Stubener se simți oarecum dezamăgit. Apoi se gândi că deocamdată n-avea nici un rost să-și piardă curajul.

Dar bătrânul Pat se înfurie și glasul său sună aspru și poruncitor:

- Te vei duce la San Francisco, băiete! Și tot așa și în alte orașe. Doar nu degeaba te-am făcut boxer. Vei face ceea ce-ți spun!

- Bine!...răspunse tânărul Pat cu glasul nepăsător, țâșnind din pieptul său vânjos.

- Și-ai să te lupți drăcește!

- Bine!...când plecăm?

- Așteaptă puțin. Sam Stubener trebuie să vadă de ce ești în stare. Managerul îi întări spusele dând din cap.

- Hai, dezbracă-te și pune-ți mănușile!

Tânărul Pat se dezbracă și Sam Stubener rămase împietrit de uimire în fața minunatului exemplar omenesc pe care-l avea înaintea ochilor.

- Ia privește, mormăi moșneagul, și spune-mi dacă flăcăul ăsta e ori nu bine făcut. Uită-te numai cât de mlădios îi e corpul, cât de armonioasă este linia umerilor și cât de puternic este toracele! Tu, care ai boxat la categoria grea și te pricepi în meseria asta, ești judecătorul potrivit, mai priceput ca oricare altul. Și nici umbră măcar de cusur! Nimic slujit! Niciun mușchi pipernicit! Bărbatul pe care-l ai în fața ochilor nu-i unul din cei care ridică greutatea pe la bâlciuri. Nu-i însă nici un simplu amator care, dornic să-i treacă vremea a făcut felurite exerciții...În stare de repaos, mușchii lui seamănă cu niște șerpi mari, care dorm leneș. Dar când vine clipa să și-i încordeze, priveliștea e nemaipomenită. Băiatul ăsta e în stare să reziste patruzeci de reprize, cincizeci, o sută! Scoate-ți și tu hainele și încredințează-te singur, dacă te îndeamnă inima!

Asta și făcu Sam Stubener. Tânărul Pat și managerul își puseră mănușile.

-Fii blând băiete! își sfătui Pat fiul. Sam nu mai este cel de odinioară.

Cu orgoliul zgândărit, Stubener se folosi de tot ceea ce știa și nu uită niciuna din dibăciile care-i aduseseră cândva faima. Zadarnic, de altfel, fiindcă tânărul Pat, cu un aer visător, de parcă ar fi fost adâncit în contemplarea priveliștii din jur, para și dejuca toate acțiunile.

- Toate mișcările astea sunt ale lui, explică bătrânul Pat. La capitolul acesta n-am ce să-l învăț. Ghicește lovitura care va veni înainte de a o vedea. Îi prețuiește din instinct iuțeala și puterea. E un lucru firesc la el.

Atunci când răspundea loviturilor, tânărul Pat știa să lovească zdravăn.

Într-un corp la corp, Sam Stubener îi trânti o lovitură directă în gură. În felul cum fusese dată lovitura era și o oarecare răutate. Răspunsul nu întârzie și, în următorul corp la corp, Stubener fu lovit în același fel.

Tânărul Pat își stăpâni mânia, dar forța pumnului său fu totuși atât de mare, încât Stubener ameți, oasele-i trozniră și pentru o clipă crezu că l se opri inima. Se îndreptă cu greu, împleticindu-se, își lăsă în jos brațele ca să arate că-i de ajuns experiența făcută și bolborosi gâfâind:

- Da...e bine!...O să...facă...figură...frumoasă!

Ochii bătrânului Pat se umeziră de mândrie și bucurie.

- Și acum dragul meu Sam, ce crezi despre nătărăii care vor încerca să-l înșele în ring?

- Îi va ucide, sunt sigur.

- Nu...are prea mult sânge rece ca să poată ucide un om. Dar o să le dea o lecție care să le taie pofta să se mai țină de lucruri de soiul ăsta.

- Și acum, spuse managerul, să întocmim contractul.

- Nu încă, răspunse bătrânul Pat. Țin să știi că toate condițiile vor fi foarte grele. Prin urmare, trebuie să te deprinzi mai întâi să cunoști bine pe ștregarul ăsta. Vei porni cu el în munți, ca să vânați căprioare. Astfel îți vei putea da seama ce picioare zdravene și ce plămâni sănătoși are. După aceea vom întocmi contractul în așa fel, încât să nu lase loc vreunei neînțelegeri și îl vom semna.

Vânătoarea ținu două zile. Stubener se înapoiase peste măsură de obosit, dar pe deplin încredințat că bătrânul Pat nu exagerase când îi vorbise despre neobișnuita rezistență a fiului său.

În timpul acestor două zile, managerul studiase mai îndeaproape mentalitatea tânărului Pat și-și putuse da seama că,

dacă în unele privințe copilul acesta mare era uimitor de naiv, era totuși departe de a fi prost.

Nu era cult, e adevărat, dar nu-i lipsea puterea de pătrundere. Cu totul neobișnuită era mai ales seninătatea sa sufletească. De o răbdare nemărginită, nimic nu-l tulbura și nu-l necăjea. Niciodată nu înjura și nici nu vorbea urât. Și, întrucât Sam Stubener se arătă mirat de acest lucru, Pat se mulțumi să-i răspundă:

- N-am simțit niciodată nevoia să înjur. Poate că va veni timpul când voi fi silit să o fac, la fel ca ceilalți oameni. Dar până atunci, ce rost ar avea?

În cele din urmă, contractul fu semnat și veni timpul plecării.

- Pat, băiatul meu, spuse bătrânul, sper că în curând voi citi despre tine în ziare. Aș fi fost fericit să te pot întovărăși. Dar am trecut de vârsta când aș mai putea părăsi munții. Așadar, adio și noroc! Apoi, luând de o parte pe Stubener, cu o mișcare aproape sălbatică, îi spuse:

- Nu uita, dragul meu Sam, de ceea ce ți-am spus și repetat! Băiatul e curat și cinstit. Nu cunoaște niciuna din șireteniile obișnuite pe ring. I le-am ascuns cu toată grija.

Gândul oricărei înșelăciuni, chiar dacă i-ar folosi, îi e cu desăvârșire străin. E plin de curaj și bună-credință. Nu știe că există unii care, pentru o sumă oarecare de bani, se lasă învinși. Și țin neapărat să rămână cinstit. El însuși ar fi scârbit de asemenea târguieli și șmecherii. Așa încât să nu le încerci cu el! De aceea am pus în contract și condiția care prevede că, la cea mai mică lipsă de corectitudine, toată înțelegera cade de la sine.

În afacerea asta puteți câștiga amândoi mulți bani. Dar să joci cinstit cu băiatul meu. Ai înțeles?

Sam Stubener și tânărul boxer încălecară pe cai.

- Și tu, fiul meu, rosti solemn bătrânul Pat, care prinsese calul de frâu, amintește-ți mereu următorul lucru: sunt femei și femei mă-nțelegi? Sunt cele care petrec cu bărbații și care, într-o zi sau alta, devin pricina pierzaniei lor. Din astea vei găsi din belșug. Dar mai este și adevărata femeie, cea bună, adică aceea care poate fi socotită geniul binefăcător al bărbatului. Aceasta e mai rară și dacă o întâlnești cândva, păstrează-o bine și n-o lăsa să-ți scape. Ea va fi

fericirea ta, mai mult și mai sigur decât averea și gloria. Dar, băgare de seamă, îți repet! E ultimul meu sfat. Adio fiul meu!

### III

Necazurile lui Stubener începură îndată după sosirea lor la San Francisco.

Nu pentru că Pat s-ar fi purtat urât, căci, dimpotrivă, era uimitor de amabil și de supus. Îl chinuia însă neconținut dorul după munții lui dragi. Spunea mereu că îl îngrozește orașul pe ale cărui străzi zgomotoase se plimba cu o înfățișare nepăsătoare de indian.

După vreo opt zile, Pat spuse:

- Am venit aici aici ca să boxez. Ce mai așteptăm? Vreau să mă întâlnesc cât mai curând cu Jim Hanford.

Stubener fluieră încet și-i răspunse:

- Jim Hanford este acum unul dintre cei mai puternici campioni. Dacă l-ai provoca, ar ridica din umeri, și ți-ar spune: „Nu mă compromit cu necunoscuți. Apucă-te, băiete, să-ți faci o faimă tot atât de mare ca a mea și după aceea putem sta de vorbă.”

- Cu toate astea mă simt în stare să mă bat cu el.

- Nici nu mă îndoiesc. Dar cine știe asta, afară de mine? Învingându-l ai deveni dintr-o dată campion mondial. Nimeni n-a câștigat de la început un asemenea titlu. Așa încât trebuie să urmezi ordinea statornicită pentru toți.

- Nu înțeleg pentru ce. Sunt în stare! Asta-i de ajuns!

- Mulțimea, dragul meu Pat, nu judecă așa. Chiar dacă admitem prin absurd că Jim Hanford ar consimți să-și măsoare puterile cu tine, ceea ce, îți repet, e cu desăvârșire de necrezut, publicul n-ar înțelege nimic dintr-o asemenea întâlnire. N-ar veni să vă vadă și eu aș pierde bani. Fiindcă publicul e acela care plătește.

În clipa asta de alături, Jim Hanford apare în fiecare seară pe scena unui varieteu, cu care a iscălit un contract pentru șase luni, fiind plătit cu o mie de dolari pe săptămână. N-o să rupă contractul ca să-ți fie ție pe plac. E doar lesne de înțeles.

- Atunci ce-i de făcut?

- Să te întâlnești mai întâi cu campionii de mâna a doua, cum sunt Chub Collins, Kelly-dărâmătorul și Olandezul zburător.



După ce ai să-i învingi, ai să urci prima treaptă. Apoi o să te înalți ca un balon.

- Foarte bine! aprobă Pat. Într-o seară am isprăvit cu ei. Îi bat pe tustrei. Fă numaidecât cele trebuincioase!

Stubener nu-și putu stăpâni râsul.

- Ce s-a întâmplat? Crezi că mi-e frică de ei? întrebă Pat.

- Deloc. Dar nu te poți întâlni într-o singură seară cu toți trei. Ai să-i învingi pe rând, în trei întâlniri diferite. Sunt managerul tău și, în propriul nostru interes, trebuie să mă lași să lucrez potrivit regulilor în vigoare. Cunosc mai bine decât tine obiceiurile ringului și datoria ta este să te supui părerii mele. În felul acesta ai să-ți capeți faima. Dacă ai noroc, în cel mult doi ani ești în vârful scării, și fiecare dintre noi va deveni stăpânul unei mine de aur.

Pat făcu o mutră posomorâtă și mormăi:

- Doi ani!...E foarte mult!

Apoi chipul i se însenină.

- Atunci, peste doi ani, spuse el, mă pot înapoia acasă?

Stubener tresări. Voia să-i spună că nu s-ar cuveni să părăsească mina de aur tocmai atunci când a pus în sfârșit mâna pe ea. Dar se stăpâni, gândindu-se că succesul și faima îl vor ameți pe Pat așa cum se întâmplase cu atâția alții și că, odată sosit ceasul acela, îl vor înlănțui de ring pentru totdeauna. Până atunci, însă, va trebui să dea dovadă de răbdare cu tânărul său protejat și să îndrumeze, cu toată iscusința, o barcă foarte anevoie de condus.

În timp ce Stubener făcea tot felul de demersuri pe lângă managerii cluburilor din oraș, ca să-și arate „mânzul”, Pat îi spuse că se plictisește din ce în ce mai mult.

Nici nu mai ieșea din casă decât atunci când se ducea la Biblioteca Municipală, ca să împrumute volume de versuri și romane, pe care le citea cu nesaț de dimineața până seara.

Stubener era atât de îngrijorat, încât, temându-se că Pat va slăbi, se hotărî să-l trimită la țară, sub supravegherea lui Spider Walsh, omul său de încredere. Așadar, Pat plecă spre cealaltă parte a golfului, la o fermă din Contra-Costa, unde-și reluă viața obișnuită, urcând munții și dealurile, pescuind păstrăvi în

râuri, vânând prepelițe și iepuri sau îndârjindu-se să răpună vreunul din animalele viclene care până atunci își bătuseră joc de vânători și scăpaseră de toți urmăritorii lor.

Spider Walsh se îngrășa și, cu toate că el nu depunea nicio străduință, cel ce-i fusese încredințat își păstra forma.

În vremea aceasta, Stubener nu izbutea să convingă pe nimeni de uimitoarele calități ale „mânzului” său. Toți îi răspundeau rânjind: oare nu-s pline pădurile de fenomene necunoscute, gata să răstoarne totul?

În cel mai bun caz l se va îngădui lui Pat să figureze pe program într-un meci de patru reprize, cum se obișnuiește și cu ceilalți de teapa lui. Atâta tot. Dar să fie înscris în program ca „atracția reuniunii”, nici nu putea fi vorba.

Cu toate acestea Stubener stăruia. Ținea morțiș ca Pat să-și facă un debut senzațional și, datorită prestigiului său personal, izbuti, după o lună, să-și îndeplinească dorința. După multe stăruințe, „Clubul Misiunii” consimți ca Pat Glendon să se întâlnească în cincisprezece reprize cu Kelly-dărâmătorul, pe un gaj de o sută de dolari.

Vom aminti în treacăt că tinerii boxeri obișnuiau să se împăuneze cu numele vechilor glorii ale ringului, așa că nimeni nu bănuia că va vedea, de fapt, chiar pe fiul faimosului Pat Glendon. Stubener ținuse să păstreze o taină desăvârșită în această privință. Abia după ce tânărul va deveni cunoscut, aveau să fie înștiințate ziarile și efectul produs de această destăinuire avea să fie înzecit.

În sfârșit, sosi și faimoasa seară.

Neliniștea lui Stubener nu mai cunoștea margini. Era în joc însăși renumele său profesional. Așa cum vestise pretutindeni, debutul „mânzului” său trebuia să fie senzațional.

Tulburarea lui spori când, într-un cotlon al culiselor, îl găsi pe Pat stând melancolic pe un scăunel, pe Pat care-și pierduse roșeața din obraz și a cărui față avea o nuanță de galben-livid.

Stubener îl bătu pe umeri.

- Hai băiete, curaj! îi spuse. Așa e când apari pentru prima dată pe ring; în situația ta oricine are emoții. Și, cu cât se prelungește așteptarea, cu atât sporește și enervarea. De altfel,

asta-i o șmecherie obișnuită de-a lui Kelly, să-și enerveze adversarul, făcându-l să aștepte.

- Nu despre asta e vorba, răspuse Pat. Nu mi-e frică. Dar fumul de tutun care umple sala pătrunde până aici și îmi face greață.

Stubener răsuflă ușurat. Dacă Pat ar fi avut într-adevăr trac, ar fi fost învins dinainte. Nici chiar Samson n-ar mai fi fost bun de nimic în asemenea condiții. Cât despre fumul de tutun, era altceva. Pat avea să se deprindă cu el.

Când își făcu intrarea pe ring, tânărul fu primit cu o tăcere ostilă.

O explozie de strigăte și de aclamații entuziaste izbucni însă atunci când Kelly-dărâmtorul trecu printre corzi. De altfel, omul își merita porecla ce i se dăduse. Avea un aer sălbatic, mușchi vânjoși, puternic reliefați, și cântărea peste două sute de livre.

Pat îl privi curios. Kelly îi aruncă, drept răspuns, o căutătură piezișă și sălbatică.

Potrivit obiceiurilor, cei doi adversari își strânseseră mâinile. Și când mâinile lor se atinseră, Kelly scrâșni din dinți și mormăi, strâmbându-se groaznic:

- Ești cam îndrăzneț tinere! Apoi fluierând strident, dădu la o parte cu o mișcare lentă mâna lui Pat, și își întregi gândul cu o jumătate de glas: am să te cotonogesc, băiatule!

Ghicind cuvintele care însoțeau gestul lui Kelly, publicul izbucni în râs.

Cei doi se îndepărtară unul de altul și se duseră să se așeze fiecare în colțul său, așteptând lovitura de gong ce urma să dea semnalul luptei.

- De ce este oare atât de furios pe mine? îl întrebă Pat pe Stubener.

- Nu-i deloc furios. E doar un vicleșug, alt vicleșug obișnuit de-al lui.

- Bine, dar asta nu înseamnă box!...spuse Pat, ai cărui ochi albaștri își păstraseră obișnuita seninătate.

Se auzi gongul, care vestea prima repriză.

- Atențiune, strigă Stubener lui Pat, care se ridică. Se va năpusti asupra-ți ca un canibal.

Într-adevăr, Kelly se aruncă spre Pat ca un antropofag, cuprins de o mânie sălbatică. Fără să-și piardă cumpătul, Pat calculează lungimea săriturii făcută de adversarul său și înaintă doar cu doi pași. Apoi, în clipa potrivită, se dădu puțin înapoi și trânti în falca lui Kelly un croșeu de dreapta. Pe urmă așteaptă.

Croșeu - Lovitură scurtă și rapidă ce se execută cu brațul îndoit și nemișcat din cot.

Lupta de sfârșise. Kelly se prăbușise la pământ ca un bou înjunghiat. Și rămase întins, nemișcat, în timp ce arbitrul, aplecat deasupra-i îi număra tare la ureche, fără niciun succes, cele zece secunde regulamentare.

„Secunzii” lui Kelly venira apoi să-l ridice. Dar Pat, dându-i în lături, ridică singur uriașa povară inertă și o duse pe scaunelul său, unde o dădu în primire îngrijitorilor.

După vreo jumătate de minut, Kelly își ridică puțin capul și clipii din ochi. Plimbă în jur o privire năucă și șopti cu glas răgușit:

-Dar ce naiba mi s-a întâmplat? Mi s-a părut că-mi cade tavanul în cap!...

#### **IV**

În urma acestei întâlniri, deși părerea tuturor era că îl învinsese pe Kelly numai datorită unei întâmplări, Pat fu pus să boxeze cu Rufe Mason. Meciul avu loc peste trei săptămâni, la clubul „De la Sierra”.

Rufe Mason era un boxer de categorie grea, renumit atât pentru dibăcie, cât și pentru puterea sa.

Când gongul vesti prima repriză, cei doi boxeri se îndreptară liniștiți către celălalt și se întâlniră la mijlocul ringului. La început nu se loviră. Dar se prinseră într-un corp la corp strâns, atingându-se aproape cu mânușile. Rămaseră atfel vreo cinci-șase secunde. Apoi Rufe Mason își eliberă, deodată, dreapta din strânsoare și încercă să lovească. Dar în aceeași clipă Pat își slobozi pumnul.

## *Dragoste de viață - Jack London*

Cei doi adversari erau atât de lipiți unul de celălalt, încât pumnul lui Pat nu avu de străbătut decât o distanță neînsemnată, vreo opt degete. O răsucire a umărului îi dădu însă avântul trebuincios.

Deget - Veche unitate de măsură englezească, egală cu aproximativ 25 de milimetri.

Spectatorii, vreo sută la număr, nu înțeleseseră nimic. Un lucru nu putea fi însă pus la îndoială, anume că lovitura se oprise în bărbia lui Rufe Mason, care se clătinase și se rostogolise pe podea, în fața privitorilor înmărmuriți. Arbitrul numără cele zece secunde și Rufe Mason nu se ridică.

Așa cum făcuse și cu Kelly, Pat îl luase în brațe și se duse să-l așeze pe scăunel. Trebură să treacă douăsprezece minute înainte ca Rufe Mason să-și vină în fire, și cu ochii sticloși și genunchii moi părăsi ringul cu ajutorul celor doi îngrijitori, care-l sprijineau de subsuori.

Unui reporter care venise în cabina lui, Rufe Mason îi răspunse doar atât:

- Acum îmi dau seama de ce a spus Kelly-dărâământorul că i-a căzut tavanul în cap...

A treia întâlnire puse față în față pe Pat cu Chub Collins.

Meciul era prevăzut pentru douăsprezece reprize. În cea de-a patrusprezecea secundă a primei reprize, Chub Collins era la podea.

Stubener îl dojeni aspru pe Pat.

- Știi ce poreclă ți s-a dat? îl întreb pe Pat.

Pat schiță un gest de nedumerire.

- Ei bine, nu ți se mai spune decât „Glumețul”.

Pat Glendon zâmbi în silă. Apoi spuse că nu se sinchisește de lucrul acesta. Înainte de a se întoarce la munții săi dragi, avea de îndeplinit o obligație. Și căuta să răspundă așteptărilor. Atâta tot.

- Dar în felul acesta nu se mai poate merge! urmă Stubener, încruntându-și sprâncenele cu un aer îngrijorat. Îți învingi prea repede adversarii. S-ar cuvenii să-i mai cruți puțin!...Pat păru foarte uimit.

- Nu înțeleg, spuse. Nu trebuie să-i înving?

- Ba da, suntem de aceeași părere, reluă Stubener. Dar, repet, trebuie s-o faci cu o oarecare chibzuială. Fii mărinimos și îndurător cu ei! Alminteri, te vor urî cu toții. Îi vei înspăimânda și niciunul nu se va mai încumeta să se măsoare cu tine. Și apoi trebuie să ții seama și de public! Crezi că-l vei putea atrage cu meciuri care nu țin decât patrusprezece secunde? Ia gândește-te puțin! Să plătești locul până la cinci dolari pentru o desfătare care durează doar patrusprezece secunde!...Tu însuși vei recunoaște, cel dintâi, că-i cam scump.

- E limpede! aprobă Pat. În ce mă privește, mi-ar plăcea mai mult să mă duc la pescuit. Ne-am înțeles. De-acum încolo se vor sătura pentru banii pe care-i plătesc.

Nici adevărații sportivi, ar fi putut adăuga Stubener, nu erau mai mulțumiți. Meciurile care se încheiau atât de repede nu le spuneau nimic. Îi înveselea replica lui Kelly-dărâmătorul, care rămăsese celebră, dar nu vedeau în aceste uimitoare și scurte izbânzi ale lui Pat decât efectul unei forțe neobișnuite. Din punct de vedere al meseriei, însă, nu voiau să-l ia în seamă.

Așadar, după această nouă victorie, Stubener organizează un nou meci, de astă dată cu Pete Sosso, un boxer portughez stabilit în America. Tânărului Pat i-a fost cu neputință să se pregătească în vederea acestui meci.

Într-adevăr, o tristă îndatorire îl chemase acasă. Bătrânul Pat, care suferise de o boală de inimă, murise subit și fiul său trebuise să plece ca să-l înmormânteze. Cu toate străduințele lui, Pat n-a putut să se înapoieze din această călătorie decât cu puțin timp înainte de meci, astfel că abia avu timp să-și schimbe hainele cu echipamentul de boxer.

Publicul era nerăbdător, mai ales că fusese nevoit să aștepte un sfert de oră până când Pat își recăpătă suflarea și se dezbracă.

În acest scurt răstimp, Stubener își reînnoi sfaturile cu mai multă stăruință ca de obicei.

- Bate-te cu chibzuință! îi spuse. Așteaptă repriza a zecea, sau chiar a douăsprezecea, ca să-l dobori!

Pat ascultă.

Cu toate acestea, i-ar fi fost foarte ușor să-l scoată din luptă pe necumpătatul Sosso. Dar nu se pripă, așa că spectatori fuseră încântați de spectacolul minunat pe care avură prilejul să-l vadă.

Deoarece se prelungeau atacurile date de Sosso în rafale, mișcărilor lui prefăcute, retragerile, ca și săriturile lui îi cereau lui Pat o mai mare luare-aminte ca de obicei. El făcea mari eforturi ca să nu-și dea drumul la pumni.

În fiecare pauză Stubener îl felicita călduros pentru stăpânirea de sine de care dădea dovadă, și totul ar fi decurs bine până la capăt, dacă Sosso nu s-ar fi folosit în repriza a patra de unul din procedeele sale favorite.

În timp ce boxau, Pat trimise în falca lui Sosso un croșeu destul de slab și, spre marea lui uimire, văzu că adversarului îi cad mâinile pe lângă corp, că-și dă ochii peste cap și că i se îndoie genunchii, dând impresia că e „groggy” (amețit).

Ce s-a întâmplat? se gândi Pat. Oare adversarul său o să se prăbușească în urma unei lovituri atât de slabe? Era de necrezut!

Își lăsă și el brațele pe lângă corp, privind pe Sosso care se clătina. Acesta aproape atinse podeaua, dar se ridică numaidecât și se năpusti asupra adversarului său cu o mișcare piezișă. Pentru prima și ultima dată în cursul carierei sale, Pat nu fusese în gardă. Înainte de a se putea apăra sau feri, el primi în falcă pumnul portughezului. Și lovitura fu atât de grozavă, încât Pat scrâșni puternic din dinți.

Sala izbucni în strigăte asurzitoare. Pat însă nu le auzea. Nu-l vedea decât pe Sosso stând în față-i, obraznic și batjocoritor. Și neînvins încă! Înțelese atunci că fusese victima unei înșelătorii și se simți cuprins de o mânie grozavă. Deși fusese destul de puternică, lovitura nu-l zdruncinase. Pat dădu din cap, de parcă ar fi vrut să-și scuture durerea pe care o suferise, și-și reveni numaidecât.

În clipa următoare își lăsă adversarul, care se credea stăpânul situației, să se apropie din nou și-i dădu, în același timp, cu dreapta o lovitură în falcă, iar cu stânga o lovitură în plex.

Medicii de serviciu avură mult de furcă ca să-l readucă în fire: trebui să treacă o jumătate de oră până când Sosso dădu iar

semne de viață. Buzele îi fură cusute în unsprezece locuri. Apoi fu urcat într-o ambulanță și dus la cel mai apropiat spital.

- Sunt tare mâhnit, îmi lămurii Pat pe Stubener, că mi-am pierdut sângele rece în halul ăsta! Niciodată n-o să mi se mai întâmple așa ceva, ți-o jur. Și tata îmi atrăsese doar atenția asupra acestui lucru. Mi-a spus că a pierdut multe întâlniri în cariera lui fiindcă nu izbutise să se stăpânească atunci când trebuia. De acum încolo, n-o să-mi mai pierd cumpătul!

- Dacă spui așa, nu mă îndoiesc că ai să te ții de cuvânt, răspunse Stubener. Am o încredere nemărginită în tine. De altfel, de ce să-ți pierzi calmul, de vreme ce știi că nici unul nu-ți poate scăpa?

- Într-adevăr, îi am în mână în fiecare clipă, în fiecare minut. Oricând îi pot face knock-out. Tata îmi vorbea mereu despre însușirea asta surprinzătoare. După părerea lui, există în mine o concordanță desăvârșită între gândirea unei mișcări și mișcarea propriu-zisă, între minte și mușchi. Odinioară mă îndoiam de lucrul ăsta. Dar acum nu mai încap îndoială.

Stubener sorbea cuvintele tânărului, întrezărind în ele făgăduiala unei îngrămădiri atât de mari de dolari, încât ar fi putut să-l trezească și pe Pat Glendon din mormânt.

- Foarte bine! Minunat! îi întări Stubener spusele. Și vom stabili totdeauna, dinainte, numărul de reprize pentru fiecare meci. Data viitoare ai să-l întâlnești pe „Olandezul zburător”. Împinge disputa până la repriza a cincisprezecea! În felul acesta, publicul îți va putea aprecia din plin calitățile, iar tu ți le vei putea pune în valoare în toată voia. Și nu mă îndoiesc că vei învinge exact la momentul stabilit.

- Am înțeles! Și dacă n-o să-mi țin cuvântul, făgăduiesc să nu mai deschid niciodată un volum de Longfellow (poet american). O să fie o pedeapsă destul de aspră pentru mine.

- Cum vrei! Știi nu prea mă sinchisesc de fleacurile astea.

Pat suspină adânc și se gândi la învățătoarea cu părul roșu, care-l urmărea odinioară până în pădure, ținând în mână o carte cu poezii.



- Unde te duci? îl întrebă Stubener mirat, privindu-și ceasul.

Cu mâna pe clanța ușii, Pat se opri și se întoarse.

- La Universitate, răspuse el. Un profesor ține astă-seară o conferință despre Browning. E un poet care te desfată, dar uneori e cam greoi și trebuie explicat ca să fie înțeles.

- Drace! exclamă Stubener îngrozit. Tocmai astă-seară, când te întâlnești cu „Olandezul zburător”, sau ai uitat?

- Ba nu! Dar nu mă urc pe ring decât la ora zece. Conferința se sfârșește la nouă și un sfert. Așa că am tot timpul. De altfel, poți să vii să mă iei cu mașina dacă te temi că voi întârzia.

Cu un aer mâhnit, Stubener ridică din umeri și se resemnă.

- Mai degrabă ar trebui să te socotești fericit că ai găsit în mine un om în stare să asculte o conferință literară chiar în seara în care urmează să boxeze, îi atrase Pat atenția. Tata îmi spunea mereu că orele dinaintea unui meci sunt cele mai neplăcute pentru un boxer. Așteptarea aceasta zadarnică este foarte vătămătoare. Dacă nu faci nimic și-ți frânghi degetele, îți istovești puterile și-ți scade curajul.

- Du-te băiete! Poate că ai dreptate.

În seara aceea, în timp ce Pat executa conștiincios cele cincisprezece reprize, Stubener se întreba înveselit ce-ar putea gândi sala aceea de sportivi dacă ar afla că tânărul și falnicul boxer care-i dădea fiori, abia venise de la o conferință despre Browning.

„Olandezul zburător” era vestit pentru ardoarea cu care lupta. Veșnic neobosit, el era tot timpul în atac. Își legăna și-și rotea neconținut brațele, sărea la dreapta și la stânga în jurul adversarului său, învăluindu-l oarecum într-o canonadă de pumni. De aici i se trăgea și porecla.

Pat se apăra mai greu și-și stăpânii mai anevoie pumnii decât în lupta cu Sosso. Dar atacul furios pe care-l îndura constituia pentru el un minut de antrenament și, la urma urmei, nu-i displăcea defel. Primi din când în când lovituri, dar nu prea puternice.

- Crezi că-l vei doborî când va trebui? îi șoptea îngrijorat la ureche Stubener, în fiecare pauză.

- Atunci sau chiar acum, sunt încredințat de asta!

- Bine! Dacă-i așa, du-l până la sfârșit!

În repriza a patrusprezecea, îmbărbătat de aplauzele frenetice ale publicului, „Olandezul zburător” se întecu pe sine. Sub năvala de pumni ce se abătu asupra-i, Pat rămase nepăsător, fără să lovească și el, mulțumindu-se numai să se ferească, încât nu fu atins niciodată.

Privitorii din primele rânduri își dădură limpede seama cum stau lucrurile și fură încântați de jocul șiret al lui Pat. Doar cei ce se aflau în rândurile de sus nu pricepuseră despre ce-i vorba. Ei nu se îndoiau nici o clipă că Pat primea o chelfăneală zdravănă și nu încetară să scoată urlete sălbătice în cinstea „Olandezului zburător”. Astfel că mirarea lor fu nemărginită, la sfârșitul reprizei, când văzură că Pat nu-i însângerat și că se duce liniștit și cu pași hotărâți să-și ia locul pe scăunel.

- I-a sunat ceasul! îi spuse Stubener boxerului său. Vrei să-l dobori?

- În zece secunde!

Răsună gongul și Pat se ridică mândru în picioare. În sală nu mai era nimeni care să nu înțeleagă că de acum încolo Pat avea să se țină serios de adversarul său. Și „Olandezul zburător” înțelese. Îl năpădi un fel de neliniște și se îndreptă șovăind spre Pat.

Cei doi bărbați se întâlneau la mijlocul ringului, gata de luptă, și se priviră stăruiitor timp de o secundă. Apoi, cu o săritură turbată, Olandezul se năpusti asupra lui Pat, dar fu oprit în aceeași clipă, cu exactitatea unui cronometru, de o lovitură minunat de precisă, care-l rostogoli la pământ.

În seara aceea își începu Pat cu adevărat, urcușul spre glorie. Sportivii începură să-l ia în seamă. Nu! Izbânzile lui de până atunci nu fuseseră simple „întâmplări norocoase”. Acum de dovedise că, înainte de a învinge, știuse să se apere îndelung și minunat. Cu statura lui de uriaș, avea să ajungă departe.

Reporterii ziarelor de sport afirmară că acum Pat n-ar mai trebui să se uite înapoi, ci să-și măsoare, cu tot curajul, puterile cu marii maștrii ai ringului.

Totodată, managerul lui fu sfătuit să grăbească organizarea unor întâlniri senzaționale, pe care le aștepta toată lumea. Se ridicase o nouă stea. Nu-și dăduse el seama?

Atunci Stubener dezvălui taina cea mare. Protejatul său nu era nimeni altul decât fiul bătrânului Pat Glendon, fostul erou al ringului. Admirația pentru „tânărul Pat” spori și reporterii scriseră articole scânteietoare despre această strălucită ereditate.

Rând pe rând, Pat boxă și învinse prin knock-out pe Ben Menzies, Redge Rede, Ernst Lawson și Bill Tarwater. Trecură câteva luni. Pat fu nevoit să călătorească mult pentru aceste meciuri, deoarece ele avură loc la Goldfield, la Denver, în Texas și la New York. În afară de aceasta, meciurile cereau pregătiri destul de complicate, fiindcă și adversarii care erau provocați țineau să aibă vremea trebuincioasă pentru a se pregăti îndeajuns.

Călătoriile se repetară în cursul anului următor și Pat învinse, unul după altul, vreo jumătate de duzină de boxeri care se aflau pe treapta penultimă a ierarhiei celor din categoria grea, în vârful căreia se găsea înfipt temeinic Jim Hanford.

Mai întâi fu bătut Will King. Ca să se întâlnească cu el, Pat însoțit de Stubener, fu nevoit să se ducă în Anglia. Urmă Tom Harrison. Pentru a lupta cu acesta, Pat și managerul său fură siliți să facă aproape ocolul pământului, până în Australia, unde Pat ieși victorios tocmai în „Ziua boxului”.

Bursele deveneau din ce în ce mai mari. Pat primea acum între douăzeci și treizeci de dolari pe seară, fără a mai pune la socoteală sumele însemnate pe care i le plăteau companiile cinematografice pentru filmele pe care le făceau în timpul meciurilor. Din aceste câștiguri, Stubener își ridica întotdeauna cota legală, statornică prin contractul întocmit de bătrânul Pat. Și cu toate cheltuielile de neînălțurat pe care trebuiau să le facă, amândoi începură să se îmbogățească. Stubener cumpără la San Francisco case cu multe etaje, care-i ridicau prestigiul în fața celor care-l cunoșteau. Și Pat se mira văzând că averea managerului său devenea chiar mai mare decât a sa.

Anumite asociații de pariori, cu care Stubener se afla în tainice legături de afaceri, l-ar fi putut dumiri asupra acestei

ciudățenii. Mai erau apoi șperțurile (mită) date pe ascuns de companiile cinematografice concurente, fără ca din acestea Pat să primească vreun ban. Tânărului îi erau cu desăvârșire necunoscute dedesubturile necurate ale ringului și Stubener se străduia din răsputeri să-i păstreze nevinovăția. Ceea ce, de altfel, nu era prea greu. În toate treburile bănești, Pat se încredea în hotărârile lui.

Sfios din fire, nu avea legături cu lumea sportivă. Pe de altă parte, antrenorii lui primiseră din partea lui Stubener ordinul să nu flecărească niciodată despre lucruri care nu fac parte din atribuțiile lor. Și dacă gloriosul boxer stătea de vorbă cu vreun reporter, trebuia neapărat să fie de față același Stubener, care îndruma convorbirea așa cum vroia.

Se întâmplă totuși ca, puțin înainte de întâlnirea cu Henderson, Pat să fie oprit de un necunoscut, în timp ce se afla singur pe unul din culoarele hotelului unde locuia. Necunoscutul acela îi șopti că-i oferă o mie de dolari dacă vrea să-i destăinuiească în ce repriză își va face adversarul knock-out. Din fericire pentru cel care-l oprise, Pat își stăpâni mânia. Se mulțumi să ridice din umeri și să-și vadă de drum.

Apoi istorisi întâmplarea lui Stubener, care-i răspunse:

- Acela care ți-a vorbit pe culoar este un farsor. Voia să-și bată joc de tine.

În ochii albaștrii ai lui Pat se aprinse o licărire de furie: ea nu-i scăpă lui Stubener, care urmă:

- Să-și bată joc de tine sau, poate mai mult decât atât. Dacă ai fi ascultat pe șmecherul acela, ai fi văzut mâine toată povestea în ziare și ți-ai fi sfârșit cariera. Este și acesta un mijloc, la fel ca atâtea altele, de a duce la pierzanie pe cineva. De altminteri, târguielile și șireteniile acestea nu se mai obișnuiesc astăzi. Firește, odinioară asemenea josnicii erau îngăduite în mod tacit. Dar acum, nici un boxer și nici un manager nu s-ar mai încumeta să se folosească de ele. Boxerii sunt oameni tot atât de cinștiți ca și jucătorii de tenis sau de fotbal. Buna lor credință este mai presus de orice bănuială.

În timp ce rostea apăsător și cu prefăcută sinceritate aceste cuvinte frumoase, Stubener știa că întâlnirea de care era vorba, și

pe care el, în înțelegere cu o companie cinematografică, o orânduise împreună cu Pat pentru douăsprezece reprize, nu avea să țină în niciun caz mai mult de patrusprezece reprize.

Numeroase și însemnate pariuri fuseseră încheiate pe ascuns, pe temeiul acestei cifre, cu aprobarea plătită a lui Henderson, care făgăduise că nu va depăși numărul de reprize care se fixase.

Pat, rămas nevinovat și naiv, nu încercă să prelungească această convorbire. El uită întâmplarea care pricinuisese această discuție și, în orele libere, îmbrățișă un nou gen de distracție: fotografia în culori. În ochii lui, îndeletnicirea aceasta era oarecum înrudită cu pictura, care-l ispitesea mai mult, dat pentru care nu avea însușirile trebuincioase. Își cumpără un aparat și toate cărțile care se ocupau cu diferite procedee de fotografiere și se închise ore întregi în camera obscură, în tovărășia unui bec roșu.

Niciodată nu se ținuse vreun boxer atât de departe de lumea ringului ca el. Dacă se găsea cineva care încerca să stea de vorbă cu el, toate răspunsurile lui Pat se mărgineau la “da” sau “nu”. Astfel că fu socotit de toată lumea un om ursuz, care nu era în stare nici măcar să schimbe patru vorbe cu cineva.

Ziarele îl înfățișau ca pe un taur prost, un animal numai mușchi, dar lipsit de creier, iar un reporter, necunoscând nimic din structura sa sufletească, mult mai gingașă și mai complicată decât și-o închipuia publicul, îi dădu în chip spiritual porecla de “Bruta din cavernă”. Confrații îl aplaudară și se înveseliră; adoptară și ei această nouă poreclă, care de atunci înainte rămase legată de numele lui Pat Glendon. Adesea, cuvintele „Bruta din cavernă”, scrise cu litere mari, erau titlul unui articol sau explicația unei fotografii. Și nu era nimeni care să nu știe despre cine era vorba.

În sinea lui Pat era necăjit. Dar își ascunse mânia și gândurile și deveni, dacă mai era cu puțință, și mai închis ca până atunci, urând și mai mult ziarele și pe ziariști. În schimb se îndrăgosti de-a binelea de îndeletnicirea lui. Adversarii pe care avea să-i înfrunte erau aleși pe sprânceană, și constituiau tot ce era mai bun în box. Izbânda nu mai era atât de ușoară și fiecare luptă avea în ea o parte de necunoscut.

În unele întâlniri se întâmpla să nu-și poată învinge adversarul în repriza stabilită cu Stubener. De pildă, pe Schulzberger, un german uriaș, nu-l putu învinge în repriza a optsprezecea, ba nici într-a nouăsprezecea; abia într-a douăzecea izbuti să-l doboare. Cu toate acestea, el își păstra superioritatea datorită vieții cumpătate pe care continua s-o ducă. Mai norocos decât tatăl său, nu suferi niciun accident, nu-și zdrobi nimic și nu-și sfărâmă nici cel mai neînsemnat oscior.

Stubener continua să-și frece mâinile de bucurie, văzând că „mânzul” său e stăpânit din ce în ce mai mult de pasiunea ringului și că nu mai pomenește de înapoierea în munți, după ce avea să-i smulgă lui Jim Hanford titlul de campion al lumii.

## VI

Între Pat și Jim Hanford nu mai erau decât patru candidați la titlul jinduit: Kid Mac Grath și Jack Mac Bride din Filadelfia, care fură bătuți în cursul următoarelor șase luni, apoi Nat Powers și Tom Canman.

Totul ar fi decurs ca și până atunci, dacă Stubener n-ar fi consimțit ca Pat Glendon să dea un interviu *Curierului* din San Francisco. Reporterul trimis de ziar era o femeie, o tânără din „lumea mare”, care se dedicase ziaristicii și-și semna articolele cu numele de Maud Sangster. Nu era un pseudonim, ci numele ei adevărat. Făcea parte dintr-o familie bogată și foarte cunoscută în întreaga regiune. Întemeietorul familiei, bătrânul Iacob Sangster, fusese sărac. În tinerețe își pusese într-o bună zi lucrurile pe umeri și pornise la întâmplare să înfrunte viața. Începuse prin a fi argat la o fermă. Apoi, strângând ceva bănișori, porni la drum cu mai mult curaj și, în cele din urmă, descoperi un zăcământ de borax, în statul Nevada. Se apucă numaidecât de exploatare și-și trimise marfa spre vânzare în diferite regiuni, cu ajutorul unor căruțe trase de catâri. Zăcământul se dovedise a fi nesecat și câștigurile sporeau neîncetat, așa că Iacob Sangster își putu construi, pe cheltuială proprie, o linie ferată, care însuti cifra vânzărilor. Datorită sumelor neînchipuit de mari pe care le realiza, cumpără sute și apoi mii de kilometri de păduri în statele Oregon și

Washington, pe care, de asemenea, le exploată. Ca urmare firească a acestei situații, intră în politică și cumpără oameni de stat, judecători și șefi de partide, devenind astfel un puternic „căpitan de industrie”.

Când își dădu sufletul, acoperit de onoruri și plin de neîncredere în cinstea omenească, Sangster lăsa în urmă un nume care nu era cu desăvârșire neprihănit, dăruind în schimb copiilor săi vreo două sute de milioane de dolari.

Copii aceștia erau în număr de patru. Ei se simțiseră de îndată cuprinși de o ură de neînțeles unul împotriva celuilalt și își întemeiară o mulțime de procese, în care fură puse în joc toate stăruințele și influențele în vederea împărțirii acestei uluitoare moșteniri și a valorii numeroaselor proprietăți ale răsposatului, dând astfel prilej întregii Californii să se înveselească vreme îndelungată.

Cel mai tânăr dintre ei, Theodor Sangster, era și cel mai cinstit dintre cei patru. Sau, dacă vreți, cel mai visător. Într-o zi Theodor Sangster se rușină de isprăvile părintelui său și se strădui să le răscumpere prin toate mijloacele ce-i stăteau la îndemână. Își vându grajdurile de curse și-și cheltui cea mai mare parte a averii în lupta pe care o întreprinse împotriva trusturilor, a acaparatorilor și a tuturor exploataților poporului.

Maud Sangster era fiica cea mai mare. Era foarte drăguță, ca toate femeile din această familie. Fără îndoială, moștenise și ea dorul de aventură, fiindcă îndată ce se apropie de majorat, săvârși o sumedenie de isprăvi pe care le făptuia de obicei „sexul tare” și pe care, dată fiind averea ei, n-ar fi fost deloc nevoită să le facă.

Cu toate că era o partidă foarte căutată, rămăsese nemăritată. În urma călătoriilor ei în Europa, nu-și adusese ca soț nici un conte și nici un duce, iar toți cei care se încumetaseră să-i ceară mâna, din societatea de bogătași în care trăia, fuseseră respinși.

Avea patima sporturilor în aer liber, era campioană de tenis și micile ziare săptămânale, care au ca specialitate clevetirile mondene, erau pline de năzdrăvăniile ei. Astfel, de pildă, pusese rămășag că va fi în stare să străbată pe jos, fără să se oprească,

marea distanță dintre San Mateo și San Francisco. Și câștigase. Făcuse apoi mare vâlvă, luând parte la o partidă de polo, într-o echipă alcătuită numai din bărbați. Fiindcă-i plăcuse, deschise un studio de artă tocmai în cartierul latin din San Francisco.

De altminteri, toate aceste năzbâtii fuseseră trecătoare și nu-i dăduseră prijelul să întâlnească bărbatul căruia să i se supună de bună-voie. În cele din urmă, întrecu toate isprăvile de până atunci, părăsind într-o bună zi casa părintească și angajându-se reporter la *Curierul* din San Francisco. La început i se dădură douăzeci de dolari pe săptămână, dar leafa ei se urcă repede la cincizeci de dolari.

Se ocupa îndeosebi de rubrica muzicală și dramatică. Nu ocolea însă nici reportajele de altă natură, dacă promiteau să fie interesante. În felul acesta obținu de la Pierpont Morgan un interviu faimos, pentru care se străduiră zadarnic cei mai renumiți „ași” ai ziaristicii.

La Poarta de Aur, care se afla la intrarea în golful San Francisco, coborî în chip de scafandru până în fundul mării; mai târziu se înălță împreună cu Rood, omul-pasăre, care încerca biruitor una dintre primele mașini zburătoare.

Deși sportivă, Maud Sangster nu aducea nici pe departe cu un cow-boy; ea rămăsese femeie, în înțelesul deplin al cuvântului. Trăsăturile ei erau gingașe și plăcute. Pielea obrazului era mătăsoasă, ochii ei cenușii vădeau multă blândețe, mâinile îi erau mici și minunat de subțiri. Statura era zveltă și potrivită, iar mintea-i era foarte ageră.

Ea însăși propusese să fie trimisă spre a lua un interviu lui Pat Glendon. Nu cunoscuse niciodată vreun campion de box. Văzuse doar o singură dată, într-o seară, pe Bob Fitzsimmons, care chefua într-un bar. O întâlnire cu totul lipsită de însemnătate. Faima lui Pat Glendon, de care vorbea toată lumea, îi stârnise curiozitatea. Cum putea fi oare omul acesta? Plămada sufletească a „Brutei din Cavernă” merita să fie cercetată de aproape. Din cele ce scriau pretutindeni despre el, omul acesta ciudat nu putea fi decât un monstru tâmp, vreun animal din junglă, morocănos și grosolan, care n-avea nicio însușire în afara puterii lui fără pereche.



Fotografiile lui Pat, care erau prin vitrine, arătau un obraz drăguț, care nu avea nimic sălbatic, ci, dimpotrivă, o blândețe aproape copilărească. Doar mușchii zdraveni ai torsului și ai brațelor se potriveau cu faima de fiară sălbatică. Dar ce era dincolo de toate nepotrivirile acestea? Iată ce era interesant de deslușit.

Însoțită de un fotograf al *Curierului*, Maud Sangster se duse la sala de antrenament de la Cliff House, la ora stabilită de Stubener.

Pat ședea înfundat într-un fotoliu, cu unul din picioarele sale uriașe trântit pe un braț al fotoliului. Ținea în mâini *Sonetele* lui Shakespeare și era foarte furios din pricina moravurilor ușoare ale femeilor de astăzi.

Clipa era rău aleasă și, când Stubener îi vesti sosirea ziaristei Maud Sangster, îl năpădi o furiere pe care nu și-o putu stăpâni.

- Ce mai vrea și neroada asta? Întrebă el. Au început și femeile să se ocupe de box și de boxeri? Ce, bărbații nu se pricep deloc la treaba asta? Să-și vadă mai bine de casă și de gospodărie! Nu sunt un fenomen și niciun animal curios. Să mă lase în pace!

- Femeia aceasta, îl lămurii Stubener, nu seamănă cu celelalte. Ai auzit vorbindu-se de familia Sangster?

Pat dădu afirmativ din cap.

- Ei bine ziarista face parte din această familie bogată și faimoasă. Bătrânul ei tată prețuiește vreo cincizeci de milioane de dolari. Dacă ar fi vrut, ea s-ar fi putut lăfăi în cele mai de vază saloane. Dar i-a plăcut să-și câștige traiul muncind.

- Strașnică idee! Adică a intrat la un ziar, luând locul cine știe cărui amărât. De ce a făcut lucrul ăsta?

- A fost silită să-l facă în urma certei pe care a avut-o cu tatăl ei, pe motive care ar cere prea multă vreme ca să ți le arăt. A părăsit măreața casă părintească și s-a trezit deodată fără adăpost. Fii încredințat că e o făptură dotată cu însușiri merituose, o persoană interesantă.

- Dacă-i așa cum spui, e altceva...aprobă Pat.

- Și nu se ocupă numai de reportaje, urmă Stubener. Se ocupă, ca și tine, de poezie, ba a și publicat un volum de versuri, ceea ce tu n-ai făcut încă. Scrie teatru; una dintre piesele ei s-a bucurat de un succes destul de frumos. Crede-mă, e o

adevărată cinste pentru tine că s-a gândit să-ți ia un interviu. Sunt convins că nu te va plictisi deloc. De alminteri, voi fi aici și te voi ajuta să răspunzi dacă va fi nevoie. Cel puțin de data asta nu mai fi ursuz și arată-te om de lume. Și nu uita că de-acum încolo trebuie să te resemnezi să dai interviuri. Pentru noi doi, ele sunt o publicitate gratuită, pe care n-o putem înlocui cu nimic. Ademenesc publicul, atrag mulțimile și tocmai de la public așteptăm „rețete” bune.

- Nu vreau să te supăr, consimți Pat. Las-o să vină!

Își dădu jos piciorul de pe brațul fotoliului, puse *Sonetele* lui Seakespeare pe masa vecină, luă o înfățișare cuviincioasă și când intră în sală Stubener însoțit de Maud Sangster, Pat părea adâncit în citirea unui ziar.

Ridică ochii spre tânăra femeie și privirile li se încrucișară. Se produse un fel de ciocnire a privirilor. Ochii cenușii pătrunseră în fundul ochilor albaștrii, iar ochii albaștrii se adânciră în cei cenușii. Ochii le fură luminați deodată de o licărire triumfătoare, de parcă se căutaseră de multă vreme și în sfârșit se întâlniseră.

Totul ținu doar o clipă. Maud Sangster fu cea dintâi care își recăpăta stăpânirea de sine și întinse mâna lui Pat, care se ridicase din fotoliu. Timp de un minut, uriașul reținu mâna aceea delicată într-a sa. Fără să-și dea seama de-a binelea, i se păru că deodată s-a ivit dinaintea-i femeia ideală, despre care vorbise odinioară tatăl său. „Pe aceea, când o vei întâlni, spusese bătrânul Pat Glendon, n-o lăsa să-ți scape...” Maud Sangster era tot atât de tulburată. Oare bărbatul acesta era „Bruta din cavernă?” Nu-i venea să creadă.

- Vreți să-mi înapoiți mâna, domnule Glendon? îl întrebă zâmbind. Vă rog să fiți sigur că am mare nevoie de ea...

Cu o mișcare rapidă și stângace, Pat lăsă să cadă mâna pe care o strânsese fără să-și dea seama și obrazul i se împurpură. Dar nu încetă să privească, de parcă era amețit, ochii ciudați care-l fermecau.

Stubener fu acela care puse capăt, în chip foarte prozaic, beatitudinii lor.

- După cum vă puteți încredința singură, miss Sangster, campionul meu e într-o formă minunată. Nu-i așa Pat? Niciodată n-ai fost atât de sigur de tine.

Trezit din visare, Pat își încruntă sprâncenele cu un aer plictisit și nu răspunse.

- E multă vreme, spuse Maud cu drăgălășenie, de când doream să vă cunosc, domnule Glendon. De altfel, vă spun sincer, nu mă pricep deloc la sportul cu care vă îndeletniciți și dacă voi spune vreo prostie, vă rog să nu mi-o luați în nume de rău. Îmi făgăduiți da?

- Ar fi fost mai nimerit poate, răspunse Stubener, să-l vedeți boxând. Voi chema unul dintre antrenorii lui și, în timp ce ei vor boxa, eu vă voi vorbi.

- Nu vreau! mormăi aspru Pat Glendon, cu gals răgușit. Miss Sangster îmi poate pune orice întrebare. Cred că nu sunt prea prost și voi fi în stare să-i răspund așa cum se cuvine.

Convorbirea începu și Stubener se încapățână s-o îndrumeze după bunul lui plac, dar nu izbuti decât să înfurie în aceeași măsură și pe Maud Sangster și pe Pat, care nu răspundea decât prin jumătăți de cuvinte.

Tânăra femeie cerceta însă, cu o pătimașă luare-aminte, înfățișarea ciudată a acestui flăcău, ochii lui de un albastru luminos și de o frumusețe desăvârșită, nasul ușor coroiat, care aducea puțin a cioc de vultur, buzele frumos arcuite, a căror curbă mlădioasă trăda și blândețe și energie în același timp, dar care erau lipsite de orice urmă de cruzime.

Descrierile acestei personalități uluitoare, publicate în ziare, nu erau decât simple închipuiri. „Bruta din cavernă” era doar o născocire. Lucrul acesta era neîndoios.

Maud Sangster se simți mult mai stânjenită când trebui să înceapă interviul propriu-zis, care se referea la lumea ringului. Mărturisise doar ea însăși că nu se pricepea deloc la chestiuni de felul ăstora. Îndată ce se aventura în acest domeniu, era întreruptă de Stubener.

- N-ar fi mai bine să simplificăm lucrurile, domnule Glendon? Întrebă ea în sfârșit, puțin cam rușinată. De ce v-ați dedicat

boxului? V-a ispitit farmecul banului? Sau a fost într-adevăr un îndemn căruia nu v-ați putut împotrivi? Simțiți plăcere adevărată atunci când luptați?

Vorbărețul Stubener încercă și de data aceasta să răspundă în locul lui Pat. Dar flăcăul nu-l lăsă și îl întrerupse brusc:

- La început, meseria mi s-a părut cu totul lipsită de atracție. Îmi doboram prea lesne adversarii cu care mă întâlneam. Când am avut însă de-a face cu campioni de talia mea și mi-am dat seama că trebuie să fac un efort serios ca să-i pot învinge, m-am simțit...cum să spun?

- Întăritat...spuse Maud Sangster.

- Da, asta-i cuvântul; întăritat! Atunci meciurile au început să mă intereseze cu adevărat. Dar nu chiar atât de mult, cum s-ar putea crede. În realitate, fiecare luptă rămâne un joc. Un joc în care trebuie să-mi conduc cu băgare de seamă mintea și mușchii. Dar nu mă îndoiesc niciodată de izbândă.

- Tocmai așa! Da, tocmai așa! exclamă Stubener. Flăcăul ăsta al meu nu poate fi învins de nimeni.

- Și tocmai această siguranță că am să înving totdeauna, face ca meciurile să nu aibă pentru mine cine știe ce interes.

- Poate că totuși, atunci când va trebui să lupti cu Jim Hanford, ai să te temi puțin, spuse managerul.

Pat se mulțumi să zâmbească.

- Aș ține mult să vă cunosc impresiile, stăruie Maud Sangster fără îndoială că se deosebesc totuși de adversar, nu-i așa?

- Cred că n-are niciun rost să vă vorbesc despre toate lucrurile acestea. Mai sunt o sumedenie de subiecte despre care putem sta de vorbă cu mai mult folos. De pildă...

- Am găsit, îi răspunse ziarista: să vorbim despre dumneata! Adevărata personalitate a „omului zilei” iată care este, după părerea mea, partea cea mai pasionantă a unui interviu.

Dar Pat rămase tăcut și Stubener se pierdu într-o comparație între greutatea și dimensiunile campionului său și cele ale lui Sandow, ale înfricoșătorului turc, ale lui Jeffries și ale altor boxeri contemporani.

Datele acestea însă n-o interesau deloc pe Maud Sangster, care se arăta plictisită. Privirea-i căzu din întâmplare pe *Sonetele* lui Seakspeare. Luând cartea în mână, aruncă o căutătură cercetătoare asupra lui Stubener.

- E a lui Pat, o lămuri managerul. E nebun după toate neroziile astea, după fotografia în culori, după saloanele de pictură și după tot ce este în legătură cu arta. Dar vă rog, pentru numele lui Dumnezeu, să nu scrieți niciun cuvânt despre asta în articolul dumneavoastră. Ar fi de ajuns ca să-i nimicească faima.

Ziarista aruncă lui Glendon o privire mirată, care-l stânjeni oarecum. De fapt, i se părea minunat că sportivul acesta tânăr, cu trup de uriaș, unul dintre regii boxului, se interesa de poezie, de pictură și de fotografia în culori. Însăși sfiiciunea lui nu se datora prostiei, ci unei sensibilități peste măsură de mari. *Sonetele* lui Seakspeare în mâinile acestui boxer! Ce senzațional subiect de reportaj! Se pregătea să-l descoase, dar Stubener i-o luă înainte, începând iar să-i înșire nesfârșite statistici.

După descoperirea Sonetelor lui Seakspeare, atracția pe care Pat o exercita până atunci asupra-i, o tulbură și mai mult pe Maud Sangster. Statura lui impunătoare, trăsăturile lui regulate, buzele arcuite, ochii săi cu privirea limpede, fruntea înaltă, impresia aceea de sănătate fizică și morală ce se desprindea din înfățișarea lui, totul o făcea pe tânăra ziaristă să se simtă atrasă de el. Niciodată nu izbutise un bărbat să aibă atâta înrâurire asupra ei.

Cu toate acestea, având încă în minte unele zvonuri răutăcioase pe care le auzise chiar în ajun, în redacția *Curierului*, Maud Sangster conduse discuția spre chestiuni mai neplăcute pentru Pat.

- Ai dreptate spuse ea. Ar trebui să vorbim despre lucruri mai serioase. Aș ține mult să-ți cunosc părerea într-o chestiune care m-a nedumerit mereu. Îmi dai voie să-ți spun tot ce gândesc?

Pat făcu un semn afirmativ din cap.

- Chiar dacă voi fi sinceră, supărător de sinceră?

Tânărul boxer repetă semnul afirmativ.

- Ei bine, iată! Am auzit de multe ori vorbindu-se despre box și despre pariuri și, fără să-mi dau prea multă osteneală, am priceput

că în asemenea treburi se fac și destule înșelătorii. Cu toate acestea, când mă uit la dumneata, mi se pare cu neputință să fi amestecat în astfel de isprăvi necinstite. Înțeleg să iubești sportul pentru el însuși și pentru câștigul pe care ți-l aduce, dar nu reușesc să înțeleg...

- Nu încercați să înțelegeți, o întrerupse Stubener, în timp ce Pat schiță un surâs. Toate luptele acelea orânduite dinainte, toate târguielile despre care se clevește, toate nu sunt decât povești născocite. Nu-i nimic adevărat în trăncănelile astea, credeți-mă miss Sangster! Și acum îngăduiți-mi să vă povestesc cum l-am descoperit pe Pat Glendon. Într-o zi, mă pomenesc cu o scrisoare din partea tatălui său...

Maud Sangster, încăpățânându-se să-și urmeze firul convorbirii, se adresă de-a dreptul lui Pat:

- Ascultă-mă, domnule Glendon! Voi stăruia asupra unui caz anumit, adică asupra unui meci de box, desfășurat acum câteva luni. Îmi scapă numele adversarilor, dar asta n-are importanță. Unul din redactorii *Curierului* mi-a mărturisit că va câștiga de pe urma meciului o sumă însemnată. Bagă de seamă, nu spera numai s-o câștige, ci era sigur. Avea de gând să pună pariu pe numărul reprizelor, nouăsprezece, după câte-mi spunea. Convorbirea asta avu loc în ajunul meciului. A doua zi, colegul mă vesti triumfător că a câștigat și stăruia asupra faptului că lupta se sfârșise exact în repriza a nouăsprezecea. Mărturisesc sincer că, întrucât boxul nu mă interesează, nu m-am gândit la cele întâmplate; totuși, bănuielile mele vagi cu privire la murdăriile care se petrec în box erau pe deplin confirmate. Așadar, vezi bine că nu mai e vorba de simple născociri.

- Știu la ce meci faceți aluzie, spuse Glendon. Meciul dintre Owen și Murgweather. Într-adevăr, a durat nouăsprezece reprize, nu-i așa Sam? Domnișoara Sangster ne-a spus că durata meciului era cunoscută din ajun. Ce ai de răspuns la asta, Sam?

- Vrei să te lămuresc cum poate cineva să cumpere un loz norocos? replică managerul ocolind răspunsul direct, în timp ce își frământa creierul ca să născocească dovezi mai convingătoare. Iată cum se întâmplă lucrurile de obicei: cercetând mereu felul de

a lupta, temperamentul boxerilor, însușirile secunzilor, unii sfârșesc prin a ghici numărul reprizelor, așa cum alții prevăd caii care vor câștiga anumite curse. Dar să nu uitați că, la fiecă om care câștigă, este și unul care pierde, fiindcă s-a înșelat în socoteli. Domnișoară Sangster, vă spun pe onoarea mea, că în box nu există târguială și înșelăciune.

- Care-i părerea dumatăle, domnule Glendon? îl întrebă ziarista.

- Aceeași ca și a mea, se grăbi să adauge Stubener. Știe că vorbele mele exprimă adevărul adevărat. El nu a boxat niciodată într-un meci necinstit. Nu-i așa Pat?

- Da, așa-i! întări Pat.

Lucru ciudat: Maud Sangster fu încredințată că era sincer.

Își trecu mâna peste frunte ca și cum ar fi vrut să alunge bănuiala urâtă care, mai adineauri, îi întunecase mintea ca un nor.

- Ascultă-mă, reluă ziarista. Ieri seară, același redactor m-a vestit că ultima repriză a viitorului dumatăle meci e stabilită de pe acum.

Stubener simți că amețește, dar Pat îi veni în ajutor.

- Cel care v-a spus asta e un mincinos! izbucni glasul lui Pat.

- Cu toate acestea n-a mințit cu privire la sfârșitul celuiilalt meci! îi replică ziarista, cu un aer ușor provocator.

- Atunci, după cele ce ți-a împărtășit ziaristul dumatăle, în a câta repriză trebuie să se sfârșească întâlnirea mea cu Nat Powers?

Fără să dea domnișoarei Sangster răgazul de a răspunde, managerul interveni ca un bolid:

- Te rog mult, Pat, nu stăruie! Nu înțelegeți că toată povestea asta nu-i decât o îngrămădeală de clevetiri? Unde am ajunge, Dumnezeule, dacă ne-am apuca să credem tot ce se spune pe seama boxului? Mai bine să continuăm interviul.

Glendon se prefăcu nepăsător la cuvintele managerului, dar privirea sa își pierduse albastrul blând și devenise aspră și agresivă.

Maud Sangster stârnise o discuție furtunoasă, ale cărei urmări, fără îndoială, aveau să-i risipească toate bănuielile. Ea se simți înfiorată de tonul glasului lui Pat și de puterea privirii

lui. Da, era un flăcău în stare să stăpânească viața și să se bucure de tot ce-i putea da mai bun.

- În ce repriză trebuie să se sfârșească meciul meu? repetă Glendon întrebarea.

- Te rog, Pat, nu mai face pe prostul! îl imploră Stunbener.

- Ți-aș fi recunoscătoare dacă m-ai lăsa să spun și eu un cuvânt, domnule Stubener, spuse Maud.

- Iar eu sunt destul de mare, ca să pot vorbi singur cu domnișoara Sangster! protestă Glendon. Lasă-ne în pace, Sam! Vezi mai bine ce face nenorocitul acela de fotograf.

Cei doi bărbați se străpunseră o clipă cu privirea, apoi managerul se îndreptă încet spre ușă, o deschise și se întoarse în pragul ei, ca să asculte.

- Așadar, câte reprize a spus că va avea meciul?

- Dacă nu mă înșel, răspuse ziarista cu glas tremurător, cred că mi-a spus că meciul se va isprăvi în repriza a șaisprezecea.

Glendon se simți cuprins de un val de mânie și de uimire. Privirea acuzatoare pe care o aruncă managerului său dădu de înțeles domnișoarei Maud că lovitura ei nimerise bine.

Furia lui Glendon era cât se poate de întemeiată. El și Stubener hotărâseră ca meciul să se sfârșească în repriza a șaisprezecea, pentru ca publicul să nu spună că a dat banii degeaba și totodată pentru ca meciul să nu se prelungească prea mult. Și iată că o ziaristă, pe care nici măcar n-o cunoscuse până atunci, știa această cifră!

Stubener nu se urnise din pragul ușii; era palid, gata să se prăbușească, și-și păstra cu greu echilibrul.

- Te caut mai târziu, îi spuse Pat. Ieși și închide ușa în urma ta!

După ce ușa fu închisă, Maud și Pat rămaseră singuri. Pat Glendon tăcea, neliniștit.

- Așadar? întrebă Maud.

El se ridică din fotoliu, dominând-o cu statura lui, apoi se așează iar, umezindu-și buzele.

- Vreau să știi un lucru, spuse Pat după un răstimp; lupta nu se va sfârși în repriza a șaisprezecea!



Ziarista nu răspunse nimic, dar surâsul ei, care vădea îndoială și batjocură, răni amorul propriu al boxerului.

- Așteaptă și vei vedea, domnișoară Sangster, urmă Pat. Îți vei putea da curând seama că ziaristul dumitale s-a înșelat.

- Vrei să spui că se va produce o schimbare în cele stabilite? Întrebă ziarista.

Cuvintele acestea tăioase îl înfiorară.

- Nu obișnuiesc să mint, răspunse el scurt. Nici chiar femeile.

- Îmi place să cred că așa e! Dar tot n-ai răspuns la întrebarea mea. Poate că ai să mă socoți proastă, domnule Glendon, dar ce mă privește pe mine în ce repriză se termină meciul, de vreme ce sfârșitul lui e stabilit și cunoscut dinainte?

- Îți voi indica numai dumitale numărul reprizei. Nimeni altul nu-l va cunoaște.

- Tot așa se spune și când se dau indicații la cursele de cai. Află, te rog, că nu sunt chiar atât de naivă cum arăt! Ghicesc că aici se întâmplă ceva nefiresc. De ce te-ai înfuriat când am spus numărul reprizei? De ce te-ai mâniat pe managerul dumitale? Și de ce l-ai dat afară?

În loc să răspundă, Glendon se îndreptă spre fereastră, voinde parcă să privească în stradă, dar se răzgândi și se întoarse spre ea. Fără să se uite la el, Maud simți că o privește. Boxerul se înapoie la fotoliu și se așeză din nou.

- Te rog să mă crezi că nu te-am mințit, domnișoară Sangster. Nu, nu te-am mințit!

Se întrerupse, căutând cu greu să lămurească situația:

- Acum vei da oare crezare celor ce vei auzi? Primești cuvântul de onoare al unui...boxer profesionist?

Ziarista dădu din cap și-l privi drept în ochi, convinsă de sinceritatea lui.

- Totdeauna am luptat cinstit. Niciodată n-am primit vreun ban câștigat pe căi necinstite, niciodată n-am încercat să fac înșelătorii. Așa încât cuvintele dumitale de adineauri m-au zdruncinat adânc, și nu mai știu ce să cred. Cu toate că deocamdată nu sunt în stare să-mi fac o părere clară, mărturisesc că toată povestea asta mi se pare destul de încurcată și tocmai

asta îmi dă de gândit. Stubener a discutat cu mine despre acest meci și am hotărât împreună că va dura șaisprezece reprize. Dumneata mi-ai spus aceeași cifră. De unde a putut s-o afle ziaristul acela? Nu eu sunt acela care am destăinuit-o, asta e sigur. Probabil că a flecărit Stubener, dacă nu cumva...dacă nu cumva ziaristul a fost în stare să ne ghicească hotărârea. Asta n-o mai pot înțelege. În orice caz, voi deschide ochii, vreau neapărat să lămuresc povestea asta. Îți jur că ceea ce ți-am spus e adevărul adevărat!

Se ridică iar, dominând cu statura sa uriașă pe tânăra ziaristă, care-și părăsi, deasemenea, fotoliul. Mâna vânjoasă a boxerului îi prinse mâna mică și gingașă. Schimbară o privire plină de sinceritate, apoi privirea li se aplecă spre mâinile lor unite.

Niciodată până atunci Maud nu-și dăduse atât de puternic seama de feminitatea ei. Contrastul dintre cele două mâini, mâna subțire și gingașă a femeii și cea grea și musculoasă a bărbatului, era izbitor.

Glendon fu cel dintâi care vorbi.

- Atât de lesne ar putea fi zdrobită mânuța asta! spuse el și, în același timp, Maud simți că strânsoarea lui puternică slăbește și devine blândă ca o dezmiertare.

Ea își adusese aminte de predilecția legendară a unui rege al Prusiei pentru uriași și, retrăgându-și mâna, surâse la această asociație de idei.

- Sunt încântat că ai venit să mă vezi! urmă boxerul și se grăbi să dea o explicație pe care o dezmințea căldura din privire: vreau să spun...că-ți mulțumesc pentru faptul că mi-ai deschis ochii asupra acestor combinații, oarecum necurate.

- Naivitatea dumitale mă uimește, îi răspunse ea. Cum se poate ca dumneata, unul dintre cei mai vestiți campioni ai noștri, să te îndoiești încă de faptul că boxul e un mare târg, în timp ce până și cel din urmă profan își dă seama de asta? Mă așteptam, în chip firesc, să știi de toate înșelătoriile astea; dar ai izbutit să mă convingi că în privința asta ești tot atât de nevinovat ca și un nou-născut. Într-adevăr, nu ești făcut din aceeași plămadă cu ceilalți boxeri!

Pat Glendon dădu din cap.

- Ai găsit într-adevăr cheia enigmei. Iată ce se întâmplă când te ții departe de boxeri, de manageri și de ceilalți sportivi. Zău că le-a fost ușor să-mi arunce praf în ochi! Totuși, rămâne de văzut dacă m-am înșelat cu adevărat și curând mă voi dumerii pe deplin.

- Și-ai să reușești să desființezi toate năravurile astea rușinoase? îl întrebă ea, cu răsuflarea tăiată și aproape încredințată că Pat ar putea lua și luna de pe cer dacă ar voi.

- Deloc. Am să părăsesc ringul. Dacă jocul nu-i cinstit, nu mai vreau să știu de el. Un singur lucru e neîndoios: viitoarea mea întâlnire cu Nat Powers nu se va sfârși în repriza a șaisprezecea, să nu uiți! Dacă indicația ziaristului dumitale are în ea ceva adevărat, îi voi păcăli pe toți. În loc să-mi înving adversarul prin knock-out în repriza a șaisprezecea, voi împinge lupta până în repriza a douăzecea sau chiar mai departe. Ai răbdare, n-ai să pierzi nimic dacă ai să aștepti.

Maud se ridicase, gata să plece.

- Și să nu spun nimic confratelui meu?

- Ferește-te! Dacă nu face decât să ghicească numărul de reprize, să-l lăsăm să-și încerce norocul. Dacă este amestecat și el în combinațiile acestea, ei bine, merită să piardă toate pariurile! Taina asta să rămână între noi. Ascultă-mă, iată ce am de gând să fac: n-am să împing lupta până în repriza a douăzecea; îl voi învinge pe Nat Powers într-a optsprezecea.

- Voi fi tăcută ca un mormânt! îl încredință ea.

- Aș vrea să-ți cer un serviciu, un mare serviciu.

Întrucât trăsăturile lui Maud mărturiseau că era gata să i-l îndeplinească, Pat urmă:

- Sunt sigur că în articolul dumitale nici măcar nu vei pomeni înșelătoria despre care a fost vorba. Dar aș dori ceva mai mult: te rog să nu publici absolut nimic!

Ziarista îi aruncă o privire pătrunzătoare cu ochii ei cenușii și, cu desăvârșire uluită, se auzi vorbind:

- Ne-am înțeles. Nu numai că nu va apărea nimic, dar nu voi scrie niciun rând despre vizita mea aici.

- Știam, răspuse Pat.

O clipă Maud fu mâhnită că el nu adăugase niciun cuvânt de mulțumire, dar dezamăgirea i se împrăștie imediat. Înțelegând că el dădea o importanță deosebită întrevedeii lor, se încumetă să-l întrebe:

- De unde știai?

- N-aș fi în stare să-ți explic. Gândul ăsta mi-a venit în chip firesc. De altfel, am impresia că ne cunoaștem de mult.

- Dar de ce ții să nu apară interviul? După cum spune, pe bună dreptate, managerul dumitale, ar fi o reclamă minunată!

- Nu mă îndoiesc, răspuse Pat încet. Mă tem doar ca reclama asta să nu împrăștie vraja care ne-a cuprins. Aș vrea să șterg din minte faptul că te-am cunoscut în timp ce-ți îndeplineai profesiunea și să nu păstrez, din întâlnirea noastră, decât amintirea unei convorbiri prietenești între un bărbat și o femeie. Mă întreb dacă-mi înțelegi bine gândul...Oricum, asta e ceea ce simt.

Vorbind, Pat o învălui pe Maud într-o privire dezmierdătoare, iar ea se simți robită și ciudat de stingherită în fața acestui bărbat, despre care se spunea că e stângaci și sfios. Vorbise însă mai limpede și mai convingător decât cei mai mulți bărbați, și Maud văzuse în cuvintele lui mai mult o sinceritate neprihănită decât o prefăcătorie iscusită. Boxerul o însoți până la mașină și ea se simți din nou înfiorată când el îi întinse mâna și-și luă rămas bun.

- Te voi revedea zilele astea, îi spuse Pat. Țin mult la asta! Am credința că mai avem să ne spunem multe.

În timp ce mașina se îndepărta, Maud încercă un sentiment asemănător: știa că-l va revedea pe acest uluitor Pat, pe acest rege al boxerilor, pe această "Brută din cavernă".

Înapoindu-se în sala de antrenament, Glendon își găsi managerul într-o stare de totală tulburare.

- De ce m-ai dat afară? întrebă Stubener. Felicitările mele, amice, halal să-ți fie! Suntem pierduți!...Ce ți-a venit de te-ai apucat să stai singur de vorbă cu o ziaristă? Ai să vezi ce tămbălău o să iasă după ce va publica interviul!

Glendon care-l privea cu răceală și oarecum amuzat, era hotărât să tacă, dar se răzgândi.

- N-o să se întâmple nimic, spuse el managerului, pentru simplul motiv că interviul nu va fi publicat.

Stubener îl privi uluit.

- Am rugat-o pe tânara ziaristă să nu scrie nimic, urmă Pat.

Atunci Stubener izbucni:

- Și crezi că-ți va îndeplini rugămintea? Îți închipui că pentru ochii tăi frumoși va pierde un prilej atât de bun?

Glendon răspunse cu glas răgușit:

- Îți repet, articolul nu va fi publicat. Mi-a făgăduit-o foarte sincer. Dacă m-aș îndoii de cuvântul ei, ar însemna s-o socotesc mincinoasă.

În ochii lui ardea o flacără și, din pricina mâniei care-l cuprinsese, își încleștă inconștient pumnii. Stubener, care-i cunoștea puterea, nu mai stăruia.

## VII

Bănuind că Glendon are de gând să prelungească meciul, Stubener încercă, fără de folos de altfel, să-l iscodească pentru a afla în care repriză avea de gând să-și doboare adversarul.

Deznădăjduit, Stubener se înțelese pe ascuns cu Nat Powers și managerul său. Powers avea o mulțime de suporteri, și nu se putea pentru nimic în lume, ca „Asociația pariorilor” să fie păgubită de câștigurile ce i se cuveneau.

În seara acestui meci mult așteptat, Maud Sangster, mai îndrăzneată ca oricând, se făcu vinovată de o nouă excentritate, dar totul se sfârși cu bine, așa că nu izbucni niciun scandal. Cu ajutorul colegului ei, căpătase un bilet pentru un fotoliu în vecinătatea ringului. Părul și fața îi dispăreau aproape sub o pălărie de fetru cu borurile lăsate și un pardesiu o acoperea până la călcâie. Se amestese neobservată în mulțime și nici confrății care stăteau chiar în fața ei, la masa presei n-o recunoscuseră.

După cum era obiceiul în ultimul timp, nu se mai disputară meciuri preliminare.

Abia își ocupase Maud locul, când un ropot de aplauze vesti intrarea lui Nat Powers, înconjurat de secunzii săi. La vederea acestui uriaș, tânăra se înfricoșă. Boxerul sări peste corzi cu

sprinteneala unui bărbat care ar fi avut jumătate din greutatea lui și schiță un zâmbet de mulțumire sălii pentru felul cum îl primise.

Nu semăna defel cu un Adonis; urechile lui, ca niște conopide, trădau brutalitatea profesiei sale, iar nasul său fusese lovit și turtit de atâtea ori, încât niciun chirurg, oricât de iscusit, nu i-ar mai fi putut reda înfățișarea de la început.

Urmară alte aplauze, care salutară, de data aceasta, sosirea lui Pat Glendon. Urmărindu-l atentă cu privirea, Maud îl văzu trecând peste corzi și îndreptându-se la locul său.

După ce fură prezentați publicului, cei doi boxeri își scoaseră halatele și rămaseră unul în fața celuilalt în echipamentul obișnuit pe ring.

O lumină orbitoare, trebuincioasă filmării, se revărsă asupra lor. Maud observă un contrast izbitor între cei doi bărbați: Glendon, cu trăsături regulate și bine desenate, de o frumusețe viguroasă și blândă în același timp, îi apăru ca un atlet desăvârșit; Nat Powers, construit aproape fără nicio simetrie, necioplit și păros, îi păru adevărata „brută din cavernă”.

În timp ce boxerii „pozau” în fața aparatelor de filmare, prefăcându-se că se înfruntă ca în toiul luptei, privirea lui Pat căzu din întâmplare pe obrazul ziaristei. Deși nu-i făcu niciun semn, ea își dădu seama, cu o tresărire, că fusese recunoscută. Puțin după aceea se auzi gongul și arbitrul strigă:

- Începeți!

Și lupta începu; o luptă minunată, fără sânge și fără răni, fiindcă adversarii își stăpâneau bine meșteșugul. În prima jumătate a reprizei întâia nu făcură decât să se studieze cu luare-aminte; totuși, Maud fu foarte încântată de mișcările înșelătoare și de pocnetul mănușilor. Mai târziu, când trecură în corp la corp, entuziasmul tinerei fete fu atât de mare, încât vecinul ei, ziaristul, fu silit să-i aducă aminte cine e și unde se află.

Powers lupta cu ușurință și precizie, așa cum îi stă bine unui boxer care a susținut cincizeci de meciuri, și fiecare lovitură dibace pe care o dădea era însoțită de aplauzele zgomotoase ale admiratorilor lui. Își chibzuia bine mișcările și nu se arăta violent

decât în unele atacuri, spre încântarea sălii, care urla de bucurie, socotindu-l de pe acum învingător.

În clipa aceea, ziaristul, gândindu-se că din pricina lipsei de experiență colega sa nu-și dă seama ce lovituri serioase parează Pat, se aplecă spre ea și-i șopti:

- Cu toate acestea, tot tânărul Glendon va birui! Iată unul care va ajunge departe și nimeni nu va fi în stare să-i stăvilească avântul! Ai să vezi că-l va doborî în repriza a șaisprezecea; în niciun caz înainte.

- Nici după? întrebă Maud.

Și de-abia își stăpâni râsul când își văzu colegul atât de sigur că meciul se va sfârși în repriza a șaisprezecea. Ea știa ce se va întâmpla.

Powers avea faima că nu-și slăbește nicio clipă adversarul, hărțuindu-l neconținut. Glendon se supuse acestei tactici și-i opuse o apărare minunată, trecând la atac din când în când, numai pentru a ațâța interesul spectatorilor. Cu toate că Powers știa dinainte că trebuie să fie învins, avea o experiență a ringului prea îndelungată pentru a șovăi să-și facă adversarul kock-out, dacă i s-ar fi ivit prilejul. Fusesse înșelat de atâtea ori, încât nu l-ar fi muștrat cugetul dacă ar fi răspuns cu aceeași monedă. Așadar, de ce să stea la îndoială și să nu culeagă el laurii, dacă i se ivește prilejul? Ducă-se naibii Asociația!

Datorită unei reclame îndemânatică, se răspândise zvonul că în persoana lui Nat Powers, i se găsisse în sfârșit nașul și lui Pat Glendon. Totuși, în sinea lui, Powers era încredințat că avea de-a face cu un adversar dintre cei mai puternici. În repetate rânduri, în timp ce luptau corp la corp, primise o serie de lovituri destul de slabe și își dădu seama că dinadins fuseseră date astfel.

De câteva ori, Glendon își dădu seama că o greșeală l-ar fi expus loviturilor ca de măciucă ale adversarului său și l-ar fi făcut să piardă. Dar, fiind înzestrat cu un instinct miraculos al timpului și al distanței, Pat nu lăsă ca încrederea să-i fie zdruncinată de numeroasele atacuri pe care fusesse nevoit să le îndure. Nu pierduse niciodată vreun meci, nu fusesse niciodată făcut knock-out și dovedise până atunci o superioritate atât de mare față

de adversarii lui, încât o asemenea eventualitate i se părea de necrezut.

La sfârșitul reprizei a cincisprezecea, cei doi boxeri erau încă într-o formă excelentă, cu toate că lui Powers i se îngreunase puțin respirația. Numeroși spectatori din preajma ringului începuseră să pună pariu că va fi bătut. Cu câteva secunde înainte ca gongul să vestească repriza a șaisprezecea, Stubener se aplecă spre Glendon, care era așezat în colțul său, și-i șopti:

- Ai să-l dobori acum?

Glendon clătină ușor din cap, privind cu un surâs batjocoritor fața îngrijorată a managerului său.

Îndată ce se auzi ultimul sunet de gong, Powers se năpusti în ring ca un taur furios, așa încât Glendon fu silit să se apere cu toată luarea-aminte, ca să nu capete o lovitură puternică. Blocă, sări, și se eschivă, fu azvârlit spre corzi și primit de o nouă ploaie de pumni când reveni în mijloc.

În mai multe rânduri, Powers căuta să-l întărească, dar Glendon nu voia să aplice lovitura decisivă care să-l doboare pe adversar. Păstra această lovitură pentru mai târziu, după alte două reprize.

Timp de două minute, Powers dădu drumul unei noi grindini de pumni. După un minut, repriza avea să se sfârșească, și întâmplarea avea să joace un reghi nemaipomenit „Asociației pariorilor”.

Dar evenimentele luară altă întorsătură.

Cei doi boxeri se întâlniră în mijlocul ringului într-un corp la corp obișnuit și Powers părea că se străduiește din răspuțeri să țină piept potrivnicului său. Glendon îi dădu cu pumnul drept o lovitură ușoară în obraz, ca și celălalte „bobârnace” pe care i le dăduse de la începutul luptei. Spre uimirea lui, însă, simți că Powers îi alunecă în brațe, în timp ce picioarele i se îndoiau de parcă n-ar mai fi putut să sprijine greutatea corpului. Îl văzu apoi căzând la podea, rostogolindu-se pe o parte și rămânând întins, nemișcat și cu ochii închiși.

Arbitrul, aplecându-se asupra-i, numără secundele cu glas tare. Când strigă „nouă”, Powers făcu eforturi disperate, străduindu-se parcă să se ridice.



- Zece și învins! anunță arbitrul.

Apoi apucă mâna lui Glendon și o ridică în sus pentru a aduce cunoștință sălii în delir, că e învingător.

Niciodată, de la începutul său pe ring, Glendon nu fusese atât de uluit ca acum. Ar fi putut jura oricui, chiar pe viața sa, că ultima lovitură nu-l făcuse knock-out pe Nat Powers. Cu toate acestea omul era lungit pe podea și arbitrul numărase cele zece secunde, jucând farsa ca un adevărat maestru. Acest fals knock-out era culmea înșelăciunii. Publicul nu-și putuse da seama de adevăr, iar a doua zi cinematografele aveau să răspândească pretutindeni minciuna knock-outului.

Prin urmare, până la urmă, ziaristul nu se înșelase.

Glendon se uită dincolo de corzi, căutând-o pe Maud Sangster. Privirile li se încrucișară, dar boxerul văzu că tânăra fată îl privește cu asprime. Ea își întoarse cu nepăsare capul și schimbă câteva cuvinte cu vecinul său. Secunzii lui Powers îl duseră în colțul lui ca pe o cârpă. Cei ai lui Glendon se îndreptară spre el, ca să-l felicite și să-i scoată mănușile. Stubener le-o luase înainte, cu ochii strălucitori de bucurie. Strângând cu ambele mâini mănușa dreaptă a lui Glendon, strigă:

- Bravo Pat! Nici nu mă așteptam la altceva din partea te!

Glendon își smulse brusc mănușa. Pentru prima dată, de când lucrau împreună, managerul îl auzi înjurând.

- Să te ia dracu! îi spuse la urmă, întorcându-i spatele, și întinse secunzilor mâna stângă, ca să-i scoată mănușa.

## VIII

După ce ziaristul o încredințase, pe un ton plin de siguranță, că niciun boxer nu luptă cinstit, Maud Sangster se duse acasă, se așeză pe pat și izbucni în hohote de plâns, stăpânită de o mânie puternică; în cele din urmă adormi, profund dezgustată de ea însăși, de boxerii profesioniști, de toată lumea.

În după-amiaza zilei următoare, Maud plecă la redacție și se apucă să redacteze interviul pe care-l luase lui Henry Addisso, dar articolul acesta n-avea să mai fie terminat niciodată.

Ziarista ședea într-un birou separat, pe care i-l dăduse administratorul *Curierului*. Se oprise din scris ca să citească, pe prima pagină a unui ziar de după-amiază, știrea că Glendon trebuia să se întâlnească în curând cu Tom Cannam, când un curier îi aduse cartea de vizită a lui Pat.

- Răspunde-i că nu-l pot primi.

După un minut curierul se înapoie.

- Domnul a spus că oricum tot vă va vedea. Dar i-ar părea mai bine dacă ați vrea să-l primiți.

- Nu i-ai spus că am de lucru?

- Ba da, domnișoară, dar tot vrea să intre!

Ziarista tăcu și băiatul, cu ochii strălucind de admirație pentru oaspetele nepoftit, urmă:

- E Glendon-junior, învingătorul din meciul de ieri seară. L-am recunoscut, e un om strașnic, vă rog să mă credeți. Dacă-l scoatem din sărite, ar fi în stare să ne dărâme casa în doi timpi și trei mișcări.

- Foarte bine! Atunci lasă-l să intre! Nu vreau să dărâme casa din pricina mea.

Când Glendon pătrunse în birou, nu salută și nu fu salutat. Rece și posomorâtă, ca o zi tristă, ziarista nu-l pofti să șadă și nici nu-l privi. Aplecată deasupra manuscrisului, aștepta să-l audă lămurindu-i rostul vizitei.

Pat nu lăsă să se vadă cât îl necăjea această primire neprietenoasă și-i vorbi deschis:

- Voiam să-ți spun un singur lucru...meciul...s-a sfârșit...tocmai la repriza...

Ea ridică din umeri.

- Știam dinainte.

- Nu știai dinainte! îi replică el. Nu! Nu! Nu! Nici chiar eu nu știam!

Maud se întoarse spre el cu un aer plictisit.

- Ce rost are să mai vorbim? spuse ea. Boxul...e box și știm cu toții la ce trebuie să ne așteptăm. Nu s-a sfârșit meciul de aseară așa cum ți-am spus eu?

- Așa e. Dar nu credeai că se va întâmpla lucrul acesta. Numai noi doi, adică dumneata și cu mine, știam că Powers nu va fi făcut knock-out în repriza a șaisprezecea.

Ea tăcu.

- Îți repet: asta știai!

Boxerul vorbea pe un ton poruncitor și, pentru că Maud se încăpățâna să tacă, înaintă un pas spre ea.

- Răspunde-mi! Îi porunci.

Ziarista își înălță capul.

- Cred că n-ai de gând să negi că Powers a fost făcut knock-out în repriza a șaisprezecea?

- Îți jur că nu! N-a fost făcut knock-out. Înțelege-mă! Te rog din suflet, îngăduie-mi să te lămuiesc. Nu te-am mințit, mă auzi? Nu te-am mințit! Sunt cel din urmă dintre proști și ăia și-au bătut joc de mine și de dumneata. Ți s-a părut că l-ai văzut pe Powers scos din luptă? Ei bine, nu numai că lovitura mea n-a fost prea puternică, dar nici nu l-a nimerit într-un loc potrivit. Powers s-a prefăcut că a fost învins prin knock-out. Se opri și o privi așteptându-i răspunsul.

Încredințată de sinceritatea cuvintelor lui, ea se simți cuprinsă de o fericire de neînchipuit. Bărbatul acesta trufaș, care nu însemna nimic pentru ea și pe care abia-l vedea pentru a doua oară, nu se temuse să se umilească, să se dezvinovățească în ochii ei, ca să-i redobândească încrederea.

- Ei? stăruie Pat.

Tonul poruncitor al întrebării lui zgudui din nou înțeaga ființă a tinerei ziariste. Ea îi întinse mâna.

- Te cred, îi răspunse. Și privește cât de fericită sunt! Foarte fericită!

Pat îi ținu strâns mâna și o învălui pe Maud într-o privire caldă, așa că, aproape fără vrere, ochii ei răspunseră. Apoi ea fu cea dintâi care-și coborî ochii. Pat făcu la fel și, pentru a doua oară, amândoi își priviră mâinile împreunate. Instinctiv, tânărul înaintă spre ea, de parcă ar fi vrut s-o cuprindă în brațe, dar cu un efort vizibil își înfrână dorința.

Spre marea ei uimire, Maud fu gata să se lase strânsă de brațele lui vânjoase. Simți chiar un fel de amețeală când el, dându-se înapoi, îi strânse degetele între ale sale cu o mișcare atât de brutală, încât i se păru că i le va zdrobi. Apoi, Pat slăbi apăsarea și-și îndepărtă mâna.

- Maud, dumneata ești pentru mine femeia ideală!

Apoi se întoarse puțin, trecându-și mâna pe frunte.

În adâncul sufletului ei se temea că el va rosti, într-un asemenea moment, vreun cuvânt de iertare sau de lămurire. Dar Pat păstră o liniște religioasă. În tot ce făcea părea că-i ghicește și că-i îndeplinește dorințele.

Tânăra se așeză iar în fotoliu. El făcu același lucru și-și așeză scaunul astfel, încât să fie despărțiți printr-un colț al biroului.

- Mi-am petrecut noaptea asta la o baie publică. Am trimis să caute pe un bătrân boxer, un fost prieten al tatălui meu. Știam că trebuie să cunoască toate tainele boxului și l-am rugat să vorbească. Ceea ce-i mai nostim e că m-am străduit mult până ce l-am convins că nu cunosc niciunul din dedesubturile boxului. Mi-a spus că sunt un „copil de pădure”. Și nu se înșela, fiindcă am fost crescut în pădure, așa că n-am avut cum să aflu ce este viața. Ei bine, bătrânelul m-a lămurit pe deplin și mi-a înfățișat o imagine și mai putredă decât îți închipui. Tot ce-i în legătură, mai apropiată sau mai depărtată, cu boxul este corupt. Funcționarii municipali, care eliberează autorizațiile, primesc bacșișuri din partea organizatorilor de meciuri, iar promotorii, managerii și chiar boxerii se înțeleg de minune între ei ca să înșele publicul. Destăinuirile bătrânului m-au înmărmurit. Și când mă gândesc acum că ani de zile am înotat în josniciile acestea, fără să am habar! Da, așa e, am fost nevinovat ca un copil de pădure.

Înțeleg din păcate prea târziu, de ce m-au păcălit atât de ușor. Datorită constituției mele fizice excepționale și a antrenamentului special pe care l-am făcut, aș fi fost în stare, chiar de la început, să dobor orice adversar, dar am fost pus mereu să lupt după interesele lor. Înțelegi, cred, că Stubener, cel dintâi interesat, se ferea să-mi dezvăluie isprăvile lor necinstite! Departe de cercurile sportive, îmi petreceam vremea la vânătoare, la pescuit și făcând

fotografii în culori. Ia ghici ce poreclă mi-au dat Spider Walsh, primul meu antrenor și Stubener? „Prostănacul”. Walsh mi-a spus-o de-abia azi-dimineață, și m-a durut de parcă mi s-ar fi smuls un dinte. La urma urmelor, aveau și ei dreptate. Nu eram pentru ei ca un copil nou-născut?

Fără știrea mea, așadar, am fost în toți anii aceștia complicele lui Stubener. N-am priceput toate aceste mașinații murdare, pentru că dedesubturile ringului mă interesau prea puțin, ca să văd răul din ele. Am venit pe lume cu un corp vânjos și o minte limpede. Am trăit numai în aer liber și tatăl meu m-a învățat boxul, pe care-l cunoștea mai bine ca oricine. Sportul acesta a devenit atât de firesc pentru mine, încât meciurile nu mi-au cerut niciodată toată forța de care eram capabil. Trebuie să-ți mai spun că n-am avut niciodată nici cea mai mică îndoială, cu privire la felul în care se va sfârși oricare dintre întâlnirile mele. Dar acum s-a isprăvit, părăsesc ringul pentru totdeauna!

Ea îi arată cu degetul titlul care vestea meciul lui cu Tom Cannam.

- Asta e opera lui Stubener, o lămuri el. Sunt luni de zile de când a organizat meciul. Dar nu-mi pasă! Mă întorc în munți. Hotărârea mea e definitivă.

Aruncând o privire asupra articolului neterminat și citindu-l în fugă, Maud oftă ușor.

- Puterea bărbaților e de nemăsurat! spuse ea. Acești stăpâni ai destinului fac totdeauna ce vor.

- Dacă m-aș lua după clevetiri, mi se pare că dumneata n-ai de ce să-i pizmuiști din punctul ăsta de vedere. Dar tocmai independența dumitale e una din însușirile care-mi plac îndeosebi și apreciez tot atât de mult felul cum ne-am înțeles de la început.

Tăcu și o privi cu ochi arzători.

- De altfel, nu s-ar cuveni să disprețuiesc prea mult ringul. Nu e oare el acela care mi-a dat prilejul să te cunosc? Ești femeia pe care am așteptat-o totdeauna. Și acum, când te-ai ivit, nu te voi lăsa să-mi scapi. Hai să plecăm împreună în munți!

Propunerea căzu ca un trăsnet; cu toate acestea, Maud părea că o așteptase. Inima îi bătea nebunește, pricinuindu-i în același

timp o durere plăcută. Ființa simplă, primitivă, își lua, în sfârșit revanșa. Maud avea impresia că plutește într-un vis. Asemenea deznodăminte nu prea au loc în redacția unui ziar modern. Iubirea nu se aprinde în felul acesta, decât pe scenă sau în romane.

Stând în picioare în fața ei, Glendon îi întinse mâinile.

- Nu mă încumet, îi șopti ea. Nu, nu mă încumet...

Și se simți străpunsă de disprețul care, fulgerând în ochii lui Glendon, se schimbă numaidecât într-o expresie de neîncredere.

- Dumneata nu șovăi niciodată când vrei să faci un lucru care ți-e pe plac! Să nu-mi spui că nu-i așa!...Acum nu-i vorba să te încumeți, ci să vrei. Ei bine, vrei?

Se ridicase și ea și tremura, de parcă ar fi fost hipnotizată. Se întrebă dacă nu era cumva jucăria unei puteri magnetice și privi neliniștită lucrurile atât de cunoscute din birou, încercând să-și vină în fire, dar nu izbuti să-și desprindă ochii dintr-ai lui și nici să rostească vreun cuvânt.

Pat se apropiase de ea și-i puse mâna pe braț. Instinctiv, Maud se aplecă spre el. Totul făcea parte din visul ei, astfel că nu era cu putință să ceară lămuriri. Acum trebuia să treacă la fapte. Pat avea dreptate: se încumeta să facă orice, când voia să-și îndeplinească dorințele și, în clipa aceasta Maud nu dorea nimic altceva decât să înfrunte soarta.

Tânărul o ajută să-și îmbrace haina. Ea își puse pălăria și, înainte de a-și da seama ce face, se trezi mergând alături de el și ieșind pe ușă. În stradă, Pat strigă un șofer, dar ea îl opri, punându-i mâna pe braț.

- Unde mergem? îl întrebă ea în șoaptă.

- Să luăm o barcă. Avem tot timpul necesar ca să ajungem la Sacramento.

- Dar nu pot să plec astfel! se împotrivi ea. N-am nici măcar o batistă de schimb.

Tânărul făcu din nou semn unei mașini înainte de a răspunde.

- Nu-i nimic! Îți vei cumpăra la Sacramento orice vei avea nevoie. Ne căsătorim în orașul acela și la noapte pornim spre nord.

Întrucât mașina se oprise lângă ei, Maud aruncă o privire de rămas-bun străzii familiare, apoi se uită neliniștită la Pat.

- Dar...abia te cunosc!...bolborosi ea.

- Ne cunoaștem foarte bine, răspunse el.

O îndemnă să urce în mașină. Ușa se închise. Pat se așeză lângă Maud și taxiul se îndreptă spre Market-Street. Pat își trecu brațul în jurul mijlocului tinerei fete, o atrase spre el și o sărută. Când Maud își ridică ochii spre el, i se păru că obrazul lui e cuprins de o ușoară roșeață.

- Am auzit spunându-se...undeva...că există o știință...a sărutului, șopti Pat. Eu habar n-am de ea, dar...o s-o învăț. Fiindcă, știi, ești prima femeie pe care o sărut.

## IX

Un bărbat și o femeie stăteau sprijiniți de un pisc teșit care domina nemărginita pădure sălbatică. Dedesubtul lor, la marginea pădurii, doi cai erau legați de un pripon, iar îndărătul celor două șei se vedea câte un săculeț de călătorie. Copacii aveau o înălțime uluitoare: cei mai mulți dintre ei atingeau treizeci de metri și aveau diametrul de trei până la patru metri, iar alții depășeau chiar și dimensiunile acestea.

Toată dimineața, cei doi călători urcaseră pe valea unei ape, printr-o pădure deasă și, ajunși la această stâncă descoperită pentru prima dată o minunată priveliște. În fața lor se întindea cât vedeai cu ochii, un lanț de munți, pe creștetul cărora plutea o ceață roșiatică; munții se pierdeau la orizont, dar îți lăsaus impresia unor culmi care se prelungesc la nesfârșit. Nu se zărea nici un luminiș: pretutindeni pământul era acoperit de frunzișuri dese.

Nemișcați și ținându-se de mână, cei doi tineri își desfătau ochii în priveliștea aceasta măreață. Se aflau în pădurea de sequoia din Mendocino. Veniți călare de la Shasta, străbătuseră toată regiunea care mărginește coasta Californiei fără vreo țintă

precisă și merse la voia întâmplării, ca doi tineri însurăți în luna de miere. Purtau îmbrăcăminte simplă: ea, o haină kaki de călătorie, iar el pantaloni de pânză și o cămașă de flanelă, deschisă pe pieptu-i ars de soare. Călărețul acesta strașnic părea că se găsește în mediul său printre uriașii pădurii și chipul tovarășei sale era scaldat de o nemărginită fericire.

- Uriașul meu soț! îi spuse Maud, sprijinindu-se într-un cot ca să-l privească mai bine. Cât de frumoase sunt toate! Mult mai frumoase decât îmi făgăduiseși. Și când te gândești că avem fericirea să ne bucurăm împreună de priveliștea aceasta!

- Știi, ne mai rămân de văzut încă multe minuni împreună în lumea aceasta! îi răspunse el, întorcându-se și prinzându-i o mână într-ale sale.

- Da, dar să nu plecăm înainte de a ne fi săturat de regiunea aceasta! îl rugă ea. Nu mă mai pot sătura de pădurile acestea uriașe...nici de tine, dragostea mea.

Pat se așeză și o luă în brațe.

- Dragul meu, gândește-te că, înainte de a te cunoaște, pierdusem orice nădejde că voi găsi un soț ca tine.

- Eu însă nu-mi pierdusem nădejdea; eram sigur că te voi întâlni într-o zi. Așadar, ești fericită?

În loc să-i răspundă ea își trecu ușor brațul în jurul gâtului său și, timp de câteva minute, ce păreau că nu se mai sfârșesc, se priviră, pierduți de visurile lor, înconjurați de pădurea nesfârșită.

-Îți aduci aminte că ți-am povestit cum fugeam ca să scap de stăruințele învățătoarei cu părul roșu, spuse el. Vedeam atunci pentru prima oară regiunea aceasta. Mergeam pe jos, dar ce însemna pentru mine pe vremea aceea un drum de șaizeci sau optzeci de kilometri? Un joc de copii. Întindeam pasul ca un adevărat indian. Vânatul era destul de rar în pădurile de sequoia; în schimb râurile erau pline de păstrăvi. Pe stânca aceasta am poposit. Dar nu-mi puteam închipui, nici pe departe, că într-o zi voi veni iar, cu tine!

- Și nici că ai să ajungi campion de box? îl întrebă ea.



- Ah, în privința asta nu mă sinchiseam câtuși de puțin. Dar tata mi-o repeta atât de des, încât sfârșisem prin a mă obișnui cu ideea că așa va fi. Înțelegi, era priceput și vedea departe.

- Cu toate acestea, n-a prevăzut că într-o zi vei părăsi ringul.

- Nu știu. Cred că se temea și de eventualitatea aceasta, când mă gândesc la grija deosebită cu care se străduia să-mi ascundă părțile necinstite ale boxului. Ți-am vorbit de contractul meu cu Stubener, dar am uitat să-ți spun că tata îi impusese și condiția următoare: la prima înșelăciune de care se va face vinovat managerul, contractul va fi anulat de la sine.

- Totuși vei lupta cu Tom Cannam. Trebuie neapărat să boxezi? El o privi cu voiciune.

- Te supără?

- Dragul meu drag, vreau să faci absolut tot ce vrei.

În timp ce cuvintele acestea-i răsunau încă în urechi, Maud se miră că tocmai ea, cea mai autoritară din familia Sangster, fusese în stare să le rostească. Dar fiindcă erau sincere, nu-i păru rău că le spusese.

- Va fi doar de distracție! îi spuse el.

- Nu mi-ai spus încă amănuntele vesele ale acestei întâlniri.

- Recunosc că până acum nici eu nu m-am gândit la ele. M-ai putea ajuta cu sfaturile tale. Mai întâi am de gând să trag o păcăleală zdravănă lui Stubener și „Asociației pariorilor”. Dar asta nu-i totul. Meciul nu va avea nimic de râs, te rog să fii sigură. Vreau să-l fac knock-out pe bietul Tom Cannam chiar din prima repriză. Cu atât mai rău pentru el dacă iese păcălit din toată povestea asta. La urma urmelor, nu-i mai breaz ca ei! În afară de asta, vreau să țin pe ring o scurtă cuvântare; lucru ciudat în general, dar care se va bucura de mult succes, fiindcă voi destăinui spectatorilor dedesubturile jocului. Voi arăta că sportul acesta ar fi minunat dacă n-ar fi un obiect de exploatare comercială. Dar văd că-ți înșir ție cuvântarea, în loc să păstrez publicului întâietatea.

- Ah, cât aș vrea să fiu și eu acolo, ca să te aud!

El o privi cu un aer gânditor.

- Și mie mi-ar place să te iau cu mine, dar mă tem că va fi o seară furtunoasă. Cine știe ce se va putea întâmpla când îmi voi

spune părerile?...Oricum, mă voi înapoia lângă tine îndată după sfârșitul „reprezentației”. Va fi ultima dată când Glendon-junior mai apare pe ring.

- Dragule, dar n-ai vorbit niciodată în public! Dacă ai să te intimidezi?

El clătină cu putere din cap.

- Nu sunt irlandez? exclamă. Apoi ai văzut vreun irlandez care să nu poată vorbi în public?

Se opri, ca să râdă în voie.

- Stubener mă socotește prost. El susține că un bărbat căsătorit nu poate continua să se ocupe de box. Ce știe el despre căsătorie, despre mine, despre tine sau despre orice altceva? În afară de cumpărarea de proprietăți și de meciurile aranjate dinainte, este de o prostie grosolană. Dar, în seara aceea, îl voi învăța multe și pe el și pe nenorocitul acela de Tom. Parcă-mi pare rău de Tom, dar la urma urmelor nu sunt eu de vină că e tovarăș cu ei! Scumpa mea, „Bruta din cavernă” se va dezlănțui. Simt că va fi ceva îngrozitor.

- Să nu fi prea brutal! îl rugă ea.

- Mă voi sili să fiu chibzuit, chiar în brutalitatea mea. Știi, este ultima dată când urc pe ring. Apoi mă voi dedica numai ție, ție! Dar dacă nu vrei ca acest meci să aibă loc, n-ai decât să spui un singur cuvânt și te voi asculta.

- Nu, nu sunt împotriva acestui meci. Îmi iubesc soțul uriaș așa cum este și vreau să rămână el însuși. Dacă tu ții la întâlnirea asta, ei bine, țin și eu la ea, atât pentru tine cât și pentru mine. Închipuiește-ți că aș dori să joc teatru sau aș vrea să călătoresc spre Mările Sudului sau la Polul Nord. Ce-ai spune?

El răspunse încet și pe un ton aproape solemn:

- Ei bine, ți-aș spune: “fă-o”, fiindcă și tu trebuie să rămâi tu însuși și să-ți împlinești dorințele. Te iubesc tocmai pentru că ești așa cum ești!...

- Suntem o pereche de îndrăgostiți prostuți, îi spuse Maud, când se desfăcu din îmbrățișarea lui.

- Și nu-i frumos? o întrebă Pat. Apoi se ridică, măsură din ochi poziția soarelui, întinse mâna spre frunzișurile înalte care

acopereau munții roșiatici și spuse: hai să mergem să dormim undeva prin partea aceea! Ne aflăm la cincizeci de kilometri de cea mai apropiată cabană.

## X

Spectatorii nu vor uita niciodată sera de pomină de la „Arenele porții de aur” din San Francisco, în cursul căreia Glendon-junior scoase din luptă nu numai pe Tom Cannam, ci și un personaj mult mai important decât acest simplu boxer.

O oră întreagă Pat Glendon întărită publicul numeros care era aproape să se năpustească pe ring. El vorbi despre bacșișurile plătite funcționarilor municipali, învinui pe organizatori și controlori și înfățișă meciurile de box în lumina lor adevărată.

Spectatorii erau înmărmuriți. Nici Stubener nu se așteptă la o asemenea lovitură de teatru. Negreșit, „mânzul” său, mânios din pricina întâmplării cu Nat Powers, îl părăsise și se căsătorise; dar asta era o poveste veche. La urma urmelor, tânărul Pat făcu tocmai ceea ce era de prevăzut din partea: după ce-și rumegase îndeajuns pica, se socotise fericit să poată urca din nou ringul. „Arenele porții de aur”, cea mai mare sală de sport din San Francisco, abia fusese construită și în seara aceea avea loc reuniunea de inaugurare. Sala, care cuprindea 25.000 de locuri, era arhiplină. Pasionații sportului, veniți din toate colțurile țării și chiar din străinătate, plătiseră cincizeci de dolari pentru fotoliile din primele rânduri și cinci dolari pentru locurile cele mai ieftine.

Când Billy Morgan, cel mai bătrân crainic, urcă ringul și-și descoperi capul cărunt, izbucni un ropot de aplauze. Însă în clipa când Billy își deschise gura ca să anunțe ceva, în preajma ringului se auzi un trosnet îngrozitor: se prăbușiră câteva rânduri de bănci. Mulțimea izbucni în râs și făcu glume pe seama celor ce căzuseră; din fericire, nici unul nu era rănit serios.

În fața acestei veselii zgomotoase a publicului, căpitanul de poliție, care era de serviciu în seara aceea, se întoarse spre unul din locotenenții săi și-și încruntă sprâncenele, ca să-i dea a înțelege că este de prevăzut o furtună și că vor avea mult de lucru ca să păstreze ordinea.

Opt vechi eroi ai ringului, foști campioni ai lumii categoria grea, urcară ringul unul după altul, fiind salutați cu urale. Billy Morgan îi prezentă sub poreclele pe care le avuseseră. Pe unul îl numi „Cinstitul John”, pe altul „Curat ca aurul”, celălalt era „Cel mai curat luptător cu pumnii din câți a cunoscut ringul”. Iar ceilalți: „Eroul unui număr de o sută de întâlniri, neînvincis niciodată”, „Cel mai viteaz din vechea gardă”, „Singurul care s-a înapoiat”, „Cel mai vestit luptător”, „Vlăjganul care nu poate fi doborât ușor”.

Toată povestea asta ținu câțva timp. Toți boxerii fură poftiți să vorbească și ei se executară, bâlbâindu-se stângaci și roșindu-se. Cel mai lung discurs, rostit de bătrânul „Curat ca aurul”, dură aproape un minut. Urmă fotografierea „veteranilor”. Ringul era plin de celebritățile boxului: campioni, antrenori, veterani ai cronometrului și arbitri. Boxerii de categorie „ușoară” și „mijlocie” erau destul de numeroși. S-ar fi spus că fiecare se străduia să-și întărească vecinul. Nat Powers era și el de față și, la fel ca și celelalte „stele” ale boxului, pe care Pat Glendon le făcuse să pălească, își cerea „revanșa”.

Cu toții îl provocau în aceeași măsură pe Jim Hanford. Acesta fu nevoit să declare că va boxa mai întâi cu învingătorul meciului care urma să se desfășoare în seara aceea. Imediat, publicul începu să urle numele presupusului învingător; jumătate din sală aclamă pe Glendon, iar cealaltă pe Cannam. În toiul acestui târboi infernal se prăbuși un alt rând de bănci; izbucniră certuri între cei care-și plătiseră locurile și acum rămăseseră fără ele și plasatorii care lăsaseră să intre un număr prea mare de spectatori, realizând câștiguri însemnate. Căpitanul de poliție socoti nimerit să trimită pe unul dintre amenii săi să ceară ajutoare. Cu toate acestea, mulțimea părea, în general, să fie destul de bine dispusă.

Când Cannam și Glendon își făcură apariția, arenele aveau înfățișarea unor mărețe adunări publice. Fiecare dintre cei doi campioni fu aplaudat mai bine de cinci minute.

Glendon, înconjurat de secunzi, se așeză în colțul său. Ca de obicei, Stubener se afla în spatele lui.

Cannam fu prezentat publicului cel dintâi. După ce făcu o plecăciune dând din cap ca un rățoi, trebui să se supună

vociferărilor care-i cereau o cuvântare. Se bâlbâi, se poticni, dar izbuti să scoată câteva cuvinte.

- Sunt mândru că mă aflu astă-seară în fața dumneavoastră, încep eu și, datorită ropotului de aplauze care urmă, am avut timpul să prindă din zbor altă idee. Toată viața am luptat cinstit. Sfidez pe oricine ar vrea să mă contrazică. Vă făgăduiesc că și astă-seară voi fi la înălțime.

Izbucniră strigăte.

- Bravo Tom! Știm asta! Noroc, Tom!...Învinge-l!...

Veni apoi rândul lui Glendon. El se ceru și lui să țină o cuvântare, cu toate că până atunci campionii nu obișnuiau să vorbească publicului. Billy Morgan ridică mâna pentru a cere liniște și Glendon, cu glas răsunător, începu astfel:

- Unul dintre colegii mei v-a mărturisit că se simte mândru că se află astă-seară în fața dumneavoastră. Ei bine, îngăduiți-mi să vă mărturisesc, eu nu mă simt deloc mândru de faptul ăsta.

Mulțimea încremeni de uimire.

Glendon, se opri, ca să lase cuvintele să-și producă efectul.

- Sunt dezgustat de ceea ce se întâmplă în jurul meu. Vreți o cuvântare! Ei bine, vă voi face pe plac. Astă-seară e ultima dată când apar pe ring, pe care-l părăsesc pentru totdeauna. Motivul? Fiindcă mi-e silă de meseria mea. Boxul e o înșelătorie nemaipomenită. Totul e stricat, până în măduvă, de la micile cluburi de profesioniști până la marile meciuri de felul acestora.

Protestul surd al publicului spori deodată și se prefăcu într-o vijelie de urlete, în care se auzeau strigăte și fluerături. Câțiva începură să strige:

- Meciul! Meciul! Meciul!

Glendon își dădu seama îndată că tocmai managerii și boxerii erau cei care agitau publicul. El încercă zadarnic să se facă auzit. Atunci sala se împărți în două tabere: jumătate striga: „meciul!”, iar cealaltă: „lăsați-l să vorbească!”.

Timpe de zece minute se dezlănțui o nebunie colectivă. Organizatorul meciului, ca și Stubener, arbitrul și coproprietarul arenelor îl rugară stăruitor pe Glendon să înceapă meciul. În fața împotrivirii lui, arbitrul anunță că va declara pe Tom Cannam

învingător, iar pe Glendon învins prin neprezentare, dacă meciul nu va începe numaidecât.

- Nu-i legal! îi răspunse tăios Glendon. Dacă nesocotiți regulile boxului, vă voi urmări prin toate tribunalele țării. Și nu cred că veți pleca de aici nebătuți, dacă înșelați publicul în felul ăsta. Sunt hotărât să lupt, dar mai întâi voi sfârși cuvântarea!

- E împotriva obiceiului! protestă arbitrul.

- Greșești! Nici un cuvânt din regulament nu împiedică boxerii să vorbească publicului. N-au vorbit și campionii prezentați adineauri?

- Au spus doar câteva cuvinte! urlă organizatorul în urchea lui Glendon. Și tu, tu vrei să ne obligi să ascultăm o conferință!

- Nimic nu se împotrivește nici conferințelor. Și voi, cei de-aici, faceți-mi plăcerea de a coborî de pe ring, ca să nu vă alung eu!

Organizatorul meciului, zbatându-se și suflând ca o focă, fu înșfăcat de guler și ridicat peste corzi. Cu toate că era destul de solid, Glendon îl ridică cu atâta ușurință, încât sala se înveseli la culme. Din nou se auziră strigăte care-i cereau să vorbească. Stubener și celălalt proprietar al arenelor bătură prudent în retragere.

Glendon ridică mâinile pentru a cere tăcere, dar cei care voiau să înceapă meciul răcniră și mai gălăgios. Alte două-trei rânduri de bănci se prăbușiră cu zgomot. Spectatorii care-și pierduseră locurile sporiră zgomotul, năpustindu-se asupra celorlalte bănci, iar cei ce se aflau îndărătul lor, nemaiputând vedea ringul, urlau celor din față să se așeze. Glendon se apropie de corzi, se aplecă spre căpitanul de poliție și-i strigă în ureche:

- Dacă sunt împiedicat să vorbesc, să știi că în curând o să iasă un trăboi grozav! O dată dezlănțuită furia mulțimii, n-o s-o mai puteți potoli. Cel mai nimerit lucru ar fi, așadar, să mă ajutați. Luați măsuri să se evacueze ringul; de celelalte am eu grijă.

Se înapoie în mijlocul ringului și ridică iar mâna.

- Vreți să urmez? întrebă el cu glas tunător.

Auzindu-l mai multe sute de inși care se aflau în preajma ringului țipară:

- Da! Da!

- Atunci faceți-i pe gălăgioși să tacă!

Sfatul fu ascultat. Fiecare dintre cei care voiau să-l audă pe Glendon vorbind impunea tăcerea scandalagiului de lângă el.

Când Pat își repetă cuvintele glasul lui fu auzit mai departe, așa încât încetul cu încetul se făcu liniște. După un minut nu se mai auzi decât zgomotul înfundat al pumnilor dați celor care încercau să se împotrivească. De-abia se liniști sala, când iar se prăbuși un rând de bănci. Căderea lor fu salutăată cu hohote de râs. Răsună apoi limpede un glas stingher, pornit din ultimul rând de fotolii:

- Hai Glendon! Te ascultăm!

Glendon înțelegea intuitiv psihologia mulțimii. Acum era stăpân pe ceea ce înainte cu cinci minute era o gloată înnebunită. Ca să dobândească rezultatul pe care-l dorea, așteptă câteva clipe, adică tocmai cât era nevoie. Timp de treizeci de secunde s-ar fi putut auzi și bâzâitul unei muște. Cu toții păstrau o liniște aproape religioasă. Îndată ce se manifestară primele semne de nerăbdare, Glendon începu să vorbească.

- După ce-mi voi sfârși cuvântarea, spuse el, voi boxa așa cum s-a anunțat în program. Dar în seara aceasta făgăduiesc un meci adevărat și serios, un meci fără târguială, un meci cum rareori v-a fost dat să vedeți. Am de gând să-mi dobor adversarul cât mai repede cu putință. Billy Morgan vă va vesti îndată că meciul este prevăzut pentru patruzeci și cinci de reprize. Ei bine, eu vă declar că nu va ține nici patruzeci și cinci de secunde!

Adineauri, când am fost întrerupt, tocmai vă spuneam că ringul e plin de putreziciune. Într-adevăr, e putred de sus până jos. A fost transformat într-o simplă negustorie și știți, tot atât de bine ca și mine, câte parale face cinstea negustorilor. Acei dintre dumneavoastră care nu trag foloase de pe urma boxului se pot socoti victime sau, dacă nu vă place cuvântul, păcăliți. De ce s-au prăbușit băncile astă-seară? Fiindcă funcționarii n-au fost cinstiți. Ca și meciul, locurile au fost târguite în folosul negustorilor necinstiți.

Glendon își stăpânea publicul mai mult ca oricând și știa bine aceasta.

- Văd aproape pretutindeni în jurul meu spectatori care se strivesc unii pe alții. De ce? Iată răspunsul: corupție! Fiindcă nu sunt plătiți, plasatorii își bat capul cum să lase cât mai puțini inși în sală, în schimbul bacșișurilor. Pe spinarea cui se învârtesc toate josniciile acestea? E de la sine înțeles că pe spinarea dumneavoastră. Cum obțin organizatorii autorizațiile necesare? Dând șperțuri. Acum îngăduiți-mi să vă pun o întrebare: dacă acei care „fabrică” locuri dobândesc câștiguri nepermise, dacă nici plasatorii nu sunt mai prejos, dacă autoritățile se lasă înduplecate de daruri, ce rost ar avea ca oamenii supuși să fie altfel decât ei? De altfel, ei nu se rușinează deloc de ceea ce fac și tot dumneavoastră sunteți cei care plătiți. Dar aveți grijă să nu-i învinovați pe boxeri. Nu ei trag sforile, ci, „promotorii”, adevărații oameni de afaceri care lucrează în culise. La urma urmelor boxerii nu sunt decât boxeri. Ei își încep meseria destul de cinstit; dacă se împotrivesc să se supună obiceiurilor, sunt siliți să asculte sau sunt trimiși la plimbare. Fără îndoială, sunt și boxeri care nu se lasă corupți. Dar numărul lor e din ce în ce mai mic și ei rămân săraci. Poate că sunt și manageri cinștiți. Din câte știu, al meu pare a fi dintre cei mai buni din ceată. Dar ia întrebați-l la ce sumă se ridică valoarea caselor lui?

În clipa aceasta, zgomotul amenința să acopere glasul vorbitorului.

- Cei care vor să mă audă, să facă pe ceilalți să tacă! urlă Pat Glendon.

Din nou se ridică, întocmai ca vuietul valurilor, un zgomot înăbușit de palme, pumni și înjurături. Sala se liniște curând.

- De ce oare au urcat atâția boxeri ringul, stăruind asupra cinstei lor? De ce sunt porecliți: „Cinstitul John”, „Cinstitul Bill”, „Cinstitul Blaksmith” și așa mai departe? Credeți că toți aceștia au conștiința curată? Când Petre sau Paul vă strigă în urechi că sunt cinștiți, vi se trezește numaidecât bănuiala. Dar dacă un boxer profesionist vă îndrugă povești de soiul ăsta, îl credeți fără să stați pe gânduri. „Să învingă cel mai bun”! De câte ori nu l-ați auzit pe Billy Morgan rostind cuvintele acestea rituale? Lăsați-mă să vă spun că nu totdeauna câștigă cel mai bun dintre boxeri; iar atunci



când câștigă, nu vă lăsați înșelați: programul a fost ticluit dinainte. Cea mai mare parte dintre meciurile pe care le-ați văzut sau despre care ați auzit vorbindu-se au fost falsificate. Vă repet, boxul nu este decât o uriașă potlogărie. Credeți că promotorii și managerii vin aici cu plăcere? Da de unde! Înainte de toate ei sunt oameni de afaceri.

Tom, Dick și Harry sunt trei boxeri. Dick, cel mai priceput dintre ei, ar putea să-și arate valoarea în două meciuri. Dar ce se întâmplă de obicei? Tom bate pe Harry, Dick face knock-out pe Tom, și Harry îl doboară pe Dick...Publicul nu înțelege nimic. În meciurile de „revanșă”, Harry învinge pe Tom, Tom la rândul său îl doboară pe Dick și Dick termină victorios asupra lui Harry. Spectatorii sunt tot atât de nedumeriți ca și înainte. Atunci, adversarii o iau de la început. Dick protestează: ține neapărat să aibă o victorie. De data aceasta, Dick doboară pe Tom și tot Dick îl bate zdravăn pe Harry. Pe scurt, e nevoie de opt meciuri ca să se arate superioritatea lui Dick, deși ar fi fost de ajuns numai două. Totul este pregătit cu chibzuință dinainte, și dumneavoastră plătiți. Și socotiți-vă fericiți că nu vă alegeți cu oasele frânte când se prăbușesc băncile.

Dacă ar fi călăuzit de bună-credință, sportul acesta ar fi minunat. De altfel, boxerii nu cer nimic altceva, decât să fie cinstiți, dacă li s-ar da prilejul să rămână așa. Dar înșelăciunea e prea mare și prea puternică. Gândiți-vă că o mână de oameni a izbutit să-și împartă un milion de dolari după trei meciuri...

Țipete sălbatice acoperiră glasul lui Glendon. În zgomotul asurzitor se auziră aceste întrebări:

- Lămurește-ne despre ce milion e vorba? Și despre care meciuri? Spune-ne!

Urmă o avalanșă de fluierături și de înjurături.

- Vreți să mă auziți? tună Glendon. Faceți liniște!

Sala amuți iarăși.

- Cunoașteți programul lui Jim Hanford? Dar pe cel al bandei mele și al lui? Ei bine, iată-le! Știu toți că îl pot învinge pe Jim Hanford și el singur își dă seama că într-un singur meci, îi pot veni de hac. Dar e campion mondial și dacă nu mă supun cerințelor

lor, nu-mi vor îngădui niciodată să mă mășor cu el. Meciul prevede trei întâlniri și eu trebuie să câștig în cea dintâi. Dacă meciul nu poate fi organizat la San Francisco, atunci va avea loc undeva în Nevada. Așadar, vom susține un așa-zis meci senzațional și, ca să atragem încrederea publicului, fiecare dintre noi se va înscrie cu o miză fictivă de douăzeci de mii de dolari. Dăm banii într-adevăr, dar îi recăpătăm după meci.

În ce privește bursa noastră, primim fiecare câte o jumătate, cu toate că s-ar cuveni ca învingătorul să primească șaiszeci și cinci la sută, iar celălalt treizeci și cinci. Bursa, drepturile pentru filmare, publicitatea și alte venituri nu vor atinge mai puțin de două sute cincizeci de mii de dolari, pe care-i împărțim frățeste. Apoi ne vom pregăti pentru un meci „revanșă”. De data aceasta Hanford va fi biruitor și vom împărți din nou câștigurile pe din două. La a treia întâlnire, eu voi fi proclamat învingător, la rândul meu. Pe scurt, vă vom smulge ușurel din buzunare suma de șapte sute cincizeci de mii de dolari. Acum cunoașteți programul tot atât de bine ca și mine. Dar banii aceștia mi se par atât de murdari, încât m-am hotărât să părăsesc ringul chiar astă-seară!

În clipa aceea, înlăturând cu o lovitură de picior pe un polițist care voia să-l oprească, Jim Hanford își strcură trupul vânjos printre corzi și strigă:

- Tot ce a spus e fals! V-a mințit!

Apoi se năpusti ca un taur furios asupra lui Glendon, care sări în lături și se feri de lovitură. În avântul său, Hanford se izbi de corzi care, întocmai ca un resort, îl aruncară înapoi.

Văzându-l că vrea să se năpustească din nou asupra-i, Glendon îl așteptă, stăpân pe sine și chibzuit, și-i trânti în falcă o lovitură grozavă de pumn, cea mai puternică din câte dăduse în timpul carierei sale. Hanford își pierduse cumpătul chiar în clipa în care pumnul lui Glendon îi atinse falca. Picioarele părăsiră podeaua, fu proiectat în aer și căzu peste coarda de sus. Corpul său inert se legănă câteva fracțiuni de secundă și apoi se rostogoli peste zăriștii de lângă ring.

Mulțumiți de cele văzute, unii spectatori începură să părăsească sala. Prin urmare, însuși Jim Hanford, celebrul campion

mondial, fusese făcut knock-out dintr-o singură lovitură. Niciodată, de când se știa, nu văzuseră asemenea spectacol.

Furios, Glendon își privi degetele care îl dureau și se uită printre corzi la Hanford, care-și revenea încet în fire. Ridicând iar mâna, ceru să fie lăsat să vorbească.

- La începutul apariției mele pe ring eram poreclit „Glendon-norocosul”. Ați văzut lovitura de adineauri? Ei bine, așa îmi învingeam la început toți potrivnicii ferindu-mă însă să mă folosesc de toată puterea. Atunci managerul meu se apucă să-mi facă “educația”. După părerea lui, dezamăgeam publicul. Prin urmare, trebuia să prelungesc lupta, ca publicul să fie mulțumit pentru banii pe care-i plătește. Pe vremea aceea eram un nerod. De-abia coborât dintre munți, am luat cuvintele lui drept porunci din evanghelie. Din această zi, Stubener stabili înaintea de fiecă meci, împreună cu mine, repriza în care trebuia să-mi dobor adversarul, apoi destăinuia „Asociației pariorilor” această cifră prețioasă, ca să poată miza cum îi convenea. Iar dumneavoastră, domnilor, vi se cerea doar să plătiți. Dar sunt mândru că n-am primit nici un ban din sumele astea. Nici n-au îndrăznit să-mi ofere, fiind siguri că voi da pe față toată ticăloșia.

Vă amintiți fără îndoială, de întâlnirea mea cu Nat Powers. Ei bine, aflați că nu l-am învins prin knock-out. Întreaga bandă se înțeleșese cu el, fără știrea mea. Cum, însă, am mirosit că s-a pus ceva la cale, m-am hotărât să prelungesc cu două reprize meciul, pe care ei îl fixaseră pentru șaisprezece reprize. Ultima mea lovitură din repriza a șaisprezecea, abia l-a atins pe Powers, dar acesta s-a prefăcut atât de bine că e knock-out, încât nimeni nu și-a dat seama de șiretlic.

- Dar lupta de astă-seară? se auzi o voce. Și asta-i tot așa?

- Da! Știți ce a pariat Asociația? Ei bine, v-o spun eu. A pariat că Tom Cannam va fi învins în repriza a paisprezecea.

Izbucniră urlete. Glendon ceru pentru ultima dată să se facă liniște.

- Cam astea sunt cele ce aveam să vă împărtășesc. Totuși, țin să adaug următorul lucru: astă-seară, Asociația va fi trasă pe

sfoară. Nu numai că Tom Cannam nu mi se va putea împotrivi până în reprima a paisprezecea, dar lupta nu va ține nici măcar o repriză.

Cannam se ridică din colțul lui și-i strigă, tremurând de mânie:

- Nu vei fi în stare! Nu s-a născut omul care să mă poată învinge într-o singură repriză.

Făcându-se că nu aude, Glendon urmă:

- N-am lovit cu toată puterea decât o singură dată în viața mea. Asta a fost acum, când l-am doborât pe Hanford. Astă-seară mă veți vedea încă o dată la lucru, dacă nu cumva Cannam va sări numaidecât peste corzi și va pieri din ochii mei. Și acum, sunt gata!

Se dusesse spre colțul său și secunzii se grăbiră să-i pună mânușile. În celălalt colț, Cannam turba de mânie; secunzii lui încercau în zadar să-l potolească. În sfârșit, Billy Morgan izbuti să anunțe publicul:

- Meciul este prevăzut pentru patruzeci și cinci de reprize. Regulemantul marchizului de Queensbury! Să învingă cel mai bun! Începeți!

Răsună gongul și cei doi adversari se îndreptară unul spre celălalt. Glendon întinse mâna dreaptă pentru obișnuitul „salut al adversarului”, dar Cannam, dând furios din cap, nu voi să-i strângă mâna. Spre uimirea tuturor, Cannam nu se aruncă asupra lui Glendon. În ciuda mâniei care-l stăpânea, lupta chibzuit, preocupat mai ales de dorința de a prelungi meciul dincolo de prima repriză. Slobozi câțiva pumni îndemânatici, dar rămase în apărare.

Glendon îl urmărea neobosit în jurul ringului și tropăia neconținut cu piciorul său stâng în podea. Nu numai că nu încercă să-l atace, dar își lăsă mâinile de-a lungul corpului, ațâțându-și adversarul să lovească. Cannam se strâmbă a sfidare și nu se folosi de aceste ocazii prielnice.

După vreo două minute, Glendon își schimbă deodată tactica. Fiecare mușchi și fiecare trăsătură a obrazului său vesteau că se apropie clipa când avea să-și doboare adversarul. Necruțător, ca o mașină, își juca minunat rolul. În clipa aceea Cannam se apăra cu grijă îndoită. Deodată, Glendon îl înghesuie într-un colț, dar nu-l lovi. Faptul acesta spori îngrijorarea lui Cannam; el încercă să se

elibereze dar șovăi să se arunce într-un corp la corp, care i-ar fi potolit oarecum nervii încordați peste măsură.

Apoi, ceea ce trebuia să se întâmple se întâmplă: o serie de mișcări înșelătoare, repezi, îl amețiră pe Cannam, ca și pe spectatori. Nimeni n-ar fi fost în stare să spună pe urmă exact ce se întâmplase.

Cannam se feri de o fentă și în clipa următoare fu silit să se apere de o alta; apoi încercă să-și schimbe poziția picioarelor. Se găsiră mai târziu unii care juraseră că văzură pe Glendon cu cotul drept la înălțimea șoldului, năpustindu-se ca un tigru, ca să adauge loviturii și greutatea corpului său. Oricum, lovitura nimeri pe Cannam în bărbie, chiar în clipa când se întorcea. Întocmai ca Hanford, fu aruncat în aer fără cunoștință, se izbi de corzi și se rostogoli peste zărieri.

Polițiștii izbutiră să alunge pe cei din vecinătatea ringului, dar nu și să restabilească ordinea. În învălmășeala ce urmă, nici un scaun nu mai rămase pe locul lui. Mulțimea, cuprinsă de o nebunie furioasă, smulse scândurile și dădu totul peste cap.

Campionii cerură ocrotirea poliției, dar agenții nu erau destul de numeroși ca să-i însoțească până în stradă. Publicul se năpusti cu pumnii asupra boxerilor, managerilor și organizatorilor meciului. Doar Jim Hanford fu cruțat, din pricina fălcii sale grozav de umflate, care inspira milă.

După ce arenele fură golite, spectatorii se îndârjiră în stradă împotriva unui automobil nou-nouț, de vreo șapte mii de dolari, aparținând unui cunoscut organizator de meciuri. Într-o clipă nu mai rămase din automobil decât fierăria. Deoarece vestiarele fură jefuite, Glendon nu-și putu pune hainele și se duse spre automobilul său în echipamentul de pe ring și înfășurat într-un halat, dar izbuti să scape.

O mulțime numeroasă înconjură numaidecât automobilul și-l împiedică să înainteze, cu toate stăruințele polițiștilor. În cele din urmă reușiră să se înțeleagă: automobilul înainta la pas, întovărășit de cinci mii de inși care scoteau urale frenetice.

Când mulțimea aceasta furtunoasă trecu prin Union Square și invadă piața San Francisco, era miezul nopții. Strigând cu toții, îi

*Dragoste de viață - Jack London*

cerură să ia din nou cuvântul. Deși ajunse la ușa hotelului în care locuia, mulțimea îl opri pe Glendon să intre. Boxerul încercă să scape, sărind peste capetele admiratorilor săi entuziaști, dar nu izbuti să ajungă cu picioarele pe pământ. Fu adus pe brațe până la automobil, unde fu nevoit să țină o cuvântare.

De la fereastra hotelului, Maud Glendon își privea tânărul Hercule stând în picioare pe scaunul automobilului și dominând mulțimea. Niciodată nu se îndoise de spusele lui, atunci când el îi mărturisise că, după acest ultim meci, va părăsi ringul pentru totdeauna.

## **STRĂNEPOTUL LUI MCCOY**

Corabia *Pirinei*, cu pânțelele-i de fier adânc scufundat în apă sub greutatea încărcăturii sale de grâu, se târa leneșă pe valuri, ceea ce îngădui omului venit într-o luntre firavă să se cațere pe bord. Când ajunse în dreptul parapetului i se păru că vede pe punte un fel de ceață subțire, aproape imperceptibilă...Era, poate, o nălucire a ochilor săi, acoperiți brusc de un vâl fumuriu. Omul simțea dorința să-l înlătore și se gândi că a îmbătrânit și c-a sosit timpul să trimită pe cineva la San Francisco după o pereche de ochelari.

Sărind peste parapet, aruncă o privire în sus, spre catargele înalte, apoi spre pompele corabiei. Acestea nu funcționau. Totuși, nimic neobișnuit nu părea să se fi petrecut pe corabie; de aceea, se întrebă ce anume îi făcuse pe oameni să dea semnalul de alarmă? Cu gândul la fericiții locuitori ai insulei sale, nădăjdui că motivul nu era vreo molimă. Poate că se isprăviseră doar proviziile, sau apa.

Strânse mâna căpitanului a cărui față scofâlcită, cu ochii obosiți, nu lăsa câtuși de puțin loc pentru îndoială în privința nenorocirii, oricare ar fi fost aceasta. În aceeași clipă, îl izbi un miros vag, greu de definit, ca de pâine arsă. Privind în jur, zări, cu vreo șase-șapte metri mai încolo, un marinar care călăfătuia puntea. Ațintindu-și privirea asupra feței obosite a marinarului, văzu deodată cum de sub mâinile sale se înalță o dâră de fum subțire, care se mistui numaidecât, răsucindu-se în aer.

În același timp, atingând puntea, tălpile lui goale, bătătorite, simțiră o căldură ciudată. Înțelese, în sfârșit, ce nenorocire se abătuse asupra corabiei. Privirea caldă a ochilor săi căprui lunecă repede pe fețele ostenite ale mateloților, care-l fixau, rugători. Privirea asta era pentru ei ca o binecuvântare, ca un balsam dătător de pace.

- De când arde vasul, căpitane? întrebă el cu glas dulce și netulburat, ca gunguritul unui porumbel.

Căpitanul se simți învăluit de vraja odihnitoare a acestui glas, dar amintindu-și de tot ceea ce pătimise în ultima vreme, se înfurie: cu ce drept venea oare acest insular zdrențaros, îmbrăcat în pantaloni de dril și cămașă de bumbac, să ofere o pace atât de adâncă sufletului său greu încercat și chinuit? Căpitanul nu-și formulă limpede acest gând: mânia lui era o reacție subconștientă..

- De cinsprezece zile, răspuse el sec. Dar dumneata cine ești?

- Mă numesc McCoy, rosti celălat, cu un glas tandru și compătimitor.

- Ești pilotul pe care l-am cerut?

McCoy binecuvântă cu privirea silueta matahaloasă a unui individ înalt și spătos, cu fața nebarbierită, care venise lângă căpitan.

- Aici, toți suntem piloți, căpitane, răspuse McCoy. Cunosc pe degete fiecă centimetru din apele astea.

- Ceea ce doresc eu este să stau de vorbă cu autoritățile locale, rosti căpitanul, pe un ton enervat. Și asta cât mai repede!

- Și în acest caz, tot eu sunt omul care vă trebuie. Glasul acesta învăluit și odihnitor îl scotea din sărite pe căpitan, care simțea că-i arde sub tălpi corabia! Încruntându-și sprâncenele, își strânse pumnul, ca și cum ar fi vrut să lovească, și exclamă:

- Cine naiba ești?

- Sunt primul magistrat al insulei, răspuse celălalt, cu același glas nemaiauzit de dulce și de blajin.

Individul înalt și spătos de lângă căpitan izbucni într-un râs mai degrabă isteric decât batjocoritor. Atât el, cât și căpitanul îl priveau cu neîncredere pe McCoy: nu le venea să creadă că insularul acesta desculț ar putea să dețină un asemenea rang înalt. Cămașa lui de bumbac, descheiată, lăsa să se vadă un piept păros; o pălărie veche, de paie, îi acoperea numai în parte plețele cărunte și încâlcite; iar pe piept îi cădea o barbă de patriarh. Cu doi șilingi l-ai fi putut înțoli în orice magazin de cîl întrebă căpitanul.

- Era străbunicul meu.onfecții ieftine.



- Ești rudă cu McCoy de pe *Bounty*?

- Aha! exclamă căpitanul, căzând pe gânduri. Numele meu e Davenport, iar dumnealui este domnul Koning, secundul meu.

Își strânseseră mâinile.

- Și-acum să vorbim serios, adăugă căpitanul, precipitat. Corabia noastră arde de peste două săptămâni. Dintr-o clipă într-alta s-ar putea duce de râpă. Iată de ce m-am îndreptat spre Pitcairn: vreau s-o trag la țarm sau s-o împotmolesc, ca să-i salvez carcasa.

- În cazul ăsta, ți-ai greșit socotelile căpitane, zise McCoy. Ar fi trebuit s-o îndrepti spre Mangareva. E acolo o plajă minunată, într-o lagună cu apă liniștită ca un iaz.

- Tot ce se poate, numai că noi ne aflăm aici, se amestecă în vorbă secundul. Și aflându-ne aici, trebuie neapărat să facem ceva.

- Aici nu-i nimic de făcut, răspuse McCoy cu blândețe, scuturând din cap. Aici nu există nici plajă, nici loc de ancorare.

- Mofturi! zbieră secundul. Da, mofturi! repetă el, în timp ce căpitanul îi făcea semn să vorbească mai încet. N-o să mă faci să cred în poveștile astea! Ia spune, unde vă adăpostiți voi corăbiile, hm...bricul sau cuterul, sau ce naiba veți fi având? Ia spune-mi!

McCoy zâmbi, un zâmbet la fel de blând ca și vorba lui, și cald ca o dezmierdare, ce-l învăluia pe bietul secund, pentru a-l târî parcă în adâncă-i liniște sufletească.

- N-avem nici bric, nici cuter, rosti el. Avem doar niște bărci, pe care le tragem cu funiile până la creștetul malului stâncos.

- Nu te cred până nu-mi dovedești, bombăni secundul. Cum vă deplasați atunci, pe celelalte insule? Ia spune-mi!

- Nu ne deplasăm deloc. Numai eu, în calitatea mea de guvernator al insulei Pitcairn, dau din când în când câte o raită. În tinerețea mea, călătoream foarte mult, uneori la bordul vaselor comerciale, dar cel mai adesea cu bricul Misiunii. Bricul nu mai vine, așa că depindem în întregime de vasele care se află în trecere pe-aici. Se întâmplă să treacă și câte șase vase pe an, dar uneori se scurge mai bine de un an fără să vedem vreun vas. Al dumneavoastră e primul care ne vizitează, în ultimele șapte luni.

- Vrei să mă faci să cred că...

Dar căpitanul Davenport îl întrerupse pe secund:

- Destul! Pierdem vremea de pomană. Spune-mi mai bine ce-i de făcut, McCoy?

Acesta își întoarse spre țarm privirea ochilor săi căprui și galeși ca ai unei femei; atât căpitanul cât și secundul îi urmăriră privirea, care, după ce zăbovi câteva clipe asupra uriașei stânci singuratice a insulei Pitcairn, îi învăluie din nou pe oamenii din echipaj, rămași cu răsufierea tăiată, în așteptarea unei hotărâri. McCoy, însă, nu se grăbea. Chibzuia pe îndelete, cu certitudinea unei minți pe care viața nu o lovise și nu o zdruncinase niciodată.

- Vântul e mai slab acum, spuse el, în sfârșit. Și-i un curent puternic spre vest...

- Da, tocmai curentul ăsta ne-a adus înapoi, îl întrerupse căpitanul, dornic să-și arate priceperea marinărească.

- Exact, urmă McCoy. Astăzi, însă, nu veți putea naviga contra curentului. Și chiar dac-ați face-o, nu aveți nici o plajă pe care să eșuați. Corabia s-ar prăpădi...

Căpitanul și secundul schimbă priviri deznădăjduite.

- O să vă spun ce puteți face, continuă McCoy. Pe la miezul nopții vântul o să se întetească, ia uitați-vă la norii ce s-au strâns pe cer, dincolo de punctul acela. Dintr-acolo, dinspre sud-est se va ridica vântul. Până la Mangareva sunt vreo trei sute de mile. Porniți drept într-acolo. Vă așteaptă o plajă grozavă, numai bună pentru corabia voastră.

Secundul scutură din cap.

- Poftește, te rog, în cabină, ca să ne uităm pe hartă, zise căpitanul.

În cabina strâmtă domnea o atmosferă irespirabilă. McCoy își simți ochii pișcați de gazele otrăvite ce pluteau în jurul lui. Sub tălpile-i goale, podeaua era fierbinte, insuportabil de fierbinte. Râuri de sudoare începură să-i curgă pe tot trupul. Aruncă o privire speriată în jur. Căldura asta infernală îl intriga, făcându-l să se minuneze cum de nu lua foc cabina. Avea sentimentul că se afla într-un uriaș cuptor încins a cărui temperatură s-ar putea ridica dintr-o clipă în alta, uscându-l ca pe un fir de iarbă. Văzându-l că-și

freacă de pantaloni tălpile înfierbântate, secundul izbucni într-un râs sălbatic:

- Te afli în anticamera iadului! Sub picioare e chiar iadul.

- E groaznic de cald! recunosc McCoy, ștergându-și fața cu o batistă colorată.

- Aici e Mangareva, rosti căpitanul, aplecându-se deasupra mesei și arătând cu degetul un punct negru pierdut în mijlocul hărții albe. Iar aici, între Mangareva și Pitcairn e o altă insulă. Ce-ar fi să ne îndreptăm spre ea?

McCoy spuse fără să se uite pe hartă:

- Asta-i insula Semilunii, o insulă nelocuită, ce se ridică doar cu două-trei picioare deasupra apei. Are o lagună, în care, însă, nu se poate pătrunde. Degeaba, tot Mangareva e locul cel mai convenabil.

- Bine, fie și Mangareva, zise căpitanul Davenport, preîntâmpinând obiecțiile secundului care-și dregea glasul. Cheamă, te rog echipajul, domnule Koning.

La porunca acestuia, mateloții începură să se târască, osteniți, pe punte, silindu-se din răsuputeri să meargă mai repede. Fiecare mișcare a lor trăda epuizarea la care ajunseseră. Alarmat de zgomote, bucătarul ieși din cambuză, însoțit de un mus.

Când căpitanul Davenport le explică situația și le comunică intenția lui de a se îndrepta spre Mangareva, oamenii începură să mumure, iar pe fundalul acestor murmure se auziră strigăte nearticulate, ba chiar, ici-colo câteva înjurături. Un glas strident se ridică o clipă deasupra vacarmului, rostind cu accent "cock-ney":

- La naiba! După ce ne ține de cin'șpe zile în iadul ăsta plutitor, acu' vrea să i-l urnim iarăși pe mare!

Căpitanul n-ar fi fost în stare să-i potolească, dar prezența blajinului McCoy părea să-i intimideze și să-i calmeze în același timp. Murmurul și înjurăturile conteniră, încet-încet, până când aproape întreg echipajul- afară de câțiva marinari care continuau să-l fixeze, furioși, pe căpitan- își întoarseră privirile spre piscurile înverzite și spre țărmul stâncos al insulei Pitcairn.

- Căpitane, se auzi vocea blândă ca un zefir primăvărativ a lui McCoy, mi se pare că oamenii se plâng că-s flămânzi.

- E adevărat. În ultimele zile, eu însumi n-am pus în gură decât un pesmet și o bucățică de somn sărat. Când am descoperit focul, am încercat numaidecât să-l înăbușim, îngrădindu-l. Abia atunci am constatat cât de puține provizii mai avem în cămară. Dar era prea târziu ca să le scoatem de-acolo, nu îndrăzneau să spargem blocada. Oamenii se plâng că-s flămânzi? Sunt la fel de înfometat ca și ei!

Căpitanul se adresa din nou mateloților, și din nou aceștia începură să murmure și să înjure, cu fețele congestionate de mânie. Secundul și ajutorul acestuia stăteau în spatele căpitanului, la capătul dunetei; pe fețele lor imobile și lipsite de expresie se citea enervarea pricinuită de răzvrătirea echipajului. Căpitanul Davenport se uită întrebător la secund, dar acesta dădu neputincios din umeri.

- Un matelot nu poate fi silit să părăsească uscatul și să iasă în larg pe un vas în flăcări, urmă căpitanul. De peste două săptămâni, vasul ăsta e pentru oamenii mei un sicriu plutitor. Morți de oboseală și de foame, s-au săturat de el! Ne vom îndrepta așadar, spre Pitcairn!

Cum însă vântul era slab, putreda corabie nu putea face față puternicului curent care-o trăgea spre vest. În două ore se abătu cu trei mile în această direcție. Mateloții munceau din greu, vrând parcă să biruie cu slabele lor forțe vrăjmășia stihilor dezlănțuite. Dar vasul continua să se târască spre vest, în ciuda strădaniilor lor. Căpitanul mergea de colo până colo pe punte, oprindu-se în răstimpuri ca să privească șuvițele de fum vagabond și să identifice locurile din care țâșneau. Dulgherul nu mai prididea să astupe cu câlți găurile.

- Ei, ce zici? îl întrebă în cele din urmă căpitanul pe McCoy, care se uita la dulgher cu o curiozitate copilărească.

McCoy își întoarse privirea spre țărmlul învăluit de negura din ce în ce mai deasă.

- Cred că ar fi mai bine să porniți spre Mangareva. Cu vântul prielnic care se ridică, veți ajunge acolo mâine seară.

- Dar dacă sărim în aer? S-ar putea ca focul să izbucnească dintr-o clipă într-alta!

- Pregătiți bărcile. Dacă va izbucni focul, același vânt prielnic vă va duce bărcile până la Mangareva.

Căpitanul Davenport rămase o clipă pe gânduri, apoi rosti întrebarea pe care McCoy se aștepta s-o audă, deși n-ar fi dorit:

- N-am nici o hartă a Mangarevei. Pe harta generală, insula e cât un punct abia vizibil. Singur, n-aș putea găsi intrarea în laguna aceea. N-ai vrea să vii cu noi și să pilotezi, în locul meu, corabia?

- Bine căpitane, spuse McCoy, netulburat, cu calmul cu care ar fi acceptat o invitație la masă. Voi merge cu voi la Mangareva.

Căpitanul convocă din nou echipajul și-i vorbi de pe duneț:

- Ați văzut și voi că nu e chip să strunim corabia. Curentul e prea puternic, și o deviază cam cu două noduri pe oră. Dumnealui este onorabilul McCoy, primul magistrat și guvernatorul insulei Pitcarn. Va merge cu noi la Mangareva. După cum vedeți, situația nu-i chiar atât de gravă; dumnealui nu s-ar învoi să ne însoțească, dacă ar socoti că-și primejduiește viața. Și-apoi, oricare ar fi primejdia, dacă el primește de bună-voie s-o împărtășească, noi nu ne putem lăsa mai prejos. Ce părere aveți, pornim spre Mangareva?

De data asta oamenii nu mai vociferară. Prezența lui McCoy, calmul și siguranța pe care-o degaja, își făcură efectul. Se sfătuiră în șoaptă, pe îndelete, și-l desemnară aproape în unanimitate ca purtător de cuvânt pe tânărul cu accent „cockney”. Conștient de eroismul lui și al camarazilor săi, acesta strigă, plin de însuflețire:

- Dacă merge și dumnealui, atunci mergem și noi! Ceilalți încuviințară prin murmure, și dădură să plece.

- Un moment, căpitane! zise McCoy, tocmai când căpitanul se pregătea să-i dea secundului dispozițiile necesare. Întâi de toate trebuie să mă-ntorc pe insulă.

D-l Koning rămase ca trăznit și se uită la McCoy ca la un nebun.

- Să te întorci pe insulă?! exclamă căpitanul. Pentru ce, mă rog? Cu bărcuța dumitale ți-ar trebui trei ceasuri ca să ajungi acolo! McCoy măsură din ochi distanța și spuse, scuturând din cap:

- Da, acum e ora șase. N-am să ajung la țărm înainte de nouă. Nu-mi voi putea aduna oamenii mai devreme de orele zece.

Peste noapte, însă, va începe să bată vântul prielnic, așa că veți înainta mai lesne, și mă veți lua mâine dimineața în zori.

- În numele rațiunii și al bunului simț, te întreb ce rost are să-ți aduni oamenii?! izbucni căpitanul. Nu-ți dai seama că vasul arde sub picioarele noastre?

McCoy rămase netulburat ca marea într-o zi de vară: mânia căpitanului nu stârni pe fața lui nici măcar o încrețitură.

- Ba da, căpitane, răspuse el, cu vocea-i de porumbel, îmi dau seama că vasul e în flăcări. Tocmai de aceea m-am și învoit să vă însoțesc până la Mangareva. Dar mai întâi se cuvine să primesc încuviințarea oamenilor mei. Așa e obiceiul la noi. Guvernatorul nu poate părăsi insula fără un temei serios. Fiind în joc interesele poporului, acesta are dreptul să voteze pentru sau contra plecării mele. Dar sunt sigur că-mi vor da încuviințarea cerută.

- Ești chiar atât de sigur?

- Sunt convins.

- Dar dacă știi că au să-ți dea consimțământul, ce rost are să li-l mai ceri? Gândește-te cât timp pierdut, o noapte întregă!

- Așa-i obiceiul la noi, răspuse McCoy, imperturbabil. Și-apoi în calitatea mea de guvernator, trebuie să iau unele măsuri pentru conducerea treburilor pe insulă în absența mea.

- Bine, dar până la Mangareva nu-s decât douăzeci și patru de ore, îi aminti căpitanul. Să zicem că ți-ar trebui de șase ori pe-atâta ca să te-ntorci pe insulă; ar însemna să fii acasă peste o săptămână.

McCoy zâmbi, cu zâmbetul lui generos, binevoitor:

- Foarte puține vase fac popas pe insula Pitcairn, de obicei acelea care vin din San Francisco sau care ocolesc Capul Horn. În cel mai bun caz, m-aș întoarce în răstimp de șase luni, dar s-ar putea să lipsesc și un an întreg, sau să fiu nevoit a pleca la San Francisco pentru a găsi un vas care să mă aducă înapoi acasă. Țin minte că, odată, tatăl meu a părăsit insula Pitcairn cu gândul că va lipsi trei luni, dar i-au trebuit doi ani până se se-ntoarcă. Știu, de asemenea, că proviziile voastre sunt pe terminate; dacă ați fi nevoiți să vă continuați drumul cu bărcile, ați rătăci nu știu câte zile până să ajungeți pe uscat, mai ales dacă se strică vremea.

V-aș putea aduce mâine dimineață două bărci pline cu banane uscate, sunt alimentele cele mai nimerite. Profitați de vântul prielnic și apropiați-vă tot mai mult de insulă, ca să vă pot aduce cât mai multe banane. Și-acum, la revedere. Și-i întinse mâna. Căpitanul i-o strânse, dar nu-i dădu drumul, se agăță de ea ca de un colac de salvare.

- De unde știi eu că te vei întoarce mâine dimineață? îl întrebă el.

- Da, da! zise și secundul. Cine ne garantează că n-o s-o ștergi ca să-ți salvezi pielea?

McCoy nu răspunse. Le aruncă o privire blajină și binevoitoare, izvorâtă parcă din cea mai adâncă parte a sufletului său. Căpitanul dădu drumul mâinii pe care o strângea. După ce mai învăluî o dată echipajul într-o privire atotcuprinzătoare, McCoy sări peste parapet și coborî în luntrea lui.

Cu ajutorul vântului, care se întetise, vasul *Pirinei* reuși să smulgă vreo șase mile curentului care-l trăgea spre vest. În zori, când vasul se afla la o depărtare de trei mile de insula Pircairn, căpitanul Davenport zări două bărci care se apropiau. McCoy se cățără din nou pe puntea încinsă, sărind peste parapet. Adusese cu el o sumedenie de banane uscate, legate în mănunchiuri învelite în frunze.

- Și-acum căpitane, rosti el, să întindem pânzele și să pornim la drum! Peste câteva minute, stând lângă căpitan, care încerca să măsoare din ochi viteza vasului, McCoy spuse:

- După cum știi, nu-s un navigator. Abia după ce se va zări uscatul, voi lua cârma în mână și voi pilota vasul spre Mangareva. Ce viteză are?

- Unsprezece noduri, răspunse căpitanul, privind încă o dată apa.

- Unsprezece...dacă-și menține viteza, înseamnă că vom zări țărnel Mangarevei mâine dimineață între opt și nouă. Pe la zece, sau cel târziu până la unsprezece, voi trage vasul pe nisip, punând astfel capăt necazurilor voastre.

McCoy vorbea cu atâta convingere, încât căpitanul avu sentimentul că acea clipă fericită a și sosit! Se cam săturase să navigheze pe corabia asta care ardea de peste două săptămâni!

O pală de vânt îl izbi în ceafă, șuierându-i pe lângă urechi. Căpitanul aruncă o privire grăbită peste bord și spuse:

- Vântul se întetește mereu. Vasul face acum douăsprezece noduri pe oră, nu unsprezece. Dacă o ține tot așa, ajungem chiar în noaptea aceasta.

Toată ziua *Pirinei* cu încărcătura de foc, despică valurile înspumate. La căderea nopții, o parte din pânze fură strânse, iar corabia își continuă drumul pe întuneric, hăituită de talazurile înalte ce mugeau în urma ei. Vântul prielnic își făcuse efectul asupra oamenilor, la care se observa acum o anumită înviorare. În timpul celui de al doilea cart, un matelot începu să cânte, iar pe la ceasurile opt, întreg echipajul cânta.

Căpitanul Davenport porunci să i se aducă păturile și, învelindu-se cu ele, se culcă pe dunetă.

- Am uitat ce-i somnul, îi explică el lui McCoy. Sunt frânt de oboseală. Dar trezește-mă dacă va fi nevoie.

La orele trei noaptea, se deșteptă simțind că cineva îl trage ușor de mână. Însă buimac de somn, se sculă repede și-și întinse brațele, ca să se dezmoștească. Vântul își bătea tam-tamul războinic izbindu-se de frânghii, iar talazurile zgâlțâiau zdravăn corabia, care se răsucea când pe o parte, când pe cealaltă, cu puntea de mijloc mai tot timpul sub apă. McCoy îi striga ceva, dar nu putea auzi ce anume. Căpitanul întinse brațul și-l apucă de umăr trăgându-l spre el, în așa fel ca să-și poată lipi urechea de gura celui alt.

- E ora trei, auzi el vocea lui McCoy, aceeași voce catifelată, însă ciudat de stinsă, venind parcă de foarte departe. Am străbătut cred, vreo două sute cincizeci de mile. Insula Semilunii trebuie să fie la vreo treizeci de mile depărtare de noi, undeva în fața noastră. N-are nici o lumină care să ne-o arate. Tot înaintând așa, s-ar putea să ne ciocnim de ea, și atunci s-ar isprăvi cu noi și cu corabia!

- Ce-i de făcut atunci? Să coborâm pânzele?



- Da, să le coborâm și să plutim în derivă până în zori. Vom întârzia doar trei-patru ore.

Corabia cu pânțele în flăcări începu așadar să plutească în derivă, înfruntând furtuna ce-și abătea asupra-i talazurile furibunde. Pe această coajă de nucă cu miezul de foc, mateloții se zbuciumau ca niște gânganii.

- Furtuna asta e cu totul neobișnuită, îi spuse McCoy căpitanului, care se adăpostise lângă cabină. În această perioadă a anului n-ar trebui să bântuie nici o furtună. Dar vremea a fost foarte capricioasă. Alizeele, care încetaseră să bată, s-au dezlănțuit brusc.

Și McCoy își flutură mâna în noapte, ca și cum ar fi vrut să cuprindă depărtările.

- Undeva, spre apus, se pregătește ceva cumplit, un uragan poate. Din fericire, ne aflăm departe spre răsărit. Furtuna asta e un fleac, nu poate ține mult, te asigur.

Și într-adevăr, în zori furtuna se potoli. Lumina zilei scose însă la iveală o nouă primejdie: marea era acoperită de o negură deasă, sau mai degrabă de o ceață strălucitoare, care, deși nu lăsa să se vadă nimic prin ea, era ca un vâl subțire tras peste mare și luminat de razele soarelui.

Puntea vasului fumega mai mult ca în ajun, iar veselia ofițerilor și a mateloților se risipise. În umbra cambuzei, musul bocea amarnic. Era la prima lui călătorie, și spaima de moarte i se cuibărise în suflet. Căpitanul umbla de colo până colo ca o fantomă, mușcându-și nervos mustața și privind încruntat, incapabil să ia o hotărâre.

- Ce părere ai? întrebă el, oprindu-se lângă McCoy, care tocmai își lua micul dejun, alcătuit din câteva banane prăjite și o carafă de apă. Abia după ce sfârși de mestecat ultima banană și după ce goli carafa, McCoy spuse, aruncând o privire blajină și surâzătoare în jur:

- Personal, socotesc că e mai bine să ne continuăm drumul decât să ardem de vii. Punțile vasului n-au să mai țină mult. Sunt parcă și mai încinse azi-dimineață. N-ai cumva o pereche de ghete? Tălpile mele desculțe nu mai suportă atâta căldură...

*Pirinei* porni așadar din nou la drum, luând în piept talazurile dezlănțuite. Secundul își exprimă dorința de a lăsa apa să pătrundă în cală însă fără a deschide chepengurile. McCoy își vârî capul în habitacul, ca să vadă direcția vasului.

- L-aș mai opri puțin, căpitane, spuse el. Cât a plutit în derivă s-a abătut prea mult din drumul lui.

- Am și corectat cu un punct devierea, nu-i destul?

- După părerea mea, ar trebui cu două puncte, căpitane. Din cauza furtunii, curentul acela care trage spre vest s-a intensificat și mai mult.

Căpitanul Davenport se învoi să corecteze cu un punct și jumătate direcția vasului, apoi, însoțit de McCoy și de secund, se cățărară pe platforma din vârful catargului, pentru a scruta orizontul. Pânzele fuseseră din nou înălțate, așa că *Pirinei* înainta acum cu zece noduri pe oră. Marea se liniști de-a binelea, dar ceața aceea strălucitoare nu se spulberase deloc. Pe la orele zece, căpitanul începu să dea semne de nervozitate. Oamenii erau toți, la posturile lor, gata să intervină la primul semnal care-ar fi anunțat apariția uscatului; pe o asemenea ceață, se puteau ciocni de vreo stâncă din apropierea țărmlui. Încă o oră se scurse, într-o așteptare încordată. Cele trei străji din vârful catargului scrutau ceața strălucitoare.

- Dar dacă nu dăm de Mangareva? întrebă deodată căpitanul Davenport.

- Nu putem face altceva decât să ne continuăm drumul, căpitane, răspuse McCoy, cu glasul-i catifelat, fără să-și întoarcă fața. Putem naviga și o mie de mile printre stâncile și atolii arhipieleagului Paumotus. Undeva, însă, tot trebuie să ajungem.

- Bine, fie! zise căpitanul, și dădu să coboare pe punte. Am trecut de Mangareva. Dumnezeu știe unde-o să nimerim! Mai bine n-aș fi corectat cu o jumătate de punct devierea vasului! Curentul ăsta afurisit își bate joc de navigatori!

- Vechii navigatori au poreclit insulele Paumotus, „Arhipieleagul primejdiilor” tocmai din pricina acestui curent, spuse McCoy după ce se întoarseră pe dunetă.

- Într-o zi stăteam de vorba, la Sydney, cu un marinar care făcuse negoț pe insulele Paumotus, spuse secundul. Îmi povestea că asigurarea pentru vasele care navighează pe-aici e de optsprezece la sută. E adevărat?

- E adevărat, răspunse McCoy, zâmbind, numai că proprietarii nu obișnuiesc să-și asigure vasele. În schimb, amortizează cu câte douăzeci la sută pe an valoarea vaselor.

- Dumnezeu! exclamă căpitanul, scuturând din cap. Asta-nseamnă că viața unui vas se reduce la numai cinci ani. Afurisită mare!

Cei trei intrară din nou în cabină ca să consulte harta cea mare. Dar fumul otrăvitor îi alungă numaidecât pe punte. Gâfâind și tușind, desfășurară harta, pe care-o luaseră cu ei.

- Iată insula Moerenhout, zise căpitanul, arătând un punct pe hartă. Nu poate fi mai departe de o sută de mile, în fața noastră.

- O sută și zece, îl corectă McCoy, dând din cap.

- Da, ar fi posibil, însă cu foarte mare greutate. Aș putea găsi un loc în care să împotmolesc vasul, dar există și primejdia de a-l ciocni de vreo stâncă. Afurisită mare!

- Vom încerca, totuși, hotărî căpitanul Davenport și se apucă să traseze itinerariul.

După-amiaza, foarte devreme, pânzele fură strânse, pentru a evita eventuala depășire a insulei în timpul nopții. În curând, oamenii se arătară din nou bine-dispuși; pământul era atât de aproape, încât puteau spera că necazurile lor se vor sfârși în dimineața următoare.

Zorile se revărsară din cupa unui strălucitor soare tropical. Alizeul din sud-est trecuse la est și mâna vasul cu o viteză de opt noduri. Căpitanul Davenport făcu respectivele calcule, ținând seama de deviația posibilă, și vesti oamenilor că insula Moerenhout se afla la o depărtare de cel mult zece mile. Corabia străbătu aceste zece mile, apoi încă zece, dar străjile cocoțate în vârful celor trei catarge nu zăriră nimic altceva decât marea măturată de razele soarelui.

- Totuși, pământul e acolo! le strigă căpitanul Davenport de pe dunetă.

McCoy îi surâse binevoitor, dar căpitanul îl fulgeră cu o privire năucă și, punând mâna pe sextant făcu din nou măsurătorile.

- Știam eu că nu-i nicio greșeală! exclamă el când isprăvi. 21,55 latitudine sudică și 136,2 longitudine vestică. Asta este! Mai avem încă opt mile de navigat în direcția vântului. Dumneata cât ai calculat domnule Koning?

Secundul se uită la propriile-i calcule și răspunse în șoaptă:

- Latitudinea e aceeași: 21,55, dar longitudinea mi-a ieșit 136,48, e o diferență destul de mare...

Căpitanul Davenport întâmpină, însă, cifrele acestea cu o tăcere atât de disprețuitoare, încât dl. Koning își mușcă buzele de ciudă și înjură printre dinți.

- Mergem mai departe! îi porunci căpitanul timonierului. Trei puncte!

Apoi se întoarse la calculele lui și începu iar să le verifice. Obrajii-i erau scâlțați în sudoare. Își mușcă mustața, buzele și creionul, în timp ce privea cifrele, ca și cum ar fi avut în fața ochilor niște năluci. Deodată, cu un gest brutal, mototoli în pumni hârtia mâzgălită și o călcă în picioare. Domnul Koning rânji batjocoritor și se depărtă, iar căpitanul se rezemă de cabină și rămase tăcut vreme de o jumătate de ceas, zgâindu-se la mare cu o expresie de deznădejde pe față.

- Domnule McCoy! exclamă el deodată. Harta indică un alt grup de insule, cam la vreo 40 de mile spre nord sau nord-vest, insulele Acteon. Ce-i cu ele, și câte sunt?

- Sunt patru la număr, foarte joase. Prima dintre ele este Matueri, așezată la sud-estul grupului; este nelocuită și n-are intrare în lagună. Apoi vine Tenarunga; odinioară, locuiau acolo vreo duzină de oameni, dar s-ar putea să nu fi rămas niciunul. Oricum, n-are nici o intrare pentru corăbii, doar un mic canal, prin care poate trece, cel mult, o barcă. Celălalte două insule sunt Vehauga și Teua-rară, nelocuite, foarte joase și fără intrări. Nu există o plajă pe care *Pirinei* să poată eșua. Vasul s-ar prăpădi!

- Ce tot spui? izbucni căpitanul Davenport înfuriat. Nelocuită? Fără intrare?! Atunci, la ce naiba folosesc insulele astea?!

- Uite! adăugă el peste câteva clipe, urlând ca un câine turbat. Harta indică și alte insule, un arhipieleag întreg, spre nord-vest. Ce-i cu ele? N-are nici una vreo intrare în care să-mi pot trage vasul?

McCoy reflectă calm, fără să se uite la hartă. Toate aceste insule, stânci, bancuri de nisip, lagune și golfuri erau însemnate în memoria lui, ca pe-o hartă de mare precizie. Le cunoștea bine, așa cum un orășean cunoaște străzile și clădirile orașului său.

- Papakena și Vanavana se află la vreo sută de mile spre vest, sau spre nord-vest, spuse el. Prima e nelocuită, iar locuitorii celei de-a doua s-au strămutat, pare-se, pe insula Cadmus. Oricum, nici una din ele nu are vreo intrare în lagună. Mai e o insulă, Ahunui, la încă o sută de mile spre nord-vest, dar nici ea nu e locuită și n-are intrare.

- Cu vreo patruzeci de mile mai încolo văd, parcă, alte două insule, zise căpitanul, ridicându-și privirea de pe hartă.

McCoy scutură din cap:

- Paros și Manuhungi. Nelocuite și fără intrări. Nengo-Nengo, situată cu vreo patruzeci de mile dincolo de ele, e și ea nelocuită și fără intrare. În schimb insula Hao e tocmai ceea ce ne trebuie nouă. Are o lagună lungă de vreo treizeci de mile și lată de cinici mile. Are mulți locuitori, și de obicei destulă apă de băut. Orice vas poate pătrunde acolo...

Tăcu și se uită cu luare-aminte la căpitanul Davenport, care stătea aplecat deasupra hărții, cu compasul în mână.

- Nu există vreo altă lagună accesibilă, undeva mai aproape decât insula Hao? gemu căpitanul.

- Nu căpitane! Asta e cea mai apropiată.

- Bine, dar până acolo sunt trei sute patruzeci de mile! rosti căpitanul în șoaptă, dar cu hotărâre. Nu pot primejdui atâtea vieți! Voi îndrepta corabia spre insula Acteon, chiar dac-ar fi să naufragiez! Deși ar fi păcat, e o corabie destul de bună! oftă căpitanul, și schimbă numaidecât direcția vasului, lăsându-l să plutească în voia curentului ce-l trăgea spre vest.

Peste vreo oră, cerul se acoperi de nori. Alizeul de sud-est continua să sufle, încât oceanul părea acum o tablă de șah încrețită.

- Ajungem acolo pe la unu sau două, spuse căpitanul cu convingere. Domnule McCoy, te rog să-mi tragi corabia la țărmul insulei care crezi că-i locuită.

Soarele nu mai apăru, iar la ora unu nu se zări nici un petic de pământ. Căpitanul Davenport merse la pupa și privi dâra piezișă lăsată de corabie.

- Dumnezeu! exclamă el. S-a schimbat curentul! Acum trage spre est!

Domnul Koning păru neîncrezător. Cât despre McCoy, refuză să se pronunțe, deși spuse că nu vede nici un motiv ca în preajma insulelor Paumotus să nu fie și un asemenea curent. Peste câteva minute, o tornadă răpi vasului orice vânt prielnic, lăsându-l în voia valurilor învârtite.

- Unde-i sonda?! Hai, aduceți-mi-o aici! strigă căpitanul și, smulgând sonda din mâinile unui matelot, o aruncă în apă. Ia te uită! Plutește spre nord-est! Vezi și dumneata!

McCoy și secundul apucară pe rând sfoara sondei, care vibra puternic, zgâlțâită de curent.

- Are o viteză de patru noduri! spuse dl. Koning.

- Și trage spre est, nu spre vest! mârâi căpitanul Davenport, aruncându-i o privire acuzatoare lui McCoy, ca și cum el ar fi fost vinovat de schimbarea direcției curentului.

- Tocmai de aceea se plătește o asigurare de optsprezece la sută pentru navigația în apele astea, zise McCoy. Curenții se schimbă mereu pe-aici. Din pricina lor, un scriitor, al cărui nume l-am uitat, și care s-a aventurat pe ocean cu un iaht botezat *Casco*, a nimerit pe insula Tikei, în loc să ajungă la Takaroa, cu vreo treizeci de mile mai încolo. Acum avem vântul în spate, și ați face mai bine să corectați cu câteva puncte cursul.

- Cu cât ne-a abătut din drum curentul ăsta? Întebă căpitanul enervat. De unde să știu cât trebuie să corectez cursul?

- Nici eu nu știu, căpitane, răspunse McCoy, cu același glas blajin.

Având din nou vântul în spate, *Pirinei*, a cărei punte fumegândă licărea în razele cenușii ale soarelui înaintă puțin; apoi făcu iar cale întoarsă, abătându-se când spre stânga, când spre dreapta, în căutarea insulelor Acteon, pe care pândarii cocoțați pe vârful catargelor nu izbuteau să le zărească.

Căpitanul Davenport era iritat la culme, dar mânia lui lua forma unei tăceri posace. Toată după-amiaza se plimbă de colo până colo pe dunele, oprindu-se din când în când ca să se rezeme de straiuri. La căderea serii, fără să se consulte cu McCoy, cârmi vasul în direcția nord-vest. Cercetând în taină harta și busola, dl. Koning își dădu seama, ca și McCoy (care n-avea nevoie de hartă), că se îndreptau spre insula Hao. Pe la miezul nopții marea se liniști, iar stelele răsăriră pe cer. Perspectiva unei zile senine îl înveseli puțin pe căpitan.

- Mâine dimineață voi face o măsurătoare, îi spuse el lui McCoy. Deși nu-mi cunosc precis latitudinea. Voi folosi însă metoda Sumner. Cunoști linia Sumner?

Și-i explică în amănunt în ce consta metoda Sumner.

În ziua următoare, vremea se arătă într-adevăr senină; profitând de alizeul care sufla dinspre răsărit, *Pirinei* își continuă drumul, cu nouă noduri pe oră. Căpitanul Davenport și secundul calculară, fiecare în parte, poziția vasului, cu ajutorul metodei Sumner, și căzură de acord. La amiază, repetară operația, verificând calculele obținute dimineața.

- Peste douăzeci și patru de ore vom fi acolo, îl asigură căpitanul pe McCoy. Nu pricep cum de mai rezistă puntea corabiei, e o adevărată minune! Numai că n-are cum să țină mult. Fumegă din ce în ce mai vârtos. Și totuși, a fost o punte strașnică, la San-Francisco, unde am călăfăruit-o. De-aia m-am și mirat când am văzut prima oară flăcările. Dar ce-i acolo? exclamă căpitanul, privind, cu o mutră plouată, o dâră de fum ce se răsucea la vreo șase-șapte metri deasupra punții, în dreptul catargului de mizenă. Cum de a apărut tocmai acolo?

Dâra de fum se târâse pesemne în lungul catargului, adăpostită de acesta, și devenise vizibilă abia când ajunsese sus. Deodată însă, se desprinse de lângă catarg, și, o clipă, pluti

deasupra căpitanului ca o umbră amenințătoare. Apoi vântul o spulberă, iar căpitanul răsuflă ușurat.

- După cum spuneam, urmă el, am rămas surprins la început. Era o punte solidă, și totuși fumul se strecura prin ea ca printr-o sită. De-atunci am călăfătit-o de câteva ori, și totuși degeaba. Presiunea o fi teribil de mare, ca să împingă atâta fum!

În după-amiaza aceea, cerul se acoperi din nou, iar vremea deveni ploioasă. Vântul își tot schimba direcția, bătând când spre sud-est, când spre nord-est. Pe la miezul nopții, o vijelie cumplită se abătu asupra corăbiei, dinspre sud-vest.

- N-o să putem ajunge la Hao înainte de orele zece sau unsprezece, se plânse căpitanul Davenport, la șapte dimineața, când norii șterseseră, cu buretele lor negru, făgăduiala soarelui pe boltă.

- Dar cu curenții cum stăm? întrebă el, cu neliniște în glas.

Pândarii de pe catarge continuau să nu zărească nici o limbă de pământ. Și încă o zi se scurse, în tornade năpraznice, urmate de ploi liniștite. La căderea nopții, marea începu să se zbuциume dinspre vest. Acul barometrului căzuse la 29.50. Deși vântul încetase să bată, marea era din ce în ce mai zbuциumată, mai amenințătoare. *Pirinei* luneca pe valurile uriașe ce se tălăzuiau dinspre vest, într-o nesfârșită procesiune. Oamenii din ambele schimburi micșorară grabnic pânzele, iar după ce isprăviră treaba căzură morți de oboseală. Icnetele și murmurale lor animalice se auzeau, amenințătoare în întuneric.

Odată, când fură chemați din nou ca să întărească velele la tribord, oamenii refuzară, arătându-și deschis ostilitatea, prin mișcări leneșe, de o încetineală amenințătoare.

Aerul era umed și cleios ca un mucilagiu și, cum vântul contenise, oamenii respirau greu, simțind că se sufocă. Pe fețele și pe brațele lor goale șiroia sudoarea. Căpitanul Davenport, cu fața mai trasă și mai îngrijorată ca oricând, și cu ochii tulburi și holbați, părea apăsător de presimțirea unei catastrofe.

- E un uragan care s-a dezlănțuit undeva, departe, spre vest, încercă McCoy să-l liniștească. În cel mai rău caz, numai coada lui ne va izbi.



Dar căpitanul nu se putea liniști cu una, cu două. Îngândurat, începu să citească, la lumina unui felinar, paginile din Îndreptarul său de bord, referitoare la strategia conducătorilor de nave în caz de furtună.

Deodată tăcerea fu sfâșiată de un geamăt, era musul, care se văicărea.

- Ține-ți gura! zberă căpitanul, băgându-i în sperieți pe toți, nu numai pe băiat, care începuse să țipe, îngrozit.

- Domnule Koning, urmă căpitanul, cu glas sugrumat de furie, fii bun și închide-i gura cu o cârpă mucosului!

Dar McCoy fu acela care porni spre băiat; peste câteva minute acesta adormi, liniștit. Cu puțină vreme înainte de revărsatul zorilor, se strârni din nou, dinspre sud-est, o adiere de vânt, care se întetea în curând. Întreg echipajul aștepta pe punte, să vadă ce se-ntâmplă.

- Am scăpat, căpitane, îi spuse McCoy, lângă umărul lui. Uraganul e la vest, iar noi suntem la sud. Briza asta e un semn bun, n-o să sufle mai tare. Puteți întinde pânzele.

- La ce bun? Încotro să navighez? De două zile n-am mai stabilit poziția vasului. De altfel, ar fi trebuit să zărim insula Hao încă de ieri dimineață! Spune-mi unde se ascunde, la nord, la sud, la est sau la vest, și pornesc cu vântul spre ea!

- Nu sunt un navigator, căpitane, răspuse McCoy cu obișnuita-i blândețe.

- Iar eu eram convins că-s navigator, până am ajuns lângă insulele astea blestemate! mormăi căpitanul.

Pe la amiază, unul dintre pândari semnaliză: „Stânci în față!”

Mateloții începură să dea jos pânzele, una câte una, pentru a frâna corabia. Aceasta luneca acum pe apă, luptând cu un curent ce amenința s-o tragă spre stânci. Ofițerii și mateloții munceau din răspuțeri, iar căpitanul, bucătarul, musul și McCoy le dădeau o mână de ajutor. Nu era timp de pierdut. Nimeriseră într-un loc foarte primejdios, lângă un recif alcătuit din niște stânci negre și joase, pe care nu s-ar fi putut adăposti nici măcar păsările de mare, necum oamenii. Numai o sută de iarzi despărțeau acum vasul de stâncile astea; până să se depărteze, purtat de vânt,

oamenii apucară să reverse un torent de înjurături asupra lui McCoy, blestemând clipa când se urcase pe vas și le propusese să se îndrepte spre Mangareva, ademenindu-i departe de pașnica insulă Pitcairn, spre o pierzare sigură, pe marea asta năpraznică. McCoy rămase însă netulburat. Le zâmbi cu bunăvoința simplă și fermecătoare a sufletului său împăcat, iar această bunăvoință păru să-și facă drum și în sufletele lor întunecate, căci în curând încetară, rușinați să mai înjure.

- Afurisită mare! murmură căpitanul Davenport, când vasul se depărtă puțin de stânci. Se întoarse, însă, brusc pentru a privi reciful, care în loc să fi rămas în urma vasului, reapăruse drept în fața lui.

Căpitanul se așeză, cuprinzându-și capul în plame. Nu numai el, ci și secundul, și McCoy, și întreg echipajul, văzuseră același lucru. La sud de recif, se stârnise un curent rapid, ce-i trăgea într-acolo; dar un curent la fel de puternic mâna corabia în sens contrar.

- Auzisem eu și mai înainte de insulele Paumotus! gemu căpitanul, dezvelindu-și fața palidă. Căpitanul Moyendale mi-a vorbit despre ele, după ce-și prăpădise vasul în apele lor. Iar eu am râs de el, Dumnezeu să mă ierte!...Ce recif e ăsta? adăugă el, întorcându-se cu fața la McCoy.

- Nu știi, căpitane.

- Cum de nu știi?

- Pentru că nu l-am mai văzut până acum, și nici n-am auzit despre el. În orice caz, nu e trecut pe hartă. Apele astea n-au fost încă cercetate ca lumea.

- Atunci, nu știi unde ne aflăm?!

- Știu tot atât cât dumneata, răspunse McCoy cu glasul lui blajin.

Pe la orele patru după-amiază, pândarii zăriră la orizont niște cocotieri, care se înălțau parcă de-a dreptul din apă. Ceva mai târziu, zăriră și un atol, ce se ridica puțin deasupra nivelului mării.

- Acum știi unde ne aflăm, căpitane, spuse McCoy, lăsând din mână ocheanul. Asta-i insula Resolution. Ne aflăm la patruzeci de mile depărtare de insula Hao, și avem vântul în față.

- Atunci, să tragem corabia la țârm! Pe unde putem intra?

- Nu există decât un canal îngust, pentru bărci. Dar fiindcă acum știm unde ne aflăm, ne putem îndrepta spre insula „Barclay de Tolly”, care-i situată la vreo sută și douăzeci de mile, în direcția nord, nord-vest. Cu briza asta, putem ajunge acolo mâine dimineață pe la ora nouă.

Căpitanul Davenport cercetă harta, îngândurat.

- Chiar dacă am împotmoli corabia aici, adăugă McCoy, tot la „Barclay de Tolly” ar trebui să ajungem, însă cu bărcile...

Căpitanul dădu echipajului ordinele convenite, și astfel *Pirinei* porni iarăși la drum pe marea neospitalieră.

În după-amiaza zilei următoare, deznădejdea și revolta începu să colcăie în sufletele oamenilor strânși pe puntea fumegândă a vasului. Curentul se înteți, vântul se potolise, iar *Pirinei* se abătuse spre vest. Insula „Barclay de Tolly” rămăsese undeva spre est, abia vizibilă din vârful catargului. În zadar încercau să se îndrepte spre ea. Cocotierii ei apăreau mereu la orizont, ca un miraj, care-i înnebunea pe pândari, căci cei de pe punte nu vedeau nimic.

Căpitanul Davenport consultă harta și pe McCoy. Insula Makemo se afla la o depărtare de șaptezeci și cinci de mile spre sud-vest, și avea o lagună lungă de teizeci de mile, cu o intrare excelentă. Căpitanul Davenport hotărî să ponească într-acolo, dar oamenii refuzară să-i îndeplinească ordinele. Se săturaseră să-și prăjească tălpile pe puntea aceea încinsă de flăcările iadului. De vreme ce uscatul era aproape, se puteau duce cu bărcile. Corabia n-avea decât să ardă, tot nu putea ajunge până acolo! Își făcuseră din plin datoria față de corabie; acum trebuiau să-și facă datoria față de ei înșiși...

Îmbrâncindu-l cât colo pe secund și pe ajutorul acestuia, se repeziră așadar spre bărci și începură să le dezlege. Căpitanul Davenport și secundul, cu revolverele în mâini, înaintară spre marginea dunetei, dar deodată se auzi vocea lui McCoy, care, cocoțat pe cabina de comandă, le vorbea mateloților. La auzul acestei voci gunguritoare, oamenii se opriră ca fermecați, învăluiți de liniștea lui sufletească. Vorbele și gândurile lui simple se revărsau asupra lor ca o apă vrăjită, liniștindu-i fără voia lor.

Le veneau din nou în minte întâmplări demult uitate, iar unii dintre ei își amintiră chiar de cântecele auzite în copilărie și de fețele surâzătoare ale mamelor lor. Lumea înceta să mai fie pentru ei o vale a plângerii; un iad plin de primejdii și necazuri. Totul era așa cum ar fi trebuit să fie: li se părea normal să întoarcă spatele uscatului și să pornească încă o dată la drum, pe corabia ce ardea sub tălpile lor.

McCoy vorbea cât se poate de simplu, dar personalitatea lui era mai cuceritoare și mai grăitoare decât orice cuvânt ar fi putut rosti. Emană o vrajă ciudată, subtilă și adâncă în același timp, un soi de seducție spirituală irezistibilă, în ciuda glasului său smerit și blajin. Iar această vrajă pătrundea ca o lumină în văgăunile întunecate ale sufletului lor, purificându-le și liniștindu-le în mult mai mare măsură decât o puteau face revolverele lucioase și ucigătoare ale ofițerilor. Oameni începură să se foiască, iar cei care dezlegaseră bărcile le legară la loc. Apoi, unul câte unul, se depărtară cu mișcări stângace.

Fața lui McCoy strălucea de o bucurie copilărească în clipa când coborî de pe cabină. Privindu-l, ai fi zis că nu se întâmplase nimic, că nu preîntâmpinase nici o răscoală: în lumea lui fericită nu era loc pentru asemenea lucruri...

- L-ai hipnotizat! îi șopti Koning rânjind.

- Băieții ăștia sunt buni la suflet, răspuse bătrânul. Au trecut prin momente foarte grele, au muncit din greu, și vor mai munci, pentru că sunt hotărâți să meargă până la capăt.

DI. Koning n-avea vreme să stea la discuții. Începu să împartă ordine în dreapta și-n stânga, iar mateloții se grăbiră să le îndeplinească, pentru a urni vasul în direcția insulei Makemo. Vântul bătea foarte ușor, iar după asfințit aproape că încetă să mai sufle. Era groaznic de cald, iar oamenii încercau zadarnic să adoarmă. Puntea era prea încinsă ca să se poată întinde pe ea; aburii otrăvitori strecurați prin deschizături, pluteau ca niște duhuri deasupra vasului, pătrunzând în nările și-n gâtlejurile oamenilor, care tușeau și strănutau fără încetare. Stelele pâlpâiau nepăsătoare pe bolta întunecată, iar luna plină, ce răsărea la orizont, lumina cu razele ei miriade de fuioare și firicele de fum ce

se răsuceau și se încolăceau ca o imensă pânză de paianjen de-a lungul punții, peste parapet și deasupra catargelor.

- Spune-mi te rog, ce s-a întâmplat cu echipajul de pe BOUNTY după ce-a ajuns pe insula Pitcairn? îl întrebă căpitanul pe McCoy, frecându-și ochii care-l usturau. Reportajul pe care l-am citit pretindea că oamenii au dat foc vasului, și că fapta lor a fost descoperită abia cu mulți ani mai târziu. Dar ce s-a petrecut atunci? Sunt foarte curios să aflu ce s-a întâmplat cu oamenii aceia disperați. Se aflau printre ei și câțiva băștinași. Și chiar câteva femei, a căror prezență era din capul locului un semn prevestitor de tulburări...

- Da, au fost tulburări grave, răspuse McCoy. Erau niște oameni foarte răi. Au început să se certe din pricina femeilor, care erau, toate, din Tahiti. Unul dintre răsculați, un anume Williams, și-a pierdut nevasta, care căzuse de pe o stâncă în timp ce vâna păsări de mare. Williams o răpise atunci pe nevasta unuia dintre băștinași; ceilalți băștinași s-au mâniat și au omorât o bună parte din echipaj. Puținii supraviețuitori i-au măcelărit, bineînțeles, pe băștinași, cu ajutorul femeilor acestora. Băștinașii au ajuns chiar să se omoare între ei. Erau niște oameni cumpliți... Bunăoară, unul, pe nume Timiti, a fost ucis de alți doi băștinași în timp ce-l ajutau să se pieptene; fuseseră puși la cale de către albi. Cei doi au fost, după aceea, lichidați de către albi. Nevasta unuia pe nume Tullaloo l-a ucis pe acesta într-o peșteră, ca să rămână cu bărbatul alb la care râvnea. Da, erau niște oameni fără Dumnezeu, ticăloși din cale-afară. În decurs de doi ani au fost omorâți toți băștinașii și aproape toți albi în afară de patru: Young, John Adams, Quintal și McCoy, străbunicul meu. Quintal era o adevărată fiară. Într-o bună zi i-a smuls o ureche nevesti-si, cu dinții, pentru că nu prinsese destul pește...

- Îngrozitori oameni! exclamă dl. Koning.

- Da, îngrozitori, adevărați McCoy, și urmă să gângurească despre sângeroșii și pătimașii săi strămoși. Străbunicul meu scăpă de masacru, dar și-a luat singur viața. Își meșterise un alambic, cu ajutorul căruia făcea alcool din rădăcinile plantei *Ti*. Împreună cu Quintal, care era cel mai bun prieten al lui, se îmbăta de dimineață

până seara. În cele din urmă McCoy, atins de delirum tremens, și-a legat un pietroi de gât și s-a aruncat în mare.

Femeia lui Quintal, cea cu urechea tăiată, a sfârșit prin a cădea de pe o stâncă. Rămas singur, Quintal s-a dus la Young și la Adams să le ceară nevestele. Temându-se de Quintal, care-ar fi fost în stare să-i ucidă, ei îl omorâra cu un topor. Young muri și el curând după aceea. Și cu asta, totul s-a sfârșit.

- Cred și eu că s-a sfârșit, mârâi căpitanul Davenport. Nu mai rămăsese nimeni în viață!

- Dumnezeu își întorsese fața de la acești nenorociți!

Către dimineață vântul scăzu; sufla doar o adiere slabă dinspre est, cu ajutorul căreia nu prea se putea înainta. De aceea, căpitanul porunci ca toate pânzele să fie întinse. Se temea de curentul acela năpraznic care-l îndepărtase de atâtea adăposturi posibile. Vremea rămase calmă toată ziua și toată noaptea. Mateloții începură din nou să mumure: bananele uscate nu numai că nu-i săturau, dar le și provocau dureri de stomac.

Toată ziua *Pirinei* pluti în voia curentului, spre vest, căci spre sud nu bătea niciun vânt. În zorii zilei următoare, pândarii zăriră la orizont un pâlc de cocotieri, ce-și ridicau capetele pletoase din apă, indicând prezența unui atol.

- E atolul Taenga, anunță McCoy. Ca să ajungem la insula Makemo, avem nevoie de o briză în noaptea aceasta.

- Dar ce-o fi cu alizeul de sud-est? întrebă căpitanul. De ce nu suflă? Ce s-o fi întâmplat?

- Sunt foarte multe lagune, iar apa lor se evaporează, degajând cantități uriașe de aburi, care răstoarnă echilibrul alizeelor și provoacă uneori furtuni, dinspre sud-vest. Nu uita căpitane, că ne aflăm în „Arhipeleagul primejdiilor”...

Căpitanul Davenport îl măsură cu privirea pe bătrân și deschise gura, ca să înjure, dar se opri, intimidat. Prezența lui McCoy era ca o stavilă pentru înjurăturile care-i încolțeau în minte și-i tremurau în gâtleej. Influența bătrânului crescuse în zilele petrecute pe vas. Căpitanul Davenport era un autocrat al mării, care nu se temea de nimeni și nu-și punea niciodată frâu limbii; și iată, că acum, nu se simțea în stare să înjure în prezența acestui

bătrân cu ochi galeși, cafenii, și cu glas de porumbel. La acest gând, căpitanul avu o tresărire. Își dădu deodată seama că omul din fața lui era urmașul aceluia McCoy de pe BOUNTY, a rebelului care fugise de ștreangul pregătit pentru el în Anglia, a răufăcătorului refugiat pe insula Pitcairn, în zilele când aceasta era teatrul atâtor tragedii sângeroase.

Căpitanul Davenport nu era credincios de felul lui, dar în clipa aceea simți dorința nebunească de a se arunca la picioarele bătrânului, bolborosind o rugă. Era o dorință tulburătoare, izvorâtă dintr-un soi de instinct orb, care-l făcea să se simtă mărunț și nevrednic în prezența acestui om înzestrat cu firea simplă a unui copil și cu blândețea unei femei.

Nu se putea însă, umili în fața echipajului. Și-apoi, mânia ce-l îndemnase să înjure, era încă vie în el. Deodată, izbi cu pumnul în acoperișul cabinei și strigă:

- Ascultă bătrâne, să știi că nu mă dau bătut! Insulele astea m-au amăgit, și-au bătut joc de mine, dar refuz să-mi plec capul. Voi conduce vasul, la nevoie, până-n China, dar tot voi găsi un loc în care să-l pot împotmoli. Chiar dacă toți ceilalți mă vor părăsi, eu voi rămâne. Am să le arăt eu insulelor Paumotus cine sunt! N-au să mă poată duce de nas! E o corabie strașnică, și voi rămâne pe ea câtă vreme voi avea măcar o scândurică sub picioare. Auzi ce spun?

- Voi rămâne cu dumneata, căpitane, zise McCoy.

Peste noapte începu să sufle o briză șfichiuitoare dinspre miazăzi. Căpitanul era preocupat, însă, de curentul care-i trăgea spre vest corabia arzândă. Din când în când își ieșea din fire și înjura în șoptă, ca să nu-l audă McCoy. Lumina zilei dezvăluia alte pâlcuri de palmieri răsărind din apă, undeva spre miazăzi.

- E extremitatea insulei Makemo, spuse McCoy. Katiu se află la numai câteva mile spre vest. Am putea merge într-acolo.

Dar curentul puternic dintre cele două insule îi purtă spre nord-vest, astfel încât pe la orele unu după-amiază văzură cum palmierii de pe Katiu se ridică deasupra nivelului apei pentru a se scufunda numaidecât după aceea.

Câteva minute mai târziu, tocmai când căpitanul descoperise că un alt curent îi trăgea vasul înspre nord-est, pândarii semnalară un pâlc de cocotieri în direcția nord-vest...

- Aceea e insula Raraka, spuse McCoy. N-o putem atinge fără un vânt prielnic, iar curentul ne trage spre sud-vest. Dar trebuie să fim atenți; cu câteva mile mai la nord, trece un alt curent, care se răsucește spre nord-vest și care ne-ar putea îndepărta de insula Fakarava, singurul loc potrivit pentru acostare.

- N-are decât să ne îndepărteze! mormăi căpitanul Davenport. Vom acosta noi undeva, până la urmă!

Situația era din ce în ce mai deznădăjduită. Puntea de pe *Pirinei* era atât de fierbinte, încât era gata-gata să ia foc. În unele locuri oamenii trebuiau să sară, ca să nu-și frigă tălpile, pe care nici măcar bocancii lor groși nu le mai protejau. Fumul devenea din ce în ce mai înecăcios. Toți aveau ochii inflamați și tușeau, înecându-se ca niște ofticoși.

În după-amiaza, aceea echipajul dezlegă bărcile și îngrămădi în ele ultimele rezerve de banane uscate, precum și instrumentele de bord ale ofițerilor. Căpitanul Davenport vârî până și cronometrul într-o barcă, deoarece se aștepta ca vasul să sară în aer dintr-o clipă în alta.

Această spaimă îi apăsă pe toți, întreaga noapte. De aceea, a doua zi în zori, când primele raze ale soarelui le lumină fețele cadaverice, cu ochii rățăciți, oamenii se zgâiră unii la alții, parcă mirați că mai erau în viață, și că vasul era încă întreg. Sărind într-un picior, sau chiar rupând-o la fugă din când în când, căpitanul făcu o ultimă inspecție pe punte.

- Acum e o chestiune de ore, dacă nu chiar de minute, spuse el când se întoarse pe duneță.

Peste câteva clipe, unul dintre pândari strigă:

- Pământ!...

De pe punte nu se vedea nimic așa că McCoy se cățăra pe catarg, dându-i căpitanului răgazul să înjure pentru a-și ușura puțin sufletul. Zărind, însă, pe apă o linie neagră undeva spre nord-est, încetă să înjure. Vântul care sufla nu era decât alizeul, ce se



întorcea, deviat cu opt puncte de la direcția lui obișnuită, împingând din nou vasul.

- Ceea ce se vede este extremitatea răsăriteană a insulei Fakareva, anunță McCoy coborând pe dunetă. Vântul care ne umflă pânzele ne va duce drept acolo.

După un ceas, cocotierii și țărmurile joase ale insulei începură să se vadă chiar de pe punte. Toți erau copleșiți de sentimentul că puterea de rezistență a vasului se apropia de sfârșit. Căpitanul Davenport porunci să fie coborâte la pupa cele trei bărci, cu câte un om la bord, pentru a le ține departe una de cealaltă. *Pirinei* naviga acum foarte aproape de țărumul atolului înălbit de spuma valurilor.

- Fii gata, căpitane! îi atrase atenția McCoy.

După un minut, zăriră un canal îngust ce ducea spre o lagună, un lac liniștit ca o oglindă, lung de vreo treizeci de mile și lat de vreo zece.

- Acum căpitane!

Pentru ultima oară ghiurile velor scârțâiră, în timp ce corabia se supunea cârmei ce-o îndrepta spre canal. Dar abia executară manevra, că oamenii se și traseră înapoi spre dunetă, cuprinși de panică. Nu se întâmplase nimic, dar se temeau, fără să știe de ce: erau chiar siguri că se va întâmpla o nenorocire. McCoy se repezi la provă ca să cârmească vasul în canal; dar căpitanul îl apucă de braț, și-l împinse cât colo:

- Stai aici! Puntea e șubredă în locul acela! Dar ce se întâmplă? Întrebă el în clipa următoare. Văd că stăm pe loc!

McCoy îi răspunse zâmbind:

- E refluxul, care împinge apa din canal cu o viteză de șapte noduri pe oră...

Timp de încă un ceas *Pirinei*, nu înaintă aproape deloc. Dar în curând vântul se înteți, așa că începură să înainteze.

- O parte din oameni să coboare în bărci, porunci căpitanul.

Ecolul glasului său nu se stinsese încă, iar oamenii începuseră să-i execute ordinul, când o pălălaie uriașă izbucni de sub puntea mediană a vasului, proiectând-o în sus, spre catarge, unde o parte din ea rămase suspendată, restul prăbușindu-se în mare. Din

fericire, oamenii se restrânseseră pe puntea din spate, ca să se ferească de vântul ce bătea din față. Îngroziți, se repeziră cu toții spre bărci, dar McCoy îi opri, cu vocea lui calmă și convingătoare:

- Nu vă pripiți! Totul e în ordine. Luați-l, vă rog, și pe mus...

Cuprins de spaimă, cârmaciul părăsise roata cârmei, dar căpitanul Davenport sări și-i prinse spițele, taman la timp pentru a evita împotmolirea vasului târât de curent.

- Domnule König, strigă el, ia comanda bărcilor! Leagă una din ele chiar sub puntea de comandă, ca să pot sări drept în ea.

Secundul șovăi o clipă, apoi sări peste parapet și coborî într-o barcă.

- Căpitane, corectează cu o jumătate de punct direcția!

Căpitanul tresări auzind aceste cuvinte: crezuse că rămăsese singur.

- Bine, bine, răspuse el.

Puntea din mijloc a vasului era acum ca o uriașă gaură de cuptor, din care tâșneau colanele de fum ce se înălțau deasupra catargelor, ascunzând cu totul partea din față a vasului. Adăpostit sub catargul de mizenă, McCoy continua să-și asume greaua sarcină de a conduce vasul prin canalul șerpuitor. Focul se întindea mereu de-a lungul punții. Deodată, uriașul turn de pânză al catargului se aprinse și se mistui. Numai velele trinchetului erau încă întregi, deși nu le puteau vedea din pricina fumului.

- Numai de n-ar arde și ele înainte de a ajunge la liman! gemu căpitanul.

- Vom ajunge! îl asigură McCoy, piln de încredere. Mai avem destul timp. Iar când vom fi la adăpost, vom întoarce vasul în bătaia vântului, ca să alunge fumul...

O limbă de foc țâșni lacomă spre partea de jos a catargului de mizenă, dar se spulberă, fără să o mistuie. De sus, un ghemotoc de frânghie aprinsă căzu drept în ceafa căpitanului, care o îndepărtă repede, ca înțepat de-o albină.

- Care-i direcția căpitane?

- Nord-vest.

- Întoarce puțin cârma spre vest.

Căpitanul cârmui spre vest.

- Acum întoarce-o spre nord, căpitane.

- Bine.

- Și-acum din nou spre vest.

Încet, încet, pătrunzând în lagună, vasul descrie cercul care-l aducea în bătaia vântului. Cu glasul lui potolit, izvorât parcă din convingerea că are înaintea lui o veșnicie, McCoy îl îndrumă pas cu pas pe căpitan.

- Încă un punct, căpitane.

- Prea bine...

Căpitanul Davenport răsuci cu putere roata cârmei, apoi o trase cu o spiță înapoi.

- Ține așa...

- În regulă.

Deși vântul le sufla acum din spate, căldura era atât de insuportabilă, încât căpitanul lăsa mereu roata din mână, pentru a-și șterge obrații încinși, fără a slăbi însă din ochi busola. Barba lui McCoy sfârâia, răspândind un miros puternic, ce-l neliniștea pe căpitan. Acesta ținea acum cârma când cu o mână, când cu cealaltă, și-și freca mereu de pantaloni palmele bășicate.

Deodată, tote pânzele catargului de mizenă se mistuiră într-o pălălaie, ce-i sili pe cei doi să se ghemuiască, cu fețele îngropate în palme.

- Încă puțin și poți lăsa vasul să plutească singur, căpitane, îi spuse McCoy aruncând o privire spre malul scund.

Bucăți de pânză și de frânghii aprinse cădeau peste ei și în jurul lor, ca o ploaie de foc. O bucată mare de odgon, uns cu catran, căzu la picioarele căpitanului, care începu să tușească din pricina fumului înecăcios, dar tot nu scăpă roata din mână. *Pirinei* atinse în sfârșit țărmlul, cu prova ridicată. Zguduitura făcu să se abată asupra lor o ploaie de cioburi aprinse. Corabia înaintă puțin și se izbi încă o dată de țărml, zdrobind coralul fragil de sub chilă. Apoi se mai ciocni o dată.

- Nu mai vrea? Întrebă McCoy peste un minut.

- Nu mai vrea deloc.

- Nu-i nimic. Acum se așează singur pe nisip, un nisip alb, moale, admirabil. Nici nu se putea loc mai strașnic!

Răsucindu-se încă o dată, în direcția contrară vântului, corabia fu năpădită de o ploaie înfricoșătoare de flăcări fumegânde. Căpitanul Davenport părăsi atunci cârma, urlând de durere, și se repezi spre ultima barcă, dar se opri să-l caute pe McCoy, care se dăduse la o parte ca să-l lase să treacă.

- Coboară dumneata mai întâi, îi strigă căpitanul, apucându-l de umeri și împingându-l peste parapet.

Orbiți de fum și flăcări, amândoi lunecară aproape în același timp pe parâma cu care era legată barca. Fără să mai aștepte vreun ordin, matelotul din barcă tăie parâma, cu briceagul. Vâslele, de mult pregătite, atinseră apa și barca porni repede spre țarm.

- Un loc excelent, căpitane, murmură McCoy, privind peste umăr.

- Da, e un loc excelent, răspunse căpitanul. Și totul se datorează dumitale!

Cele trei bărci ajunseseră curând pe nisipul alb de corali, dincolo de care se zăreau, la liziera unei dumbrăvi de cocotieri, vreo șase colibe și vreo douăzeci de băștinași, care priveau cu gura căscată pârjolul venit pe insula lor. Oamenii coborâră pe plaja albă.

- Și-acum, zise McCoy, trebuie să văd cum m-aș putea întoarce la Pitcairn...